

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2025. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Eger, 2026. 09. 02.

PH.

.....
Rónai Kálmánné
igazgató

A jelentést elfogadom.

.....
Sipos Katalin
helyettes államtitkár

1. BEVEZETÉS	3
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY.....	5
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI	10
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK ÉS EZEK VÁLTOZÁSAI.....	10
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)	10
3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)	12
3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek:	16
3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek	16
3.1.5. Natura 2000 területek	19
3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek	23
3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei	31
3.2. TERÜLET NÉLKÜL, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT ÉRTÉKEK (VÉDETT MESTERSÉGES ÜREGEK)	36
3.2.1. Védett mesterséges üregek	36
3.2.2. Védelemre tervezett mesterséges üregek.....	36
3.3. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK	36
3.3.1. Erdőrezervátum.....	36
3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat.....	37
3.4. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK.....	37
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS	39
4.1. KUTATÁS	39
4.1.1. Saját kutatási tevékenység.....	39
4.1.2. Más szervezettel végeztetett kutatási tevékenység.....	41
4.2. MONITOROZÁS	43
4.2.1. Saját monitorozási tevékenység	43
4.2.2. Más szervezettel végeztetett monitorozási tevékenység	47
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK	60
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG.....	60
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG	63
5.1. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK ÉS NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK	63
5.1.1. Természetvédelmi kezelési tervek.....	63
5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok.....	65
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	67
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások.....	67
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése.....	70
5.3. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ	75
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	78
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	78
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	80
5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése	92
5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei	96
5.5. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	98
5.6. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	99
5.7. KÖRZETI ERDŐTERVEZÉSI ELJÁRÁSBAN VALÓ TERMÉSZETVÉDELMI KEZELŐI RÉSZVÉTEL	104

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

6. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEKEN FOLYÓ TEVÉKENYSÉG	108
6.1. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI	112
6.2. GÉNMEGŐRZÉS	112
6.2.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében	112
6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük	115
6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében	116
6.3. A NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG SAJÁT VAGYONKEZELÉSÉBEN ÁLLÓ ERDŐTERÜLETEK	117
6.4. VADÁSZTERÜLETEKEN FOLYÓ VADÁLLOMÁNY SZABÁLYOZÁS	124
6.5. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	128
6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	130
6.5.2. Védett természeti területen található halastavak	131
7. TÁJVÉDELEM.....	132
7.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK (TELEPÜLÉSENKÉNTI KIMUTATÁS, VÁLTOZÁSOK).....	132
7.2. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBEN	135
7.3. TELEPÜLÉS- ÉS TERÜLETRENDEZÉSI TERVEK, VALAMINT TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBEN, ADATSZOLGÁLTATÁS	136
7.4. TÁJKÉPVÉDELMI ÖVEZETEK MÓDOSÍTÁSA	139
7.5. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	139
8. PROJEKTEK.....	141
9. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	162
9.1. AZ IGAZGATÓSÁG ÜGYIRATFORGALMA	162
9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára	164
EGYÉB HATÓSÁGI LEVELEZÉS (PLD. KH TŰZVÉDELMI, IPARBIZTONSÁGI ÉS VÍZÜGYI HATÓSÁGI FŐOSZTÁLY)	164
9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek.....	168
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	169
9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára	169
9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	170
9.2. SZABÁLYSÉRTÉS	170
9.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	171
9.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	173
9.5. POLGÁRI PEREK.....	174
10. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT	175
10.1. ALAPADATOK.....	175
10.1. ALAPADATOK.....	175
10.1.1. Személyi feltételek	175
10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák.....	175
10.1.3. Polgári Természetőrök.....	176
10.2. FELADATELLÁTÁS	177
10.2.1. Hatósági feladatellátás	177
10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal	180
10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása	183
11. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON	189
11.1. KIADÁSOK.....	189
11.2. BEVÉTELEK	193

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

11.3. VAGYON.....	197
11.3.1. Befektetett eszközök.....	197
11.3.2. Forgóeszközök.....	198
11.4. ÉPÜLETEK	199
11.5. ESZKÖZÖK.....	200
12. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	201
12.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	202
12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok	205
12.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek.....	210
12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek.....	231
12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek	233
12.1.5. Szálláshelyek.....	235
12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....	236
12.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	236
12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák.....	236
12.2.2. NYÍLT NAP, JELES NAP, SAJÁT SZERVEZÉSŰ RENDEZVÉNYEK.....	237
12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás.....	240
12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	242
12.2.5. Kiadványok.....	244
12.2.6. Látogatóstatisztika	252
12.2.7. Környezeti nevelési statisztika	253
12.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK, KOMMUNIKÁCIÓ	254
12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	254
12.3.2. Natúr-és geoparkokkal való kapcsolat.....	254
12.3.3. Kommunikáció-hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok.....	255
12.4. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK	256
12.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	257
12.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	261
13. KÖZFOGLALKOZTATÁS	263
13.1. ELVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK	263
13.2. TAPASZTALATOK	264
13.3. JAVASLATOK.....	264
14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	265
14.1. BELFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	265
14.2 KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	268
15. ELLENŐRZÉS	272
15.1. BELSŐ ELLENŐRZÉS	272
15.2. KÜLSŐ ELLENŐRZÉS.....	275
16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ELEMEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA	277
17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE	284
17.1. ALAPFELADATAINK HOSSZÚ TÁVÚ CÉLKITŰZÉSEINEK MEGFELELŐ ÉVES PROGRAM.....	284
17.2. A GAZDASÁGI NEHÉZSÉGEK ÉS A KLÍMAVÁLTOZÁSA NEGATÍV HATÁSAINAK ENYHÍTÉSE	285
17.3. ÚJ EURÓPAI UNIÓS FEJLESZTÉSI CIKLUS ELŐKÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGEI.....	285
17.4. AZ IGAZGATÓSÁG SZERVEZETI EGYSÉGEINEK KIEMELT, ÉVES SZÁMSZERŰSÍTHETŐ CÉLKITŰZÉSEI	285
18. MELLÉKLETEK	294

1. Bevezetés

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság, közel öt évtizedes tapasztalattal, 2025. évben is elkötelezetten folytatta tevékenységét a természeti értékek védelme érdekében Magyarország egyik legváltozatosabb táján, ahol a magas hegyek, mély völgyek, dombok és síkságok alkotnak változatos tájszerkezetet, de mégis egyedülálló egységet. Közel 900 ezer hektáros működési területünkön erősödő terepi jelenléttel és bővülő feladatkörökkel látjuk el tevékenységünket a jogszabályok és a folyamatosan aktualizált szabályzatok keretei között.

Egyre hangsúlyosabbak a klímaváltozás okozta kihívások, amelyek 2025-ben az extrém aszályos időjárás révén még nagyobb figyelmet és azonnali cselekvést követeltek a természeti rendszerek védelmében. A védett területek, vizes élőhelyek és fajok rendszeres felügyelete, valamint az adatgyűjtések és elemzések segítették a gyors változások nyomon követését és a kárenyhítő beavatkozások tervezését. Működésünk minden területén szem előtt tartjuk a természeti környezet helyreállításának, jobb állapotba hozásának követelményét. 2025-ben kiemelt szerepet kapott a természet-helyreállítási tervek és az aszálykár-mérséklő stratégiák gyakorlati megvalósítása.

Az Igazgatóság szakmai feladatai között kiemelt figyelmet fordított a kezelési tervek kialakítására és érvényesítésére, az élőhelyek és fajok megőrzésére, az inváziós fajok visszaszorítására, a Natura 2000 területek védelmére, valamint új feladatként az Európai Unió természet-helyreállítási rendelete hazai feladatainak megvalósításában. A védett gyepterületek jelentős részének fenntartását továbbra is saját vagyionkezelésben lévő őshonos állatállományunk biztosította, hozzájárulva az állami génmegőrzési feladatokhoz. 2025 kiemelt fókuszfaja a magyar szöcskegér volt, amelyet a Vadonlövő Program az Év Emlősenek választott, és amelynek védelmére, valamint népszerűsítésére hatalmas figyelmet fordítottunk. Emellett az év végén elindult a CitellusLIFE projekt, amely a pannon ürgeállomány megőrzését célozza. Fontos lépés volt továbbá a Kácsi források védetté nyilvánítási dokumentációjának véglegesítése, amely a Kárpát-medence egyik legértékesebb vízcicsiga-élőhelyének megővését biztosítja. Vadászati tevékenységünk során a természetvédelmi célok érvényesítését helyeztük előtérbe, a nagyragadozók nyomon követése pedig folyamatos társadalmi érdeklődésre tartott számot.

Saját vagyionkezelésű és tulajdonosi joggyakorlás alatt álló területeink kapcsán törekedtünk az értékes, védett területek és élőhelyek kezelésére. 2025-ben a haszonbérletek, megbízások és természetvédelmi kijelölések révén tovább finomítottuk a gazdálkodókkal kötött szerződéseinket.

A nemzetközi kapcsolatok erősítése és a közös projektek megvalósítása továbbra is kiemelt fontosságú volt. A Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark hálózatban betöltött tagságunk nyomán 2025-ben is aktív hazai és nemzetközi partnerségépítést folytattunk, míg az Ipolytarnóci Ősmaradványok esetében az Európa Diploma odaítélésének 30 éves, és maga az Európa Diploma intézménye 60 éves fennállásának évfordulójára való felkészülés állt a fókuszban. Előrelépések történtek a Novohrad-Nógrád Geoparkkal való együttműködés terén egy Európai Területi Társulás (EGTC) létrehozásának előkészítésével is.

A sokrétű tevékenység finanszírozása érdekében az Igazgatóság sikeres pályázati tevékenységet folytatott a hazai és nemzetközi források elnyerésére. 2025-ben számos új KEHOP Plusz és INTERREG projekt vette kezdetét vagy zajlott, valamint a LIFE projektek (pl. GRASSLAND-HU) keretében folytatódtak az átfogó természetvédelmi és élőhely-fejlesztési programok.

A növekvő feladatok és a korlátozott humán erőforrások miatt az Igazgatóság továbbra is komoly kihívásokkal küzdött.

2025-ben, a Polgári Természetőr Szolgálat megújítása keretében, sikeresen megtörtént a továbbra is szerepet vállalni kívánó tagok, valamint az új jelentkezők oktatása és vizsgáztatása, ami nagymértékben segítette az önkéntes feladatellátást.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A kommunikációs és ökoturisztikai tevékenység terén a Bükki Csillagda, a Szeleta Park Látogatóközpont és az Ipolytarnóci Ősmaradványok töretlen népszerűségnek örvendtek. A megnövekedett látogatószámok kezelésére és a turizmus ökológiai hatásainak csökkentésére – többek között a HUMANITA projekt keretében – átfogó látogatószám-méréseket és hatásvizsgálatokat végeztünk, és megvalósult a Suba-lyuk tanösvény rekonstrukciója is.

Az Igazgatóság alapfeladata, tevékenysége és társadalmi felelőssége a természet élő és élettelen kincseinek, a növény és állatfajok, élőhelyek, végső soron a bolygónk, az emberi faj és természeti környezetének védelme. Fő küldetésünk teljesítését elősegíti az a környezeti nevelői, társadalmi szemléletformáló tevékenység, melyet a bemutatóhelyeink és rendezvényeink által közvetíteni tudunk.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aktív és elkötelezett szakmai gárdájával továbbra is hivatásának tekinti a természeti értékek védelmét, az épített környezet és kulturális örökség megőrzését, a környezeti nevelést és az ökoturizmust, határokon túli kapcsolatainak erősítése révén pedig egyre nagyobb figyelmet fordít az ország jó hírnévére nemzetközi szinten is.

2. Személyi állomány

Megnevezés		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2025-ben szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormánytisztviselő	-	13	96	60	96
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	3	38	15	10	-
	Szerződéses	-	-	-	-	-
	Közfoglalkoztatási programban foglalkoztatott	2	3	1	-	-
	Összesen	5	54	112	70	96

1. A nemzeti park-igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők	24
1.2. Szerződéses munkavállalók	-
1.3. MTv munkavállalók	6
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	6
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	50
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	700
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	650-700
3.4. Egyéb	450

2025. január 1-én Igazgatóságunkon az engedélyezett álláshelyek száma 166 fő volt, melyből 160 fő alaplétszámba, 6 fő központosított létszámba tartozó álláshely.

Az Igazgatóság teljes foglalkoztatotti létszáma 2025. év végén - a közfoglalkoztatottakkal együtt - 172 fő volt. Ebből 5 fő az ÁMG SZ feladatainak ellátásában vett részt.

2025. évi átlagos statisztikai állományi létszámunk 168 fő volt.

Betöltetlen álláshely 2025. december 31-én 1 fő.

A 2024. évi Országos Közfoglalkoztatási Program a 2025-ben is folytatódott február végéig. Ezt követően 2025. március 1-jétől újabb, hat hónapos időszakra indult a program, amely 2025. augusztus 31-ig tartott, majd 2025. szeptember 1-jétől 2026. február 28-ig meghosszabbításra került. A programban összesen 6 fő vett részt. A közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárultak a védett természeti területek és természeti értékek megőrzéséhez, valamint azok fenntartásához kapcsolódó feladatok ellátásához.

A 2024. szeptember 1-jén, illetve a 2025. március 1-jén indult Országos Közfoglalkoztatási Programokkal kapcsolatban 2025-ben a Heves Vármegyei Kormányhivatal Foglalkoztatási, Munkaügyi és Munkavédelmi Főosztálya kétszer végzett teljes körű ellenőrzést. Az ellenőrzés kiterjedt a nyilvántartások vezetésére, a munkaidő szabályszerű betartására, a munkaköri leírásokra, a munkavállalók végzettségére, valamint az orvosi alkalmassági vizsgálatok érvényességére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az ellenőrzés során a részvétel szabályszerűségét megállapították, egyúttal néhány javaslatot tettek a program folytatására vonatkozóan. A munkaköri leírásokat és a munkaidő-nyilvántartást a javaslatok figyelembevételével vezetjük a program további szakaszában.

Igazgatóságunkon a megváltozott munkaképességű személyek létszáma 5 fő, változás nem történt az előző évihez képest.

2025-ben történt személyi változások:

- 9 fő kormánytisztviselő távozott az Igazgatóságtól, 13 fő álláshelyre új kinevezések kerültek aláírásra,
- 6 fő Munka Törvénykönyve alapján foglalkoztatott munkavállaló távozott az Igazgatóságtól, 7 fő álláshelyre új munkaszerződések kerültek aláírásra
- Kormánytisztviselőink közül 8 fő jogviszonya közös megegyezéssel szűnt meg, 1 fő jogviszonya próbaidő alatt munkavállaló részéről azonnali hatállyal
- Munkavállalóink közül 6 fő jogviszonya közös megegyezéssel szűnt meg
- 1 fő kormánytisztviselő és 4 fő munkavállaló gyermek gondozása céljából tartós távollétben tartózkodik
- 2025 novemberében álláshely-besorolási kategória módosítási lehetőséget kértünk, amelyet decemberben hagytak jóvá, és amely 2026. január 1-jétől lép életbe.
- Egyszerűsített foglalkoztatás 16 fő esetében 351 napon valósult meg.
- A közfoglalkoztatott programban 6 fő közfoglalkoztatott vett részt.
- 7 fő foglalkoztatott jogviszonya módosult év közben.
- 2 fő foglalkoztatott határozott idejű szerződése hosszabbításra került
- 5 fő foglalkoztatott rendelkezik határozott idejű szerződéssel
- 52 fő foglalkoztatott részére történt okirat-módosítás feladataikban bekövetkezett változások miatt.

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 134. §-a alapján a kormánytisztviselő a kormányzati szolgálati jogviszonya alapján ellátott munkáért illetményre jogosult. A Kormány az illetményen felüli, illetve bérén kívüli juttatásokkal kapcsolatos egységes joggyakorlat kialakítása érdekében 2022-ben, az alábbiakat rendelte el, mely rendelkezés 2025-ben is hatályban maradtak:

- „a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott részére a tárgyévben illetményen felüli, illetve bérén kívüli juttatás kifizetésére nem kerülhet sor, amely magába foglalja a teljesítmény elismerést, a motivációs elismerést, egyéb elismerést, céljuttatás címén kifizetett összegeket”,
- „a foglalkoztatottak legfeljebb bruttó 200.000 Ft cafetéria juttatásra lehetnek jogosultak”.

2025 januárjában a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal a „kormányzati igazgatási szerveknél történő bérén kívüli juttatások kifizetésének és egyéb juttatások adományozásának szabályairól szóló 4108/2023. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata” tárgyában ellenőrizte, hogy a foglalkoztatottak részére tárgyi ajándék vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz adományozására került-e sor a 2024. január 1. és 2024. december 31. közötti időszakban.

2025 január 10. napjától az Igazgatóság adatvédelmi tisztviselői feladatait a DP Mentor Kft. képviselőjében Kozma Livia látja el. A tisztviselő felmérte az Igazgatóság adatkezelési folyamatait, ennek keretében bekérte a rendszeresített nyilatkozatokat, kérelmi mintákat és jelentkezési lapokat, amelyek személyes adatokat tartalmaznak és a feladatellátás során kerülnek kezelésre. A felmérés

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

kiterjedt minden olyan dokumentumra, amelyet természetes személyek töltenek ki, és amelyeket az Igazgatóság kezel.

Az Agrárminisztérium Személyügyi és Igazgatási Főosztálya 2024. júliusában adatszolgáltatást kért a „feladatkörökkel és orvosi alkalmassági vizsgálat indoklásával kapcsolatos” témakörben. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény alapján 2024. szeptember 1-jétől főszabályként megszűnt a munkára való alkalmasság kötelező orvosi vizsgálatához kötése. A jogszabály meghatározhat olyan munkaköröket (foglalkozásokat), amelyek esetében a munkára való alkalmasságról továbbra is orvosi vizsgálat alapján kell dönten, emellett a munkáltató is elrendelheti az orvosi vizsgálatot. Ehhez kapcsolódóan a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 2025. februárjában adatszolgáltatást kért és ellenőrzést folytatott le a kormányzati igazgatási szerveknél foglalkoztatottak munkaalkalmassági orvosi vizsgálatáról a 4024/2024 és a 4090/2024 Korm. határozatokban foglaltak végrehajtása tárgyában.

A honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. törvényben foglaltak szerint meghagyásba bevont munkakörök és feladatkörök felülvizsgálatára került sor a miniszter által irányított szervezeteknél. Ezáltal az Agrárminisztérium Biztonsági és Projektfelügyeleti Főosztálya 2025. február hónapban meghagyási jegyzék megküldését kérte. A meghagyásba bevont szerv által kijelölt személyek, akik a meghagyási névjegyzékbe kerülnek a munkakörüktől eltérő szolgáltatellátási helyre nem hívhatóak be.

Az MKKSZ 2025. márciusban az általa is képviselt kormánytisztviselői körben jelentkező bérfeszültségek és azok rendezetlensége kapcsán sztrájkot szervezett 2025. április 23-ára. A jogszerű és eredményes fellépés érdekében előzetes sztrájkhajlandósági felmérés keretében kérték a kormánytisztviselőként foglalkoztatottak sztrájkképességének felmérését.

2025 áprilisában a GriffSoft Zrt., informatikai rendszerüzemeltető, a Nemzeti Parkok közül egyedülként az Igazgatóságot kérte fel adatszolgáltatásra. A felmérés a KIRA rendszer működésére és a számfejtéssel kapcsolatos nehézségekre terjedt ki. A minisztériumi egyeztetések során a felmérés eredményei alapján közös megoldásokat kerestek a felmerülő problémák kezelésére.

Az Agrárminisztérium Költségvetési Főosztálya 2025. május hóban adatszolgáltatást kért a kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet szerinti iskolakezdési és gyermeknevelési támogatás, valamint rehabilitációs hozzájárulás kifizetéseiről. A felmérés a 2024. évben teljesített kifizetések összegére, valamint a 2025. évre várható kifizetésekre vonatkozott.

2025 júliusában az Agrárminisztérium adatszolgáltatást kért az Igazgatóságtól, amely három részből állt: a 2025. évi likviditási terv, az alkalmazottak 2024. július 1-jei és 2025. július 1-jei bruttó illetményadatai, valamint a 2025. évi haszonbérleti díjbevételek addig teljesült és várható összege.

2025 júliusában a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal adatbekérést intézett az Igazgatósághoz a 4028/2023. Korm. határozatban foglalt, a kormányzati igazgatási szervek közötti munkahelyváltásra és új kormányzati szolgálati jogviszony létesítésére vonatkozó szabályok végrehajtásának vizsgálata céljából. Az ellenőrzéshez a 2025. májusában belépő kormánytisztviselő szolgálati jogviszonyára vonatkozó okiratot kérték. A munkavállaló jogviszonya az ellenőrzés ideje alatt megszűnt, az ellenőrzés lezárult, hiányosságot nem tárt fel.

2025. év végén az Igazgatóság munkaerőigény benyújtását kezdeményezte munkaerőkölcsönzés céljából a Nemzeti Kommunikációs Hivatal Központosított Közbeszerzési

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Portálon keresztül. A szerződés megkötését követően 2026. évtől az Igazgatóság munkaerő-kölcsönzés formájában kívánja a szervezetén belül megjelenő megnövekedett adminisztratív és fizikai jellegű feladatok ellátására alkalmas munkaerőt biztosítani. A munkaerőigény benyújtásra került és a jóváhagyást követően sor kerülhet a keretszerződés megkötésére.

A Kormány 2026 januárjától évi nettó 1 millió forintos vissza nem térítendő támogatást biztosít a közszolgálatban dolgozóknak. Az Otthontámogatásra valamennyi költségvetési szerv minden foglalkoztatottja jogosult. Így Igazgatóságunk is érintett. Ennek előkészítése már 2025. évben megkezdődött. A tájékoztatást 2025. december 20-ig minden érintett részére ki kellett küldeni. Az otthontámogatás a munkáltatón keresztül, kérelemre igényelhető. A kérelmek benyújtása és az elszámolás folyamata azonban a 2026. évben valósul meg.

A Kormány az igazgatási szünetről szóló a 2023. évi XXVI. törvény 1. § (1) bekezdése szerinti igazgatási szünetet rendel el, amely minden évben az év decemberének 26. napját követő első munkanaptól az azt követő naptári év első munkanapját megelőző nap végéig tart. Az igazgatási szünet időtartama alatt a kormányzati igazgatási szerv feladatait nem láthatja el, és az ügyfélfogadás sem működik, azonban a halaszthatatlan feladatok ellátására a miniszter saját hatáskörű döntést biztosít az igazgatónak. Ezen időszakra a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles az igazgatási szünetre eső valamennyi munkanapra szabadságot kiadni.

A 396/2023. (VIII.24.) számú kormányrendelet előírta, hogy a Kormányzati Képzésszervezési Központ (KKSZ) látja el a kormányzati képzési, oktatási feladatok ellátásához kapcsolódó központosított közbeszerzés során ajánlatkérésre feljogosított szervezet feladatait. Olyan közbeszerzési, beszerzési eljárásokat folytat le, amelynek eredményeképpen kiválasztásra kerülnek azok az ajánlattevők, akik képzési, oktatási feladatokat fognak nyújtani. Ennek értelmében 2025. évben is minden képzést, oktatást, konferencián való részvételt, köztük a kötelező továbbképzéseket is a KKSZ-portálon keresztül lehet engedélyeztetni. Az éves képzési tervet január 31-ig elkészítettük, az év közben újonnan felmerült igényeket pedig rendkívüli engedélyezési eljárásban töltöttünk fel a portálra.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő: a teljes létszám 67% -a felsőfokú végzettséggel rendelkezik. A kormánytisztviselők körében a felsőfokú végzettségük aránya 88 %, mely az előző évhez képest 1%-os minimális csökkenést mutat.

A nyelvismerettel rendelkező munkatársak száma 70 fő, amely a teljes létszámnak (közfoglalkoztatottak nélkül) 42 %-át jelenti. Az előző évhez képest emelkedett a nyelvismerettel rendelkező munkavállalók aránya. Kiemelt beszélt nyelvek az angol és a német. Ezen kívül a munkatársak rendelkeznek még orosz, olasz, finn, spanyol, cigány nyelvtudással is.

2025-ben több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott az alábbiak szerint:

- 4 fő sikeresen alapvizsgázott
- 84 fő tanfolyamon /képzésen részt vett (pl: probono)
- 5 fő kötelező mérlegképes továbbképzésen részt vett
- 3 fő Egyetemi tanulmányokat folytat.

Kormánytisztviselőink teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket.

A Probono rendszer keretében 2025-ben is szerveztünk belső képzéseket. A „Megújuló energiák hasznosításának táj- és természetvédelmi vonatkozásai” címmel megtartott képzést 9 fő kormánytisztviselő sikeresen elvégezte. A „Gyepkezelések hatása a kezelt területek életközösségeire” címmel megtartott képzést 9 fő és a „Magyarország védett pókjai” címmel megtartott képzést 4 fő

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

kormánytisztviselő végezte el sikeresen. Új képzés keretében az „Inváziós növényfajok kezelése” programot is elindítottuk, amelyet jelentős érdeklődéssel 46 fő hallgatott meg.

Tárgyév január 31-ig ismét sor került, immár Igazgatósági döntés szerint a 89/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet alapján korábban kötelezően előírt a kormánytisztviselők teljesítmény értékelésére és a következő év egyéni feladatainak kitűzésére. A kötelező értékelések pozitív tapasztalatai indokolták, hogy a közszolgálati egyéni teljesítményértékelési rendszert továbbra is alkalmazzuk, hiszen a célok kitűzése és az értékelés hatékonyan befolyásolta a teljesítményeket.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti terület (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Működési terület (ha)	888.736 ha			
	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		
Nemzeti park	1	43.169,0000	6.010	0
Tájvédelmi körzet	9	79.817,0000	6.751	0
Természetvédelmi terület	14	1.994,3000	0	0
Természeti emlék	40	70,1386	0	0
Összesen	64	125.050,4386	12.761	0

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Bükk Nemzeti Park	138/NP/76	43.169,0	6.010
Borsodi-Mezőség TK.	212/TK/89	17.932,2	0
Hevesi Füves Puszták TK	258/TK/93	15.805,0	0
Hollókői TK	141/TK/77	149,6	0
Karancs-Medves TK	211/TK/89	6.619,0	519
Kelet-cserhádi TK	210/TK/89	7.425,0	477
Kesznyéteni TK	232/TK/90	6.083,9	0
Lázbérci TK	118/TK/75	4.054,1	805
Mátrai TK	180/TK/85	12.178,6	2.436
Tarnavidéki TK	260/TK/93	9.569,8	2.514
Bél-kő TT	318/TT/08	97,2	0
Erdőteleki arborétum TT	19/TT/50	7,2	0
Erdőtelki-égerláp TT	206/TT/89	18,1	0
Gyöngyösi Sár-hegy TT	114/TT/75	402,6	0
Ipolytarnóci ősmaradványok TT	54/TT/54	512,0	0
Kerecsendi-erdő TT	72/TT/60	119,6	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Kőlyuktető TT	286/TT/98	117,5	0
Maconkai-rét TT	327/TT/12	6,0	0
Márkházapusztai fás legelő TT	314/TT/07	273,2	0
Siroki Nyírjes-tó TT	79/TT/61	21,0	0
Sóshartyáni Hencse-hegy TT	298/TT/04	104,7	0
Szomolyai-kaptárkövek TT	77/TT/60	4,6	0
Szőlőskei-erdő TT	128/TT/76	27,0	0
Tardi-legelő TT	313/TT/07	283,9	0
Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény TE	376/TE/15	3,0	0
Dédestapolcsányi földtani alapszelvény TE	378/TE/15	2,1	0
Güdör-kert földtani alapszelvény TE	379/TE/15	0,813	0
Kőlyuk-oldali földtani alapszelvény TE	383/TE/15	1,9	0
Pappenheim-bánya földtani alapszelvény TE	391/TE/15	1,67	0
Síkfőkúti földtani alapszelvény TE	394/TE/15	0,364	0
Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény TE	396/TE/15	0,235	0
Páris-patak völgye földtani alapszelvény TE	438/TE/21	4,9276	0
Bogácsi Hintó-völgy kaptárköve TE	336/TE/14	0,531	0
Cserépváraljai Furgál-völgy kaptárkövei TE	338/TE/14	1,74	0
Cserépváraljai Nyúl-völgy-oldal kaptárköve TE	339/TE/14	0,524	0
Cserépváraljai Setét-völgy kaptárköve TE	340/TE/14	1,03	0
Cserépváraljai Vén-hegy kaptárkövei TE	341/TE/14	0,471	0
Demjéni Bányaél kaptárköve TE	342/TE/14	0,664	0
Demjéni Hegyes-kő-tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei TE	343/TE/14	8,09	0
Demjéni Remete-völgy kaptárköve TE	344/TE/14	0,968	0
Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve TE	347/TE/14	1,54	0
Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei TE	348/TE/14	2,43	0
Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve TE	349/TE/14	0,099	0
Egri Cakó-tető kaptárkövei TE	350/TE/14	11,72	0
Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei TE	351/TE/14	1,436	0
Egri Mész-völgy kaptárköve TE	352/TE/14	0,617	0
Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve TE	353/TE/14	0,261	0
Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei TE	354/TE/14	2,71	0
Kácsi Kecske-kő kaptárköve TE	355/TE/14	1,47	0
Noszvaji Dóc kaptárkövei TE	356/TE/14	1,5	0
Noszvaji Farkas-kő kaptárköve TE	357/TE/14	0,101	0
Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve TE	358/TE/14	0,541	0
Ostorosi Pajdos kaptárkövei TE	359/TE/14	2,215	0
Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei TE	360/TE/14	0,591	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve TE	361/TE/14	0,479	0
Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve TE	363/TE/14	1,47	0
Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve TE	364/TE/14	1,64	0
Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei TE	365/TE/14	2,74	0
Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei TE	366/TE/14	1,69	0
Siroki Várhegy kaptárkövei TE	367/TE/14	3,34	0
Szomolyai Csobánka kaptárköve TE	370/TE/14	0,612	0
Szomolyai Ispán-berki-tető kaptárkövei TE	371/TE/14	0,858	0
Tardi Pokol-oldal kaptárköve TE	372/TE/14	0,451	0
Tibolddaróci Ablakos-kő-völgy, Karud alja és Kőkötő kaptárkövei TE	373/TE/14	0,599	0

3.1.2. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesíteni tervezett (védelemre tervezett) területek (nemzeti park, tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, természeti emlék)

Újonnan létesítendő országos jelentőségű védelemre tervezett terület

Megnevezés	Újonnan létesítendő védett természeti terület	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	-	-
Tájvédelmi körzet	1	4.189,5076
Természetvédelmi terület	35	3.992,0581
Természeti emlék	16	15,1455
Összesen	41	8.186,1212

Meglévő országos jelentőségű védett természeti terület bővítése

Megnevezés	Védett természeti terület bővítése	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	1.980,9955
Tájvédelmi körzet	8	13.701,5836
Természetvédelmi terület	1	226,3565
Természeti emlék	-	0,0000
Összesen	10	15.908,9356

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Ágói-patak TT	egyedi	97,88		Hosszabb távú terv
Bátonyterenye-vizslási mocsarak TT	egyedi	21,51		Középtávú terv
Béri Kopasz-hegy TT	egyedi	1,88		Középtávú terv
Borbás-hegy TT	egyedi	69,17		Középtávú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Borsodi-Mezőség TK bővítés	bővítés	4.307,60		Ároktő község határában a bővítés előkészítése megkezdődött.
Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét TT	egyedi	189,20		Hosszabb távú terv
Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét TT	egyedi	62,81		Hosszabb távú terv
Bükk Nemzeti Park bővítés	bővítés	1.981,00		A bővítési terület módosítása miatt a korábbi dokumentáció felülvizsgálata szükséges
Cserneli-dombok TT	egyedi	112,68		Középtávú terv
Drégelypalánki Vecei-rétek TT	egyedi	12,85		Hosszabb távú terv
Endrefalvai Szőlő-hegy TT	egyedi	11,54		Középtávú terv
Etesi Fás-legelő TT	egyedi	61,45		Kezelési terv alapdokumentációja elkészült
Feldebrői Kopasz-hegy TT	egyedi	202,65		Hosszabb távú terv
Gyöngyösi Sár-hegy TT bővítés	bővítés	225,05		Középtávú terv
Gyöngyöspata Gereg-hegy TT	egyedi	42,85		Középtávú terv (egy része jelenleg helyi védett)
Hármas-határ TT	egyedi	3,05		Rövidtávú terv, a kezelési terv alapdokumentációja folyamatban
Hatvani Kisgombosi-fás legelő TT	egyedi	25,20		A védetté nyilvánítás folyamatban van
Hatvani Zagyva-mente TT	egyedi	42,67		Hosszabb távú terv
Hevesi Füves Puszták TK bővítés	bővítés	172,71		Hosszabb távú terv
Hollókői TK bővítés	bővítés	53,02		Hosszabb távú terv
Ipoly-völgyi TK	egyedi	4.189,51		Hosszabb távú terv
Jobbágyi Szuha-völgy TT	egyedi	111,29		Hosszabb távú terv
Kácsi források TT	egyedi	4,3929		A kezelési terv dokumentáció elkészült. Véglegesítést követően felterjeszhető.
Kelet-cserhádi TK bővítés	bővítés	191,75		Hosszabb távú terv
Kesznyéteni TK bővítés	bővítés	1.925,70		Hosszabb távú terv
Kisbágyoni rétek TT	egyedi	20,79		Hosszabb távú terv
Kisnánai Szék-rét TT	egyedi	251,66		Középtávú terv
Lator-patak völgye TT	egyedi	72,03		Középtávú terv
Lucfalvai Felső-rét TT	egyedi	12,20		Középtávú terv
Lyukas-kői TT	egyedi	64,78		Középtávú terv
Mátraballai Balla-patak TT	egyedi	18,51		Hosszabb távú terv
Mátrai TK D-i bővítés	bővítés	1.891,78		Hosszabb távú terv
Mátrai TK Ny-i bővítés	bővítés	3.403,48		Hosszabb távú terv
Mátraverebélyi Kőszirt-hegy és Meszes-tető TT	egyedi	871,90		Kezelési terv alapdokumentációja elkészült
Nagylóci Boros-völgy TT	egyedi	4,10		Hosszabb távú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Nagylóc-rimóci dombok TT	egyedi	197,64		Kezelési terv alapdokumentációja elkészült
Ózdi-dombok TT	egyedi	46,84		Rövidtávú terv
Sóshartyáni láprét TT	egyedi	2,83		Középtávú terv
Szalacsi-kő-völgy TT	egyedi	41,96		Rövidtávú terv
Szarv-ágy-patak mente TT	egyedi	244,42		Hosszabb távú terv
Szarvasgedei rétek TT	egyedi	49,72		Hosszabb távú terv
Szilvásvárad Aszaló TT	egyedi	188,66		Kezelési terv alapdokumentációja elkészült
Tari Farkaslyuk-tető TT	egyedi	385,53		Középtávú terv
Tarnavidéki TK bővítés	bővítés	1.755,20		Középtávú terv: Borsodszentgyörgy-Dél, Borsodnádásd-Észak, Szentdomonkos településhatárban; Hosszabb távú terv: Borsodnádásd-Dél, Borsodszentgyörgy-Észak, Domaháza, Hangony településhatárban
Tarnóca-mente TT	egyedi	171,32		Középtávú terv
Telki-legelő TT	egyedi	269,02		Középtávú terv
Verpeléti Vár-hegy TT	egyedi	8,43		Rövidtávú terv
Dédestapolcsány, Nagy-hegy földtani alapszelvény (K-17)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,3221		Középtávú terv
Nagyvisnyó, Mihalovics kőfejtő földtani alapszelvény (P-02)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,3868		Középtávú terv
Salgótarján, Baglyaskő (Kővár) földtani alapszelvény (Pa-36)	egyedi (helyi védett átminősítése)	0,5811		Középtávú terv
Miskolc, Bagoly-hegy földtani alapszelvény (T-066)	egyedi	0,5587		Középtávú terv
Sóshartyán-Kishartyán, Hencse-hegy földtani alapszelvény (Ol-19)	egyedi	0,2879		Középtávú terv
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény (M-32)	egyedi	0,6128		Középtávú terv
Sóshartyán-Kishartyán, Hencse-hegy földtani alapszelvény (Ol-19)	egyedi	0,2879		Középtávú terv
Egyházasgerge, homokbánya földtani alapszelvény (M-32)	egyedi	0,6128		Középtávú terv
Eger, Kis-Eged, útbévágás földtani alapszelvény (Ol-03)	egyedi	0,4143		Középtávú terv
Szomolya, kutatóárok földtani alapszelvény (Ol-02)	egyedi	0,1242		Középtávú terv
Nézsza, Malom-kőbánya földtani alapszelvény (T-016)	egyedi	1,6086		Középtávú terv
Bükkszentkereszt, Lőrinc-hegy földtani alapszelvény (T-067)	egyedi	0,1124		Középtávú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Országos jelentőségű védelemre tervezett területek listája				
Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Eger, Szőlőske földtani alapszelvény (OL-17)	egyedi	7,0541		Középtávú terv
Bátor, Nagy-oldali kiemelkedő földtani feltárások	egyedi (helyi védett átminősítése)	1,0772		Középtávú terv
Kazár, Rzehakias (Oncophorás) kiemelkedő földtani feltárás	egyedi	0,1135		Középtávú terv
Kazári riolitufa kiemelkedő földtani feltárás	egyedi	0,9911		Középtávú terv

A 2025-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

Két országos jelentőségű védelemre tervezett terület esetében (Hatvani Kisgombosi-fás legelő természetvédelmi terület, Kácsi források természetvédelmi terület) esetében a védetté nyilvánításhoz szükséges tervdokumentációban (megalapozó dokumentáció és részletes kezelési terv) kisebb módosítások születtek. Megkezdődött a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet Ároktő községhatárban történő bővítésének előkészítése. A védelemre tervezett terület lehatárolása mellett a kezelési terv megalapozásához szükséges további vizsgálatok tervezése megtörtént, amelyek előreláthatóan 2026-ban valósulnak meg. A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén az érintett ingatlanok adatainak szisztematikus ellenőrzése zajlott, a kihirdetés során történt adminisztratív hibák javítását célzó javaslatot készítettünk elő.

Az elmúlt évek során két új, országosan védett természeti területen

kívüli kaptárkö előfordulást regisztráltunk működési területünkön (Eger: Kővágó, Noszvaj: Sárosd-völgy). Ebben az évben megtörtént az egyes helyszínek részletes felmérése és elkészültek a területekre vonatkozó kezelési terv dokumentációk is.

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek

Az illetékes vármegyei kormányhivatalok hatósági főosztályainak törvényességi felügyeleti osztályai ellenőrzéseket folytatták az önkormányzatok helyi jelentőségű védett területeket érintő rendeleteivel kapcsolatban. A munkájuk során tapasztalt hiányosságok, szabálytalanságok esetében eljárásokat kezdeményeztek. 2025-ben 20 települési önkormányzat kereste meg igazgatóságunkat helyi jelentőségű védett területeket érintő ügyek kapcsán, többségében a törvényességi felülvizsgálatok következményeként.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

3.1.3. „Ex lege” védett természeti területek:

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok	2	11,6598	39	968,3402
szikes tavak	0	0	0	0
kunhalom	14	nincs adat	103	nincs adat
földvár	34	nincs adat	97	nincs adat
forrás	788	nincs adat	676	nincs adat
víznyelő	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
lápok			41	980
szikes tavak			0	0
kunhalom			103	nincs adat
földvár			97	nincs adat
forrás	2	0,1614	674	nincs adat
víznyelő			0	0

2025-ben 4 ex lege védett forrás hatósági megállapítását kezdeményeztük. Két esetben határozat is született, ezek közül a nógrádi Curgó-forrás esetén a földhivatali bejegyző határozatot is megkaptuk, míg a markazi Melegvíz-forrás esetén csak a természetvédelmi hatóság határozatát. A noszvaji Imre-forrást és a nekézsényi Bikk-forrást érintő kezdeményezésünk esetében az év végéig nem született megállapító hatósági határozat. A források ex lege jellegének és a védettségüket szolgáló terület lehatárolása kérdésében a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályával egyeztetések zajlottak.

3.1.4. „Ex lege” védett természeti értékek

Megnevezés	Barlangok száma (db)	Felszíni védőövezet kiterjedése (ha), összes	Ebből fokozottan védett barlang (db)	Változás a tárgyévben (db)
Ex-lege védett barlangok	1 267	25 978	54	2
Összesen	1 267	25 978	54	2

3.1.4.1. Barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok lezárásának és biztosításának fenntartása

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 54 fokozottan védett barlang nyílik. 52 barlang lezárással ellátott, ami összesen 65 barlangajtó kezelését jelenti. Ezekből az alábbi 7 barlang lezárását nem Igazgatóságunk kezeli:

- Diósgyórtapolcai-barlang;
- Garadna-forrásbarlang;
- Királykúti-sziklaüreg;
- Miskolctapolcai-tavasbarlang;
- Szalajka-forrásbarlang;

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- Szinva-forrási-barlang;
- Anna-barlang vízművek által lehatárolt táró bejárata (az eredeti, tehát a természetes forrás feltárt bejárata).

A többi lezárást igazgatóságunk kezeli. Négy barlang több bejáratral rendelkezik, melyek külön ajtót jelentenek; ezek a következők:

- Anna-barlang (5 db bejárat és lezárás, de ebből csak 4-et kezel igazgatóságunk);
- Létrási-vizesbarlang (2 db ajtó);
- Szent István-barlang (2 db lezárás, az egyik nem nyitható);
- Földszakadás-tetői-barlang (2 db lezárás, az egyik nem nyitható).

Három barlangrendszer két külön bejáratral rendelkezik:

- Szepesi-Láner-barlangrendszer;
- Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer;
- Szivárvány-Sebes-barlangrendszer.

Két barlangot két lezárással láttuk el, egy bejárat és egy belső szakaszt érintő lezárással:

- Bányász-barlang;
- Szirén-barlang.

Előfordulnak olyan barlangok, amelyeknél egy lezárással több barlang is lezárásra került:

- Lillafüredi 2. sz. mésztufaüreg;
- Lillafüredi 3. sz. mésztufaüreg;
- Lillafüredi 4. sz. mésztufaüreg.

2025-ben két barlangban a lakatok takarításán, a nyithatóság helyreállításán kívül egyebet nem végeztünk. Például a Fekete-barlang zárját csak többszöri beavatkozással, kísérlettel sikerült kinyitni, de itt sem volt végül szükség lakatcserére.

• 3.1.4.2. Hasznosítási jelentések

A hasznosított barlangjainkban a folyamatos műszaki ellenőrzések és zárkarbantartások zajlottak. Az overallos barlangtúrákat és „ősember” barlangok bemutatását lehetővé tevő hasznosítás engedélyeink év végén lejártak, így új kérelmeket készítettünk elő.

Az overallos túrák között a barlangokban túrázó személyek többnyire távolabbi, magyarországi nagyobb települések lakosai, többnyire budapesti, vagy Budapest környékiek.

A vagyonkezelésünkben lévő, hasznosítási engedéllyel rendelkező barlangjainkban 2025-ben 64 hasznosítási jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Könnyű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang rövid túra	33	292
	Kő-lyuk	15	100
	Hillebrand Jenő-barlang	1	9
	Gyurkó-lápai-barlang	0	0
„Ősember”barlang	Suba-lyuk	1	20
	Szeleta-barlang	7	28
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Létrási-vizesbarlang rövid túra	5	20
	Esztáz-kői-barlang hosszú túra	0	0

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Overalllos extrém nehézségű barlangtúra	Bolhási-víznyelőbarlang	0	0
	Létrási-vizesbarlang hosszú túra	1	2
	Vénusz-barlang	11	5
Összesen		64	476

2025-ben a barlangokban lebonyolított túrák száma a 2024-es évi túraszám 73 %-a, tehát a 2024-es túraszámhoz képest 27 %-os csökkenés tapasztalható.

Az egyes barlangokban általánosan csökkenés figyelhető meg. Például a Kő-lyuk látogatása 5 %-os csökkenést mutat, az Esztáz-kői-barlang rövid túráján 35 %-os a csökkenés, a Létrási-vizesbarlang rövid túráján 9 %-os a csökkenés.

Vagyonkezelői hozzájárulással lezajlott barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban látogatók létszámában 2025-ben csökkenés volt tapasztalható az előző évhez képest. Míg 2024-ben a túrákérelmek száma 69 volt, 2025-ben 56 barlangtúrára vonatkozó engedélykérelem érkezett be. A csökkenés mértéke 18 %-os.

2025-ben 151 barlangtúra zajlott le, 2024-ben 222 barlangtúra, így 32 %-os csökkenés jelentkezik a barlangtúrák számában.

2025-ben a túrákon összesen 1315 személy vett részt, ugyanakkor a 2024-es létszám 1741, így 24 %-os csökkenés jelentkezik a 2024-es évhez képest.

A túrák az alábbi barlangokban zajlottak:

Balekina-barlang, Bányász-barlang (-120 m-ig), Bolhási-víznyelőbarlang, Borókás-tebri 2. sz. víznyelőbarlang, Borókás-tebri 4. sz. víznyelőbarlang, Cubákos-víznyelőbarlang, Diabáz-barlang, Fekete-barlang, Hajnóczy-barlang, Ikertebri-víznyelőbarlang, István-lápai-barlang, Jávorkúti-víznyelőbarlang, Kis-kőhát-zsomboly, Kő-lyuk, Lánér-barlang, Létrási-vizesbarlang, Mexikó-völgyi-víznyelőbarlang, Nagykömázsa-völgyi-víznyelőbarlang, Pénz-pataki-víznyelőbarlang, Sebes-barlang, Speizi-barlang, Szepesi-barlang, Szirén-barlang, Szivárvány-barlang, Vénusz-barlang, Viktória-barlang.

• 3.1.4.3. Dokumentációs tevékenységek

Dokumentációs tevékenység a közhiteles nyilvántartáshoz kapcsolódóan két új barlang kataszterbe vételével végzett igazgatóságunk (Nagysom-tető-alji-üreg, és Kis-bodzási-barlang).

• 3.1.4.4. Térképezés

2025-ben barlangok térképi ábrázolására szakmai keret nem állt rendelkezésre.

• 3.1.4.5. Állapotfelvetelek

A barlangok állapotfelvelei munkatársunk helyszínelései során folyamatosan zajlottak és zajlanak. Ez a tevékenység monitorozás jellegű, melynek során a barlangok állapotfelveleti nyomtatványa nem került kitöltésre. A tevékenység során munkatársaink helyszínelésein túl, támaszkodunk az engedélyezett barlangtúrák vezetőinek jelentéseire is. Az állapotfelvelek során hulladékeltávolítási munkákat munkatársaink végeztek el.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

• 3.1.4.6. Kezelési tervek

2025-ben barlang kezelési terv nem készült.

• 3.1.4.7. Barlangfeltárások

Tárgyévben a barlangkutató egyesületek jelentősebb új barlangszakaszokat nem tártak fel. A hegység és az ország legmélyebbjének számító Bányász-barlang jelenleg ismert mélysége továbbra is 303 m. Az új barlangként felvett Nagysom-tető-alji-üreg hossza 3 m, a Kis-bodzási-barlang 10 m..

3.1.5. Natura 2000 területek

2025-ben a Natura 2000 területek kiterjedése nem változott. Az Igazgatóságnál a Natura 2000 területek összesített nagysága az átfedésekre is tekintettel 255.813 ha.

Terület megnevezése	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Különleges Madárvédelmi	6	229.748	0	0	0
Kiemelt jelentőségű és Különleges Természetmegőrzési	60	80.850	0	0	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
HUBN10002 Borsodi-sík	26	2 (22 ismertető tábla)	850	10
HUBN10003 Bükk-hegység és peremterületei	1	18 (152 ismertető tábla)	118	5
HUBN10004 Hevesi-sík		3 (21 ismertető tábla)	825	17
HUBN10005 Kesznyéten	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN10006 Mátra	2	4 (35 ismertető tábla)	39	3
HUDI20026 Ipoly-völgy	5	2 ismertető tábla	15,4	4
HUBN20001 Bükk-fennsík és a Lök-völgy		11 (73 ismertető tábla)	37,05	2
HUBN20002 Hór-völgy, Déli-Bükk		1 (9 ismertető tábla)	1,5	1
HUBN20004 Szarvaskő		1 (1 ismertető tábla)		1
HUBN20005 Kisgyőri Ásottfa-tető - Csókás-völgy		2 (11 ismertető tábla)		1
HUBN20006 Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc			1,5	1
HUBN20007 Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy - Cseh-völgy			3,5	2
HUBN20008 Vár-hegy - Nagy-Eged		3 (14 ismertető tábla)		1
HUBN20009 Tard környéki erdőssztyepp	1		42	2
HUBN20010 Szomolyai Kaptár-rét		1 (18 ismertető tábla)		
HUBN20011 Ostoros-patak menti erdőpuszta		1 ismertető tábla	0,05	
HUBN20012 Egerbakta - Bátor környéki erdők		1 (7 ismertető tábla)		
HUBN20013 Hevesaranyosi-fedémesi dombvidék				
HUBN20014 Gyepes-völgy	1			
HUBN20015 Izra-völgy és az Arló-i-tó				
HUBN20017 Borsodbótai Kotyindó-tető			12 5 5	1
HUBN20018 Upponyi-szoros	1		1	1
HUBN20019 Csernely-patak völgye				
HUBN20020 Sátai Tökés-völgy				
HUBN20021 Domaházai Hangony-patak völgye	1			
HUBN20025				

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezdi Égett-hegy				
HUBN20027 Ózdi Harmaci-dombok				
HUBN20029 Girinci Nagy-erdő				
HUBN20030 Hejő mente				
HUBN20031 Mezőcsáti Rigós				
HUBN20032 Tiszakeszi-morotva	5			
HUBN20034 Borsodi-Mezőség	21	2 (22 ismertető tábla)	250	10
HUBN20035 Poroszlói szikések				10
HUBN20036 Kétútközi-legelő				10
HUBN20037 Nagy-Hanyi		1 (3 ismertető tábla)		10
HUBN20038 Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part		1 (ismertető tábla)	120	3
HUBN20039 Pusztafogacs				7
HUBN20040 Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái		1 (3 ismertető tábla)	200	14
HUBN20041 Pélyi szikések		1 (9 ismertető tábla)	500	15
HUBN20042 Boldogi Vajda-rét	1			
HUBN20043 Verpeléti Vár-hegy		3 ismertető tábla	0,5	
HUBN20044 Recski Hegyes-hegy				
HUBN20046 Gyöngyösi Sár-hegy		1 (14 ismertető tábla)	25	1
HUBN20047 Mátra északi letörése		2 (12 ismertető tábla)		
HUBN20048 Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek				
HUBN20049 Mátrabérc - fallóskúti-rétek		1 ismertető tábla	20	1
HUBN20050 Gyöngyöspatai Havas				
HUBN20051 Nyugat-Mátra				
HUBN20052 Apci Somlyó				
HUBN20053 Petőfibányai Kopasz-hegy				
HUBN20055 Szentkúti Meszes-tető	1			1
HUBN20056 Tepke	-	3 (10 ismertető tábla)	168	5
HUBN20057	-		64	5

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Terület kódja és megnevezése	Ki-helyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)*	Területet érintő projektek száma (db)
Bézma				
HUBN20058 Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	3			1
HUBN20059 Szandai Várhegy	1			1
HUBN20060 Sóshartyáni Hencse-hegy	1			2
HUBN20062 Középső-Ipoly-völgy	5			3
HUBN20063 Karancs	-	3 ismertető tábla	1,5	1
HUBN20064 Salgó	-			1
HUBN20065 Gortva-völgy	-			1
HUBN20067 Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente				
HUBN20068 Sajómercsei Körtvélyes-dűlő				
HUBN20069 Kesznyéteni Sajó-öböl	14	1 (7 ismertető tábla)	205	5
HUBN21094 Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét				
HUBN21095 Nagylóci Kő-hegy				
HUBN22096 Tiszaújvárosi ártéri erdők				

**Mivel az átfedő különleges madárvédelmi valamint különleges természetmegőrzési területeken végrehajtott rekonstrukciós programok területi adatai, illetve a rajtuk elhelyezkedő tanösvények és táblák mindkét kategóriánál fel vannak tüntetve, így ezek adatait összeadva magasabb értéket kapunk, mint a rekonstrukcióval érintett területek valós össz-kiterjedése, valamint a tanösvények/táblák valós száma. Az élőhelyrekonstrukciók valós hatása – főként vizes élőhely-rekonstrukciós programok esetében például a talajvíztükör befolyásolásán keresztül – ugyanakkor jóval nagyobb területeket érint.*

Az Agrárminisztérium 2025-ben elkészítette a lehatárolását azoknak az ingatlanoknak, melyeknél a „Natura 2000 terület” jogi jelleg nem került bejegyeztetésre, mivel csak részben fednek át a különleges madárvédelmi területekkel (KMT), különleges és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési (KTT) területekkel. Első körben a leválogatás során a Natura 2000 KMT és KTT területből azok a földrészletek és kapcsolódó alrészletei kerültek kijelölésre, amelyek 30-90% közötti és 90% feletti arányú érintettséggel rendelkeznek. A szakértő által megküldött listát (térinformatikai fedvény) munkatársaink véleményezték és leválogatták azon ingatlanokat, ahol a „Natura 2000 terület” bejegyeztetése indokolt a Natura 2000 hálózat területi integritása miatt. A bejegyeztetést végző természetvédelmi hatóságok tájékoztatása 2026-ban tervezett.

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, terület helyreállítása, téli legeltetés, öntözőtelepek kialakítása, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára. Számos esetben közvetlenül az ügyfelek keresik meg az igazgatóságot, például Natura 2000 területen tervezett beépítések vagy erdőtelepítések ügyében.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az osztály (csoport) az őrszolgálat kollégáinak bevonásával elkészítette a Natura 2000 adatbázis (SDF) felújításával kapcsolatos adatszolgáltatást az AM-TMF felé (összesen: 144 faj és 38 élőhelytípus esetében). Több élőlénycsoport esetében a munkatársunk a feladat koordinálásában is részt vett (pl. puhatestűek, lepkék, élőhelytípusok).

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai botanikai (Natura 2000 közösségi jelentőségű fajok), gerinctelenzoológiai (elsősorban bogár és lepke), madártani és nagyragadozó felméréseket dolgoztak ki és hajtottak végre.

A tárgyévben benyújtásra került elfogadásra hét darab mátrai Natura 2000 terület fenntartási terve (Recski Hegyes-hegy / HUBN20044/, Gyöngyösi Sár-hegy / HUBN20046/, Mátra északi letörése / HUBN20047/, Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek / HUBN20048/, Mátrabérc – Fallóskúti-rétek / HUBN20049/, Gyöngyöspatai Havas /HUBN20050/, Nyugat-Mátra / HUBN20051/). A tervek szakállamtitkársági elfogadása várhatóan első felében fog megtörténni.

2019. január 1-étől hivatalosan elindult „A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával” (GRASSLAND-HU) témacímű LIFE Integrát Projekt, melynek keretében folytattuk a beavatkozással (cserjeirtás és inváziós növény visszaszorítás) érintett területek felmérését és kezelését, a beavatkozások tervezését, valamint a földvásárlás is történt Bükkzsérc külterületén. Ezen kívül számos kommunikációs tevékenység is zajlott (honlap és médiamegjelenések, szakmai napok, rendezvények, iskolai, óvodai kitelepülések). A projekt keretében szakmai tanulmányúton vettünk részt, annak szervezését is végeztük, melynek során Szlovákiában és Csehországban történt terepi bejárás.

A Vadonleső Program a 2025-ben a magyar szöcskeegeret választotta meg az év emlősenek. Kiemelten foglalkoztunk a faj széleskörű megismertetésével is. Számos iskolai, óvodai és felsőoktatási foglalkozást, tanórát, kitelepülést tartottunk, amelyek témája a szöcskeeger volt. A számadatok alapján a GRASSLAND-HU projektet képviselve több mint ezer érdeklődőt értünk el. Emellett két szakmai napot is szerveztünk a partnerszervezeteknek; a miskolci Szeleta Park Látogatóközpontban, valamint ősszel a Batúz Tanya Természetvédelmi Kezelési Központban.

3.1.6. Nemzetközi jelentőségű területek

Terület megnevezése	Kihelyezett tábla (db)	Területet érintő tanösvény vagy látogatóközpont megvalósulása (db)	Élőhely-rekonstrukció (ha)	Területet érintő projektek száma (db)
Ramsari Terület	1	2 tanösvény	0	3
Bioszféra-rezervátum	0	0	0	0
Európa Diplomás Terület	3	5 tanösvény, 1 látogatóközpont	0	3
Világörökségi terület	1	2 tanösvény, 1 bemutatóhely	0	2
UNESCO Globális Geopark	1	14 tanösvény, 2 látogatóközpont, 1 bemutatóhely	0	4
Bükki Csillagoségbolt Park	3	1 (Bolygóút tsv.) 1 látogatóközpont	0	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Mivel az egyes területkategóriák részben átfednek (Geopark/Világörökség/Európa Diploma), így az átfedő területeket érintő projektek többször is szerepelnek. Az egyes projektek nem minden esetben kapcsolódnak a terület nemzetközi státuszához (például: erdőkezelés a Novohrad-Nógrád Globális Geopark területén belül).

• Ramsari területek

Az egyetlen Ramsari területünk teljes egészében átfed a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzettel, ezért az ott folyó természetvédelmi munkák és élőhely-rekonstrukciós pályázatok a Ramsari terület kedvező ökológiai állapotának a kialakítását is szolgálták. A 2025-ben tapasztalható országos aszály negatív hatásai miatt a nyár végére, őszre a terület mocsarai, csatornái és egyéb vizes élőhelyei kiszáradtak, kizárólag egy vízvisszatartásos területen, a Tiszavalki-morotvában, a Csincse-övcatornában, valamint a Tisza folyóban maradt víz. Ezért a területen általában költő, vizes élőhelyekhez kötődő madarak nagy részének a fészkelése ha el is kezdődött, akkor is sikertelenné vált. A többi vízhez kötődő taxon (rovarokra, kétélűekre, mocsári növényekre stb.) is megsínylette ezt az időszakot. Az őszi és téli folyamán valamelyest mérséklődött a terület vízhiánya, de így is az átlag alatti a jelenlegi vízellátottsága.

A felmérések alapján a megmaradt víztesteken jelentősebb állományban költött gólyatöcs (30 pár), de a mostanra gyakorlatilag fészkelőként eltűnt barátréce (2 pár) biztos költése is újfent detektálva lett. A területen és közvetlen határán rekordnak számító 9 pár rétisas nevelt sikeresen fiókát, illetve az aszály által is segített pocokgradációnak köszönhetően körülbelül 30 helyen lettek azonosítva réti fülesbagoly revírek, több esetben a fészkek is megtalálásra kerültek. Az év második felére kialakult vízhiányos időszak rányomta bélyegét a madarak vonulására is, így a megszokott, egy időben itt éjszakázó (15-20 ezer példány) daru helyett ez évben csak 7-8 ezer egyed volt a legnagyobb létszám. A terület egyik legnagyobb természeti értéke a magyar szöcskeegér, amelyet 2025-ben az év emlősenek választottak, ezáltal nem csak a fajra, hanem vele együtt a Borsodi-Mezőségre is kiemelt figyelem jutott. A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzettel határos élőhelyen előkerült egy eddig ismeretlen állománya, amely a védett, és vele együtt a Ramsari terület növelését teszi szükségessé.

A területen 4 nagy, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szervezésében, illetve részvételével zajló természetvédelmi program valósult meg vagy kezdődött 2025-ben, valamint szakmai segítséget biztosított az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság által végrehajtott, a Tisza menti ártéri területek inváziós fásszárúaktól (gyalogakác, zöld juhar, amerikai kőris) történő megtisztítását, legelővé visszalakítását célzó pályázatnak.

Life programok közül a 2019-ben kezdődött *A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával* (LIFE17 IPE/HU/000018) elnevezésű pályázat során folytatódott a gyalogakáctól megtisztított tiszadorogmai Sulymos-lapos kezelése, a magyar szöcskeegér és a természetvédelmi értékek állományának feltérképezése és népszerűsítése, valamint a pályázat kereteiben működő Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálat is aktívan segítséget nyújtott a területen gazdálkodóknak. A 2022-ben kezdődött *A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban* (LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads) elnevezésű projekt során kihelyezésre kerültek a sólymok megtelepedését segítő mesterséges fészkelőládák a kiválasztott fákra és magasfeszültségű oszlopokra, valamint folytatódott a faj monitoringja, illetve nyomon követésüket segítő jeladót kapott a borsodi-mezőségi fiókák jelentős része. 2025 végén kezdődött az *Életképes ürgeállomány fennmaradásának biztosítása a Pannon régióban* (LIFE24-NAT-HU-LIFE-CitellusLife) című pályázat. A projekt ideje alatt egy speciális CitellusGarden kerül kialakításra a területen, ezen kívül a kutak felújításával a legeltetés elősegítése fog megtörténni, továbbá új ürgeállományok létrehozása, illetve a meglévők védelme (predátorok gyérítésével) is a célok között szerepel.

A természetvédelmi területkezelés megteremtése a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén, a Batúz-tanyán (KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00002) pályázat során megtörtént a Batúz-tanyára bevezető út stabilizálása, kiépítése, ezáltal a tanya minden időjárási viszony közepette elérhetővé vált, ami a hatékony természetvédelmi kezeléshez elengedhetetlen. Folyamatban van a szintén a természetvédelmi területkezelést szolgáló trágya- és terménýtároló megépítése is.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Ramsari terület vízháztartásának javítását célzó megoldások, pályázatok keresése, írása folyamatosan történik.

- **MAB bioszféra-rezervátumok**

MAB bioszféra rezervátum nem található a működési területünkön.

- **Európa Diplomás területek**

Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület

A terület 1995-ben kapta meg az Európa Diplomát, amelyet először 5 éves periódusonként vizsgáltak felül, majd 10 évre ítélték oda a címet.

Annak ellenére, hogy a 2010. szeptember 16-i határozatában (CM/ResDip(2010)15a) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület Európa Diplomáját 2020. szeptember 11-ig meghosszabbította, már 2019-ben felülvizsgálati helyszíni szemlét tartottak a területen. A felülvizsgálati jelentés (de05e_Report_Ipolytarnoc_final_PA_January2020) alapján a szakértő bizottság támogatta a terület Európa Diplomájának meghosszabbítását. Ezt követve az Európa Tanács a 2020. szeptember 23-i határozatában (Resolution CM/ResDip(2020)9) **2030. szeptember 11-ig** meghosszabbította a kitüntető címet, és 12 ajánlást fogalmazott meg hozzá.

A különleges határozatban a terület kezelőjének, a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelkedő színvonalú geoturizmus fejlesztései és a terület térségben betöltött jelentős szerepvállalása is szerepet játszottak. Az Európa Diploma (EDPA) intézménye 2025-ben ünnepli majd a fennállásának 60 éves évfordulóját, ezzel párhuzamosan Ipolytarnóc 30 éves Európa Diplomáját ünnepli, a kettős megemlékezéshez az előkészületek már 2024-ben megkezdődtek.

A kezelési tevékenység sarkalatos pontjait képező legújabb ajánlások például a helyszín további geológiai felfedezésének potenciális lehetőségeire, a terület földtani és őslénytani értékeinek megőrzése és lehetőség szerinti bemutatása érdekében történő intézkedésekre, a feltárási épületeknél történő felújításra/cserére, a Novohrad-Nógrád Geopark integrációjában való szerep erősítésére, a nem őshonos fafajok őshonosra cserélésére, az invazív növényfajok és a vadállomány kontrolljára, a mozaikos tájkép megőrzésére, a regionálisan őshonos védett racka juh tartására, a helyi gazdák szénakaszálási gyakorlatának fenntartására, a falu és a látogatóközpont közötti elektromos légvezeték földkábelre cserélésére, az őslénytan tudományát bemutató dokumentumfilm készítésére, citizen science projektek alkalmazására tesz javaslatot.

Az éves jelentés benyújtása az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztályának előzetes jóváhagyásával az Európa Tanács felé időben megtörtént.

- **UNESCO Világörökségi területek**

- *Hollókő Ófalu és táji környezete - Hollókői Tájvédelmi Körzet*

Az 1977-ben létrehozott 151 hektáros Hollókői Tájvédelmi Körzet a műemléki Ófalut és természeti környezetét foglalja magába. A területet 1987-ben az UNESCO *Hollókő Ófalu és táji környezete* néven a Kulturális Világörökség részének nyilvánította. Fenntartása többszereplős, a BNPI a beerdösült és hagyásfás részekért, valamint az ófalui tájház kiállításának működtetéséért felelős, partneri viszonyban a helyi önkormányzattal. A világörökségi törvényből következően az új világörökségi kezelési terv sikeres elkészítéséhez a BNPI konzultációs szerepét 2014-ben is teljesítette.

A hollókői világörökségi terület világörökségi gondnokságát 2013-ban az EMMI miniszter határozta meg. A kijelölt gondnokkal a BNPI szoros kapcsolatot ápolva működik együtt. A Hollókői TK tervezett bővítése (*HTK 2003 évi kezelési tervének 15. sz. melléklete*) nem érinti a világörökségi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

terület lehatárolását. 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet Hollókő Ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről rendelkezik.

Hollókő Ófalu és környezete bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

A 148/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított Hollókői Tájvédelmi Körzet védeltségét fenntartja. A 2/1977. OTvH számú határozatban a terület rendeltetése az alábbi:

- Megőrizze a jelenkor és elkövetkező nemzedékek számára a világörökség részeként a hollókői tájrészlet jellegzetes arculatát, ahol kis területen sajátos kultúrtörténeti, természeti és tájképi értékek ötvöződnak egybe.
- Őrizze meg az Ófalu népi építészetének és településszerkezetének, valamint a várromnak természeti környezetét, a fás legelő részeit.
- Gazdaságtörténeti értéknek tartsa fent az egykori kisparaszti gazdálkodási módra jellemző keskenyparcellákat.
- Védje és kezelje a terület egyéb természeti értékeit.
- Lehetőséget nyújtson a látogatói megismeréshez, bemutatáshoz, aktív szerepet vállaljon a természet-megőrzési tudatformálásban, ismeretterjesztésben.
- Segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását; szolgálja a természeti és kultúrártékek megismerésére irányuló ökoturizmust olyan módon, hogy az a természeti értékeket és a kultúrtájat ne károsítsa.

A terület eredeti rendeltetésének fenntartása, valamint a világörökségi cím megtartása is kihívással jár, melyre a kezelési terv részletesen kitér. A BNPI fontos szereplője a megőrzésnek, a 15,2 hektáros hagyásfás rekonstrukció ennek bizonyítéka. Több projekt elképzelés célozza az elavult tanösvényhálózat és az Ófaluban levő tájház teljes felújítását, de addig is a Vártúra ösvény buszparkolótól a vári pihenőig vezető szakaszát felújítottuk 5 tábla kihelyezésével és a TK-ról készített kétnyelvű geoturisztikai térképből is átadtunk egy jelentős készletet a helyi önkormányzatnak. A hagyásfás legelőn 4 táblából álló tanösvény működik. Az Ófalui tájház elavult kiállítását 2019-ben szintén felújítottuk. 2020-tól a pandémiás helyzetre tekintettel, majd a működtetés feltételeinek hiánya miatt új funkciót tervezünk a tájház hasznosítása kapcsán. Igazgatóságunk 2022-ben megkezdte a szintén világörökségi helyszínként jegyzett Öregszőlők helyreállításának tervezését. Az állami tulajdonban lévő parcellákra vonatkozó vagyonkezelésbe vétel iránti kérelmet megküldtük a Nemzeti Földügyi Központtól, mely megérkezett. A keskenyparcellák részleges helyreállításának, hagyományos gyümölcsfajták ültetésének tervezését így tovább folytatjuk.

Tarnóci Ősélőhely – Várományosi Listán

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület ősi világa világszínvonalú bemutató létesítményeivel 2001 óta az UNESCO világörökségi várományosi listáján található. Központi részének (Tarnóci Ősélőhely, 104 hektár) 2003. évi nevezését követően a Világörökségi Bizottság (28 COM 14B.13, 2004) további szakértői vizsgálatokig elnapolta a döntést, a terület továbbra is a Tentative Listán szerepel. A terület önálló arculatú honlapja (osmaradvanyok.hu) háromnyelvű, a BNPI kezelésében van. A világörökségi várományos területek felülvizsgálata során megállapították, hogy a terület dokumentációja és lehatárolása összhangban van a világörökségi törvényből fakadó előírásokkal. Puffer területként a természetvédelmi terület teljes mértékben számításba került.

A legújabb őslénytani felfedezések is indokolják a várományosi listán tartást. A terület a Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként is funkcionál, potenciális fejlesztési lehetőségei nemzetközi szinten is kiemelkedőek.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A matyó népművészet – egy hagyományos közösség hímzéskultúrája

A matyó népművészet, kiemelten a matyó hímzés 2012 decemberében került felvételre az emberiség szellemi kulturális örökségének reprezentatív listájára. Matyóföldnek a Bükk-vidék és az Alföld találkozásánál fekvő Mezőkövesd, Tard és Szentistván településeket nevezzük, ahol a matyó népcsoport él. A szellemi örökség listájára ugyan a hímzésük került fel, azonban hagyományaik ennél sokkal szélesebb körűek. A jellegzetes matyó stílusú hímzés a polgári hatást tükröző viselet egyik fő alkotóeleme, melyet manapság a hagyományörzés alkalmain és a matyó közösség reprezentálása céljából hordanak, azonban a matyó bútorfestés, a lakodalmas szokások, a Matyó Húsvét és az egyéb népszokások is a mai napig élő örökségként szolgálnak, amelyeket rendezvényeiken a nagyközönség számára is bemutatnak.

UNESCO Globális Geoparkok

Novohrad-Nógrád Geopark

A világ első, már megalakulásakor határokon átnyúló nemzetközi geoparkjának a Globális Geoparkok Hálózatának tagságát 2010-ben elnyerő és 2016-tól UNESCO Globális Geoparkként működő magyar-szlovák Novohrad-Nógrád Geopark (NN UGGp) 64 nógrádi települést és 28 szlovák oldali önkormányzatot foglal magában.

A Geopark munkaszervezetének nem tagja a BNPI, de lelkes és önzetlen alkalmazottja 2025. évben is aktívan eleget tett az Európai Geoparkok Hálózata Koordinációs Bizottságának (EGN CC) tagjaként kötelezettségeinek. Így a Globális Geoparkok Hálózatának (GGN) és regionális szervezetének, (EGN) 2025. évi tevékenységében, az európai geoparkok közös projektjeinek népszerűsítésében, a geoparki munkacsoportok és a transznacionális geoparkok fórumának munkálataiban is. A tevékenységek dokumentálásra kerültek, a jelentéseket a Geopark MNB is megkapta. Az évben tovább folytatódott a Nograd Geopark ETT létrehozása, a feladatok és kötelezettségek tisztázása.

A válságos helyzet ellenére a Geopark magyarországi képviselője jelentési kötelezettségeinek is eleget tett a közös programok szervezése mellett, mint például a tradicionális Európai Geoparkok Hete és a Vulkánnap megtartása az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen. A Velencei Biennále UNESCO bemutatóhelyeinek kiállításra sikeresen benevezett Ősfenyő Belépő fogadóépület dokumentációját a BNPI készítette el. Ehhez kötődve, a geoparki eszme társadalmasítása érdekében a geopark lakosai számára kedvezményes belépőjegyet vezetett be a Borókás-árok

A BNPI önálló honlapjain 2025-ben is folyamatosan népszerűsítette a geoparki programokat. Részt vett geoparkos programszervezésekben (szakmai napok, tematikus túrák, továbbképzések) és népszerűsítette a geoparki kezdeményezéseket (GEOfood). Partneri közreműködésben közös kiadványok és INTERREG projektek (RiWild, GEOTOP) kivitelezésében is közreműködött.

A „Novohrad-Nógrád Geopark fejlesztése a Modern Városok Program keretében” c. projekt előkészítési munkáiban is részt vett a BNPI.

A BNPI együttműködés kereteit és szervezeti beépülését a geoparki menedzsment struktúrájába sajnos még nem sikerült véglegesíteni. Egy, a kétoldali vármegyei képviselőket is magába foglaló EGTC létrehozása tűnne legcélravezetőbbnek, ezt a mintát követi a többi transznacionális európai geopark is.

Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark

A 2017-ben létrehozott Bükk-vidék Geopark egy geológiai értékeken alapuló térségfejlesztési együttműködés. A Geopark fő feladata a Bükk és Upponyi-hegységek, illetve az a hegységet keretező dombság földtani értékeinek, épített örökségének, kultúrtörténeti értékeinek, hagyományainak védelme és közösségek általi népszerűsítése. A BNPI-nél működő munkaszervezet látja el a Geopark operatív teendőit, a 109 település, civil szervezetek, oktatási intézmények közös tevékenységének szervezését, valamint az UNESCO Globális Geoparkok Hálózatában folytatott tevékenységek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

szakmai feladatainak teljesítését, nemzetközi projektek kezelését, nemzetközi – társ geoparkokkal való kapcsolattartást.

Geológiai értékeinkre alapozott tevékenységünket olyan szellemben alakítottuk ki és tervezzük folytatni, ami megfelel az UNESCO Globális Geoparkok hálózatának elvárásainak. Geoparki terveinket több fordulóban ismertettük a Magyar Geopark Bizottsággal, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsággal, mely szervezetek folyamatosan figyelemmel kísérik tevékenységünket.

Együttműködések megvalósítása

A Bükk-vidék Geopark munkaszervezete és különböző, a területen tevékenykedő intézmények között számos együttműködési megállapodást kötöttünk. Ezen együttműködések lényege olyan szakmai-turisztikai összefogás, melyek segítségével közösen népszerűsíthetjük a földtani, földtudományi értékeket, és ezen értékek még nagyobb ismertségre tehetnek szert.

Az együttműködéseink közül külön kiemelendő a Kulturweit nemzetközi kulturális önkéntes szolgálattal foglalkozó szervezettel induló együttműködésünk. A Kulturweit az UNESCO német bizottságának alszervezete, fő feladata a német fiatalok önkéntes szolgálatának szervezése világszerte. Az együttműködés keretein belül a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark hivatalos Kulturweit fogadóegységgé vált. Az első önkéntesünk 2021. szeptember 13-án érkezett, azóta már 10 önkéntes töltötte aktívan nálunk szolgálatát. Feladataik közé tartozik a geoparki eszme népszerűsítése, bekapcsolódás a geoparki középiskolák tevékenységébe, valamint ismereteik továbbfejlesztése azáltal, hogy az Igazgatóság munkatársainak mindennapos feladataiban segítenek.

A **Visegrádi Együttműködés (V4)** országai (Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) geopark hálózatainak találkozója – a **Lengyel Földtudományi Intézet és a Szent Kereszt-hegység UNESCO Globális Geopark** szervezésével – 2025. június 2-4. között valósult meg. A rendezvény célja, hogy a nemzeti szintű és UNESCO címmel rendelkező geoparkok megosszák egymás között a létrehozással, működéssel és fejlesztéssel kapcsolatos irányelveket. Jó példákat mutattak be arra vonatkozóan hogyan tudnak hatékonyan működni a geoparkok, milyen kommunikációs eszközökhöz, stílusokhoz érdemes folyamodni.

A Bükk-vidék Geopark mellett a Bakony-Balaton és Novohrad-Nógrád Geopark képviselői is részt vettek a terepbejárásokkal tarkított intenzív tanácskozáson.

2025. február 10-12 között rendezték meg a **Danube GeoTour Plus pályázat** első év értékelő partneri találkozóját, az **osztrák Steirische Eisenwurzen UNESCO Globális Geoparkban**, ahol pályázat első éves tevékenységeit értékelték ki a partnerek. A rendezvényen megegyeztünk a partnerek közötti csereprogramok rendszeréről, tájékoztattuk egymást az egyedi geoparki élmények fejlesztésének állapotáról, valamin a látogató számláló rendszereink fejlesztésének jelenlegi státuszáról.

Február 14-16. között a **Miskolci Kocsonya Fesztivál** alkalmából vendégül láttuk a **szlovén Idrija és a lengyel Extinct Volcanoes UNESCO Globális Geopark** képviselőit. A látogatás célja a Bükk-vidék Geopark ismertetése és lehetséges együttműködési pályák keresése volt.

2025. október 13-17. között házigazdaként fogadtuk a **Danube GeoTour Plus pályázat** partnerségi konzorciumának képviselőit a pályázat harmadik munkacsoportjának nemzetközi ülésére. Az ülés célja a munkacsoport látogatószámláló fejlesztési munkájának bemutatása volt a konzorcium számára. Az ülés első két napjában a bükk-szentkereszti Művelődési Ház, Házasságkötő Termében tartottunk különböző workshopokat, közösségi média használat tréninget és a látogató számlálók terepi tesztelését. A rendezvény terepi napján, a résztvevők megismerhették az egyik pilóta területünket az új látogató számlálóinkhoz, a Szeleta-barlangot, megmászta a Zsófia-kilátót és információt szerezhetek a HUMANITA pályázatunkban végzett denevér-zavarási monitoring kutatásról, a kutatásnak helyszínt adó Kecske-lyuk-barlangnál.

November elején láttuk vendégül a **lengyel Extinct Volcanoes UNESCO Globális Geopark** képviselőit. A közel negyven fős lengyel csapatban a geopark munkatársai, helyi akciócsoportjainak

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

és önkormányzatainak a képviselői vettek részt. A Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark területén a vendégeink megismerkedtek Miskolc és Lillafüred látnivalóival, a Bükki Csillagdával, a Szeleta Park Látogatóközponttal, valamint a Szomolyai kaptárkövekkel is. A háromnapos látogatás alatt lengyel partnereink jobban megismerték a geoparkunk működését, illetve szakmai tapasztalatcserére is sor került.

Ismeretterjesztési, szemléletformálási, geoturisztikai tevékenységek

Az év folyamán a Bükk-Vidék Geopark munkaszervezete aktívan részt vett több hazai és nemzetközi oktatási, ismeretterjesztési és szemléletformálási tevékenységben. A Bükk-vidék Geoparkot, a geoparki szellemiséget, illetve a térség egyedi értékeit bemutató vándorkiállítás az évben folyamatosan kiállítva volt a Geopark szívében található **Szeleta Park Látogatóközpontban**. Továbbá a Geopark településeinek tartott **önkormányzati települési napjainkon**, Ózdon és Bánhorvátiban is bemutattuk azt, szemléletetve a geopark kiterjedését, a felépítő kőzeteket, nevezetesebb geotípjainkat.

Március 5-6.-án került megrendezésre az **Európai Geopark Hálózat Koordinációs Bizottság 51. ülése** a párizsi UNESCO székházban. Az esemény az IGGP, International Geoscience and Geoparks Programme 10. évfordulója is volt egyben. Az ülésen Dudás György, általános-igazgatóhelyettes és Dr. Kereskényi Erika, geopark szakmenedzser képviselte a Bükk-vidék Geoparkot.

A Föld Napján szakvezetett Geotúrát tartottunk az Upponyi-hegységben hol Magyarország legidősebb kőzeteit ismerhettük meg, ugyanakkor a terület vulkánfiatalító erejét is megtapasztaltuk. Baráth Zoltán természetvédelmi őr rengeteg érdekességet osztott meg velünk a fakitermelésről, a Lázberci-víztározó iszapolási problémáiról, megismertetett minket többek között a berkenyével és madárcseresznyével, és végre megtanultuk: hogy is különböztessük meg a viperát a siklótól!

Május-június hónap fordulóján az **Európai Geoparkok hetének** szellemében, azzal egy időpontban megrendezésre került a **Geopark Hét**. A programsorozat terepi és online programok széles kínálatával várta az érdeklődőket. A terepi programok között szerepelt több vezetett túra, a **XXI. Szomolyai Cseresznyefesztivál** keretén belül gasztro-geotúrák várták az érdeklődőket a Szomolyai kaptárkövek tanösvényen. A programsorozat online részeként a geopark Facebook oldalán számos figyelem felhívó és tájékoztató közösségi média poszt is született. Május 21.-én körasztal beszélgetést tartottunk a hazai geopark szakmenedzserekkel, ahol a hazai geoparkok különlegességeiről beszélgettünk. A beszélgetés felvettük és feltöltöttük a közösségi médiás oldalainkra.

Május 26.-án került megrendezésre a **“Bükki rétegek: Tájak, történetek, geológia c. előadói napjaink** a Szeleta Park Látogató Központban. A fókusz a települések szerepén volt: hogyan tudnak helyi értékekre, közösségi hagyományokra és kreatív ötletekre alapozni a fejlődés érdekében.

Július 24-27. között rendeztük meg a „**II. Vaskenyér Napok a Bükk-vidék UNESCO Globális Geoparkban**” c. középkori vaskohászati bemutatót, a Massa Múzeum együttműködésével az Ómassai Őskohó tisztásán. Dr. Thiele Ádám, avagy a 'Vasbucagyúró' szakmai vezetésével és a lelkes hallgatóság közreműködésével, négy nap alatt építettünk egy Árpád-kori bucakemencét, egy faszénégető boksát és az elkészített vasbucából kovácsoltunk is. A központi program elemeken túl a látogatók részt vehettek különböző hagyományörző programokon, bemutatókon, kézműves foglalkozásokon és szakmai előadásokon.

Július végén vendégül láttuk a **Hátszegi UNESCO Testvér Geoparkunkból** érkezett önkénteseket és két kísérőjüket. Résztvettek **II. Vaskenyér Napok a Bükk-vidék UNESCO Globális Geoparkban**” c. programunkon, a Rejteki Kutatóházban a Barlangoktól a csillagokig természetismereti tábor fiataljainak mutatták be foglalkozásaikat, majd a hátszegi önkéntesek előadás keretében meséltek a tábor résztvevőinek az önkéntesség fontosságáról.

A Szent István-barlangban megvalósult **paleoklimatológiai kutatás** pályázatát zártuk le amelyet, az UNESCO és a BNPI karitatív szervezet támogatott. Az év első felében több előadást tartottunk miskolci és egri középiskolákban a kutatási eredményeinket bemutatva. Május közepén, Dr. Kereskényi Erika, a BNPI geopark szakmenedzsere, Dr. Czuppon Györggyel, a HUN-REN CSFK

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

kutatójával közösen is tartott előadás sorozatot az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen és a Miskolci Egyetemen a paleoklimatológiai kutatás eredményeiről..

Augusztusig Mia Samson és Jonas Damman az **UNESCO Kulturweit program** 2 önkéntese segítette a geopark tevékenységeket. Szeptemberben őket váltotta őket Laura Busse és Marah Westholt. Fő feladatuk angol és német nyelvű előadások és workshop elkészítése középiskolások részére. Meggyőződésünk, hogy a geoparki szemléletformálást iskoláskortól kell kezdeni és a geoparki hitelességet biztosítja, ha a helyi diákok kortársai nyújtják a tájékoztatást, akik nem mellel egy másik ország kultúráját is képviselik. Munkájukkal – bízunk benne –, hogy tenni tudunk a braindrain jelensége ellen, amely csökkentheti a fiatalok elvándorlását a geopark területéről. Német önkénteseink bekapcsolódtak a Szent István-barlang idegennyelvű túravezetésébe is és igény esetén a Szeleta Park Látogatóközpontban is mindkét nyelven magabiztosan tárlatot vezetnek.

2025. szeptember 8-11. között a chilei **Kütralkura UNESCO Globális Geoparkban** tartották az **UNESCO Globális Geoparkok 11. Nemzetközi Konferenciáját**, melyen Rónai Kálmánné igazgató és Megyeri Balázs geopark szakmenedzser vettek részt. A konferencia során számos lehetőség nyílt közös együttműködési lehetőségek egyeztetésére több geoparkkal is. Ezek közül külön kiemelendő a kínai **Lushan UNESCO Globális Geopark**, amellyel képviselőivel részletesen egyeztetünk a jövőbeli együttműködés lehetőségeiről. A konferencia részeként megnyílt a „Weaving Hope” (Reményt szőni) elnevezésű szőnyegkiállítás, ahol 112 geopark által beküldött, a területükre jellemző szőnyegek között a Bükk-vidék Geopark szőnyege is kiállításra került. Az általunk küldött szőnyeg különlegessége, hogy teljes mértékben a Bükk-vidék jellegzetességeit hordozza magában, a régióra jellemző hagyományos magyar szövési technikával készült, kézi festéssel, helyi természetes alapanyagok felhasználásával. Készítője Szabóné Dr. Kollár Mariann, a Miskolci Egyetem munkatársa.

Szeptember 30. - Október 1. között került megrendezésre online az **Európai Geopark Hálózat Koordinációs Bizottság 52. ülése**. Az ülésen Dudás György, általános-igazgatóhelyettes és Megyeri Balázs, geopark szakmenedzser képviselte a Bükk-vidék Geoparkot.

Október 4-én **Less Nándor emléktúráján** és **Geotóp napon** az Oszlai Tájház állomáspontra a Bükk-vidék Geoparkot népszerűsítettük. Október 11-én **Geokéktúrát** vittünk Veres Zsolttal Szarvaskőtől Bélapátfalváig. A túrán résztvevők száma 50 fő volt.

November 8-9-én a Magyar Természettudományi Múzeumban a **Földtudományos Forgatagon** vettünk részt, ahol az érdeklődő gyerekekkel különböző geológiai vonatkozású játékokat játszottunk.

December 6-án **Mikulásnapi Geotúrát** vezettünk Veres Zsolt geológussal Nagyvisnyó és Nekézseny között.

• **Bükki Csillagoségbolt Park**

A Bükki Nemzeti Park a Zselic és a Hortobágy után harmadikként érdemelte ki a Csillagoségbolt-park címet 2017 nyarán. A megtisztelő elismeréssel a Nemzetközi Sötétégbolt Szövetség (IDA – International Dark-Sky Association, mai nevén DarkSky International) tüntette ki a területet, ahol az éjszakai égbolt zavartalanul megfigyelhető. A Bükki Csillagoségbolt-park a Bükki Nemzeti Park teljes területét lefedi. Ennek a közepén, Répáshuta szomszédságában épült meg a Bükki Csillagda 2022-ben, hogy az itt élőknek vagy az ide látogatóknak be tudja mutatni a fényszennyezés-mentes éjszaka előnyeit. A Bükki Csillagda munkatársai a természetörök segítségével minden évben méréseket készítenek, és jelentést írnak a területet érintő fényszennyezés-értékekről és annak változásáról. A jelentésben a területen zajló ismeretterjesztési munkáról és a fényszennyezés témakörét érintő rendezvényekről is említést teszünk. A jelentések a nemzetközi szervezet honlapján elérhetőek. Érdekesség, hogy a 2025-ös évben a naptevékenység nagyon magas volt (11 éves csúcspontját ekkor érte el) így a természetes fényszennyezés is jelen volt, sokszor észlelhettünk sarki fényeket. Ezek a fajta égbolt fények a következő években azonban csökkenni fognak, míg a mesterséges fények hatása általánosságban nő.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

3.1.7. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű, meglévő és tervezett részterületei

2014-ben kiemelt természetvédelmi oltalmat kapott hazánk valamennyi addig ismert kaptárkő-előfordulása, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet alapján. Ekkor Igazgatóságunk területén 6 kaptárkő a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 6,082 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

2025-ben egy eddig nem dokumentált helyszín (Cserépfalu, Mész-hegy) esetében részletes terepi felmérések zajlottak. Ezt követően elkészült a területre vonatkozó, kezelést megalapozó dokumentáció.

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
1.	Cserépfalu Ördögtorony kaptárkő	Cserépfalu	055a hrsz.-ból az Y761980,X291757; Y762016,X291661; Y761931,X291626; Y761890,X291730 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,999 ha kiterjedésű rész	0,999 ha	Bükk Nemzeti Park	BNPI
2.	Cserépváralja Csordás-völgy kaptárkövei	Cserépváralja	0105a hrsz.-ból az Y763695,X287738; Y763751,X287623; Y763654,X287575; Y763609,X287691 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,31 ha kiterjedésű rész	1,310 ha	Bükk Nemzeti Park	BNPI
3.	Cserépváralja Koldustaszító kaptárköve	Cserépváralja	065a hrsz.-ból az Y764472,X289953; Y764419,X289860; Y764327,X289935; Y764390,X289985 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,931 ha kiterjedésű rész	0,931 ha	Bükk Nemzeti Park	BNPI
4.	Cserépváralja Köves-lápa kaptárkövei	Cserépváralja	078 hrsz.-ból az Y764835,X288273; Y764840,X288196; Y764758,X288186; Y764759,X288263 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,613 ha kiterjedésű rész	0,613 ha	Bükk Nemzeti Park	BNPI
5.	Cserépváralja Mangó-tető kaptárkövei	Cserépváralja	0103 hrsz.-ból az Y763931,X288094; Y763928,X288087; Y763812,X288125; Y763811,X288125; Y763817,X288133 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,1 ha kiterjedésű rész, 0104 hrsz.-ból az Y763928,X288087; Y763892,X288006; Y763763,X288066; Y763811,X288125 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,07 ha kiterjedésű rész, 0131b hrsz.-ból az Y763937,X288111; Y763931,X288094; Y763817,X288133; Y763831,X288150 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,227 ha kiterjedésű rész	1,400 ha	Bükk Nemzeti Park	BNPI

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz. kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
6.	Cserépváralja Nagy-Bábaszék és Szőlő-tető kaptárkövei	Cserépváralja	082a hrsz.-ból az Y764473,X287985; Y764445,X287897; Y764429,X287829; Y764379,X287871; Y764412,X287986 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,811 ha kiterjedésű rész	0,811 ha	Bükki Nemzeti Park	BNPI

2025-ben a Szomolyai-kaptárkövek TT területén inváziós fajok eltávolítása, a sziklák növénymentesítése, hulladékgyűjtés zajlott, valamint a kialakított fémrácsos járőfelületek karbantartása (kötések, rögzítőcsavarok ellenőrzése). A fülkés sziklák megőrzését célzó hasonló beavatkozás zajlott a cserépváraljai Mangó-tető kaptárkövei körül. A munkába besegítettek a Debreceni Egyetem TTK Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszék hallgatói is a „Földtudományi természetvédelem” kurzus keretében.

A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet alapján 11, országos jelentőségű védett természeti területen található alapszelvény rendelkezik speciális természetvédelmi kezelési tervvel, összesen 7,5879 ha kiterjedésű területen.

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település és	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
1	Bálvány északi földtani alapszelvény	P-03, T-70	Nagyvisnyó	0409/7f hrsz.-ból az Y756348,X307572; Y756303,X307533;Y756282, X307558; Y756327,X307598 EOV koordináták által kijelölt 0,202 ha kiterjedésű rész	0,202	Bükki Nemzeti Park
2	Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény	J-76	Szarvas-kő	070/6b	1,66	Bükki Nemzeti Park
3*	Fekete-sár földtani alapszelvény	T-063	Nagyvisnyó	0358 hrsz.-ból az Y X 755054 304364 755057 304372 755277 304282 755275 304276 EOV koordináták által kijelölt vonaltól DNy-ra eső 0,4082 ha kiterjedésű rész	0,4082	Bükki Nemzeti Park
4*	Hór-völgyi 2. földtani alapszelvény	T-069	Cserépfalu	058 hrsz.-ból az Y X 760750 292114 760757 292126 760785 292122 760787 292122 760802 292120 760810 292117 760816 292117 760824 292101 760834 292087	1,7872	Bükki Nemzeti Park

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
				760841 292065 760844 292054 760871 292028 760905 291981 760899 291974 760892 291971 760883 291964 760888 291949 760887 291939 760878 291919 760885 291897 760874 291874 760859 291892 760850 291880 760848 291874 760845 291875 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 1,7872 ha kiterjedésű rész		
5*	Lök-völgyi 1. földtani alapszelvény	T-065, J-52	Felső-tárkány	0126 hrsz.-ból az Y X 756926 300904 756919 300890 756936 300882 756953 300880 756966 300886 756979 300901 756973 300908 EOV koordináták által kijelölt vonaltól É-ra eső 0,0581 ha kiterjedésű rész	0,0581	Bükki Nemzeti Park
6*	Lök-völgyi 2. földtani alapszelvény	J-48	Felső-tárkány	0126 hrsz.-ból az Y X 756811 299615 756839 299601 EOV koordináták által kijelölt vonal és a 756771 299559 756797 299537 EOV koordináták által kijelölt vonal közé eső 0,2633 ha kiterjedésű rész	0,2633	Bükki Nemzeti Park
7*	Patkó-sziklák alatti földtani alapszelvény	J-49	Bükk-zsérc	0128/1 hrsz.-ból az Y X 757370 292682 757464 292696 757470 292643 757377 292628 757370 292682 EOV koordináták által lehatárolt 0,5123 ha kiterjedésű rész	0,5123	Bükki Nemzeti Park
8*	Rákmara földtani alapszelvény	Pz-25	Szilvás várad	0152 hrsz.-ból az Y X 751751 306493 752005 306453 752007 306432 EOV koordináták által kijelölt vonaltól D-re eső 1,2226 ha kiterjedésű rész	1,2226	Bükki Nemzeti Park

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
9*	Répáshutai Bánya-hegy földtani alapszelvény	J-47	Répáshuta	091 hrsz.-ból az Y X 758724 302595 758719 302594 758714 302554 758721 302529 758738 302501 758747 302505 EOV koordináták által kijelölt vonaltól K-re eső 0,0717 ha kiterjedésű rész, 0103 hrsz.-ból az Y X 758724 302595 758759 302600 758779 302519 758747 302505 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,3777 ha kiterjedésű rész	0,4494	Bükki Nemzeti Park
10*	Róna-bükkii földtani alapszelvény	T-064	Szilvás várad	0152 hrsz.-ból az Y X 752983 305387 753003 305329 752993 305326 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,0627 ha kiterjedésű rész	0,0627	Bükki Nemzeti Park
11*	Strázsa-hegyi földtani alapszelvény	Pz-39	Nekézseny	0156 hrsz.-ból az Y X 752504 315422 752564 315422 752655 315439 752664 315419 752517 315337 EOV koordináták által kijelölt vonaltól Ny-ra eső 0,9621 ha kiterjedésű rész	0,9621	Lázbérci Tájvédelmi Körzet

* Az 1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet szerint.

2025-ben Noszvajon, a Síkfőkúti földtani alapszelvény TE területén az inváziósan terjedő fehér akác és az alapszelvényt veszélyeztető, a bemutatást akadályozó cserjésedés felszámolására került sor.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Földtani alapszelvény és földtani képződmény esetében országos jelentőségű védett természeti terület speciális természetvédelmi kezelési tervű részterülete kihirdetése összesen 31,1947 ha (ebből fokozottan védett: 8,7837 ha) kiterjedésben tervezett.

Név	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozot- tan védett (ha)	Állapota
Szilvásvár, Bácsó-völgy földtani alapszelvény (P-11)	0,4109		Középtávú terv
Nagyvisnyó, Berenás-gerinc földtani alapszelvény (Pz-29)	0,4837	0,4837	Középtávú terv
Sámsonháza, Buda-hegy földtani alapszelvény (M-08)	6,092		Középtávú terv
Mályinka-Miskolc, Csikorgói mészkőlelencsék földtani alapszelvény (Pz-26)	2,027	1,9274	Középtávú terv
Felsőtárkány, Vár-hegyi kőfejtő földtani alapszelvény (T-084)	7,9833	2,7452	Középtávú terv
Salgótarján, Eresztvényi-bánya földtani alapszelvény (Pa-11)	5,4002		Középtávú terv
Miskolc, Garadna-völgy, Pisztrángos földtani alapszelvény (P-01)	0,3053		Középtávú terv
Cserépfalu, Hór-völgy I. útbevágás földtani alapszelvény (T-068)	0,1256	0,1063	Középtávú terv
Bükkzsérc, Juhász-kút-nyak földtani alapszelvény (J-064)	0,1382		Középtávú terv
Miskolc, Savós-völgy földtani alapszelvény (T-061)	0,8326		Középtávú terv
Salgótarján, Nagy-Szilvaskő földtani alapszelvény (Pa-35)	1,08	1,08	Középtávú terv
Nagyvisnyó, Taró-völgy földtani alapszelvény (Pz-46)	0,2321		Középtávú terv
Miskolc, Vadász-völgy földtani alapszelvény (T-062)	1,3078		Középtávú terv
Szarvaskő, Várbérc-szurdok földtani alapszelvény (J-50)	0,1531		Középtávú terv
Sámsonháza, Vár-hegyi kőfejtő földtani alapszelvény (M-07)	2,4411	2,4411	Középtávú terv
Bükkzsérc, Kavicsos-kilátó kiemelkedő földtani feltárás	0,129		Középtávú terv

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

3.2. Terület nélkül, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett értékek (védett mesterséges üregek)

3. 2.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján változatlanul 7 mesterséges üreg áll természetvédelmi oltalom alatt igazgatóságunk működési területén.

	Név	Település	Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma	Bejárat koordináta	
				EOV X	EOV Y
1.	Antal-táró	Recsk	056/1	287021	726343
2.	Béke-táró	Parádsasvár	023/1	285963	717588
3.	Denevér-táró	Szarvaskő	05/22	293812	746570
4.	Ezüstbánya-táró	Gyöngyösoroszi	029/1	281012	711388
5.	Etelka I. táró	Parád	02	287060	725770
6.	Vizeslyuk-táró I.	Mátraszentimre	034/17	284024	709942
7.	Y-táró	Miskolc III. kerület	01049	305563	766778

2025-ben a Béke-táró lezárásának szerkezetét tönkretették. A rongálások elkerülése érdekében a bejárat vasíjtó erős fémlemezborítást kapott, a zárszerkezetet kijavítottuk és új lakat lett felfejezve.

3. 2.2. Védelemre tervezett mesterséges üregek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Védelemre tervezett mesterséges üregek	0	0

3.3. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

3.3.1. Erdőrezervátum

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Csókás-völgy, ER-63	402,8	144,4	Védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Csörgő-völgy, ER-55	133,1	51,2	Védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Hór-völgy, ER-57	439,1	61,1	Védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Kecskés-galya ER-58	211,6	87,0	Védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Kékes ER-56	142,8	54,8	Védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet
Leány-völgy, ER-61	376,9	56,9	Védett természeti területek erdőrezervátumká nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) Köm rendelet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Név, kód	Összterület (ha)	Magterület (ha)	Kihirdető rendelet
Őserdő, ER-60	375,3	59,3	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) KÖM rendelet
Paphárs-Kecskevár, ER-62	191,5	57,8	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) KÖM rendelet
Pataj, ER-67	257,1	65,7	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) KÖM rendelet
Vár-hegy, ER-59	338,9	94,1	Védett természeti területek erdőrezervátummá nyilvánításáról szóló 3/2000. (III. 24.) KÖM rendelet
Összesen	2869,1	732,3	

Az erdőrezervátumok magterületén erdészeti beavatkozás nem folyik. Az erdőrezervátumok védőzónájában a Magyar Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság kezelési irányelvei alapján a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok érvényesítésére törekszünk.

3.3.2. Országos Ökológiai Hálózat

A településrendezési tervek felülvizsgálata során az önkormányzatok részéről felmerül az Országos Ökológiai Hálózat egyes övezeteit érintően módosítási szándék, így a településrendezési tervek véleményezésével párhuzamosan az ökológiai hálózat elemei is pontosításra kerülnek. 2025-ben Nagylóc polgármestere kérte a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságtól a Nagylóc 0120/4 hrsz.-ú, 9.158 m² területű kivett telephely ingatlan, a Nagylóc 0120/5 hrsz.-ú, 897 m² területű kivett saját használatú út ingatlan és a Nagylóc 0120/6 hrsz.-ú, 1 ha 9.945 m² területű kivett telephely ingatlan ökológiai hálózatból történő kivonását. Igazgatóságunk Természetvédelmi Őrszolgálatának munkatársai terepi felmérés alapján megállapították, hogy a 0120/4 hrsz.-ú ingatlan nagyjából természetes növényzetű terület (fűzliget és rét). Az 0120/5 hrsz.-ú út és a 0120/6 hrsz.-ú kőbánya területén nincsenek természetes eredetű élőhelyek, növényzetük erősen leromlott, a területek az ökológia folyosó jogszabályi kritériumainak nem felelnek meg. A fentiekre tekintettel az ökológiai folyosó törlését javasoltuk az alábbi hrsz.-ú ingatlanok vonatkozásában: Nagylóc 0120/5, Nagylóc 0120/6.

Az Országos Ökológiai Hálózat kiterjedése 2025 végén a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 461.857 ha, ebből magterület 230.712 ha, ökológiai folyosó 115.750 ha, puffterület 115.395 ha.

3.4. Magas Természeti Értékű Területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területéhez – részben, vagy egészében – az alábbi 4 db, Magas Természeti Értékű Terület tartozik.

Borsodi Mezőség MTÉT

Teljes területe 121.104 ha, melyből a támogatható terület 70.758 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 49%.

Bükkalja MTÉT

Teljes területe 18.372 ha, melyből a támogatható terület 13.110 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 19%.

Hevesi-sík MTÉT

Teljes területe 61.013,3873 ha, melyből a támogatható terület 55.251,4201 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 84%.

Taktaköz MTÉT

Teljes területe 39.206 ha, melyből a támogatható terület 27.189 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 58%.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A 2024 évet is érintő 3 éves támogatási ciklusban a támogatott területek aránya (ha) a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következők szerint alakult:

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
gyep alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	1.838,0935		3.332,8567		5.170,9502
gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		189,9710		1.136,4645	1.326,4355
gyep tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	5.478,1591		58,5245		5.536,6836
szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	2.571,2978		7.968,6926		10 539,9904
szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		112,0208		545,4774	657,4982
szántó kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)"	754,5907		45,0269	61,0546	860,6722
szántó tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	123,5805		92,7812		216,3617
Végösszeg (ha)	10.765,7216	301,9918	11.497,881 9	1.742,9965	24 308,5918

2020-ban Igazgatóságunk bevonásával is megkezdődött az MTÉT területek felülvizsgálata. 2021-ben, a kialakított MTÉT területek határpontosítása, az igénybe vehető TECS-ok meghatározása megtörtént szakértő kollégáink bevonásával. 2024-ben szintén lehetőség nyílt a Magas Természeti Értékű Területek felülvizsgálatára.

2022. január 1. – 2024. december 31. terjedő támogatási időszakra a gazdálkodók 2021. november 25-ig nyújthattak be pályázatot, melynek eredményhirdetése a 2022-es évet lezáróan megtörtént. A következő 2025-2029 terjedő ciklusra 2024. december 23-ig volt lehetőség pályázat benyújtására.

2025-ben a szakértőként közreműködő kollégák 1 gazdálkodó esetében végeztek ellenőrzést Magas Természeti Értékű Területen kijelölt TECS-en, ami 15,5715 ha összterületet érintett.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

4.1.1. Saját kutatási tevékenység

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Makroszkopikus vízi gerinctelenek felmérése	Csipkés Roland	BNPI működési területe	intézményi keret	200	A 2025. évben 9 vízterület mindösszesen 14 mintavételi szakaszának végeztük el a makroszkopikus vízi gerinctelen közösség felmérését. A sikeres mintavételek mellett azonban számos esetben megghiúsult a felmérés a medrek kiszáradása miatt. A mintavételek során 10 taxonnak összesen 39 példányát tudtuk terepi körülmények között azonosítani. Az észlelt taxonok közül csupán 1 védett [a magyar nádály (<i>Hirudo verbana</i>)], a fajnak 2 példányát észleltük.
2.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnnyú fajok felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	150	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának munkatársai 2025-ben 4 egyenesszárnnyú fajról gyűjtöttek adatot (összesen 673 adat): sisakos sáska (<i>Acrida ungarica</i>), törös szöcske (<i>Gampsocleis glabra</i>), magyar tarsza (<i>Isophya costata</i>) és fogasfarkú szöcske (<i>Polysarcus denticauda</i>).
3.	Közösségi jelentőségű lepkefajok felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	250	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának és természetmegőrzési osztályának munkatársai 2025-ben 46 lepkefajról gyűjtöttek adatot (összesen 396 adat).
4.	Közösségi jelentőségű bogárfajok felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	300	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának és természetmegőrzési osztályának munkatársai 2025-ben 76 bogárfajról gyűjtöttek adatot (összesen 834 adat).
5.	Közösségi jelentőségű halfajok felmérése	Csipkés Roland	BNPI működési területe	intézményi keret	250	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén a 2025. évben 9 vízterületnek összesen 14 mintavételi szakaszán végeztünk halfauna felmérést, emellett több esetben azonban csak száraz medret tudtunk azonosítani. A mintavételek során 23 halfajnak összesen 5993 példányát azonosítottuk. Az észlelt fajok közül Magyarországon 7 védett, 1 fokozottan védett, együttes egyedszámuk 3106 volt. A védett és fokozottan védett fajok a következők voltak: sujtásos küsz (<i>Alburnoides bipunctatus</i>), kövicsík (<i>Barbatula barbatula</i>), vágócsík (<i>Cobitis elongatoides</i>), fenékjáró küllő [tiszai küllő] (<i>Gobio gobio</i>), réticsík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szivárványos ökle (<i>Rhodeus amarus</i>), halványfoltú küllő (<i>Romanogobio vladykovi</i>), lápi póc (<i>Umbra krameri</i>).

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
6.	Közösségi jelentőségű kételtű fajok felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	350	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának és természetmegőrzési osztályának munkatársai 2025-ben 23 hulló- és kételtű fajról gyűjtöttek adatot (összesen 916 adat).
7.	Közösségi jelentőségű madárfajok felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	1500	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának és természetmegőrzési osztályának munkatársai 2025-ben a ritka és telepesen költő madárfajokon kívül mintegy 200 madárfajról gyűjtöttek adatot (összesen 8575 adat).
8.	Kisemlősök felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	150	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának és természetmegőrzési osztályának munkatársai 2025-ben 34 emlősfajról, köztük az alábbi kisemlősfajokról gyűjtöttek adatot (összesen 529 adat): mezei hörcsög (<i>Cricetus cricetus</i>), güzüegér (<i>Mus spicilegus</i>), magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>) és ürge (<i>Spermophilus citellus</i>).
9.	Nagyragadozók felmérése	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	1750	A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának és természetmegőrzési osztályának munkatársai 2025-ben az alábbi fajokról gyűjtöttek adatot (összesen 754 adat): aranyakál (<i>Canis aureus</i>), farkas (<i>Canis lupus</i>), vadmacska (<i>Felis silvestris</i>), barnamedve (<i>Ursus arctos</i>). A működési területről a hiúz (<i>Lynx lynx</i>) friss, hiteles adata nem került elő. A megfigyelési adatok közel száz genetikai minta adatával is megerősítésre kerültek. A farkas alföldi (Borsodi-Mezőség) megjelenése a téli, territóriumok foglalásának idejéhez köthető. Az új élőhelyek elfoglalásának ideiglenessége/tartóssága a jövőbeni felmérések során tisztázódhat.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

4.1.2. Más szervezettel végeztetett kutatási tevékenység

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Szép hegyisáska (<i>Arcyptera fusca</i>) felmérése	Szövényi Gergő	Bükk-fennsík	intézményi keret	600	A szép hegyisáska országosan visszaszorulóban van, korábbi bükki populációinak többsége pedig mára eltűnt. A faj megmentése érdekében célzott védelmi program indult, amely az ökológiai igények feltárását és áttelepítéseket foglalta magában. A Kismezőre 2018 és 2025 között összesen 120 példányt telepítettek, aminek köszönhetően egy új, életképes populáció jött létre. Ezzel szemben a Nagymezőn végzett kísérlet sikertelen maradt, valószínűleg a vegetáció alkalmatlansága miatt. A kismezői sikert 2022-ben egy váratlan erdészeti útszélesítés hátráltatta, amely megsemmisítette a sáskák fő petézőhelyét. A beavatkozás után a populáció negyedére zsugorodott, de az újabb rátelepítéseknek köszönhetően 2025-re ismét növekedésnek indult. A Bükk-fennsík keleti rétjein végzett 2025-ös felmérés összesen 39 egyenesszárnyú faj jelenlétét igazolta. A vizsgálat során három védett fajt azonosítottak: a fogasfarkú szöcskét, az erdélyi virágszöcskét és magát a szép hegyisáskát. A legfajgazdagabb élőhelyeknek a Nagymező, a Lusta-völgy és a Kismező bizonyultak, ahol a fajszám meghaladta a 26-ot. Összességében a program sikeresen növelte a szép hegyisáska bükki túlélési esélyeit egy újabb stabil élőhely kialakításával.
2.	Egyenesszárnyú közösségek felmérése hegyi réteken	Szövényi Gergő	Magas-Mátra	intézményi keret	400	A 2025-ös kutatás során 12 mátrai helyszínen vizsgálták az egyenesszárnyúak közösségeit akusztikus és vizuális módszerekkel. A hagyományos gazdálkodás megszűnése miatt a rétek beszűkültek, állapotukat ma főleg a természetvédelmi kezelés vagy a vadlegelés tartja fenn. Az Óvári réteken a legeltetés mozaikos szerkezetet alakított ki, amely a szárazgyepi és az erdei fajoknak egyaránt otthont ad. A Piskés legelőn a szukcesszió előrehaladott, de a köves részeken még fellelhető a ritka kerepelő sáska. Az Ágasvári rétek kiterjedésük és változatosságuk miatt táji szinten is kiemelkedő értéket képviselnek a maguk 23 fajával. Ezzel szemben a Mátraszentistván belterületén található, elnádásodott rétmaradvány bizonyult a legszegényebb élőhelynek. A vizsgált sípályák speciális mikroklímájuk révén olyan értékes fajokat őriztek meg, mint a fogasfarkú szöcske és a sötétzöld rétiszöcske. A Kaszab-rét és a Fallóskúti-rétek diverzitását az élőhelyek mikroszintű változatossága és a folyamatos kezelés biztosítja. A teljes felmérés során 41 fajt azonosítottak, ami a Mátravidék teljes Orthoptera faunájának mintegy 50%-át teszi ki. A kutatás rávilágított, hogy a cserjésedés visszaszorítása elengedhetetlen a hegyvidéki gyepek egyedülálló fajkészletének megmentéséhez.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Kutatási projekt tárgya	Kutató	Kutatási helyszíne	Kutatás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
3.	Vízi makrogerinctelen fajok felmérése	Kovács Tibor	Hutahelyi-, Csatorna- és Somor-patak	intézményi keret	400	A Hutahelyi-patak faunájának fajkészlete jelentős mértékben nem változott az elmúlt 20 év során, viszont a fajok mennyiségi viszonyai jelentősen megváltoztak, az egyedszámok jóval alacsonyabbak lettek. Ennek egyik oka a globális felmelegedés. A vízhozamok az utóbbi években jelentősen csökkentek. Ami ezt a helyzetet jelen esetben tovább rontja: a patakon található víztározó feltöltött állapota. A nyári és őszi időszakban a tározóban levő víz „algareaktorként” működik, felmelegszi, oldott oxigén és szervesanyag tartalma megnő. Ez egyértelműen nagyon káros hatással van a patak alsóbb szakaszának vízminőségére. Bár a patak útja során képes visszahűlni, de még így is 2,5 fokkal melegebb vízzel érkezik a Csörgő-patakba. A helyzetet tovább rontja, hogy a víztározót árnyékoló faállomány csak egy részen megfelelő, másutt láthatóan nem régen letermelt. A patak mentén mindenféle erdészeti tevékenységet meg kell szüntetni, akár több száz méteres távolságban. A Csatorna- és Somor-patakban egy tudomány számára új álkérész faj felfedezése indokolja, hogy a két patak mentén mindenféle erdészeti tevékenységet meg kell szüntetni. Sajnos a Csatorna-patak alsó szakaszán már látható a fák jelölése.
4.	Magyar szöcskeegér felmérése	Cserkész Tamás	Borsodi-Mezőség	intézményi keret	1675	A felmérés célja 1) a magyar szöcskeegér újabb élőfordulási helyeinek felderítése a Borsodi-Mezőségen, 2) a populációméret változásának követése, 3) a módszer alkalmazásának tesztelése a hosszú távú monitorozásra. A kamerák kihelyezését 2025. április 4-én kezdtük meg, és a program során négy területegység 16 pontján végeztük el a felmérést. A kiscséri (1) és a Gyékényes-mocsárhoz (2) közel első területegység talajcsapdákkal már korábban is kimutattuk a szöcskeegeret. Az ároktői területen (3) egy száraz csatorna partjára, a Fehérnád-csatorna partján (4) egy nedves élőhelyfoltban kerültek kihelyezésre a kamerák. Utóbbi két területről nincs ismert szöcskeegér előfordul, és a mostani akcióban sem tudtuk kimutatni a faj jelenlétét. A 16 helyszín közül 6-on történt szöcskeegér észlelés, illetve a vizsgált négy területrészt közül kettőben mutattuk ki a faj jelenlétét: Kiscséri és a Gyékényes-mocsárnál. A kamerákra alapozó felmérés megerősíti a talajcsapdákkal végzett vizsgálat eredményeit, miszerint a Borsodi-mezőségi szöcskeegér populáció mérete alacsony, 2025 őszre alig érte el a kimutathatósági szintet. Az alacsony populációméret ellenére az év során számos detektálás történt, ami annak bizonyítéka, hogy a módszer még ilyen körülmények között is alkalmas a szöcskeegér kimutatására és monitorozására. A felméréshez kapcsolódó jeladókat legyártották, viszont állatot nem sikerült fogni hozzá az őszi felmérés során. Az állatok nyugalmi állapotát a kameracsapda felvételek is alátámasztották, a jeladók a 2026-os évben fognak felhasználásra kerülni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

4.2. Monitorozás

4.2.1. Saját monitorozási tevékenység

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Magas istác (<i>Armeria elongata</i>)	Pozsonyi András	Bükkzsérc: Nagy-Galya, Tárkányi-orom (Vasbánya-tető), Felsőtárkány: Galya-kopasza, Noszvaj: Vadászház-oldal	intézményi keret	30	Ingadozó egyedszám (legnagyobb szerepe a csapadékmennyiség változásának lehet). 2019: 3243 egyed, 2022: 1645 egyed, 2025: 2554 egyed.
2.	Kisfésztkű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>)	Pozsonyi András, Szabó Antal	Pély: Kelemen-dűlő, Gelej: Csúnya-fenék	intézményi keret	20	Ingadozó egyedszám (legnagyobb szerepe a csapadékmennyiség változásának lehet). 2001: 2133 egyed, 2007: 7166 egyed, 2025: 3051 egyed.
3.	Kisfésztkű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) eseménykövetés	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	125	2025 végén a BNPI működési területén a faj felmért állománya 226 lelőhelyen 2 607 658 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
4.	Boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>)	Pozsonyi András	Borsodnádásd: Nagy-orom, Bükkzsérc: Kerek-hegy (Galambos), Cserépfalu: Kerékkötő-hegy, Csernely: Kis-Horsó-völgy, Nagy-Horsó-völgy, Velyva (Úszó-fő), Eger: Nagy-Eged, Egerbocs: Fedémesi-völgy, Felsőtárkány: Bikk-bérc, Csák-pilis-tető, Hevesaranyos: Darcsonvtány (Dóna-útja-bérc), Mályinka: Nyírkő (Nyár-Új-hegy), Miskolc: Érseki-kőbánya (Kemping), Kis-Köves, Jávor-hegy, Kisgyőr: Miklós-luga, Nagylóc: Kőkapu, Nagyvisnyó: Bálvány, Noszvaj: Cseres-tető, Parasznia: Galya-oldal, Sajómercse: Ágazat-völgy, Sajóvelezd: Bába-szék (Gazdák erdeje), Varbó: Osztra-tető	intézményi keret	100	Csökkenő egyedszám. A faj hazánkban peremhelyzetben van, ezért különösen érzékeny a klímaváltozásra. Az utóbbi évek csapadékmennyiség telei, aszályos nyarai erősen megviselték populációit, ez mind az egyedek számában, mind a virágzási arányban megmutatkozott. Az egyedek kondíciójának romlása a kisebb és kevesebb hajtásképződésben, a virágok méretének csökkenésében is megnyilvánult. 2019: 617 egyed, 2022: 791 egyed, 2025: 679 egyed.
5.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>)	Harmos Krisztián, Pozsonyi András	Eger-Felnémet: Gazsi-lápa, Kisgyőr: Ásottfa-tető, Kerecsend: Lógó-part, Rimóc: Szél-hegy, Gyöngyös: Sár-hegy	intézményi keret	35	Csökkenő egyedszám, A túlhasznosítás és az égetések, illetve a cserjésedés erősen veszélyeztetik állományait. 2019: 2139 egyed, 2022: 1578 egyed, 2025: 1070 egyed.
6.	Piros kígyószisz (<i>Echium maculatum</i>) eseménykövetés	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	125	2025 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 322 lelőhelyen 30 333 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
7.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	Pozsonyi András	Bükk: Bélkő	intézményi keret	10	Csökkenő egyedszám. A muflonok legelése megakadályozza a magképzést, a cserszömörce térnyerése a sziklagyepek kiterjedésének csökkenésével jár együtt. 2019: 79 egyed, 2022: 6 egyed, 2023: 173 egyed, 2025: 145 egyed.
8.	Kikeleti hóvirág (<i>Galanthus nivalis</i>) eseménykövetés	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	125	2025 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 498 lelőhelyen 10 139 302egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
9.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	Magos Gábor	Bátonyterenye: Lengyendi-Galya	intézményi keret	10	A faj állománya az aktív természetvédelmi beavatkozások köszönhetően stabil. 2007 óta évről évre rendszeres kaszálás folyik a területen, ami hozzájárult a siska nádtippán visszaszorulásához, az élőhely természetességének visszaállításához. 2019: 99 virágzó egyed, 2022: 67 virágzó egyed, 2023: 64 virágzó egyed, 2024: 137 virágzó egyed, 2025: 1 virágzó egyed.
10.	Heverő iszapfű (<i>Lindernia procumbens</i>) eseménykövetés	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	45	A faj jelenlétét 2025-ben nem észleltük. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén csökkenést mutat, megőrzésének helyzetét a klímaváltozás számottevően befolyásolja. A faj kizárólag a bő csapadékú, belvizekben gazdag években jelentkezik. 2006:13240 egyed, 2024: 17995 egyed.
11.	Magyar kőhúr (<i>Minuartia frutescens</i>)	Pozsonyi András	Bélapátfalva: Szász-bérc, Eger: Czakó-kő, Eger: Kavicsos-tető, Noszvaj: Engedi-oldal, Szarvaskő: Keselyű-hegy	intézményi keret	40	Stabil egyedszám. 2019: 4309 egyed, 2025:3998 egyed.
12.	Leánykökörcsin (<i>Pulsatilla grandis</i>) eseménykövetés	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	125	2025 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 401 lelőhelyen 199 826 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
12.	Teleki-virág (<i>Telekia speciosa</i>)	Pozsonyi András	Bükkzsérc: Hór-völgy, Cserépfalu: Hosszú-völgy, Hór-völgy, Kisgyőr: Ilona-ház, Bényi-völgy, Galuska-völgy, Szent-Miklós-kút	intézményi keret	50	Csökkenő egyedszám. Egyedszámának csökkenése egyrészt antropogén hatásoknak köszönhető (földmunkák, erdészeti út szélesítése, forrás befoglalása), részben pedig szukcessziós folyamatoknak (felövő gyertyános árnyékolása, csalán és gyalogbodza terjedése). 2019: 123 egyed, 2022: 121 egyed, 2025:114 egyed.
13.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>)	Pozsonyi András	Miskolc: Nagymező, Apc: Somlyó, Dormánd: Nagy-Hanyi, Cserépfalu: belterület, Verpelét: Kő-hegy	intézményi keret	35	Csökkenő egyedszám, melynek okai változatosak: cserjésedés, belterületi ingatlanok kezelésének változása (túllegeltetés kecskékkal, beépítés, kaszálás felhagyása), szárazság, 2019: 32167 egyed, 2022: 25571 egyed, 2025: 22077 egyed.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
14.	Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>) eseménykövetés	BNPI természetmegőrzési osztály és őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	125	2025 végén a BNPI területén a faj felmért állománya 1.021 lelőhelyen 1 015 562 egyed. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.
15.	Borsodi-Mezőség kvadrát (T5x5_063) élőhely-térképezése	Pozsonyi András, Kalmár Zsuzsanna	Borsodi-Mezőség kvadrát (T5x5_063)	intézményi keret	550	A térképezés eredményeképpen 2500 ha-t lefedő, 262 db poligont tartalmazó vektoros állomány készült el az Á-NÉR élőhely-osztályozási rendszer alapján. 2015 óta a kvadrát területének 14,3 %-án történt változás, ezek túlnyomó többsége kedvező irányú. Az élőhely-rekonstrukciós munkálatok számottevően növelték a területre jutó víz mennyiségét, ami az élőhelyek állapotában jelentős változást okozott. A Tiszavalki-főcsatorna beengedett vizének köszönhetően javult a mocsarak, magassásosok és rétek természetessége. A mocsarak zonációja eltolódott: a holtmedrek mélyebb részeinek mocsári társulásai a magassásrétek felé, azok pedig a mocsárrétek, szikes rétek felé növelték kiterjedésüket. Vélhetően a magasabb talajvízszint okozta a zsiókás mocsarak nagyszámú megjelenését is a korábbi szikes réteken. A mocsarak legeltetésének tiltása, villanypásztorral való elkerítése hozzájárult a kedvező irányú változásokhoz. A marhalegelőként használt szikes- és löszgyepek regenerálódása is folytatódott, köszönhetően a természetvédelmi célokat elsődlegesnek tartó, térben és időben szakaszolt, mérsékelt legeltetésnek. A szikes társulásokra a vizesélőhely-rekonstrukciós munkálatok is kedvező hatással voltak, a cickóros puszták területének aránya csökkent az ürmös puszták javára, ami a talajvízszint emelkedésével együtt járó visszaszikesedéssel magyarázható. A szikes mozaikkomplexben a szikes rétek aránya is nőtt. A kímélő kezelés ezeket a folyamatokat támogatta. A felhagyott szántók megfelelő kezelése (kaszálás, mérsékelt legeltetés) számos jó állapotú gyeppel növelte a kvadrát természetközeli élőhelyeit.
16.	Inváziós növényfajok monitorozása	Pozsonyi András, Kalmár Zsuzsanna	Borsodi-Mezőség kvadrát (T5x5_063)	intézményi keret	120	2025-ben a kvadrát inváziós fertőzöttsége enyhén nőtt, de továbbra is alacsony mértékűnek mondható. A vizsgált fajok közül az <i>Asclepias syriaca</i> 8 élőhelyfoltban, a <i>Solidago gigantea</i> 1 élőhelyfoltban, az <i>Amorpha fruticosa</i> egy csatornaközelében, a <i>Ailanthus altissima</i> egyedeteket továbbra sem észleltünk.
17.	Pannon gyík monitorozás	Harmos Krisztián	Kozárd: Majorsági-hegy	intézményi keret	20	A faj állománya stabil, a felmérések során 132 egyedet észleltünk. A hosszú távú trendek alapján a faj állománya a BNPI területén stabilnak tekinthető, a faj megőrzése biztosítottnak látszik.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató (BNPI)	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás nagysága (ezer Ft)	Kutatás főbb eredményei
18.	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	BNPI őrszolgálat dolgozói	BNPI működési területe	intézményi keret	280	A felmérések során a ritka fajok esetében 35 madárfajról, a telepesen fészkelő fajok esetében 29 fajról gyűjtöttünk adatokat. A felmérések eredményeit külön táblázatban szerepeltetjük. A hosszú távú trendek alapján a fajok állománya a BNPI területén általában stabilnak tekinthető, a fajok megőrzése biztosítottnak látszik.
19.	Országos Űrgemonitorozó Akció	Hák Flóra, Pozsonyi András	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	intézményi keret	50	2025-ben a kijelölt 3 helyszínen megtörtént az űrgepopuláció mintavételezése (Maklár: reptér, Maklár: lőtér, Miskolc: reptér). Az első két területen az űrgék jelenléte továbbra sem kimutatható (az utolsó észlelés mindkét helyen 2015 tavaszán történt). A lőtéren ez a kezelés hiányával, a terület becserjésedésével függhet össze, a kaszált, rövid fűvű reptéren azonban nem ismert az űrgeállomány megszűnésének oka. A miskolci reptéren a korábban monitorozott helyszínen szintén nem találtunk lyukakat (utolsó észlelés 2015.06.15.), az előzővel összefüggő, de már Szirmabesenyő külterületén található helyszín pedig kiemelt kormányzati beruházás színtere lett. Az itt élő űrgepopulációt Mezőcsát külterületére telepítették át (150 egyed) és elindult a beruházás előkészítése. Időközben a beruházó visszalépett, az űrgepopuláció a szomszédos területekről kiindulva növekedésnek indult. A 2018-as felmérés során 16, 2019-ben 90, 2020-ban 111, 2021-ben 94, 2022-ben 107, 2023-ban 134, 2024-ben pedig 97 űrgelyukat számoltunk a monitorozott útvonalon. 2024. júliusában ismételtén megtörtént az űrgepopuláció áttelepítése, ezúttal Tard külterületére. 2025-ben az önkormányzat a területet felszántatta. A tardi területre 76 egyed űrge került áttelepítésre Szirmabesenyőről. Az állatok a területen több ponton megtelepedtek, és 3 koncentrált helyen új kotorékot alakítottak ki.
20.	Pelefajok felmérése	Hák Flóra	Szőlőcske - Vadászház környéke	intézményi keret	325	A pelék monitorozása keretében három hazai pele faj — a mogyorós pele (<i>Muscardinus avellanarius</i>), a nagy pele (<i>Glis glis</i>) és az erdei pele (<i>Dryomys nitedula</i>) — állományának nyomon követését tervezzük mesterséges odúk alkalmazásával. 2025-ben 50 darab, a pelék számára megfelelő méretű mesterséges odú készült. Az odúk kihelyezésére 2026 februárjában kerül sor a Szőlőcskei vadászház környezetében. A kihelyezést követően az odúk ellenőrzését évente márciustól októberig, havi rendszerességgel tervezzük.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

4.2.2. Más szervezettel végeztetett monitorozási tevékenység

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
1.	Mohák monitorozása	Dr. Papp Beáta Gabriella	országos	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2200	2025-ben a <i>Dicranum viride</i> faj bátorligeti populációjának felmérése, valamint a mohákban gazdag élőhelyeken (vizes élőhelyek, száraz gyepek, szikések, erdőrezervátumok) kijelölt mintanegyzetekben a mohákra vonatkozó társulás monitoring elvégzése történt meg. 2025-ben 6 fán találtuk meg a <i>Dicranum viride</i> fajt a bátorligeti a biodiverzitás monitorozó mintanegyzet körül, a 2019-ben talált szubpopulációban pedig 2 fán. A Bátorligeti populáció csökkenni kezdett, mivel számos nyírfa kidőlt a lápon, főleg a monitorozó mintanegyzet körül. Itt már csak 3 élő fán és 3 kidőlt fán találtuk meg a fajt. Ez utóbbi szubsztrátról a korhadás előrehaladtával szintén el fognak tűnni. Az élő fák közül csak ugyanazokon a fákon fordul elő a <i>Dicranum viride</i> , amelyeken korábban is volt, nem tudott új élő fákon megtelepedni. A 2019-ben talált szubpopuláció esetében is csökkenés mutatkozik, a korábbi 4 fa helyett már csak 2 fán fordul elő a faj. A populáció további sorsát a következő évek mutatják meg. A mohákban gazdag élőhelyeken 2025-ban 17 mintanegyzet monitorozását végeztük el. A mintanegyzetek felvételezésére 2025. márciusa és 2025. szeptembere között került sor. A mintanegyzetek mérete általában 10 x 10 m volt, az erdők esetében 16 x 16 m. Felvételezésükre kétféle módszert használtunk. Részben tömegességgel súlyozott fajlistát készítettünk, részben szisztematikus felvételezést végeztünk, mind a talajszinten, mind a faállományon (erdők esetében).
2.	Salgóháza kvadrát (O5x5_042) élőhelytérképezése	Erős Róbert	Salgóháza kvadrát (O5x5_042)	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1640	A térképezés eredményeképpen a vizsgált területen 2500 ha-t lefedő, 617 db poligont tartalmazó vektoros állomány készült el az Á-NÉR élőhely-osztályozási rendszer alapján. Az egyes élőhelyfoltok jellemzésekor az alábbi adatok kerültek rögzítésre: a folt száma, Á-NÉR kódja, módosított Németh-Seregélyes-féle természetessége (TDO), szöveges jellemzése, valamint a fajlista gyakorisági, tömegességi értékkel. Az élőhelyfoltok jellemzése mellett a térképezett élőhelytípusokat általánosan is bemutattuk (társulás neve, jellemző fajok, dinamika, természetvédelmi javaslatok). A legutóbbi térképezés óta (2015 és 2025 között) a kvadrát területének 8 %-án történt jelentős változás. A bekövetkezett változások főbb típusai az alábbiak: tájidegen fafajú erdők helyén vágások (2,3%), gyepek regenerálódása (legelőtisztítás, kaszálás, szántó felhagyása) (2,0%), gyepek degradációja (cserjésedés, invázió, túlleltetés) (1,3%), őshonos fafajú erdők helyén vágások (1,3%), vágásterületen idegenhonos fiatalosok létrejötte (0,5%), vágásterületen őshonos fiatalosok létrejötte (0,3%).
3.	Inváziós növényfajok monitorozása	Erős Róbert	Salgóháza kvadrát (O5x5_042))	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	360	Az élőhelytérképezés során négy idegenhonos inváziós növényfaj (<i>Solidago canadensis</i> , <i>Solidago gigantea</i> , <i>Ailanthus altissima</i> , <i>Asclepias syriaca</i>) gyakoriságát rögzítettük az egyes élőhelyfoltokon. Az inváziós fertőzöttség kismértékben nőtt a legutóbbi felmérés óta.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
4.	Szikes társulások monitorozása	Erős Róbert	Heves: Bika-Nyilas, Tiszanána: Sáros-ér-dűlő	intézményi keret	500	Ürmös puszta (<i>Artemisio-Festucetum pseudovinae</i>): A 2025. évi felmérés során a gyeptermészetközeli állapotúnak találtuk, a mintaterület szélén vezető földút okoz enyhe degradációt (a mintaterület 5 %-án). A legnagyobb átlagos borítást a <i>Limonium gmelini</i> (24 %) érte el, amit a <i>Festuca pseudovina</i> (14 %), az <i>Artemisia santonicum</i> (11 %) és a <i>Trifolium angulatum</i> (9 %) követett. Összesen 35 edényes növényfajt mutattunk ki a területen, a kvadrátonkénti átlagos fajszám 9,7, az edényes növények átlagborítása 74 % (minimum: 50%; maximum 94%). A gyomfajok száma magas (11 faj), de összborításuk alacsony (1,8 %) volt. Inváziós vagy változást jelző agresszív faj megjelenését nem észleltük a mintaterületen. Füves puszta (<i>Achilleo-Festucetum pseudovinae</i>): A 2025. évi felmérés során megállapítottuk, hogy a gyeptovábbra is jó természetességi állapotú, számos szikes pusztákra jellemző faj megjelenik, a gyomfajok alacsony borításúak. Az idei rendkívüli aszály mellett sem csökkent a fajszám (2020: 42 faj; 2022: 45 faj, 2025: 45 faj). A kvadrátonként átlagos fajszám 9,4 faj, a növényzet átlagborítása 94 % (81-99 %) volt. A területen a szikes puszták fajtái (pl. <i>Festuca pseudovina</i>, <i>Lepidium perforatum</i>, <i>Podospermum canum</i>, <i>Trifolium angulatum</i>, <i>T. retusum</i>, <i>T. striatum</i>) és a száraz gyepi fajok (pl. <i>Achillea collina</i>, <i>Bromus hordeaceus</i>, <i>Eryngium campestre</i>, <i>Poa angustifolia</i>) dominálnak, helyenként jelentős az <i>Alopecurus pratensis</i> borítása is. Bár a gyomfajok száma magas (13 faj), az összborításuk alacsony (2,5 %). Az egy- és kétéves fajok (Th, TH) jelenléte a gyepek természetességének egyik fokmérője a szikes gyeptársulásokban. A 2025. évi felméréskor magas fajszámban jelentkeztek egyéves, többnyire természetes pionír fajok. Inváziós vagy változást jelző agresszív faj megjelenését nem észleltük a mintaterületen.
5.	Szörfűgyep (<i>Festuco ovinae-Nardetum</i>)	Erős Róbert	Miskolc: Nagymező	intézményi keret	260	A 2025-ös felmérés során a gyeptermészetes állapotúnak találtuk, degradációs jelenségeket – néhány vaddisznótúrást kivéve - nem tapasztaltunk. Ugyanakkor a céltársulás egyre kisebb területen észlelhető, a szörfű (<i>Nardus stricta</i>) borítása a mintaterület egészét tekintve csökkenő tendenciát mutat, visszaszorulásával párhuzamosan a cérnatippán és a kékperje, valamint egyes kétszikű fajok borítása nőtt meg számottevően. A mintaterület szegélyein a magasabb, szárazabb részekről a tollas szálkaperje (<i>Brachypodium pinnatum</i>) és a pusztai csenkesz (<i>Festuca rupicola</i>), a mélyebb fekvésű, nedvesebb területekről a nádképző kékperje (<i>Molinia arundinacea</i>) nyomul be a kvadrátba, utóbbi terjedése jelentős fajszámcsökkenést okoz az elfoglalt területeken. A cönológiai felvételekben továbbra is a társulásra jellemző, valamint lápréti és kaszálóréti fajok dominálnak. A 2025-ös felmérés során csak kevés vaddisznó túrást észleltünk, a degradált hegyi réteken terjedő siska nádtippant sem találtuk meg a kvadrátban.
6.	Pacsirtafüves szálkaperjerét (<i>Polygalo majoris-Brachypodietum pinnati</i>)	Erős Róbert	Szilvásvár: Aszaló-hegy	intézményi keret	260	A 2003 óta folyó, kétévenkénti felmérések tapasztalait összefoglalva elmondhatjuk, hogy a gyeptadott évi állományképének megjelenésében meghatározó az aktuális időjárás, azon belül is a csapadék mennyisége, valamint a tavaszi égetések előfordulása vagy hiánya. Mivel a terület növényzetére foltosodás jellemző, a mikrokvadrátok véletlenszerű kijelölése is nagyban befolyásolja az adott évi felvételek gyakorisági és dominanciaviszonyait. Mindezekon túlmenően azonban néhány trendszerű

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						folyamat kirajzolódik az utóbbi 22 év monitorozási felmérései alapján. A kardos peremizs (<i>Inula ensifolia</i>) borítása a 2003-2005 közötti 7-9 %-ról 2007-2011 között 11-14 %-ra, majd 2013-2023 között 20-26 %-os értékre növekedett, mígnem az idei évben az 51 %-ot is elérte. Eközben a tollas szálkaperje (<i>Brachypodium pinnatum</i>) erőteljes visszaszorulása tapasztalható (2003 és 2023 között 21-32 %-ról 8-19 %-ra, 2025-ben már csak 1,4 %). A harmadik domináns faj, a lappangó sás (<i>Carex humilis</i>) borítása viszonylag állandó, bár az egymást követő években enyhe ingadozást mutat (11-23 % közötti). A mintaterületen a száraz és félszáraz gyepek fajai uralkodnak, de gyakorisági és borítási értékeik az egyes évek között igen nagy ingadozást mutatnak. Az idei aszály hatására a sztyeprétek fajai domináltak, a félszáraz gyepek és a magasfüvű rétek fajai visszaszorultak az előző évekhez képest.
7.	Szubmontán bükkös (<i>Melittio-Fagetum</i>)	Erős Róbert	Mátraszentimre: Csörgő-völgy erdőrezervátum	intézményi keret	720	Magterület: A fajkészlet és a fajok relatív gyakorisága a 2. és a 3. kvadrátban az utóbbi 15 évben változatlanok tekinthetők. A völgytalpi részeken helyenként tömeges, adventív kisvirágú nebánicsvirág (<i>Impatiens parviflora</i>) 2017 óta egyre nagyobb számban jelenik meg a vadjárással leginkább sújtott 1. számú mintanegyzetben. Itt a 2025-ös mintavétel során is igen jelentős mértékű volt a vadkárosítás, ami a zavarástűrő és gyomfajok minden eddiginél nagyobb arányában is megnyilvánult. Védőzóna: Az 1. kvadrátban a magterülethez hasonlóan az üde lomberdei fajok uralkodnak, fajkészletük a magterületénél szegényesebb, de az elmúlt 15 év felmérései alapján lényegében változatlan, a 2021-es mintavétel előtt történt, a kvadrát harmadát érintő fakitermelés ellenére. A gypesszint borítása azonban a korábbi 50 %-ról 15 %-ra csökkent a felnövő sűrű (90 %-os borítású) újulat miatt. A 2. és 3. kvadrátok széleit érintő vágások és a jelentős arányú szélöntés miatt az aljnövényzetben 2017-ben (2. kvadrát) és 2013-ban (3. kvadrát) nagy számban megjelentek a vágásterületek fajai. A korábbi mintavételekkel összehasonlítva itt jelentős fajszám-növekedés volt tapasztalható, mivel a zárt bükkösök fajai mellett a vágásgyomok is felszaporodtak a kvadrátokban. A következő mintavételek során azonban a bükkök visszahódították a levágott, szélöntött területeket, a gyomfajok pedig fokozatosan kiszorultak a sűrű fiatalosból. A vágások alkalmával megjelent adventív kisvirágú nebánicsvirág (<i>Impatiens parviflora</i>) terjedése a záródó erdőkben is folytatódik. A telepített lucfenyvesben a korábban csaknem 100 %-os borítást elérő, sorban ültetett lucfenyők egy részét a legutóbbi mintavétel óta kivágták, így a lombkoronaszint borítása 60-85 %-ra csökkent. Gypesszintje a vágások következtében enyhén (0,1 %-ról 1-5 %-ra), mohaszintje viszont jelentősen (2-5 %-ról 40-90 %-ra) nőtt. A gypesszint fajainak száma számottevően növekedett, az árnyékoltság csökkenésével új fajok jelentek meg, köztük védett növények is.
8.	Montán bükkös (<i>Aconito-Fagetum</i>)	Erős Róbert	Parád: Kékes erdőrezervátum, Szilvásvár: Őserdő erdőrezervátum	intézményi keret	960	Kékes: 2009-ben degradáció jelei alig mutatkoztak a mintaterületen, a kisvirágú nebánicsvirág (<i>Impatiens parviflora</i>) csupán a 3. kvadrátban alkotott nagyobb foltokat. 2017-re azonban – minden bizonnyal az igen erős vadjárás következtében – már mindhárom kvadrát lágyszárú szintjében domináns fajjá vált, térhódítása tehát igen gyorsan végbement (borítása az 1. kvadrátban 0,5 %-ról 80 %-ra, a 2. kvadrátban 0,5 %-ról 30 %-ra, a 3. kvadrátban 30 %-ról 60 %-ra nőtt 8 év alatt). A 2025-ös aszályos évben kisebb volt a faj borítása, az 1. kvadrátban 55 %-ot, a 2. kvadrátban 20 %-ot, a 3. kvadrátban 60

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						%-ot ért el. A sok kidőlt, elhalt fa miatt a lékekben a vágásokra jellemző egyéb gyomfajok is megjelennek, arányuk 20 % körüli. A domináns adventív faj és a lékekben megjelenő vágásnövényzet térhódítása ellenére továbbra is jellemzőek az üde erdei fajok, a tipikus bükkös fajok gyakoriságában egyelőre nem látszik nagyarányú csökkenés, de borításuk láthatóan kisebb. A korábbi mintavételekkel összehasonlítva megállapítható, hogy a kisvirágú neáncsvirág jelentős térhódítása ellenére a fajkészlet nem változott, a tipikus fajok gyakorisági értékei még nem csökkentek jelentősen. Őserdő: A mintaterület természeti állapota kimagasló, vadkár jeleit sem lehet tapasztalni. A kidőlt, elhalt fák után maradt lékekben időnként fényigényes magaskórós növények kerülnek többségbe, de a lombkorona záródásával újra a geofitonok és a jellemző bükkös fajok válnak uralkodóvá. A lombkorona három szintes, a 25-30 méter magas, 75-85 %-os borítású felső szintet 15-20 méter magas, 5-10 %-os borítású második lombkoronaszint, majd 6-12 méter magas, 5-15 %-os borítású harmadik lombkoronaszint követi. Mindhárom szintet, valamint az 5-15 %-os borítású cserje- és újulati szintet is a bükk uralja, más fafaj egyedei csak a C szintben fordulnak elő. Aljnövényzete fejlett, de az aszály miatt a korábbi évek tavaszi 40-60 %-os borításával szemben idén 30-40 %-os, nyáron 70-80 % helyett 35-60 %-os borítást észleltünk. Az üde lomberdők fajai dominálnak, a bolygatást jelző fajok ritkák, a nehézszagú gólyaorron (<i>Geranium robertianum</i>) és a harmadik kvadrátban keletkezett lékben felszaporodott nagy csalánon (<i>Urtica dioica</i>) kívül csupán néhány egyeddel képviseltek. A fajkészlet és a fajok relatív gyakorisága az eddigi felmérések alapján az utóbbi 15 évben változatlannak tekinthető.
9.	Közösségi jelentőségű élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Erős Róbert	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	2880	Natura2000 növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata: 2025-ben 14 db gyeves és 34 db erdős közösségi jelentőségű élőhelytípus felmérése történt meg. A felmért lokalitások Németh-Seregélyes természetességi érték alapján történő minősítése során 10 élőhely természetes (TDO=5), 31 élőhely természetközeli (TDO=4), 5 élőhely közepesen leromlott (TDO=3), 2 pedig erősen leromlott (TDO=2) állapotúnak mutatkozott. A 2025-ben felmért élőhelyek közül 40 új lokalitás volt, ezek mellett 8 ismétlés is történt korábban felmért helyszíneken. Az ismételten felmért élőhelyek közül 5 változatlan, 3 javuló természetességi állapotú. A hosszú távú trendek alapján egy levágott löszölgyes és egy felszántott mocsárrét kivételével a társulások megőrzése biztosítottnak látszik.
10.	Nagygomba közösség felmérése	Dr. Benedek Lajos Krisztián	Őserdő erdőrezervátum	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	600	A 2025-ös év a Bükk-fennsíkon a sokéves átlagnál jóval szárazabb és melegebb időjárást hozott, ami kedvezőtlenül érintette a gombák fejlődését. A vízhiány már télen és tavasszal megmutatkozott, a nyár első felének hűvös, fagyos napjai pedig tovább hátráltatták a termőtestképzést. Az extrém száraz nyárvég miatt augusztusban és szeptember elején szüneteltetni kellett a mintavételezést a gombák hiánya miatt. Komolyabb termőtestképzési hullám csak az őszi esőzések és a lehülés hatására indult meg, amely egészen november végéig kitartott. A kedvezőtlen tavaszi és nyári időszakban szinte kizárólag fán lakó, xilofág gombafajokat sikerült azonosítani a területen. Az őszi szezon bizonyult a legfajgazdagabbnak, ami megegyezik a korábbi években tapasztalt trendekkel. Annak ellenére, hogy országosan gyakori nemzetségek (például pókhálósgombák, tinóruk) alig jelentek meg, a csengettyűgombák és kígyógombák nagy fajszámban voltak jelen. A felmérés során összesen 176

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						nagygombafaj előfordulását igazolták a kutatók a három vizsgált élőhelytípusban. Az ültetvény területén a jelentős mennyiségű holt faanyag miatt az eddigi éveknél magasabb fajszámot mértek. Továbbra is a magterület a legértékesebb élőhely, köszönhetően az érintetlen erdőnek és a változatos korhadtságú holtfának.
11.	Egyenesszárnú közösségek monitorozása szikes társulásokban	Dr. Nagy Antal	Heves: Bika-Nyilas, Tiszanána: Sáros-ér-dűlő	intézményi keret	400	A 2025-ös mintavételek során összesen 19 egyenesszárnú faj (Ensifera: 9, Caelifera: 10) összesen 407 egyede került befogásra. A két vizsgált terület közül 2025-ben is a hevesi bizonyult fajgazdagabbnak 16 fajjal, míg a másik területen a 2022-esnél (15 faj) kevesebb 11 faj volt kimutatható. Az eddigi vizsgálatok, a dominancia rangsor elején szereplő fajok folyamatos cserélődését mutatták, míg az utóbbi években úgy tűnik, hogy a kifejezetten xerofil, geo-, geo-chortobiont fajok előretörése állandósult, amit a 2025-ös mintavételek is megerősítettek. A részletesebb vizsgálat a rangsor egészének jelentős változásait mutatta, ami jól összhangba hozható a szélsőséges egyre szárazabb és melegebb időjárással, és valamelyest a területhasználathoz való változásaival. Bár a dominancia rangsor rendre változó képet mutatott a fajkészlet sokáig érdemi változást nem mutatott. A mezofil, vagy mezo-higrofil fajok (pl.: <i>Roeseliana roeselii</i> , <i>Leptophyes albobittata</i>) azonban az elmúlt években már rendszeresen hiányoztak a mintákból és számos új faj pl. több szöcske jelent meg a területeken. Összességében már egyértelműen mindkét területen a nyíltabb, xerotherm gyepek fajtái kerültek domináns pozícióba, kiemelten az euryök xerotherm <i>Euchorthippus declivus</i> , ami a területek fokozatos és jelentős szárazodását és a vizsgált évek néhol kifejezett aszályos időjárását tükrözi.
12.	Közösségi jelentőségű egyenesszárnú fajok monitorozása (<i>Stenobothrus eurasius</i> , <i>Saga pedo</i> , <i>Isophya costata</i>)	Dr. Nagy Antal	Gyöngyös: Sár-hegy, Novaji-patak völgye, Kerecsendi-erdő és Lógó-part	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	320	2025-ben három területen folyt közösségi jelentőségű egyenesszárnúak felmérése. A gyöngyösi Sár-hegyen a <i>Stenobothrus eurasius</i> és a <i>Saga pedo</i> állományok ismételt vizsgálata zajlott. A Novaji-patak völgyében, valamint a Kerecsendi-erdő és Lógó part N2000 területen az <i>Isophya costata</i> rendszeres vizsgálata indult el. A Sár-hegyen 2025. július 23-án összesen 72 mintaterület vizsgálata történt meg a hegy déli alacsonyabb részén a Visonta-hegy délies lejtőin és platóján. A két vizsgált faj közül a <i>Stenobothrus eurasius</i> az intenzív vizsgálat ellenére sem került elő. A <i>Saga pedo</i> -nak több lelőhelye is azonosítható volt a mintavétel során, az állomány mérete 1600-1700 egyedre volt becsülhető. A Kerecsendi-erdő és Lógó part N2000 területen az <i>Isophya costata</i> állomány felmérésére 2025. június 22-én került sor összesen 32 mintavételi ponton. A faj állományának mérete mintegy 850-90 egyedre volt becsülhető a mintavétel idejében. A Novaji-patak völgyében élő <i>Isophya costata</i> állomány vizsgálatára 2025. június 15-én került sor 11 mintavételi ponton. A faj mindössze két korábban ismert élőhelyen került elő. Az állomány becsült mérete itt 900 egyed volt a felvétel idejében. Az állomány 2019-ben még több ezer egyedre volt becsülhető, melynek jelentős része akkor a völgy feletti lejtőn volt megtalálható. Az extrém száraz meleg tavaszi és nyáreleji időjárás és a lejtő gyepeinek korai kiszáradása már 2025-ben is a faj hiányát okozta a területen a felvétel idejében. A megtalált és felmért állományok hosszú távú fennmaradása a területeken biztosítottak látszik. A klimatikus változások azonban mindenhol veszélyeztető tényezőként azonosíthatók, amit a Novaji-patak völgyében a nem kellően körültekintő területhasználathoz (kaszálás) negatív hatása tovább erősít.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
13.	Vérfű-hangyaboglárka jelölés-visszafogásos vizsgálata	Enyedi Róbert	Sirok: Alsó-rétek	intézményi keret	400	A faj a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területéről kevés helyről ismert. Egyetlen recens mátrai előfordulásánál (Sirok: Alsó-rétek) két, elszigetelt kis gyepparcellában található meg. 2025-ben a déli, kisebb kiterjedésű gyepparcellán történt jelölés-visszafogásos mintavétel. A felmérés során mindössze 9 <i>P. teleius</i> példányt (5 hím és 4 nőtényt) sikerült megfogni és megjelölni és ezek közül 4 példányt (2 hím és 2 nőtényt) vissza is fogtunk. A 15 „fogási esemény” közül 6 visszafogás volt, tehát a visszafogás jelentős arányú volt. A korábbi években tapasztalt egyedszámokhoz képest a 2025-ös évben észlelt <i>P. teleius</i> -ok példányszáma kifejezetten alacsony volt. Ennek elsődleges oka az lehet, hogy 2024-ben a rajzás kezdetén teljes egészében lekaszálták az élőhelyet.
14.	Ragadozómadarak felmérése (országos)	Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület	országos	Természeti értékek védelme” szakmai keret	2600	A hazánkban költő, alábbi ritka és fokozottan védett ragadozómadár-fajok állományadatainak összefoglalása és elemzése a 2021 és 2024 közötti időszakban: A darázsölyv (<i>Pernis apivorus</i>) országos állományát 354-782 pár közé becsültük, amelyből évente 50-100 közötti territóriumból rendelkezünk adatokkal. A hamvas rétihéja (<i>Circus pygargus</i>) ismert állománya 69-87 fészkelő pár között alakult. A vörös kánya (<i>Milvus milvus</i>) ismert állománya 22-32 fészkelő pár között alakult, míg a telelő állomány 71-ről 494 példányra emelkedett. A barna kánya (<i>Milvus migrans</i>) ismert állománya 139-162 fészkelő pár között alakult. A pusztai ölyv (<i>Buteo rufinus</i>) ismert állománya 15-ről 8 párra csökkent az időszakban. A hazánkban nem költő, alábbi ritka és fokozottan védett ragadozómadár-fajok előfordulási adatainak összefoglalása és elemzése a 2021 és 2024 közötti időszakban: A kutatási időszakban a fakó keselyű (<i>Gyps fulvus</i>) 13, a barátkeselyű (<i>Aegypius monachus</i>) 10 alkalommal lett megfigyelve, míg a döggkeselyű (<i>Neophron percnopterus</i>) esetében egyetlen jeladós madarat sikerült a jelek alapján megfigyelni. A saskeselyűnek (<i>Gypaetus barbatus</i>) sem megfigyelési, sem jeladós adata nem volt ismert az időszakban. A kékes rétihéja (<i>Circus cyaneus</i>) telelő állományának november és február közötti felmérése során 150-500 közötti példányszámot detektáltak a szakemberek. A hazánkban költő alábbi ritka és fokozottan védett sasfajok állományadatainak összefoglalása a 2024. évben: A kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>) hazai állománya 30-45 pár, a békászó sas (<i>Clanga pomarina</i>) 37-45 pár, a parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>) 550-600 pár, a szirti sas (<i>Aquila chrysaetos</i>) 4-5 pár, míg a rétisas (<i>Haliaeetus albicilla</i>) 550-650 pár között alakult 2024-ben.
15.	Denevérközösségek monitorozása	Estók Péter	BNPI működési területe	intézményi keret	880	2025-ben az NBMR keretein belül végzett denevérmontozás az épületlakó denevérek, nászbarlangok, a telelő denevérállományok és a hosszúsárnyú denevér (<i>Miniopterus schreibersii</i>) monitorozása alprogramokat érintette. Az épületlakó denevérek monitorozása során az átvizsgált 25 épületből 8 denevérfaj 5494 egyede került elő. A nászbarlangi monitorozás során a négy barlangban (Jáspis-barlang, Hajnóczy-barlang, Fekete-barlang, István-lápai-barlang) 11 denevérfaj 634 egyede került befogásra. A mintavételek során a kimutatott fajok száma lényegében nem különbözik a korábbi évek hasonló adataitól, a fogott egyedek száma némileg kisebb, míg a fajok száma magasabb volt a korábbi évekhez képest. A telelőhelyek monitorozása során hét bükk földalatti járatot ellenőriztünk (Gyurkó-lápai-barlang (Lengyel-barlang), Kőlyuk, Hillebrand Jenő-barlang, Szent-István-barlang, Kis-Kőhízi-zsomboly, Lök-völgyi-barlang,

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	Monitorozó projekt tárgya	Kutató	Monitorozás helyszíne	Monitorozás forrása	Forrás (e Ft)	Kutatás főbb eredményei
						Istállósikói-barlang). A felmérés során 9 denevérfaj 5159 egyedét észleltük. A hosszúszárnyú denevérek monitorozása során a kölykezőhelyek (Antal-táró, Kecskelyuk, Herman Ottó-barlang) és a gyülekezőhelyek (Lök-völgyi-barlang, Kőlyuk-barlang, Tatárárki-barlang) vizsgálata történt meg. A faj monitorozása során 2810 hosszúszárnyú denevér egyedet figyeltünk meg.
16.	Bagolyköpetek gyűjtése és kisemlős-határozás bagolyköpetből	Estók Péter	Borsodi-Mezőség	intézményi keret	400	2025-ben a Borsodi-Mezőség területéről származó, 2024-25-ben gyűjtött gyöngybagoly köpetanyagok kerültek feldolgozásra. A vizsgálat alapját képező köpetminták három lokalitásról származtak: Tiszadorogma: Fehérnád-tanya, Tiszadorogma: Hajda és Mezőcsát: Gorzsa-Pecze-tanya. A feldolgozás során a zsákmányállatok koponyáit válogattuk ki a köpetanyagból és tisztítás után meghatároztuk őket. A határozás során az erdei egér-fajok <i>Apodemus sp.</i> (kivéve az <i>Apodemus agrarius</i> -t), a házi egér és gázegér fajok pedig <i>Mus sp.</i> néven kerültek feltüntetésre. A köpetvizsgálatok során összesen 689 zsákmányállat maradványait azonosítottuk, melyek minimum 11 kisemlőstaxonhoz tartoztak. Kiemelendő eredmény a Fehérnád-tanya mintavételi helyről megkerült 4 magyar szöcskeegér maradvány.
17.	Vadmacska monitoring és genetikai vizsgálatok	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem	BNPI működési területe	„Természeti értékek védelme” szakmai keret	1100	Összesen 18 db macskafélétől származó mintán végeztük el a genetikai vizsgálatokat. Az autoszómás STR markerekkel végzett vizsgálatok során összesen 13 egyed teljes genotípusát sikerült rögzíteni, öt esetben pedig részleges genotípust, mely azonban elegendő volt a fajhatározáshoz. Ezeket a mintákat a referencia házimacska és vadmacska mintákkal összehasonlítva a STRUCTURE analízis alapján három egyed házimacskának (ID: 7201, 7146, 7147), 13 egyed vadmacskának, két egyed (ID: 7145, 7149) pedig a két faj hibridjének bizonyult.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése

Ritka fészkelő fajok

No.	Faj	Párok száma
1.	Barátréce	4
2.	Cigányréce	51
3.	Fogoly	3
4.	Vörösnyakú vöcsök	2
5.	Fekete gólya	24
6.	Darázsölyv	24
7.	Barna kánya	5
8.	Vörös kánya	0
9.	Rétisas	31
10.	Kígyászölyv	13
11.	Hamvas rétihéja	7
12.	Kis héja	0
13.	Pusztai ölyv	1
14.	Békászó sas	13
15.	Parlagi sas	102
16.	Szírti sas	1
17.	Törpesas	0
18.	Kerecsensólyom	21

No.	Faj	Párok száma
19.	Vándorsólyom	17
20.	Haris	89
21.	Daru	0
22.	Túzok	2 tojó, 1 kakas egyed
23.	Ugartyúk	0
24.	Széki lile	0
25.	Nagy goda	3
26.	Nagy póling	0
27.	Billegetőcankó	1
28.	Piros lábú cankó	39
29.	Uráli bagoly	17
30.	Réti fülesbagoly	80
31.	Uhu	25
32.	Fehérhátú fakopáncs	125
33.	Szikipacsirta	0
34.	Vízirigó	0
35.	Kis légykapó	4

Telepesen fészkelő fajok

No.	Faj	Párok száma
1.	Feketenyakú vöcsök	10
2.	Kárókatona	0
3.	Kis kárókatona	15
4.	Bakcsó	72
5.	Üstökös gém	0
6.	Kis kócsag	0
7.	Nagy kócsag	87
8.	Pásztorgém	0
9.	Szürke gém	142
10.	Vörös gém	29
11.	Batla	0
12.	Kanalasgém	0
13.	Kék vércse	263
14.	Gólyatöcs	66
15.	Gulipán	10

No.	Faj	Párok száma
16.	Székicsér	0
17.	Feketeszárnýú székicsér	0
18.	Szerecsensirály	0
19.	Dankasirály	26
20.	Viharsirály	0
21.	Sztyeppi sirály	0
22.	Sárgalábú sirály	0
23.	Küszvágó csér	0
24.	Kis csér	0
25.	Fattyúszerkő	120
26.	Kormos szerkő	0
27.	Fehérszárnýú szerkő	0
28.	Csóka	523
29.	Vetési varjú	3705

Beporzó rovarok felmérése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

2025-ben a RestPoll projekt keretében történtek a HUN-REN Ökológiai Kutatóközponttal közösen végzett felmérések a Dél-Hevesi Tájegységben. A szántóföldi élőhelyen végzett kutatás mintavételi helyeinek kiválasztásakor csoportosított kialakítást használunk négy helytípussal: (1) a BNPI természetvédelmi kezelésében lévő szántóföldek, (2) AKG-végrehajtással rendelkező, helyi mezőgazdasági termelők által kezelt szántóföldek, (3) helyi gazdák vagy BNPI által kezelt kaszált gyepek, és (4) helyi gazdálkodók által, konvencionális módszerekkel kezelt szántóföldek. Összesen 25 mintavételi helyszínen, helyszínenként 4 alkalommal történt beporzó transzekt felmérés és tálcapda felmérés, valamint egy alkalommal botanikai adatok rögzítése. Ezek eredményeként 217 rovarfaj (méhek, zengőlegyek és lepkék) összesen 6679 egyedről kerültek rögzítésre előfordulási adatok.

Inváziós fajok szisztematikus felmérése és kezelése

A legfontosabb tevékenységekről, adatokról éves jelentés formájában számolunk be a Minisztérium felé.

Állami védekezés keretein belül igazgatóságunk működési területén az alábbi kilenc területen történt inváziós fajokkal kapcsolatos beavatkozás: 1. Nógrád Vármegyében a Zsíros-féle földön (*Asclepias syriaca*, *Solidago canadensis*, *Robinia pseudoacacia* elleni védekezés), 2. Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében a Barakonon (Tiszakeszi 083/a,b,c,d,f,g; 085; 086/4c) *Amorpha fruticosa*; *Acer negundo*; *Eleagnus angustifolia*; *Fraxinus pennsylvanica* elleni védekezés, 3. a Prügyi homokbánya területén (Hegyesháton) *Asclepias syriaca*, *Amorpha fruticosa*, *Robinia pseudoacacia* elleni védekezés, 4. a Kesznyéteni-Nagy-legelőn *Asclepias syriaca* elleni védekezés, 5. Hideg-kút Cserépfalun *Robinia pseudo-acacia* elleni védekezés, 6. a Bükk hegyi réteken és környezetükben *Solidago* elleni védekezés, 7. Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében a Tiszadobi-Gulya-legelőn *Asclepias syriaca* elleni védekezés, 8. Heves Vármegyében Pélyen *Elaeagnus angustifolia* elleni védekezés, 9. Erdőtelken (Parlag, 0102/1, 0102/2 hrsz.) *Ailanthus altissima*; *Robinia pseudoacacia* elleni védekezés.

A bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*) állományát hat község határt érintve eben az évben is kezeltük, utóellenőriztük: Noszvaj, Szomolya, Mezőkövesd, Uppony, Nekézseny, Dédestapolcsány területén. Azokon a helyszíneken, ahol intenzív kezelés történt az elmúlt évben, a faj szinte teljesen eltűnt, viszont ez vélhetően az extrém száraz időjárás következménye is volt. A bíbor nebáncsvirág kezelésébe önkénteseket is bevontunk.

A Szosznovszkij-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*) Kompolt község melletti állományának éves monitorozására, majd kezelésére is sor került. Állománya a beavatkozások hatására mérsékelten csökkenő tendenciát mutat. Egy 6×5 méteres, erősen fertőzött területet külföldi példák alapján fóliával fedtünk le. A beavatkozás célja, hogy a terület legalább három éven keresztül lefedve maradjon, majd ezt követően megvizsgáljuk, milyen hatással van ez a módszer a faj visszaszorítására.

A bükk hegyi réteken (Kelet-Bükk Tájegység) kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) valamint magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) kisebb állományai lettek kezelve, a virágzat eltávolításával.

A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzetben mirigyes bálványfát (*Ailanthus altissima*) irtottunk. Az öreg, magászó egyedek törzsinjektálása sikeres volt.

Az évben figyelmet fordítottunk állatkereskedések és növénykereskedések ellenőrzéseire is, a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Természetvédelmi Osztállyal több állatkereskedést és növénykereskedést leellenőriztünk, melyekről jegyzőkönyv készült. Rendelleneset nem találtunk.

Mivel a belterületek, települések jelentős inváziós gócpontnak tekinthetők, így folytattuk az urbán flóra felméréseket kiemelten Eger városában.

Lepkefajok felmérése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk saját erőből is végez természetvédelmi szempontból fontos lepkefajokkal kapcsolatos kutatást, monitorozást. Ezen munkának a 2025. évi eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Északi gyökérrágólepke (*Pharmacis fusconebulosa*): az állatföldrajzi szempontból kiemelt jelentőségű glaciális reliktumfaj 2024-től kezdve kikerült az NBmR keretében vizsgálandó fajok köréből, így Igazgatóságunk csak saját erőből végez adatgyűjtést a fajjal kapcsolatban. 2025-ben sikerült egy új populációt találni a Bükk-fennsíkon, az országban ez a 3. ismert recens állomány. A populáció hosszútávú védelme érdekében a 2026. évi erdőtervezéskor az élőhelyet a gazdálkodástól mentes területek hálózatába próbáljuk meg integrálni. Ha ez nem sikerül, akkor hatósági korlátozás eszközével védjük meg a populációt.

Sztyeplepke (*Catopta thrips*): az utóbbi években ismertté vált, hogy a faj populációinak egyedszáma évről évre erősen változhat, ami valószínűleg az időjárási körülményekkel, illetve a hernyó több éves fejlődésmenetével lehet összefüggésben. Száraz években a hernyók nem tudnak elég gyorsan fejlődni, ezért meghosszabbodik a hernyók fejlődési ideje, és az adott évben nem érik el a bábozódási állapotot, így kevés imágó kel ki.

2025-ben kevés energiát tudtunk erre a fajra szánni, csak a Borsodi-Mezőségen sikerült néhány új helyről kimutatni a fajt. Az eredményekből azt látjuk, hogy az idei év nem volt kifejezetten rossz a faj szempontjából, átlagos egyedszámokat észleltünk.

Sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*): a fajt a hernyófészkek számolása alapján vizsgáljuk. 2019. és 2022. között az ismert élőhelyein nagyon kevés hernyófészket lehetett találni. 2023-ban néhány helyszínen – pl. Verpeléti Vár-hegy – emelkedett a populáció egyedszáma. 2024-ben több élőhelyen is azt tapasztaltuk, hogy ugrásszerűen megnőtt a hernyófészkek száma. A Verpeléri Vár-hegyen egy 0,2 hektáros területen kb. 30 hernyófészket találtunk. Volt olyan élőhely Eger határában, ahol évekig nem lehetett hernyófészket találni, idén viszont többet is. Általánosságban elmondható, hogy a faj populációinak egyedszáma a Bükk- és a Mátraalján nagyon jelentősen növekedett a korábbi évekhez képest.

2025-ben a vizsgált helyszíneken a 2024. évihez hasonló számú hernyófészket találtunk, tehát a populációk egyedszáma nem változott jelentősen.

Békabogyó-araszoló (*Acasis appensata*): közel 40 év szünet után, 2022-ben sikerült újra észlelni a fajt a Bükkben (a Nagy-mező melletti idős bükkösben). A hernyó mintázata, rágásképe és szövédéke nagyon jellegzetes, könnyen felismerhető a tápnövényen. 2023-ban a Nagy-mező melletti élőhelyen (az élőhely kitejedése kevesebb, mint 0,5 hektár) végeztünk egy teljes felmérést. Minden békabogyó tövet átvizsgáltunk, így 50 hernyót találtunk. Terméscsoportonként átlagban 2 hernyót találtunk. Több olyan terméscsoport is volt, amelyben 4 hernyó volt, illetve volt egy olyan, amelyben 8. A Mátrában is kerestük a fajt, de nem sikerült megtalálni. A jövőben, a Bükkben új populációk keresésével próbáljuk a faj elterjedését pontosítani.

2024-ben kapacitás hiányában csak a Bükk-fennsíkon, a Nagy-mező melletti élőhelyen végeztünk jelenlét-hiány felmérést. Lámpázással nem sikerült imágót találni, hernyókat viszont igen. Az élőhelyen történt egy gyenge erélyű fakitermelés, aminek következtében kicsit megváltozott az élőhely szerkezete, az idős erdő lombkoronaszintje megnyílt. Emiatt fennáll a veszélye annak, hogy az aljnövénytetet érő többlet fényhatás miatt a bükk újulat intenzíven kezd növekedni és elnyomja, leárnyékolja a lágyszárúakat, többek között a faj tápnövényét, a békabogyót (*Actea spicata*) is.

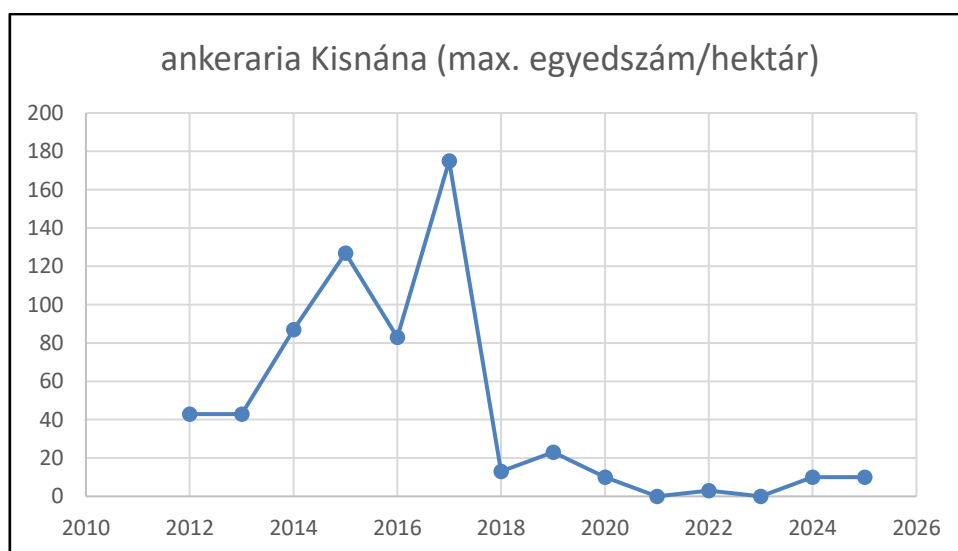
2025-ben a Nagy-mező melletti élőhelyen sikerült egy imágót észlelni. Nyáron, a hernyó monitorozó vizsgálat során nagyon kevés hernyót találtunk, a tápnövény alig hozott termést. Ennek valószínűleg a száraz időjárás volt az oka. A 2026-ban esedékes körzeti erdőtervezés során a faj

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

élőhelyén erdőgazdálkodástól mentes területet fogunk kijelölni, hogy elkerüljük az élőhely további károsodását és biztosítsuk a populáció hosszú távú védelmét.

Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*): folytattuk a 2012-ben elkezdett kutató, monitorozó tevékenységet. A bükki és a mátrai populációkon 2018-ban tapasztalt drasztikus egyedszámcsökkenés ebben az évben is éreztette hatását, most is nagyon kevés egyed lehetett észlelni az élőhelyeken. 2021-ben és 2023-ban a kisháti Macska-váron többszöri mintavétellel sem sikerült egyetlen példányt sem találni. Tehát az észlelési küszöb alá esett a populáció egyedszáma (lásd grafikon). A faj nem pusztult ki az élőhelyről, mert májusban mindkét évben sikerült találni kopogtatással néhány hernyót. 2024-ben kismértékű javulást tapasztaltunk a faj mátrai és bükki állományain a 2023-as évhez képest. Kishátián több terepbejárás alkalmával is észleltük a fajt, a legtöbb három példány volt.

2025-ben a 2024. évihez nagyon hasonló egyedszámokat tapasztaltunk a Mátrában. A kisháti populáció egyedszámában nem történt jelentős változás (lásd grafikon). Kapacitás hiányában nem végeztünk vizsgálatokat más populációkon.

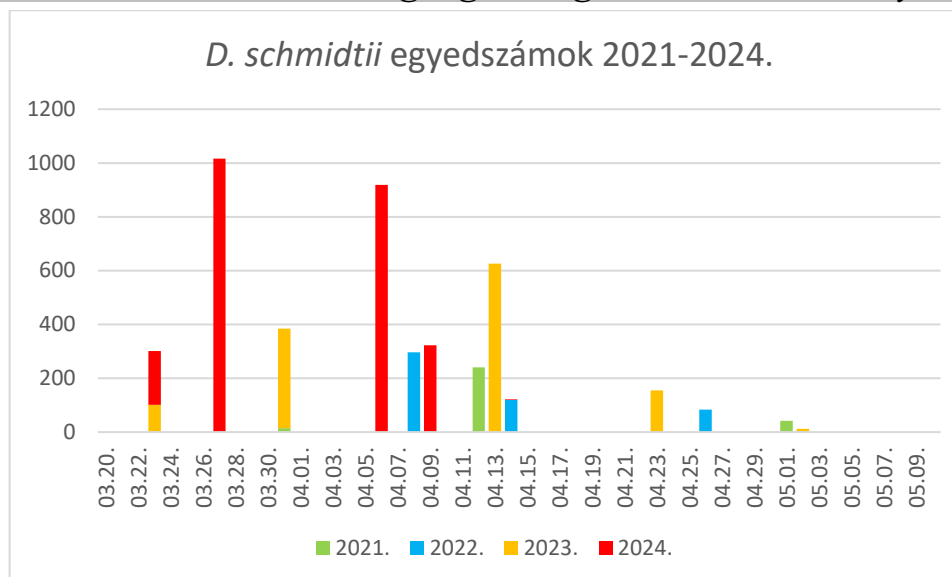

Az egyes években észlelt hektárra vonatkoztatott maximális E. ankeraria egyedszámok.

Bükki hegyiaraszoló (*Entephria cyanata gerennae*): a szubendemikus fokozottan védett fajt a 80-as évek óta nem észlelte senki az ismert élőhelyein. 2018 óta próbáljuk kimutatni a fajt a korábbi élőhelyein (havasi ikravirágban gazdag szurdokvölgyek), de eddig nem jártunk sikerrel.

Magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*): A rendszeresen vizsgált populációk egyedszámában nem tapasztaltunk jelentős változást az utóbbi években. 2023-ban a Borsodi-Mezőség területén több új helyről is előkerült a faj. Ezek egy része kocsányos tölgyből álló keskeny erdősáv. Ez is mutatja az alföldi, szántós tájakon az őshonos fasorok és edrősávok biodiverzitásban betöltött jelentős szerepét!

2024-ben az NBmR keretében vizsgált Eger, Berva, Meleg-oldalon élő populáció egyedszámában jelentős növekedést észleltünk, közel kétszer annyi egyed jött a vödörcepadákra, mint 2023-ban.

Az Eger, Berva, Meleg-oldalon az egyes években észlelt D. schmidtii egyedszámok.

2025-ben is folytatuk a faj felmérését a Borsodi-Mezőség területén, ahol idén is találtunk új populációkat szántóföldek közötti erdősávokban. Az Eger, Berva, Meleg-oldalon hasonlóan magas egyedszámokat tapasztaltunk, mint 2024-ben.

Nagy szikibagoly (*Gortyna birelii lunata*): A faj egyik régóta ismert élőhelyén, a kerecsendi Lógó-parton 2020 óta végzünk kvantitatív vizsgálatot. Az élőhelyen 2019 októberében volt egy tüzeset, amikor a teljes élőhely leégett. Ez a faj szempontjából nagyon káros volt, mert az addig lerakott peték minden bizonnyal elpusztultak. A területen imágó alakban lévő egyedek is nagy valószínűséggel elpusztultak. A tűz idejében a talajban lévő bábok túlélhettek. Néhány egyed biztosan túlélte a tüzet, mert még abban az évben találtunk néhány imágót az élőhelyen.

A vizsgálat célja az, hogy dokumentáljuk a populáció egyedszámának alakulását a tűz után. A vizsgálat módszere a rágásnyomok előre kijelölt transzekt mentén történő számolása. 2020-ban nagyon kevés (4) rágásnyomot találtunk. 2022-ig minden évben szinte megduplázódott az észlelt rágásnyomok száma. 2023-ban még nagyobb arányú volt a növekedés, több mint négyszeresére nőtt a rágásnyomok száma (lásd grafikon).

2025-ben az NBmR keretében történt egy felmérés a kerecsendi populáción. Ennek eredményéből az látszik, hogy valamelyest csökkent a populáció egyedszáma a 2023. évben tapasztaltakhoz képest. Sajnos 2024-ben kapacitás hiányában nem készült felmérés, így nem tudjuk, hogy már 2024-ben megindult a csökkenés, vagy ez idén következett be.

A kerecsendi élőhelyen az egyes években észlelt rágásnyomok száma.

Nagyfoltú hangyaboglárka (*Maculinea arion arion*): 2020-ban a Tarna-vidéki TK területén sikerült egy új, stabilnak tűnő állományát találni, amit azóta rendszeresen vizsgálunk. (ez a populáció bekerült az NBmR programba is) Az utóbbi évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy jelentős a populáció egyedszámának évenkénti ingadozása. 2021-ben nem sikerült kimutatni a fajt az élőhelyen, 2022-ben viszont 11 példányt észleltünk. 2023-ban újra az észlelési küszöb alá csökkent a populáció egyedszáma, egyetlen egyed sem találtunk.

2024-ben újra több példányt találtunk az élőhelyen, ami stabil populáció jelenlétéről tanúskodik. Továbbá alátámasztja, hogy jelentős egyedszám ingadozás van az évek között.

A faj további élőhelyeinek feltérképezése nagyon fontos lenne, hogy a metapopulációs struktúra fennmaradása szempontjából el tudjuk végezni a szükséges kis területű élőhelykezeléseket. Az élőhelyek feltérképezése kapacitás hiányában 2025-ben elmaradt.

Vérfü-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*): 2018-tól elkezdtük a faj korábbi ismert adatait (1990-es évek vége, 2000-es évek eleje) visszaellenőrizni. Az Ipoly menti legnagyobb állományok a 2010-es árvizek következtében szinte kivétel nélkül kipusztultak. Csak 1-2, mentett oldali kis populáció maradt fenn. Ezek az utóbbi években erősödnek, várható, hogy a korábbi hullámtéri élőhelyekre is vissza fog települni a faj. A visszatelepülés sebessége valószínűleg a hangyagazda-fajok populációinak regenerálódásának függvénye.

A korábbi Sajópuspöki határában lévő állomány jelenleg is létezik, a kaszálás időpontja gyakran kedvezőtlen a faj számára.

A Mátrában, Sirok határában lévő állomány a célzott fajvédelmi tevékenység hatására jelentősen megerősödött az utóbbi években, 2021-ben a 0,5 hektáros élőhelyen 350 körül volt a populáció becsült egyedszáma. 2022-ben a nagy szárazság és az élőhelyet érő nyár eleji tüzeset ellenére a 2021-es évnél is több egyed sikerült megjelölni. 2023-ban azonban drasztikusan lecsökkent a populáció egyedszáma, a becsült egyedszám 50 egyednél kevesebb volt! Ez minden bizonnyal a 2022. évi aszálynak tudható be. Ezen felül 2022. május végén – június elején leégett az élőhely. 2024-ben kapacitás hiányában nem tudtuk elvégezni a korábbi éveknek megfelelő jelölés-visszafogósos felmérést. Sajnálatos módon, idén a lepke rajzásidejében lekaszálták a területet, ami biztosan jelentős negatív hatást gyakorol a populációra.

2025-ben elvégeztük a populáció felmérését. Az eredmények azt bizonyítják, hogy a populáció túlélte a 2024. évi rossz időpontban történt kaszálást, de tovább csökkent a populáció egyedszáma a 2023-ban észlelt alacsony egyedszámhoz képest is. 2025-ben sikerült a kaszálást a fajnak megfelelő

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

módon kiviteleztetni, így van remény a populáció regenerálódására. A vizsgálatot 2026-ban tervezzük folytatni.

Gólyaorr-boglárka (*Aricia eumedon*): Az utóbbi években elvégeztük az adatbázisunkban található korábbi adatok visszaellenőrzését. Ezek alapján elmondható, hogy szinte minden korábbi élőhelyén jelenleg is megtalálható a faj, az állományok stabilnak tűnnek. 2023-ban néhány Heves-Borsodi-dombsági élőhelyet néztünk meg (Borsodnádásd, Arló, Járdánháza), ezeken megvannak az állományok.

2025-ben kapacitás hiányában nem tudtunk célirányos felméréseket végezni a faj populációin.

Nagy nyárfalepke (*Limenitis populi*): 2025-ben nem sikerült kimutatni a fajt a működési területünkön.

Csíkos boglárka (*Polyommatus damon*): az utóbbi évtized egyik legjelentősebb nappali lepkés feléfedezése, hogy 2025 nyarán fényképeztek egy csíkos boglárkát a Heves-Borsodi-dombság területén, Szúcs határában. A faj a 2010-es évek közepén kipusztult az utolsó hazai élőhelyéről, a Budapest melletti Harang-völgyből. A Szúcs környékén jelentős területi kiterjedésben vannak fűszáraz gyepek, melyekben a faj tápnövénye is megtalálható. A populáció élőhelyének feltérképezésére és esetleg új populációk keresésére az idei évben felméréseket fogunk végezni.

Sápadt szemeslepke (*Lopinga achine*): a 70-es évek óta nem látták a Bükkben a fajt. 2020-ban a korábbi élőhelyén (Felsőtárkány: Oldal-völgy) kerestük a fajt, de nem találtuk. A Tarna-vidéki TK területén, illetve a Bükk keleti lábánál (Kács) vannak a faj számára alkalmasnak tűnő völgytalpi élőhelyek. Ezeken az élőhelyeken 2022-ben kerestük a fajt, eredménytelenül. 2023-ban sem sikerült kimutatni a fajt a működési területünkön.

2025-ben kapacitás hiányában nem végeztünk célzott felméréseket a fajjal kapcsolatban.

Vizes élőhelyek felmérése

2025-ben a BNPI működési területén 9 víztérnek összesen 14 mintavételi szelvényében történt hidrobiológiai célú felmérés (elektromos halászgéppel végzett halfauna kutatás, vagy kézi hálós egyeléssel végzett makroszkopikus vízi gerinctelen fauna felmérés). Ezek eredményeként 34 taxonnak összesen 6059 egyedéről rögzítettünk előfordulási adatokat.

Az Ökológiai Kutatóközponttal közösen végzett kutatásunk keretében folytattuk annak az öt vízfolyásnak (Geszt-patak, Kácsi-patak, Csincse, Kis-Csincse, Laskó) a monitorozását, amelyek halfaunájának vizsgálatát az eurázsiai hód (*Castor fiber*) gátépítési tevékenysége hatásának nyomkövetésére már korábban mekezdünk.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok

A Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) biotikai adataival érdemi változtatási javaslat nem készült. Biotikai adatok leadása szünetelt, mivel azok feldolgozására informatikai problémák miatt nem került sor.

Egyedi tájértékek vonatkozásában Igazgatóságunk tárgyévben 9 település esetében töltött fel adatokat (korábbi felmérések adattábláiban szereplő adatok és fényképek).

4.4. Jelentési kötelezettség

Nemzeti jelentési kötelezettségünknek eleget tettünk (éves madárjelentés, NBmR feladatok jelentése, Natura 2000 országjelentés).

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A legfontosabb inváziós felmérési és védekezési tevékenységekről, adatokról éves jelentés keretében számoltunk be a Minisztérium felé 2025 februárjában.

Publikációk és szakmai konferenciák:

1. **Arany, Ildikó;** Czúcz, Bálint: *Methods for Assessing the Ecosystem Service of Honey Provisioning by the European Honey Bee (Apis mellifera L.): A Systematic Review* SUSTAINABILITY 17: 10 Paper: 4533, 23 p. (2025)
2. **Balázs Megyeri:** *Assessing Stakeholder Perspectives on the Role of Protected Area Management in Regional Development: A Focus on Land-Use Conflict Resolution in a National Park of the United States.* 31st Annual Conference of ISDRS, 8-12 July, 2025 <https://virtual.oxfordabstracts.com/event/74498/submission/122>
3. **Balázs Megyeri:** *Empowering Vulnerable Groups for Sustainable Geopark Development: A Case Study from the Bükk Region UNESCO Global Geopark.* 31st Annual Conference of ISDRS, 8-12 July, 2025 <https://virtual.oxfordabstracts.com/event/74498/submission/122>
4. **Farkas R,** Bán M, Oláh G, **Dudás G,** Barta Z (2025) *The effect of mowing and mulching on snail communities: an experiment in wet meadows.* PLoS One 20(7): e0314670. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0314670>
5. Juhász Erika, Vági Balázs, Molnár Zsolt, Tóth Balázs, **Csipkés Roland,** Szalóky Zoltán, Sallai Zoltán, Szabó Gyula, Klébert Antal, Sári Gergő, Juhász Lilla, Czabán Dávid, Bede-Fazekas Ákos, Katona Krisztián, Mészáros Ádám, Palásti Péter, Bencze Dávid, Popovics Dániel, Biró Marianna: *Az eurázsiai hód tájátalakító tevékenységével és annak ökológiai hatásaival kapcsolatos tudásunk és tudáshiányunk a Kárpát-medencében.* LXIV. Hidrobiológus Napok Tihany 2023. október 4-6. https://www.blki.hun-ren.hu/sites/default/files/hbn_Absztraktbook_2.pdf
6. Katona Gergely Péter, Ambrus András, **Korompai Tamás,** Patalenszki Adrienn, Szabadfalvi András, Tóth Balázs: *A magyar ősziaraszoló (Chondrosoma fiduciaria, Geometridae: Ennominae) a Kárpát-medencében régen és ma.* Állattani Közlemények (2025) 110 (1–2): 000–000. <https://doi.org/10.20331/AllKoz.2025.110.1-2.7>
7. Korda Márton, Csiszár Ágnes, Danyik Tibor, Cservenka Judit, Kemencei Zita, Takács Katalin, Szelényi Balázs, Deli Tamás, **Farkas Roland,** Sallainé Kapocsi Judit: *Hívatlan növények gyepeinken.* Budapest, Magyarország: Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. (2025), 84 p. ISBN:9789633091487
8. Kalocsá Béla, Tamás Enikő Anna, Bérés István, Györig Előd, Váczi Miklós, Németh Ákos, Spakovszky Péter, Rainer Raab, Mórocz Attila, **Péntek István,** **Papp Ferenc,** Árvai Márton, Ugo Mellone & Nicolantonio Agostini: *Darázsölyvek (Pernis apivorus) magyarországi telemetriás jelölésének tapasztalatai.* Heliaca 21, 2025. pp. 28-37. ISSN 1585-5716
9. Turóci, Ágnes; Hutchinson, John M. C.; Schlitt, Bettina; Vidéki, Róbert; **Farkas, Roland;** Németh, Márk Z.; Borostyán, Katalin; Páll-Gergely, Barna: *First records of Arion intermedius and Arion transsylvanus (Stylommatophora: Arionidae) in Hungary.* ECOLOGICA MONTENEGRINA 83 pp. 12-28., 17 p. (2025).
10. Virág Martin, **Megyeri Balázs,** Sütő László: *Geoértékek és környezetük állapota a Bükk-vidék UNESCO Geoparkban.* A földrajztudomány válaszai a komplex környezeti

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- és társadalmi kihívásokra: XII. Magyar Földrajzi Konferencia. (2025) Absztraktkötet, Paper: VMBSL, 1 p. MTMT azonosító: 36344757
11. Vörös, Márton; Bede-Fazekas, Ákos; Crecco, Lorenzo; Deák, Balázs; Gyalus, Adrienn; **Schmotzer, András**; Valkó, Orsolya; Halassy, Melinda; Somodi, Imelda: *Potential vegetation estimations help to assess feasibility and expected effort needed in grassland restoration by shrub removal*. RESTORATION ECOLOGY 33: 4 Paper: e70037, 12 p. (2025)
 12. Walther, Franziska; Barton, David N.; Schwaab, Jonas; Kato-Huerta, Jarumi; Immerzeel, Bart; Adamescu, Mihai ; Andersen, Erling ; Arámbula Coyote, Martha Verónica; **Arany, Ildikó**; Balzan, Mario et al.: *Uncertainties in ecosystem services assessments and their implications for decision support – A semi-systematic literature review* ECOSYSTEM SERVICES 73 Paper: 101714 , 10 p. (2025)
 13. Wirth, T., Balogh, L., Csathó, A. I., Csiky, J., Dela Campos, G. K., Eszik, N. E., Farkas, S., Király, A., Király, G., Kiss, T., Malatinszky, Á., Németh, J., Pinke, G., Rigó, A., Schmidt, D., **Schmotzer, A.**, Süveges, K., Takács, A., Vidéki, R., & Mesterházy, A. (2025). *Új növényfajok Magyarország adventívflórájában*. Kitaibelia, 30(2), 203–232. <https://doi.org/10.17542/kit.30.081>

Jelentősebb természetvédelmi kutatási programok:

14. Részvétel a magyar szöcskegér (*Sicista trizona*) populációjának vizsgálatában
15. Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) által kialakított hód-tavak természetvédelmi szempontú vizsgálata
16. A turizmus hatásának vizsgálata a védett területekre – inváziós fajok terjesztése a turistaútvonalakon, kételtű-betegségek terjesztése a turizmus által (HUMANITA Interreg), látogatószámlálás, a turizmus zavaró hatásának vizsgálata barlanglakó denevérállományokban.
17. A fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*) állományának monitorozása Kácson
18. Pannongyík (*Ablepharus kitaibelii fitzingeri*) élőhelyválasztása – vadkizárás hatásának vizsgálata a faj állományára
19. RestPoll projekt: célja a beporzók élőhelyeinek tartós helyreállítása és összekapcsolása Európában. A projekt a Freiburgi Egyetem vezetésével 2023 októberében kezdődött és négy évig tart. A projekt hazai kutatási tevékenységeit a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont irányítja, a kutatások pedig a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetében zajlanak.
20. A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök (LIFE16 NAT/IT/000245) projekt keretében a természetvédelmi erdőkezelési beavatkozások hatásának vizsgálatában való részvétel és koordináció.
21. UNESCO ABRDN - A magyarországi Szent István-barlang éghajlati rekonstrukciójához kapcsolódó barlangmonitoring. Paleoklimatológiai rekonstrukciójához kapcsolódó barlangi monitoring vizsgálatok.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1. Természetvédelmi kezelési tervek és Natura 2000 fenntartási tervek

5.1.1. Természetvédelmi kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	Kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	40/2016. (VI. 15.) FM rendelet
2	Bükk Nemzeti Park	42.269	elkészült	elkészült	minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Lázbérci TK	3.633,8	folyamatban	-	-
4	Kelet-cserhádi TK	7.425	folyamatban	-	-
5	Borsodi-Mezőség TK	17.932	folyamatban	elkészült	-
6	Tarnavidéki TK	9.569,8	folyamatban	elkészült	-
7	Hollókői TK	141,2	elkészült	-	-
8	Kesznyéteni TK	6.083,9	folyamatban	elkészült	-
9	Szomolyai Kaptárkövek	4,8	elkészült	elkészült	folyamatban
10	Siroki Nyírjestő TT	21	elkészült	elkészült	28/2016. (IV. 11.) FM rendelet
11	Gyöngyösi Sárhegy TT	402,6	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
12	Kőlyuktető TT	A védetté nyilvánítás alapját képező érték (szőlőfajta génállomány) megszűnt, jövőjéről később születik döntés			
13	Erdőtelki Arborétum TT	3,04	folyamatban	elkészült	folyamatban
14	Ipolytarnóci Ósmaradványok TT	513	folyamatban	-	-
15	Lázbérci TK bővítése	1,07	elkészült	elkészült	9/2008 (IV.10.) KvVM rendelet
16	Mátrai TK	11 841	elkészült	elkészült	15/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
17	Karancs-Medves TK	6 619	elkészült	elkészült	6/2010 (III.31.) KvVM rendelet
18	Hevesi Füves Puszták TK	16 114	elkészült	elkészült	15/2005 (VII.14.) KvVM rendelet
19	Hevesi Füves Puszták TK bővítés		elkészült	elkészült	26/2008 (X.22.) KvVM rendelet
20	Erdőtelki Égerláp TT	22,4	elkészült	elkészült	14/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
21	Bélkő TT	97,27	elkészült	elkészült	5/2008. (II.19.) KvVM rendelet
22	Márkháza-pusztai Fáslegelő TT	273	elkészült	elkészült	19/2007 (VI.1.) KvVM rendelet
23	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	104,7	elkészült	elkészült	13/2004 (VII.21) KvVM rendelet
24	Szöllőskei-erdő TT	63,7	elkészült	elkészült	8/2009.(VI.9.) KvVM rendelet
25	Tardi legelő TT	280	elkészült	elkészült	16/2007 (IV.20.) KvVM rendelet
26	Szilvásváradi Aszaló-hegy TT (tervezett)	189	elkészült	elkészült	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	Kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
27	BNP tervezett nyugati bővítése	1 192	elkészült	elkészült	-
28	Borsodi Mezőség TK bővítése	3 496	-	-	-
29	Tervezett Etesi Fáslegelő TT	67	elkészült	elkészült	-
30	Kesznyéteni TK tervezett bővítése	56	-	-	-
31	Maconkai-rét TT	6	elkészült	elkészült	16/2012. (II. 21.) VM rendelet
32	Mátrai TK déli bővítése	1 500	elkészült	folyamatban	-
33	Mátrai TK nyugati bővítése	3 600	-	-	-
34	Tervezett Mátraverebély Kőszirt-Meszes-hegy TT	869	elkészült	elkészült	-
35	Tervezett Nagylóci Kőhegy TT	172	elkészült	elkészült	-
36	Sárhegyi TT tervezett bővítése	208	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
37	Tervezett Ipolymenti TK	4 000	-	-	-
38	Tarnavidéki TK tervezett bővítése	468	-	-	-
39	32 helyszínen kaptárkövek mint természeti emlékek	55,128	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
40	6 helyszínen kaptárkövek védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	6,082	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
41	Természeti emlékké nyilvánított 7 db földtani alapszelvény	10,082	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
42	2 db földtani alapszelvény védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési terve	1,862	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
43	Védetté nyilvánított 7 db mesterséges üreg	-	elkészült	elkészült	63/2015. (X. 16.) FM rendelet
44	1 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	4,9276	elkészült	elkészült	1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
45	9 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	5,725	elkészült	elkészült	1/2021. (II. 5.) AM rendelettel módosított 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
44	9 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	17,5981	elkészült	elkészült	folyamatban
45	17 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	19,2615	elkészült	elkészült	folyamatban
46	3 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó kiemelt földtani érték természetvédelmi kezelési tervei	2,1831	elkészült	elkészült	folyamatban
47	1 helyszínen kiemelt földtani érték védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	0,1290	elkészült	elkészült	folyamatban

5.1.2. Natura 2000 fenntartási tervek és céldokumentumok

Különböző források felhasználásával elkészült 65 terv és ad iránymutatást a területen gazdálkodóknak, hatóságoknak, önkormányzatoknak.

A különleges természetmegőrzési területek vonatkozásában, így összes terület rendelkezik Natura 2000 fenntartási tervvel (a korábbi projektekből (pl. Túzok LIFE, Svájci-Magyar Együttműködési Program) készült tervek aktualizálást igényeltek). A tárgyévben az igazgatóság az alábbi Natura 2000 fenntartási tervek aktualizálását végezte el:

HUBN20044 Recski Hegyes-hegy
HUBN20046 – Gyöngyösi Sár-hegy*
HUBN20047 Mátra északi letörése
HUBN20048 – Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek
HUBN20049 Mátrabérc - Fallóskúti-rétek*
HUBN20050 – Gyöngyöspatai Havas
HUBN20051 Nyugat-Mátra

A tervdokumentációk a szaktárca Szakmai Bizottságának észrevételei alapján véglegesítésére kerültek, elfogadásuk 2026 első felében várható (ezeket a táblázatban csillaggal /*/ jelöltük).

A nemzeti park tematikus oldalán (<https://www.bnpi.hu/hu/natura-2000-fenntartasi-tervek>) az elfogadott tervdokumentációk publikus elérhetőségét biztosítottuk.

A 2025 végéig elfogadott Natura 2000 fenntartási tervek listája:

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN10002	Borsodi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN10003	Bükk hegység és peremterületei	2023	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN10004	Hevesi-sík	2008	Túzok LIFE (LIFE04/NAT/HU/000109) keretében
HUBN10005	Kesznyéten	2022	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20001	Bükk-fennsík és a Lök-völgy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20002	Hór-völgy, Déli-Bükk	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20004	Szarvaskő	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20006	Miskolctapolcai Tatár-árok - Vörös-bérc	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20007	Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy-Cseh-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20008	Vár-hegy - Nagy-Eged	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20009	Tard környéki erdőssztyepp	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20010	Szomolyai Kaptár-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20011	Ostoros-patak menti erdőpuszta	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20012	Egerbakta-Bátor környéki erdők	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20013	Hevesaranyosi-Fedémesi dombvidék	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20014	Gyepes-völgy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20015	Izra-völgy és az Arló-i-tó	2021	„Természeti értékek védelme” keret

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN20017	Borsodbótai Kotyindó-tető	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20018	Upponyi-szoros	2020	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20019	Csernely-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20020	Sátai Tőkés-völgy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20021	Domaházi Hangony-patak völgye	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20025	Nagybarcai Liget-hegy és sajóvelezi Égett-hegy	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20027	Ózdi Harmaci-dombok	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20029	Girincsi Nagy-erdő	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20030	Hejő mente	2009	2006/18/176.02.01 számú Átmeneti Támogatás
HUBN20031	Mezőcsáti Rigós	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20032	Tiszakeszi-morotva	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20035	Poroszlói szikések	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20036	Kétútközi-legelő	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20037	Nagy-Hanyi	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20038	Kerecsendi Berek-erdő és Lógó-part	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20039	Pusztafogacs	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20040	Nagy-fertő - Gulya-gyep - Hamvajárás szikes pusztái	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20041	Pélyi szikések	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN20042	Boldogi Vajda-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20043	Verpeléti Vár-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20044	Recski Hegyes-hegy*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20046	Gyöngyösi Sár-hegy*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20047	Mátra északi letörése*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20048	Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20049	Mátrabérc-Fallóskúti-rétek*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20050	Gyöngyöspatai Havas*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20051	Nyugat-Mátra*	2015	Svájci-Magyar Együttműködési Program, Végrehajtási Megállapodás (SH/4/8) projekt keretében
HUBN20052	Apci Somlyó	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20053	Petőfibányai Kopasz-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20055	Szentkúti Meszes-tető	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20056	Tepke	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20057	Bézma	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20058	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20059	Szandai Várhegy	2017	Természetvédelmi kártalanítási keret

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Natura 2000 kód	Natura 2000 terület neve	Tervkészítés (elfogadás) éve	Forrás
HUBN20060	Sóshartyáni Hencse-hegy	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20062	Középső-Ipoly-völgy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20063	Karancs	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20064	Salgó	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20065	Gortva-völgy	2020	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20067	Szilvásvárad Aszaló és Szilvás-patak mente	2019	Természetvédelmi kártalanítási keret
HUBN20068	Sajómercsei Körtvélyes-dűlő	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN20069	Kesznyéti Sajó-öböl	2021	„Természeti értékek védelme” keret
HUBN21095	Nagylóci Kő-hegy	2014	EMVA Darányi Ignác Terv
HUBN21096	Tiszaújvárosi ártéri erdők	2012	Kötelezettségzegési eljárás (2008/2011)

Igazgatóságunk a VfKF/18-1/2022. ikt. sz. szerződésben a VP-20-1-16-2016-0001 azonosítószámú, „A Vidékfejlesztési Program megvalósítását szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt” keretében az igazgatóság összes Natura 2000 területére a Natura 2000 területek terület-specifikus céldokumentumok egységesítését elvégezte. Tárgyévben az elkészült dokumentációk tartalma nem változott.

A tervdokumentációk, a Natura 2000 adatbázis (Standard Data) és az elkészült céldokumentumok egy egységet kell képezniük, mely a területhasználók, kezelők és a befektetők egységes iránymutatását szolgálják.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv 17. cikke szerinti országjelentés (2019-2024) elkészítéséhez igazgatóságunk a szaktárca megkeresésére 144 közösségi jelentőségű növény- és állatfaj, valamint 38 élőhelytípus adatlapjainak kitöltésében vett részt. A feladat keretében, a Natura 2000 adatbázis (SDF) felújításával kapcsolatos adatszolgáltatást is megtettük az AM-TMF felé.

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Gyepterületek

A hegy- és dombvidéki sztyeprétek, löszgyepek, erdős-sztyeprétek esetében a gyepterületek csökkenése nem állt meg. A csökkenés oka a területek cserjésedése, beerdősülése, tájhasználat változása (pl. Mátrában vadaskert bővítés, erdő-, szőlő, gyümölcsös telepítés). A tavaszi avartüzek még mindig jellemzőek elsősorban a dombvidéki részeken. A fokozódó nyári aszály, a valétszám erősödésével számos sztyepprét, sziklagyep természetvédelmi helyzetére kedvezőtlen hatást gyakorol (pl. tipikus és védett fajok visszaszorulása, eltűnése, nitorfita és inváziós fajok terjedése).

Az alföldi nem védett gyepterületek kiterjedése is csökkenő tendenciát mutat, amelynek oka a támogatási rendszerekben keresendő. Újabb elemként jelentős kiterjedésű napelem-parkok telepítése, valamint erdőtelepítések kivitelezése is a gyepterületek rovására valósult meg. Az öntözőtelepek kialakítása is jelentős mértékben érintette elsősorban a síkvidéki területeinket, melyek bár alapvetően szántókra tervezettek, de az érintkező gyepterületek esetén a beruházás kedvezőtlenül befolyásolhatja a terület vízháztartását.

Erdők

A Natura 2000 területek erdőtervének felülvizsgálata során továbbra is problémát jelent, hogy a természetvédelmi szempontból jelentős edafikus társulások védelme érdekében továbbra is csak 5% hagyásfa előírása szerepel az erdőtervben, holott ezen élőhelyek maradandó károsodást szenvednek az egyébként klímaváltozással sújtott területeken. Főleg a sziklai bükkösök azok, amelyekben a rendkívül értékes fajkészletet veszélyeztetik a további fahasználatok.

Harkályfajok védelme szempontjából problémát jelent a véghasználati területtel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat. Ugyancsak veszélyeztető tényezőként jelennek meg az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Részterületes véghasználat végzése szálaló vágás helyett ugyancsak hátrányos a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeinek szempontjából. A harkályfajok védelme érdekében a holtfa visszahagyását, illetve folyamatos erdőborítást biztosító (pl. FANE) gazdálkodási módokat, hagyásfacsoportokat próbálunk meg elérni az erdőtervezéseknél. 2025-ben 19 ismert fehérhátú fakopáncs territóriumában készítettük elő új vagy megújítást igénylő korlátozás-kezdeményszerzés dokumentációját, közülük 5 esetén kezdeményeztünk erdészeti korlátozást a természetvédelmi hatóságoknál, ezeken kívül 27 erdészeti korlátozás van érvényben, míg további 2 lejárt hatályú korlátozás igényel megújítást a faj és élőhelye tartós védelme érdekében.

A vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat nem szolgálja az erdőlakó denevérfajok megőrzését. Természetvédelmi szempontból a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodás, a fajgazdag és többkorú erdőszerkezet, a jelenleginél jóval több holtfa visszahagyása a szükséges.

Vizes élőhelyek, vízfolyások

A 2025. év újra csapadékszegényebb volt, főleg a nyári időszakban. Emiatt ebben az évben is több olyan vizsgált vízfolyás volt, mely egy, vagy több szakaszán, sőt, akár a meder teljes hosszában száraz volt. Kiszáradt vízfolyásokkal, vizes élőhelyekkel Igazgatóságunk teljes működési területén találkozhattunk. A Kövicses-patak Pásztó belterületi szakaszának több szelvényében is halmentést kellett végeznünk a visszamaradt pocsolyákban rekedt halak megmentése érdekében. A befogott halakat a Zagyvában helyeztük el. A halmentés eredményeként került elő a folyami ráknak (*Astacus astacus*) egy idős példánya Pásztó belterületén. A fajnak hosszú idő óta ez volt az első észlelési adata a vízfolyásból.

Mint korábban is rendszeresen, 2025-ben is számos értesítés érkezett Igazgatóságunkra vízszennyezésekről. Ezek többsége vízkárelhárítás bejelentése volt, de lakossági bejelentés is érkezett illegális hulladéklerakásról, vagy illegális szennyvízbevezetésről is.

Az eurázsiai hód (*Castor fiber*) jelenléte Igazgatóságunk működési területén továbbra is forró téma. 2025-ben még tovább emelkedett a megkeresések száma. Az ügyiratok többsége a hódok riasztásával (pl. hódgátak elbontásával) kapcsolatosan érkezett Igazgatóságunkra, de állománygyérítési kérelmek ügyében is kellett adatszolgáltatást végeznünk. A lakosság részéről többnyire a hódok elleni védekezés módjait illetően érkeztek megkeresések, illetve önkormányzatok és halastó tulajdonosok is kerestek minket szakmai tanácsért, állásfoglalásért.

Földtani és kultúrtörténeti értékek

2025-ben a Szomolyai-kaptárkövek TT területén inváziós fajok eltávolítása, a sziklák növénymentesítése, hulladékgyűjtés zajlott, valamint a kialakított fémrácsos járófelületek karbantartása (kötések, rögzítőcsavarok ellenőrzése). A fülkés sziklák megőrzését célzó hasonló beavatkozás zajlott a cserépváraljai Mangó-tető kaptárkövei körül. A munkába besegítettek a Debreceni Egyetem TTK Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszék hallgatói is a „Földtudományi természetvédelem” kurzus keretében.

Noszvajon, a Síkfőkúti földtani alapszelvény TE területén az inváziósan terjedő fehér akác és az alapszelvényt veszélyeztető, a bemutatást akadályozó cserjésedés felszámolására került sor.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi, szentistváni táblák	874,6927	legelő, kaszáló	Legeltetés, kaszálás a Borsodi Mezősége jellemző életközösség megőrzése céljából.
2.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	19,8943	szántó	Őszi zab gyomirtás, tápanyagutánpótlás, betakarítás, szalma bálázás
3.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	14,4047	szántó	Őszi zab talaj-előkészítés, vetés 2026. évre
4.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	73,1687	szántó	Lucerna, zöldugor - szálas takarmány előállítása az állatállomány ellátása céljából.
5.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	18,5196	szántó	Lucerna telepítés vetés, szálas takarmány előállítása az állatállomány ellátása céljából
6.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	20,5672	szántó	Őszi árpa tápanyagutánpótlás, növényvédelem, betakarítás, szalma bálázás
7.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	24,6566	szántó	Őszi árpa talaj-előkészítés, vetés, tápanyagutánpótlás, növényvédelem 2026. évre
8.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	27,5533	szántó	Őszi tritikálé tápanyagutánpótlás, növényvédelem, betakarítás, szalma bálázás
9.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	28,9535	szántó	Őszi tritikálé talaj-előkészítése, vetés, növényvédelem 2026. évre.
10.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	18,5196	szántó	Lucerna telepítés vetés, szálas takarmány előállítása az állatállomány ellátása céljából
11.	Dél-Borsodi Tájéegység: mezőnagymihályi táblák	4,0724	szántó	Méhlegelő táblaszegélyek telepítése, ápolása
12.	Dél-Borsodi Tájéegység: Tiszadorogma külterületén	10	rét	inváziós fajok elleni védekezés kaszálás, rendsodrás, bálázás.
13.	Dél-Borsodi Tájéegység: Tiszakeszi külterületén	7	rét	Inváziós fajok elleni védekezés, gyalogakác irtás
14.	Dél-Borsodi Tájéegység: Kesznyéteni TK	4	rét	Inváziós fajok elleni védekezés, gyalogakác, selyemkóró irtás
15.	Dél-Hevesi Tájéegység: sarudi táblák	31,4992	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2025. évben.
16.	Dél-Hevesi Tájéegység: sarudi táblák	37,4586	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése 2025/2026 évre.
17.	Dél-Hevesi Tájéegység: sarudi táblák	34,3132	szántó	Durum búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2025. évben.
18.	Dél-Hevesi Tájéegység: sarudi táblák	44,2613	szántó	Durumbúza talaj-előkészítése, vetése 2025/2026. évre

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
19.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	61,5500	szántó	Sörárpa tápanyagutánpótlás, betakarítás, szalma bálázás 2025. évben.
20.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	60,2319	szántó	Őszi árpa vetés, tápanyagutánpótlás, növényvédelem 2025/2026 évben
21.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	34,5074	szántó	Keverék kultúra vetése gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása 2025. évben.
22.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	36,3805	szántó	Triticale gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása, szalma bálázás 2025. évben.
23.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	39,3582	szántó	Triticale talaj-előkészítése, vetése 2025/2026. évre
24.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	37,6227	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása 2025. évben.
25.	Dél-Hevesi Tájegység: dormándi táblák	9,3053	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése 2025/2026. évre
26.	Dél-Hevesi Tájegység: dormándi, tarnaszentmiklósi táblák	33,1845	szántó	Kukorica talaj-előkészítése 206 évre
27.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	37,4423	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, 2026 évre.
28.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, pélyi, tarnaszentmiklósi táblák	146,4807	szántó	Lucerna kaszálása, betakarítása.
29.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	56,5164	szántó	Lucerna telepítés talajelőkészítés 2026 évre
30.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	58,9026	szántó	Zöldugartelepítés talajelőkészítés 2026 évre
31.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi táblák	34,5074	szántó	Keverék kultúra kaszálása, betakarítása.
32.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, táblák	23,2444	szántó	Pannonbükky kaszálása, betakarítása.
33.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi, pélyi, tarnaszentmiklósi táblák	140,9811	szántó	Zöldugar telepítések kaszálása.
34.	Dél-Hevesi Tájegység: sarudi tábla	9,6361	szántó	Kukorica talaj-előkészítése, vetése, betakarítása 2025.
35.	Dél-Hevesi Tájegység: pélyi, tarnaszentmiklósi táblák	9,3053	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése 2025/2026. évre
36.	Dél-Hevesi Tájegység: Hamvajárás (Tarnaszent-miklós) Ludas (Pély) Rakottvás(Hevesvezekény)	598,9809	legelő	Magyar szürke szarvasmarhával történő legeltetés.
37.	Dél-Hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, dormándi táblák	203,9211	kaszáló	Széna betakarítás, bálakészítés.
38.	Kelet-Bükkalja Tájegység: Tard	2,5	szántó gyümölcsös	Szórvány gyümölcsös ápolási munkáit a tájegység saját hatáskörben végzi.
39.	Nógrádi Tájegység, Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont	1,5	létesítmény	Bel- és kültéri bemutatóhelyek karbantartása, madármenhely működtetése.
40.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt, Állattartó telep területe	0,5	kivett	2025 évben a száj és körömfájás betegség miatt a Racka állományt fel kellett számolni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
41.	Nógrádi Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	1,5	több művelési ág	A természeti képet rontó, sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása.
42.	Nógrádi Tájegység tanösvényeinek és bemutatóhelyeinek karbantartása	1,5	több művelési ág	Kaszálások, létesítmények javítása és cseréje.
43.	Nógrádi Tájegység, Garábi Területkezelési Központ	0,5	létesítmény + kivett	Kaszálások, létesítmények karbantartása.
44.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok tt	3,5	vizes élőhely gye	Vizes élőhely fenntartása, tisztító kaszálás, karbantartási munkák; védett kételtűfajok élő- és szaporodó helyeinek fenntartása, védett madárfajok odútelepeinek karbantartása.
45.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Felső-Hólya tanya	0,5	gyümölcsös	Gyümölcsösök kezelése, fenntartási munkái.
46.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Látogatóközpont területe	5	kivett	A látogatóközpont körüli parkolók és árkok, út menti területek folyamatos karbantartása.
47.	Nógrádi Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	8	gyep	Ökoturisztikailag érintett térségek környezetének gyepkezelése.
48.	Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység: Verpeléti Vár-hegy	0,3	Lejtősztyeppré	Az élőhely fenntartása érdekében kaszálás-szénalehordás történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak természetvédelmi célból kezelések. Területnagyságban kiemelkedők a Dél-Hevesi Tájegység és a Dél-Borsodi Tájegység területén végzett területkezelési tevékenységek.

A Hevesi Fűves Puszták TK-ban található tűzokvédelmi területeken található 619,6163 hektár szántón és 802,9020 hektár gyepen saját gazdálkodást folytattunk a tűzok és más fokozottan védett madárfajok számára ideális élőhely-struktúra kialakítása érdekében, a megfelelő művelési módok alkalmazásával.

2025-ben részben az Igazgatóság, részben „A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban” című, **LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads 101074704** számú projekt terhére a Dél-hevesi Tájegység területén Dormánd, Erdőtelek, Sarud, Tarnaszentmiklós és Tiszanána külterületén, 360 ha szántóföldi növénytermesztési munkaműveletek elvégzésének tárgyában megkötött szerződés alapján tavasszal megtörtént 31 ha mezsgye feltárásának, méhlegelő fűmag keverékkel történő bevetése, hengerezése, mezsgyeszegélyek kialakítása. Az őszi időszakban 12,5 ha-on történt meg talajelőkészítés illetve a szegélyek fűmagkeverékkel történő bevetése.

Részben vagy teljes területen elművelt kivett művelési ágú ingatlanok (természetben mezsgyék) rekonstrukciója céljából **fűmag - zöldugár - méhlegelő magkeverék telepítése – Nagyfüged és Tarnasárány** külterületén valósult meg 2025 első félévében.

További élőhelykezelési feladatok (magágyelőkészítés, kombinátorozás, hengerezés, vetés, simítózás) valósultak meg 13,5 ha-on illetve szárazzás 7 ha-on Tarnasárány és Nagyfüged települések határában.

A 2024 év végén Sarud illetve Nagyfüged települések határában telepített facseteték ápolása (sorközápolás, öntözés, facsetetepótlás) zajlott a 2025 év során 0,6 hektáron.

A Dél-Borsodi Tájegységben a furioso-north star loállománynak, a magyar tarka és kárpáti borzderes szarvasmarha állománynak a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben történő tartásával 874,6927 ha gyeper és 174,17 ha szántó területek kezelését végeztük el vállalkozók bevonásával, a legeltetésre alapozott, extenzív állattartással.

A „Határmenti vizes élőhelyek ökológiai állapotfelmérése, rekonstrukciója és bemutatása” című, HUSK/2302/1.2/005 azonosító számú projekthez kapcsolódóan az Ipoly árterületén (Ipolytárnóc 0139/9 hrsz) inváziós fajok (selyemkóró és kanadai aranyvessző) irtását, ehhez kapcsolódóan a vérű-hangyaboglárka (*Maculinea teleius*) élőhelyének helyreállító kaszálását végeztük el mintegy 2 hektáron.

Az Ecseger és Csécske közigazgatási határában lévő Sós-réteken folytattuk a korábbi években is gyakorolt gyepfenntartó kaszálást (kb. 10 hektáron). Az inváziós növényfajok területen megtalálható állományainak 2022-ben megkezdett vegyszeres kezelése 2025-ben is folytatódott. Ennek eredményeként több védett növényfaj állománya került kedvezőbb természetvédelmi helyzetbe.

A Pásztó 0216/5 hrsz-ú földrészleten, 16 ha-os területen selyemkóró és fehér akác vegyszeres kezelését folytattuk 2025-ben.

Parádi állattartó telep: állagmegőrző karbantartását (külső faszerkezetek felületkezelése) végeztük, valamint kétszeri gyommentesítő kaszálás történt saját forrásból.

A LIFE-IP GRASSLAND-HU projekt keretében a Vár-hegy – Nagy-Eged Natura 2000 terület (HUBN20008) Eger és Felsőtárnány közigazgatási határába tartozó projektterületeken 2025-ben 19,58 hektáron cserjeirtást, 1,04 hektáron akác (*Robinia pseudoacacia*) és 0,03 hektáron kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) vegyszeres irtását végeztük.

A projekt keretében a Borsodbótai Kotyindó-tető (HUBN20017) és a Sósartyáni Hencse-hegy Natura 2000 projekt területeken (HUBN20060) folytattuk a 2024-ben megkezdett élőhelykezelési munkákat. 2025-ben 3,19 illetve 7,62 hektáron történt szukcesszió elleni védekezés, míg 2,36

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

hektáron fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és 2,79 hektáron kanadai aranyvessző (*Solidago canadensis*) kezelését végeztük el vállalkozói munka bevonásával.

A Hevesi-sík Natura 2000 területhez tartozó Csörsz-árok területén (HUBN10004) 2 hektáron a feljövő cserjék ismételt leverése történt meg 2025-ben, míg 4 hektáron fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és 0,54 hektáron zöld juhar (*Acer negundo*) irtása történt meg.

A Tard környéki erdőssztyepp Natura 2000 projektterületen (HUBN20009) 8,55 hektáron védekeztünk a szukcesszióval szemben a projekt keretében vállalkozó bevonásával, míg 2 hektár területen fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) és 1,05 hektáron amerikai kőrissel (*Fraxinus pennsylvanica*) szembeni védekezés történt.

Kerecsend Lógó-part nevű (HUBN20038) löszgyepes területen mozaikos beavatkozással korábbi cserjeirtások területén magaszagvágóval történt a 2025. évi szerves anyag szárazúzása vállalkozói munka keretében, részben a LIFE-IP GRASSLAND-HU projekt keretében. Az érintett terület 3,0 hektár (ebből 1,7 ha projektből történt).

Tiszadorogmán, a Borsodi-sík Natura 2000 területen (HUBN10002), a pompás kosbor élőhelyén, a 2024-es szárazúást követően, 2025-ben megtörtént a terület gépi kaszálása, 2,4 ha területen. A növényi maradványokat összegyűjtöttük, rendszerezettük és leszállítottuk a területről, a Batúzi állattartó telepünkön került felhasználásra.

Bélapátfalván, a Bél-kő (HUBN20001) csúcsának DK-i részén, a fokozottan védett magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) élőhelyén korábban villanypásztort helyeztünk ki a LIFE-IP GRASSLAND-HU projekt keretében. 2025-ben a villanypásztor által körbekerített terület 0,05 hektárnyi részén eltávolítottuk az agresszívan terjedő cserszömörécét (*Cotinus coggygria*). Célunk a magyarföldi husáng terjedésének elősegítése az élőhelyének 'felnyitásával'.

Tarnaszentmárián, a verpeléti Vár-hegyen (HUBN20043) 2025-ben a pályázat keretében 1,5 hektáron megtörtént az értékes gyepek fennmaradását veszélyeztető cserjék ismételt leverése. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek stabilizálódnak, a virágzó egyedek száma sokszorosára lesz a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest. Folytattuk a mozaikosan végzett nyári és őszi kaszálásokat a cserjéktől megtisztított területen, kb. 1 hektáron valamint megkezdtük az erősen terjedő és védett fajokat veszélyeztető hóbogyó (*Symphocarpos albus*) mechanikai és vegyszeres irtását, 0,2 hektáron. Ennek köszönhetően a gyepek állapota tovább javult. Így a jövőben már csak a megtisztított gyepek fenntartásához szükséges élőhelykezeléseket kell elvégezni.

A projekt keretében a közbeszerzésen nyertes vállalkozó végezte az élőhelykezelési munkákat.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – nagyrészt bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat.

A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245 projektünkben, az egyes akciókban szereplő munkafolyamatok ellátása a pályázat szakmai és költségvetési ütemezésének megfelelően történt. 2025-ben nyiladékok és gyepes terület karbantartása valósult meg. Lékkerítésekhez akác oszlopot és vadhálót szereztünk be, valamint burkolt gyökerű csemetéket. Egyedi csemetevédelemhez csibehálót szereztünk be. A projekt területek egyes részein a vadkár elleni védelmet kerítéssel nem gazdaságos megoldani, ott nagyméretű csemetéket ültetünk egyedi védelemmel (3 db karó körbehálózva) ellátva.. A közbeszerzési szerződések keretében Bujákon, Bükkzsércen, Cserépfaluban, Felsőtárkányban, Kerecsenden, Mátraszőlősen erdőfelújítások és lékek ápolása, cserjeirtás, ültetett tölgyesek pótlása, csemetevermelés történt. Ezen felül Felsőtárkányban és Mátraszőlősen lékek kialakítása, lékkerítések építése és csemeteültetés lékekbe; illetve egyedi védelembe való ültetés történt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja – fő beavatkozások/kezelések
1	Mátrai TK, Mátraszentimre: Tugár-rét	1	hegyi rét	Saját forrás	2023.01.13-2024.03.15.	Hegyi rét rehabilitációja, cserjeirtás, sarjleverés
2	Hevesi-sík (HUBN10004)	2		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.08.15-2025.09.30.	Ismételt cserjeirtás, sarjleverés a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében.
3	Hevesi-sík (HUBN10004)	4,54		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.07.01-2025.09.30.	Fehér akác és zöld juhar fűrásos-vegyszeres kezelése, vágáslapok ecsetelése.
4	Vár-hegy – Nagy-Eged Natura 2000 terület (HUBN20008)	19,58		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2024.08.15-2025.02.28. és 2025.08.15-2025.09.24.	Cserjeirtás, sarjleverés, szárzúzás a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében és mindezek ismétlése.
5	Vár-hegy – Nagy-Eged Natura 2000 terület (HUBN20008)	1,07		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.06.01-2025.09.01.	Fehér akác és kanadai aranyvessző fűrásos, vegyszeres és ismétlődő kezelése.
6	Borsodbótai Kotyindó-tető (HUBN20017)	3,19		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2024.08.15-2025.02.01.	Ismételt cserjeirtás, sarjleverés, szárzúzás a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében.
7	Borsodbótai Kotyindó-tető (HUBN20017)	4,74		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.06.01-2025.09.01.	Fehér akác és kanadai aranyvessző ismételt fűrásos és vegyszeres kezelése.
8	Sóshartyáni Hencse-hegy (HUBN20060)	7,62		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2024.08.15-2025.02.01. és 2025.08.15-2025.09.01.	Ismételt cserjeirtás, sarjleverés, szárzúzás a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében.
9	Sóshartyáni Hencse-hegy (HUBN20060)	0,41		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.07.01-2025.09.01.	Fehér akác ismételt fűrásos-vegyszeres kezelése.
10	Kerecsendi erdő és Lógó-part (HUBN20038)	1,7		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2024.08.15-2025.02.28.	Ismételt cserjeirtás, sarjleverés, szárzúzás a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében.
11	Tard környéki erdőssztyepp (HUBN20009)	8,55		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2024.08.15-2025.02.28. és 2025.08.15-2025.09.24.	Ismételt cserjeirtás, sarjleverés, szárzúzás a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében.
12	Tard környéki erdőssztyepp (HUBN20009)	3,05		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.05.01-2025.09.01.	Fehér akác és amerikai kőris ismételt fűrásos-vegyszeres kezelése, vágáslapok ecsetelése.
13	Verpeléti Vár-hegy (HUBN20043)	1,5		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.08.15-2025.09.30.	Ismételt cserjeirtás és sarjleverés a szukcessziós folyamatok visszaszorítása érdekében.
14	Verpeléti Vár-hegy (HUBN20043)	0,2		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.09.04-2025.10.16.	Hóbogyó mechanikai és vegyszeres irtása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja – fő beavatkozások/kezelések
15	Tiszadorogma (Borsodi-sík – HUBN10002)	2,4		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.08.15.- 2025.09.01.	Kaszálás, rendsodrás, bálázás, elszállítás.
16	Bükk fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	0,05		LIFE-IP GRASSLAND-HU Projekt	2025.09.10.	Cserszömörce mechanikai és vegyszeres eltávolítása.
17	Hevesi-sík (HUBN10004)	31		LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads 101074704 projekt	2025.03.27.- 2025.12.31.	mezsgyeszegélyek kialakítása: feltárcsázása, méhlegelő fűmag keverékkel történő bevetése, hengerezése
18	Hevesi-sík (HUBN10004)	2,2		LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads 101074704 projekt	2025.05.07.- 2025.05.31.	fűmag - zöldugár - méhlegelő magkeverék telepítése – Nagyfüged és Tarnaszadány külterületén
19	Hevesi-sík (HUBN10004)	13,5		LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads 101074704 projekt	2025.08.06.- 2026.03.31	élőhelykezelési feladatok (magágyelőkészítés, kombinátorozás, hengerezés, vetés, simítózás) Tarnaszadány és Nagyfüged külterületén
20	Hevesi-sík (HUBN10004)	0,6		LIFE21-NAT-HU-LIFE SakerRoads 101074704 projekt	2025.04.30.- 2025.12.15.	facseteték ápolása (sorközápolás, öntözés, facsetetepótlás) Sarud illetve Nagyfüged külterületén
21	Kerecsend	4,93	Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.05.23- 2025.06.24.	Sorápolás, sorközápolás kéziszerszámmal, teljes területű ápolás, tisztás fenntartás, kerítéspászta tisztítása 400 m
22	Cserépfalu	10,9	Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.05.23- 2025.06.24.	Sorápolás, sorközápolás kéziszerszámmal, teljes területű ápolás, padkafelújítás, cserjeirtás gallyrakással, Herbicides kezelés törzsek kenésével, padkafelújítás 2000 m
23	Bükkzsérc		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.03.28- 2025.04.30.	Kézi csemeteültetés 1000 db lékekbe
24	Felsőtárkány		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.03.28- 2025.04.30.	Kézi csemeteültetés 3375 db lékekbe
25	Bükkzsérc		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.03.27- 2025.05.31.	Fadöntés, fatörzsek gyűrűzése, fatörzsek sebzése 69 m3, kerítésépítés lékek köré 600 m
26	Felsőtárkány		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.03.27- 2025.05.31.	Fadöntés, fatörzsek gyűrűzése, fatörzsek sebzése 337 m3, kerítésépítés lékek köré 2025 m
27	Buják		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17- 2025.08.18.	Kerítésépítés lékek köré 1600 m

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja – fő beavatkozások/kezelések
28	Garáb		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17-2025.08.18.	kerítésépítés lécek köré 600 m
29	Buják	8,06	Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17-2025.10.08.	Sorkapálás, sorközápolás kéziszerszámmal
30	Mátraszőlős	1,9	Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17-2025.10.08.	Teljes területű ápolás, cserjeirtás gallyrakással, sorápolás, kerítésjavítás 600 m
31	Mátraszőlős		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17-2025.10.31.	Padkafelújítás 3000 m
32	Mátraszőlős		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17-2025.10.31.	Kerítésépítés 2480 m, 150 db oszlop
33	Gyöngyös	1,47	Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.06.17-2025.10.31.	kerítésépítés lécek köré 1440 m, kerítésjavítás 200 m, cserjeirtás gallyrakással
34	Buják		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.11.28.	Csemetebeszerzés 6900 db
35	Gyöngyös		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.11.28.	Csemetebeszerzés 2300 db
36	Mátraszőlős		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.11.28.	Csemetebeszerzés 6850 db
37	Buják		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.12.01.	Fadöntés, fatörzsek gyűrűzése, fatörzsek sebzése 71 m3, Herbicides kezelés 40000 m2
38	Mátraszőlős		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.12.01.	Kerítésépítés lécek köré 525 m
39	Mátraszőlős		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.12.10.	Fadöntés, fatörzsek gyűrűzése, fatörzsek sebzése 57 m3, egyedi védelem 30 db, kézi csemeteültetés 4450 db
40	Buják		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.12.10.	Kézi csemeteültetés 6900 db
41	Gyöngyös		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.12.10.	Kerítésépítés lécek köré 350 m, kézi csemeteültetés 2300 db
42	Mátraszőlős		Erdő	LIFE16NAT/IT/000245	2025.11.11-2025.12.10.	Kézi csemeteültetés 2400 db

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

No.	Helyszín	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdet, befejezése	A rehabilitáció célja – fő beavatkozások/kezelések
43.	Nógrádi Tájegység; Kelet-cserháti TK	2	lápi magaskórós, ártéri mocsárrét	HUSK/2302/1.2/005 Projekt	2025.09.15.–2024.10.15.	Gyepterületek helyreállítása kézi kaszálással, selyemkóró és kanadai aranyvessző mechanikai irtásával.
44.	Ostoros-patak menti erdőspuszt (HUBN20011)	0,3	gyep, cserjés	saját forrás	2025.03.06	Becserjésedett löszgyepek kitisztítása, sztyeppcserjések kezelése

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Növények

Az Igazgatóság működési területének őshonos fafajú, természetes és természetközeli erdeiben (köztük védett és Natura 2000 területeken) 2025-ben is több száz hektáron folyt vágásos üzem módú erdőgazdálkodás, ami az erdei ökoszisztémát alkotó növényfajok élőhelyét felszámolja. A vágások a szomszédos erdei élőhelyekre is negatív hatást gyakorolnak, az erdei aljnövényzet a vágásokkal érintkező területeken is jelentősen átalakul. A gyomok és inváziós fajok egyre nagyobb területeket borítanak, számos helyen tömegessé vált a kanadai aranyvessző és a kisvirágú nebcsvirág, megjelent a selyemkóró és az amerikai keresztlapu.

A Bükk-fennsíki hegyi kaszálórétek természetvédelmi célú kezelése a védett és fokozottan védett növényfajok (pl. gömböskosbor, kornis tárnics, réti kardvirág, szúnyoglábú bíbrcsvirág, fehérmájvirág, Janka-tarsóka) populációinak és élőhelyeinek megőrzése érdekében 2018-ban 96 ha-on, 2019-ben 85 ha-on, 2020-ban 50 hektáron, míg 2021-ben 46 ha-on történt meg. A hegyi rétek kezelése forráshiány miatt az utóbbi 4 évben nem megoldott, a kaszálás elmaradásával a korábban megindult regenerációs folyamatok leálltak, a rétek degradálódása, gyomosodása és cserjésedése újból megindult, a hegyi rétekre jellemző növényfajok visszaszorulása tapasztalható.

Az Igazgatóságon előforduló egyes növényfajokat a klímaváltozás is negatívan érint. A fokozottan védett papucskosbor (*Cypripedium calceolus*) különösen érzékeny a klímaváltozásra. Egyedszáma drasztikus visszaesést mutat, az elmúlt évek extrém időjárási körülményeinek köszönhetően. Az utóbbi évek csapadékmentes telei, aszályos nyarai jelentősen megviselték a növényfaj populációit, amely mind az egyedek számában, mind a virágzási arányban megmutatkozott. Az egyedek kondíciójának romlását is megfigyeltük, amely a kisebb és kevesebb hajtásképződésben, a virágok méretének csökkenésében nyilvánult meg.

A montán, szubalpin fajok visszaszorulását mutatja, hogy az 1990-es évek adataihoz képest jelentősen csökkent a következő fajok populációinak egyedszáma: osztrák bordamag (*Pleurospermum austriacum*), erdélyi lednek (*Lathyrus laevigatus* ssp. *transsylvanicus*), havasi ikravirág (*Arabis alpina*), büdös poloskavész (*Cimicifuga europaea*), szirti imola (*Centaurea mollis*), csinos tárnicska (*Gentianella livonica*), osztrák tárnicska (*Gentianella austriaca*), sokcimpájú holdruta (*Botrychium multifidum*), kereklevelű körtike (*Pyrola rotundifolia*), kis körtike (*Pyrola minor*), kövér daravirág (*Draba lasiocarpa*).

A túltartott vadállomány, valamint a tájidegen muflon rágása, taposása is sok növényfajt veszélyeztet. A fokozottan védett magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) állománya jelenleg 145 fő, az utóbbi 28 év monitorozási felmérései alapján az egyedszám egy 2013-ig tartó növekvő tendencia után csökkenést mutat. A korábbi magasabb egyedszám (332-423 egyed) csökkenésének fő oka, hogy a virágzó egyedek muflonok általi elfogyasztása megakadályozza a magképzést. Évek óta csak 2,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2024. évi tevékenységéről

termést érlelő egyedeket figyelünk meg, ezek meredek sziklafalak repedéseiben, muflonok által megközelíthetetlen helyen nyílnak. Nagymértékű a vadjárás által okozott erózió is, a vadcsapák miatt nagy területen növényzet nélküli csupasz foltok vannak. A faj populációjának hosszú távú fennmaradásához a muflonállomány drasztikus csökkentésére lenne szükség, ami a fokozott magprodukció által megnyitná az utat az egyedszám növekedéséhez. A klímaváltozás miatti aszályos időszakok a vadak által okozott károkat felerősítik.

A Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben korábban lezajlott élőhely-rekonstrukciós munkálatok számottevően növelték a területre jutó víz mennyiségét, ami napjainkra az élőhelyek állapotában jelentős javulást okozott. A Tiszavalki-főcsatorna beengedett vizének köszönhetően látványosan javult a mocsarak, magassásosok és rétek természetessége, biztosítva a társulásokat alkotó növényfajok hosszú távú fennmaradását.

Állatfajok

Fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*): A Kács község határában található langyosvízi forrás a fokozottan védett fekete bödöncsiga kiemelt fontosságú élőhelye. Az élőhely egy részét elborítja a vörösszárú süllőhínár (*Myriophyllum rubricaulum*) nevű idegenhonos inváziós hínár faj. A 2019. évben tartott terepbejárások során körülbelül 300 méter hosszúságú szakaszon a meder teljes szélességében jelen volt a hínárfaj. A csigafaj egyedei jelen voltak ezen a szakaszon, de mennyiségük nem volt becsülhető. 2025-ben a hínárállomány csigabarát felszámolásának munkája folytatódott.

Harkályfajok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopus martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra), és denevérfajok (*Chirpotera* sp.): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos a fajcsoport megőrzése szempontjából. Amennyiben az idős állományok területe csökken a hegységekben, a harkály-fajok élettere egyre szűkül. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedély nélküli szaradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Szálaló vágás helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek esetleges beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez vezethet ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyék): a faj fészkelőhelyéül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükki Nemzeti Park, Mátra): a faj korábbról ismert tradicionális élőhelyeinek állapota számottevően nem javult. Az előző évek száraz nyári időjárása miatt részlegesen kiszáradt hegyvidéki patakokban a 2025. évi, átlagoshoz közelebbi időjárás és csapadékeloszlás eredményeként ismét van víz, vízhozamuk talán normalizálódott, azonban ez a faj számára korábban alkalmas élőhelyek ökológiai jellemzőit továbbra sem hozta optimálisközeli állapotba. A faj költését nem sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok hektikusan alakuló vízhozama és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez leginkább az időjárási tényezők szélsőséges változásaira vezethető vissza).

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000	Borsodi-sík KMT HUBN10002	Az évben ez a faj volt az év emlőse, így sok energiát folytattunk az állat országos szintű megismertetésére, több mint ezer érdeklődőt értünk el. A faj kutatásával, a faj élőhelyeinek azonosításával kapcsolatos tevékenység folytatódott. Az eredmények szerint a populáció mérete alacsony, de a felmérési helyeken továbbra is kimutatható az állat, mely a tavaszi felmérés alkalmával nagyobb példányszámban került elő (összel egy egyed sem került elő). A Fővárosi Állat- és Növénykerttel való együttműködés, közös gondolkodás tovább folytatódik, az évben újabb állatok nem kerültek befogásra és szaporítást nem tervezünk a jövőben sem.
2.	Vadmacska (<i>Felis silvestris</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád vármegye	Genetikai vizsgálatok a faj genetikai tisztaságának vizsgálatára, a kivaduló házi macska (<i>Felis catus</i>) egyedek hatásának detektálásra. 27 minta elemzése történt meg.
3.	Európai hiúz (<i>Lynx lynx</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj elterjedésére vonatkozó adatok gyűjtése folyamatos. A lakossági „megfigyelések” hitelessége kérdéses. Munkatársaink évek óta nem tudták igazolni a faj egyértelmű jelenlétét (pl. képenyag), annak ellenére, hogy 2019-ig a faj több példánya is igazoltan előfordult működési területünkön.
4.	Farkas (<i>Canis lupus</i>)	van	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj monitorozása a kameracsapdás felvételek elemzésével, kidolgozott monitoring-protokoll alkalmazásával folyamatosan történik. 2025-ben is csak az ismert a territóriumok töredékén tudtuk igazolni a faj szaporodását. A faj észlelt egyedszáma működési területünkön tovább csökkent. A becsült létszám a faj egyedeinek kóborlása (például Szlovákiából átkóborló egyedek) miatt pontosan nem becsülhető, működési területünkön belül 10-20 ivarérett egyed jelenléte valószínűsíthető. Jellemző, hogy a bükk farkascsalád 9 egyedének harmada jelentős, az egyedek mozgási és táplálkozási képességeit is nagyban befolyásoló sérülést szenvedett a végtagjain.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-megőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
5.	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004	Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken tűzokkímélő gazdálkodást folytatunk. A fajt veszélyeztető predációs nyomást próbáljuk mérsékelni. 2025-ben sem sikerült fészkelést detektálni.
6.	Barátréce (<i>Aythya ferina</i>)	van	V, Be, Bo, Natura 2000	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj fészkelését ebben az évben ismét észleltük. A védelmi tevékenységek közül a potenciális fészkelőhelyek évi több alkalommal történő ellenőrzése zajlott. A potenciális veszélyeztető tényezők feltérképezése és ellenőrzése zajlott.
7.	Cigányréce (<i>Aythya nyroca</i>)	van	FV, Be, Bo, Natura 2000	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	A faj kis számú fészkelő a működési területünkön. A védelmi tevékenységek közül a potenciális fészkelőhelyek évi több alkalommal történő ellenőrzése zajlott. A potenciális veszélyeztető tényezők feltérképezése és ellenőrzése zajlott.
8.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Mátra KMT HUBN10006 Nógrád vármegye	Az ismert költőállománya stabilnak mondható a BNPI működési területén. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál. Összesen 13 pár került felmérésre. 12 biztos fészkelésből 5 volt sikeres.
9.	Fehér gólya (<i>Ciconia alba</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegye települései, lakott területei.	Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk az aktív védelmi tevékenységet. Összesen 51 db új fészektartó állványt szereltettünk fel a kifesztyűs hálózati oszlopokra épült fészkek alá. Az ismert fészkek kontrollját folyamatosan végeztük.
10.	Réti sas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005	A 32 ismert revírből 22 esetben volt biztos költés, 19 pár költött sikeresen. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését vagy megújítását az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
11.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Tardonai-dombság Mátra KMT HUBN10006	A faj 102 ismert territóriumuk közül 100-ban volt megkezdett költés 2025-ban. Ezek közül azonban 61 volt igazolhatóan sikeres. A faj bizonyos fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-meg- őrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
12.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Tardonai-dombság Mátra KMT HUBN10006	16 ismert revírben 10 helyen volt bizonyított költés, ebből 4 volt biztosan sikeres. A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését.
13.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Mátra KMT HUBN10006 Nógrád vármegye	Fészkelő állománya stabilnak mondható. 13 ismert revírből 10-ben volt bizonyított fészkelés, amelyek közül 8 esetében sikerült a költést megállapítani. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
14.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005	Költési eredmények: 21 ismert territóriumból 20 esetében volt bizonyított fészkelés, 19 fészkelés volt sikeres.
15.	Kék vércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004	Összesen 283 fészkelésről van az évből adatunk. A fajjal kapcsolatos védelmi tevékenység keretében a meglévő költőtelepek felújítását karbantartását és ellenőrzését végeztük. Valamint folytatódott a gyepterületek legeltetési és kaszálásos kezelése Dél-Hevesi Tájegység területén.
16.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)		FV, Be.	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegyék településein.	A faj védelme érdekében a meglévő költőládákat ellenőriztük.
17.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	nincs	FV,	Bükk hegység és peremterületei KMT (HUBN10003), Mátra KMT (HUBN10006)	15 ismert fészkelő pár volt, 15 fészkelés volt biztosra vehető, amelyek közül legalább 3 sikeres volt.
18.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád vármegyék	A faj védelme érdekében költőládákat helyeztünk ki a működési területünkön. A faj felmérését elvégeztük egyes tájegységekben.
19.	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN10003 Mátra KMT HUBN10006	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. A korábbi ismert territóriumok (37) közül 3-ban volt jelen a költőpár, de nem volt bizonyított fészkelés és sikeres költés.
20.	Vízirigó (<i>Cinclus cinclus</i>)	nincs	FV	Bükk hegység és peremterületei KMT (HUBN10003), Mátra KMT (HUBN10006)	2025-ben sem volt ismert költési adata a fajnak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-meg- őrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
21.	Fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	nincs	FV	Bükk, Mátra, Tarnavidék, Karancs-Medves	2025-ben 82 revírt sikerült azonosítani. 22 revírben egyértelműen zajlott költés és ezek közül 14 biztosan sikeres volt. A faj veszélyeztetett fészkelőhelyein korlátozást kezdeményeztünk az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
22.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Borsodi-sík KMT HUBN10002 Hevesi-sík KMT HUBN10004 Kesznyéten KMT HUBN10005 Mátrai Tájvédelmi Körzet, Nógrádi Tájegység	2025-ben szalakótáknak kihelyezett mesterséges odúk ellenőrzése megtörtént a Dél-Borsodi, Dél-Hevesi és a Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegységekben. A madarak kb. 70%-os arányban foglalták el a nekik szánt odúkat, immár Nógrád vármegyében is. A faj megismerésének népszerűsítése érdekében túrát tartottunk a Bükkalján, mely maximális érdeklődő számmal (80) zajlott le.
23.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	van MME	FV, Be, Bo	Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád vármegye	Az idei évben is monitoroztuk az ismert fészkelőhelyeket.
24.	Haris (<i>Crex crex</i>)	nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén, Heves, Nógrád vármegye	Ebben az évben 30 revírt sikerült azonosítani.
25.	Szép hegyisáska (<i>Arcyptera fusca</i>)	nincs	V	Bükki Nemzeti Park	A faj feltárt és helyreállított bükk-fennsíki élőhelyein a nemzes fűavar mechanikus eltávolítása (gereblyézése) történt meg 2025. tavaszán.
26.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	van	FV, NATURA 2000	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Az élőhely kezelése a jelentés évében is megvalósult.
27.	Zöld koboldmoha (<i>Buxbaumia viridis</i>)	van	NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A faj előfordulásának szisztematikus keresése zajlott specialisták bevonásával, amelynek során több helyen került elő.
28.	Magyarföldi husáng (<i>Ferula sadleriana</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A faj élőhelyének villanypásztorral történő lekerítése valósult meg, amelynek célja a virágzatok lerágásának megakadályozása. Az élőhelyen a cserszömörce visszaszorítása folytatódott.
29.	Zöld seprőmoha (<i>Dicranum viride</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	Archív lelőhelyek felkeresése.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Faj-meg- őrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
30.	Fekete bödöncsiga (Theodoxus prevostianus)	nincs	FV	Kács község	Megkezdjük a faj állományának monitorzását. Az élőhely egy részét átalakító inváziós süllőhínár állományának szisztematikus felszámolása intenzívebbé vált, jól látható az eredménye. Pályázati források bevonásával megkezdődtek a faj és élőhelyének megóvását biztosító beavatkozások. A fajjal és élőhelyével, illetve a védelmi terveinkkel kapcsolatban a helyi lakosságot is több alkalommal tájékoztattuk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Védett fajok tekintetében működési területünket érintően az alábbi külső személyek, intézmények végeztek kutatásokat:

A faj magyar és tudományos neve	Védettség foka	Személy/intézet	A kutatás célja
Alga, makrofiton, makroszkópikus gerinctelen és halfajok	V/FV	HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Közösségek vizsgálata, faunisztika
Szártalan csüdfű (<i>Astragalus excapus</i>)	V	Clemens Maylandt, Innsbrucki Egyetem	Genetikai elemzés a faj elterjedési területén
Nagyfejű csajkó (<i>Lethrus apterus</i>)	V	Debreceni Egyetem	Genetikai variabilitás, szaporodásbiológia, utódgondozás
Szép hegyisáska (<i>Arcyptera fusca</i>)	V	Szövényi Gergely	Áttelepítések sikerességének vizsgálata, élőhelypreferencia-vizsgálatok
Örvös légykapó (<i>Ficedula albicollis</i>)	V	Eötvös Loránd Tudományegyetem	Madárének földrajzi mintázatának leírása
Dunai tarajos gőte (<i>Triturus dobrogicus</i>)	V	MTTM	Populációgenetikai vizsgálatok
Foltos szalamandra (<i>Salamandra salamandra</i>), Barna varangy (<i>Bufo bufo</i>)	V	MTTM	Filogeográfiai kutatások
Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	FV	MME Bükki Helyi Csoport	Odúellenőrzés
Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	FV	MME	LIFE+ projekt keretében színes gyűrűs jelölések, jeladózás, táplálék és genetikai vizsgálat.
Denevér-fajok (<i>Chiroptera</i>)	V/FV	MTTM Denevérgyűrűzési Központ Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Faunisztikai, ökológiai és populációgenetikai vizsgálatok
Magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>)	FV	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Élőhelyhasználat
Vidra (<i>Lutra lutra</i>)	FV	HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Post mortem vizsgálatok
Ragadozók (<i>Ursidae, Canidae, Felidae</i>)	FV	MATE	Genetikai vizsgálatok

Növényfajok

Növényfajok tekintetében folytattuk az előző években megkezdett fajmegőrzési tevékenységeinket.

bekerítettük, amelynek célja a területen még mindig előforduló muflon kártételének a megakadályozása volt. A villanypásztor megakadályozta a virágzó egyedek virágzatainak lerágását. Az élőhelyen erősen terjedő cserszömörce visszaszorítását és irtását is végeztük ebben az évben. A cserszömörce által borított területekről a faj kiszorul, állománya csökken.

Állatfajok

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett **hegyvidéki területeink hegylábi szegélyei**, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kígyászölyv*, *darázsölyv*, *fekete gólya*, *uhu*).

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ezek túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok kezelésében, illetve magántulajdonosok és azok közösségi tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslatban realizálódik. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is megpróbáljuk érvényesíteni. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható, melyre vonatkozóan elkezdődtek a jelentősebb erdőgazdálkodókkal az általános elvi egyeztetések és az egyes területek konkrét megvalósítási lehetőségeinek áttekintése.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai **síkvidéki agrár** élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradáltnak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek körébe vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer

Kétéltűek

A korábban megvalósított, vonalas létesítmények mentén kiépített, a kétéltűek védelmét szolgáló beruházások fenntartása mellett folyamatosan zajlik a további problémás helyszínek felderítése is.

Kisgyőr külterületén, a 25117. számú közút 4. kilométerszelvényénél található, elkerített magánterületen fekszik az egykori Petrás-tó (Kisgyőr 0351/1 hrsz.), amely a HUBN10003 jelű Natura 2000 SPA terület része. Az állóvíz jelentős kétéltű szaporodóhely, amelyet kora tavasszal nagyszámú béka – elsősorban barna varangy és erdei béka – keres fel az út túloldalán elhelyezkedő cseres-tölgyesből, amely már a HUBN20007 jelű Natura 2000 SAC területhez is tartozik. A kétéltűek biztonságos úton történő átkelése nem megoldott, ezért ezen az útszakaszon minden évben több száz, akár több ezer egyed is a közúti forgalom áldozatává válik. A Miskolc agglomerációjához kapcsolódó forgalomnövekedés tovább súlyosbítja a helyzetet. Az idei évben mindössze három hét alatt több mint 1000 elpusztult békát – főként barna varangyot és erdei békát – számolt össze a szakaszon a Rónaőrző Természetvédelmi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Egyesület és Igazgatóságunk. A problémára reagálva megterveztük a jövő évi intézkedéseket a kétéltűek védelme érdekében, amelyek között békaterelő rendszer kiépítése és sebességkorlátozás bevezetése is szerepel.

Igazgatóságunk a nemzeti park törzsterületén jelentős számú kétéltű élőhely rekonstrukcióját valósította meg, valamint egyes területeken – például Váraszón – a kétéltű petecsomók mentését is segítette.

A Kelet-Bükki Tájegység területén, Miskolcon a bezárt diósgyőri strandfürdő zoológiai értékeivel kapcsolatban továbbra is egyeztetések folytak a kétéltűek védelme érdekében, amelyek eredményeként helyi együttműködés alakult ki.

Madarak

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a **fajmegőrzési tervnek** és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhely-kezelési, fejlesztési munkákat (fateleptetés, illetve korábbi telepítések ápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak), zsákmányállat védelmet, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózatot érintő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük. A tűzokállomány megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk.

A **középfeszültségű vezetékszakaszok** madarakra nézve jelentős áramütéssel járó képező fejszerkezeteinek madárvédelmi célú kiegészítő szerelvényezését, átalakítását és bizonyos szakaszok fejszerkezeteinek teljes cseréjét vagy földkábeles kiváltását célzó pályázatok teljesítését követően, már ezek **fenntartási időszakán túl** egyre több vezetékszakaszcso egyre nagyobb számú oszlopán jelentkezik az utólag felszerelt madárvédelmi szerelvényeknél (elsősorban a műanyag burkolatok és szárnyterelők körében) tapasztalható – a madarak igazolt, egyre növekvő számú pusztulásával járó – állagromlási jelenségek és karbantartási igények. Természetvédelmi szempontból nem engedhető meg a már kezelt vezetékszakaszok illetve oszlop-fejszerkezetek védelmi hatékonyságának egyre növekvő arányú csökkenése, a korábbi „madárgyilkos” műszaki állapotok növekvő esélyű és arányú visszaállása. Ennek érdekében igazgatóságunk egyeztetést kezdeményezett a működési terület áramszolgáltatójával, amely fentiek vonatkozásában sajnos 2025 évben sem eredményezett érdemi beavatkozást (állagmegóvásra, hibajavításra, hiányzó elemek pótlására stb. az érintett szolgáltató kérésre sem szán költséget és nem fordít figyelmet).

A sérült madarak, árva és árvának vélt fiókák gondozását a BNPI **egri és salgótarjáni** (Baglyas-kő) központjában, állatorvos és külsős **madármentő** munkatárs bevonásával végezzük. A sérült madarak kezelése érdekében szorosan együttműködünk a Mályi Természetvédelmi Egyesület Madármentő Állomásával, a Miskolci Vadasparkkal, a Gyöngyösi állatkerttel és a Fővárosi Állat- és Növénykerttel (FÁNK).

Az igazgatóság működési területén üzemtervezett erdős területeken korábban kidolgozott irányelveknek megfelelően a fészkelő fokozottan védett madárfajok esetében az illetékes kormányhivataloknál kezdeményeztük a fészkelőhely körüli korlátozás elrendelését költési időben és azon túl is az élőhelyek megőrzése céljából. Továbbá ezeket az információkat tájékoztatásul megküldtük az illetékes erdészeti igazgatóságok számára is.

Parlagi sas (*Aquila heliaca*) (Bükk és Mátra déli peremterületei, Borsodi-Mezőség, Hevesi-sík): A fészkelések monitorozását folytattuk.

Kerecsen sólyom (*Falco cherrug*) (Borsodi-Mezőség, Kesznyéten, Hevesi-sík) A MAVIR Zrt-vel és MVM Émász Hálózati Kft-vel közösen traverzes költőládák karbantartását, kavicspótlását kisebb gyarapítását végeztük el. A hálózat-karbantartások és vezetékcserék az előzetes egyeztetések eredményeként az ajánlásaink szerinti területi vagy időbeli korlátozások figyelembevétele mellett zajlottak a távvezetéki oszlopokon vagy azok közelében költő védett

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

és fokozottan védett madarak költési sikerének védelme érdekében. Az ismert műfészkek közül többet felújítottunk a biztonságos költések érdekében.

Kék vércse (*Falco vespertinus*) A faj védelmét részben a 2017-ben befejezett LIFE+ projekt után is folytatjuk. Az Igazgatóság a Dél-Hevesi Tájegység egyik kiemelt jelentőségű közel 400 ha-os területén, hozzávetőlegesen 300 szürke marhával történő legeltetési kezelést valósít meg. E mellett folyamatos a meglévő fészkelőtelepek éves karbantartása és ellenőrzése.

Füleskuvik (*Otus scops*) (Bükkalja, Mátraalja, Borsodi-mezőség) A faj számára alkalmas fészkelőhelyeken kihelyezett odúkat ellenőriztük, további odúkat helyeztünk ki. A faj számos esetben elfoglalta a szalakótáknak szánt odúkat is.

Harkályok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopos martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): A véghasználati területtel jellemezhető vágásos **erdőgazdálkodási gyakorlat hátrányos** a fajcsoport megőrzése szempontjából. Az idős állományok területe csökken a hegységekben, a **harkályok élettere egyre szűkül**. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. Száraló vágások helyett a részterületes véghasználatok végzése nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit és más fajok élőhelyeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülése jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyék): a faj fészkelőhelyeül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. Ismert fészkelőhelyek ellenőrzése idén is megtörtént.

Szalakóta (*Coracias garrulus*) (Borsodi-Mezőség, Hevesi-sík, Bükk és Mátra déli peremterületei, Nógrádi TE) a faj védelme érdekében korábban legyártott odúk kihelyezése a szükséges mértékben 2025-ben is teljesült a faj számára alkalmas élőhelyeken. A szalakóta állománya stabil, kismértékű emelkedés tapasztalható, a dombvidéki élőhelyeken is terjeszkedik a faj. A faj számára kihelyezett mesterségek odúk leellenőrzése megtörtént. Több, mint 80 érdeklődő vett részt bükkaljai túránkon a Bükkalján, melyet a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) Bükki Helyi Csoportjával közösen szerveztünk meg. Programunk célja a fokozottan védett szalakóta védelmének megismertetése volt.

Fehér gólya (*Ciconia ciconia*) (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád vármegyék) Az áramszolgáltatóval közösen folytattuk a vezetékre épült **új fészkek fészektartókra helyezését**. Ehhez a fészektartókat már az MVM Émász Áramhálózati Kft. biztosította. 2025-ben 51 darab fészektartót szereltettünk fel a tartó nélkül épült fészkek alá. A nagyméretű fészkek vékonyítását is sok helyszínen elvégeztettük. A fajhoz kapcsolódóan számos konfliktus és félreértés generálódik a lakosság körében. Egyes esetekben a kialakult fészkek – alternatív megoldások hiányában – áthelyezése nem lehetséges, ilyenkor természetvédelmi kezelőként nem tudunk ehhez hozzájárulni. Más esetekben a madarak műszaki távoltartása okoz konfliktusokat.

Az MVM Émász Áramhálózati Kft. munkatársainak segítségével és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki Helyi Csoportjának- és Nógrád Megyei Helyi Csoportjának közreműködésével a gyűrűzés idén is megvalósult a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén. 54 településen összesen 120 fészeknél 380 fióka lett meggyűrűzve, összesen 1978 érdeklődő részvételével.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükki Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota továbbra is kedvezőtlen. A faj újbóli költését nem sikerült kimutatni a Bükk

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Emlősök

Erdőlakó denevérfajok: erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekszünk megoldani. Az erdős területeken folytatott vágásos erdőgazdálkodási gyakorlat miatt a többkorú, vegyes fajösszetételű zárt erdőállományokhoz kötődő **denevérfajok jelentős élőhely-vesztést** (szálláshelyek – odvas fák, táplálkozóterületek – idős, zárt erdőállományok) szenvednek. E tényezők a táplálékbázison keresztül is visszahatnak a denevérállományokra. A jelenleg védett természeti területeken folyó, vágásterülettel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat nem összeegyeztethető a fajcsoport erdei élőhelyeken előforduló tagjainak megőrzésével. Ezek a fahasználatok a denevéreket és élőhelyeiket közvetlenül pusztítják. Az idős, összefüggő erdei denevérfajok számára minden egyes véghasználat egyértelműen csökkenti az élőhelyek kiterjedését, melyet a következő idősebb erdőállomány kialakulásáig (mintegy 80-90 évig) megsemmisít.

Barlanglakó denevérfajok: a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal biztosítottuk. A Bükkben is felbukkantak fehér-orr-szindróma (White-Nose Syndrome, WNS) tüneteket hordozó denevéregyedek, melyek a legnagyobb bükki denevér telelőállományt is érintik. A barlanglakó denevérállományokat az illegális barlangi turizmus mellett a barlangok közelében végzett kiterjedt fahasználatok miatt bekövetkező mikroklimatikus változások is veszélyeztetik.

Egyes természetes üregek lezárásával néhány faj részpopulációinak helyzete javult (István-lápai-barlang), azonban a legjelentősebb tradicionális élőhelyek fennmaradása érdekében a véghasználati területekkel jellemezhető erdőgazdálkodásról a folyamatos erdőborítás melletti gazdálkodásra való áttérésre van szükség. Humanita-pályázatunk tevékenyége során egy jelentős barlangi denevérállomány emberi zavarással összefüggő aktivitásának vizsgálatát végeztük, ami várhatóan konkrét adatok gyűjtésével és elemzésével járulhat hozzá a zavarásnak kitett kolóniák fennmaradását veszélyeztető humán hatásainak azonosításában.

Épületlakó denevérfajok: panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. A családi házakat érintő felújítási munkák (pl. hőszigetelés, nyílászárók felújítása, homlokzati felújítások) állami támogatása számos, denevér- és molnárfecske szaporodóhelyet érintett. Hasonló problémákat vetett fel az egyházi kezelésű épületek felújításának természetvédelmi szakmai koordinálása is. Egyes egyházi épületekben indokoltá vált a nagy mennyiségben felhalmozódott denevérguanó összegyűjtése és a padástérből történő eltávolítása. Ezt a denevérek következő évi megjelenése előtt indokolt elvégezni.

A kácsi ingatlanban az átvételt követően került megállapításra, hogy **jelentős kis patkósdenevér állománynak ad otthont az épületcsoport.**

Egy lakossági felajánlásnak köszönhetően sikerült egy **kis patkósdenevér kolónia szálláshelyét** azonosítani, melynek állami tulajdonba és Igazgatóságunk vagyonkezelésébe adása folyamatban van, majd a szálláshely denevérbarát felújítása megtörtént.

Speciális megoldást kíván egyes közúthoz kapcsolódó jelentős denevérszálláshely körületekintő kezelése. A több száz, olykor ezer rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*) egyednek is fontos időszakos szálláshelyet nyújtó egri „viadukt” következő évben történő felújítása, a szálláshelyek kiváltása ügyében a közútkezelővel történő előzetes egyeztetések történtek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Vadmacska (*Felis silvestris*): Igazgatóságunk működési területén országos léptékben is jelentős vadmacska állomány él, nem csupán a bükki- és a mátrai nagy kiterjedésű erdőségekben, de a nógrádi-, vagy a bükkaljai mozaikosabb élőhelyeken is. Ugyanakkor a vadmacska-házi macska hibridizáció mértékéről nincs átfogó információnk. Működési területünkről elközerülő példányok esetében az alkalmazott genetikai vizsgálatok csupán néhány esetben igazolták a hibridizáció jelenségét. Sajnos sok település környékén jelentős számú kóbor házi macska figyelhető meg, ami a hibridizáció veszélyét jelentős mértékben emelheti. Az elmúlt években gyűjtött adatok alapján a házimacska vérvonala, genetikai szennyező hatása is kimutatható volt az elűtött példányok által szolgáltatott hibridizációs adatok alapján. A faj egyedi nyomkövetővel való jelölése megerősítette a gépjárműgázolások és a hibridizáció lehetőségét. Az egyedi nyomkövetők segítségével igazolni lehetett a faj egyes egyedeinek > 20 km aktivitását, illetve az egyedek által preferált élőhelytipusokat, mind síkvidéki, mind hegyvidéki erdőszűlt területen.

A fajjal kapcsolatos élénkülő adatgyűjtés, genetikai mintavételek folynak működési területünkön, amit több nemzetipark-igazgatóság munkatársai számára is motivációt jelentett, s országos együttműködési szándékok is megfogalmazódtak.

Nagyragadozók: A nagyragadozókkal kapcsolatos adatgyűjtés és monitoring folyamatos. Igazgatóságunk kezdeményezésére az állattartó gazdálkodókat is képviselő NAK munkatársai, erdészek és vadászok lehetőséget kaptak a BNPI által végzett, a nagyragadozók téli monitoring tevékenységébe történő bekapcsolódásra.

A korábbi „Természeti értékek megőrzése” keretből korábban lehetővé vált kamerabeszerezéseknek köszönhetően, illetve a folyó LECA Interreg pályázat adatgyűjtésének eredményeként egyre teljesebb kép rajzolódik ki a működési területen előforduló nagyragadozóinkról. A fajok territóriumai jelentősen túlnyúlnak a védett területek határain, így a további jövőbeni eszközfejlesztések, illetve a külterületen gazdálkodók, rendszeresen ott tevékenykedő potenciális adatszolgáltatók bevonása megkerülhetetlen a fajok állományának reális értékeléséhez.

A működési területünkkel határos szlovákiai állami természetvédelmi szervezetekkel és szakértőkkel konzultációkat folytattunk a farkas előfordulásáról. A határon átnyúló territóriummal/élőhelyekkel rendelkező fajok esetén szoros együttműködésre van szükség a határ menti területek nagyragadozóinak megőrzésére érdekében. A rendelkezésre álló információk alapján illegális elejtések fordulnak elő a határ mindkét oldalán. 2022-ben természetes okokkal nem magyarázható állománycsökkenésre utaló jeleket észleltünk Nógrád vármegye és a Bükk védett területén is, melynek hatásai 2023-ban is észlelhetők voltak. Annak ellenére, hogy 2024-ben a faj egyes territóriumokban biztosan szaporodott, az ismert territóriumok többségén nem volt szaporodásra utaló jel. Hasonló okokra vezethető vissza a faj 2024-évben észlelt sérült (véltetően lábön lőtt) felnőtt példányainak észlelése is. 2025-ben is több sérült egyedét észleltünk. Egyes territóriumokon belül a sérült egyedek száma eléri a teljes (idős és fiatal példányok együttes számának) család létszámának harmadát.

A nagyragadozókkal kapcsolatos káresemények megelőzése és csökkentése érdekében igazgatóságunk korábban villanypásztorok beszerzésével és átadásával támogatta a helyi gazdálkodókat. Pénzügyi források hiányában a gazdálkodók által is elismert segítségnyújtás jelentősen növeli a kármegelőzés hatékonyságát. Hasonlóan problémát okoz az előfordult káresemények háttérének objektív vizsgálatát segítő, genetikai laborvizsgálatok elvégzése. Ezen helyzet feloldására Interreg-pályázatunkban (LECA) korlátozott lehetőségek nyílnak. 2024-ben egy, a farkas általi predáció jellegzetes nyomai alapján igazolható egyetlen káresemény történt a Mátra délnyugati peremén. (lásd táblázat!) 2025-ben a BNPI működési területén igazolt, nagyragadozóhoz köthető káresemény nem történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A kármegelőzési tevékenységünkhöz szervesen kapcsolódik a Kuvasz-Őr Alapítvány tevékenysége is, mely immár állami támogatás révén is segíti a működési területünkön gazdálkodókat, távortartással pedig a fokozottan védett nagyragadozóinkat is.

Igazgatóságunk kiemelten kezeli a nagyragadozók védelmét, az őshonos kutyafajták funkcióban történő megőrzését és a legeltető állattartás, mint a gyepek természetvédelmi kezelési módjának egységben történő fenntartását. A hazai nagyragadozó-védelem kiemelt feladata az állattartók tevékenységével kapcsolatban felmerülő esetleges veszélyeztetettségek kezelése, jó gyakorlatok meghonosítása, kedvező tapasztalatok terjesztése.

A faj genetikai vizsgálatának eredményei közt van már több elkülönülő farkas család azonosítása, azok származási kapcsolatainak felderítése is. A Bükk mellett a Mátrában, a Tarna-vidéken és a Nógrád vármegyében állandósuló farkascsaládok élőhelyei kerültek észlelésre. A faj alföldi megtelepedésének jeleit is észleljük.

A nagyragadozókkal kapcsolatosan futó nemzetközi pályázatok tevékenységében is részt vettünk. Igazgatóságunk partnerszervezete a „Supporting the coexistence and conservation of Carpathian Large Carnivores – (LECA) Interreg –pályázatnak.”. A pályázat az azonos módszerekkel, szinkronizáltan végzett állományfelmérések mellett kiemelt hangsúlyt helyez a nagyragadozókat veszélyeztető tényezőkre, az illegális cselekmények dokumentálására is. A pályázat 2023 tavaszán indult, tevékenysége folyamatos. a tevékenység során az elmúlt szezonban közel kétszáz mintaponton működtetünk kameracsapdákat, amik részben új élőhelyekről is igazolták a faj, illetve a barnamedve jelenlétét is. A vadgazdálkodók a WWF Magyarország Alapítvány, illetve az Egererdő munkatársai hasonló módszerrel gyűjtik a nagyragadozók előfordulási adatait. A projekt során több ezer dokumentált új megfigyelésre került sor.

A nagyragadozók körében a barna medve hazai élőhelyeire vonatkozó ismeretek az idén is néhány friss megfigyelési adattal bővültek. 2022. tavaszától egy jól azonosítható hím barna medve példány állandósuló jelenlétét igazoltuk. Ez a példány nagy valószínűséggel át is telelt a Bükkben. Az év folyamán egyre több helyen észleltünk, már nemcsak a szlovák-magyar határ közelében állandósuló, illetve időszakosan megtelepedő példányokat. A barna medve megtelepedési folyamatában feltételezhetően jelentős szerepet kaphat a táplálékforrások gyakorlatilag korlátlanul elérhető mennyisége. Az ASP következtében a vaddisznó regionális állományának összeomlása következtében rengeteg, a barnamedve számára is elérhető táplálékforrás maradt. Ez jelentősen befolyásolhatta az elmúlt néhány évben a faj egyedeinek számát is. Több helyen, párhuzamosan kialakuló territóriumok azonosíthatók Észak-Magyarország területén.

A jelenleg itt tartózkodó egyedekkel kapcsolatban igazolt konfliktus nem történt. Azonban a problémák forrása lehet a vadászati létesítményekre a mezőgazdasági termények rendszeres kijuttatása. A medvék ezeket a mesterséges etetőhelyeket rendszeresen felkeresik és az ember jelenlétét megszokják. Ezáltal a faj természetes embertől való félelemérzete csökkenhet.

A medvékkel kapcsolatosan számos, csupán vélelmezésen alapuló információ és tudatosan generált álhír is országos sajtónyilvánosságot kapott. A fajjal kapcsolatos információk ellenőrzése, a megalapozatlan információk a közvélemény manipulálására alkalmas formában történő közlése kedvezőtlen a fokozottan védett faj megőrzése szempontjából, a fakenews kezelése és a lakossági „megfigyelések” kezelése megfelelő körültekintést és jelentős energiárfordítást igényel.

Ürge (*Spermophilus citellus*): Az ürgeállományok felmérése 2025-ben is folytatódott valamennyi jelentős állománnyal rendelkező tájegységben. A vizsgálatok kiterjedtek többek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

között Gelej, Mezőcsát, Mezőkeresztes, Tard és további területek állományaira, amelyekről felmérés készült.

Az év során benyújtásra került a LIFE23-NAT-HU-CitellusLIFE pályázat (Ensuring the survival of a viable European Ground Squirrel population in the Pannonian region), amely az ürge pannon régióban élő, életképes állományainak hosszú távú fennmaradását kívánja biztosítani. Igazgatóságunk a pályázatban több kiemelt területtel – többek között a Borsodi-Mezőség, a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet és a Kelet-bükki Tájegység – vesz részt. A pályázat pozitív elbírálásban részesült, és megvalósítása 2025. december 1-jén vette kezdetét.

Magyar szöcskeegér (*Sicista trizona*): a faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel. Összegyűjtésre került faj minden eddigi ismert előfordulási adata. A Vadonleső Program az évben ezen állatot választotta meg az év emlősenek. Kiemelten foglalkoztunk a faj széleskörű megismertetésével is. Számos iskolai, óvodai és felsőoktatási foglalkozást, tanórát, kitelepülést tartottunk, amelyek témája a szöcskeegér volt. A számadatok alapján a GRASSLAND-HU projektet képviselve több mint ezer érdeklődőt értünk el. Emellett két szakmai napot is szerveztünk a partnerszervezeteknek; a miskolci Szeleta Park Látogatóközpontban, valamint ősszel a Batúz Tanya Természetvédelmi Kezelési Központban.

Eurázsiai hód (*Castor fiber*): 2025-ben is folyamatosak voltak a hatósági megkeresések, amelyek hódgátak bontása, valamint hódok állományának gyérítése kapcsán indult eljárásokban kérték Igazgatóságunk természetvédelmi kezelői véleményét, adatszolgáltatását. A lakossági megkeresések száma is tovább emelkedett, ami sok esetben a hódok és a lakosság közötti konfliktusok fokozódását mutatta, főként a belterületi vízfolyás szakaszokon. Természetvédelmi őr és hidrobiológiai referens kollégáinknak számos esetben kellett részt venniük helyszíni bejárásokon, vagy egyeztetéseken gazdálkodókkal, lakosokkal, polgármesterekkel, vagy vízügyi szakemberekkel. A média részéről is érkeztek interjú kérelmek. A lakossági megkeresésekből és a média interjúkból is látszik, hogy Igazgatóságunknak nagyon fontos szerepe az objektív tájékoztatásban és a szemléletformálásban.

2025-ben tovább folytatódott a 2023-ban megkezdett kutatás, amit Igazgatóságunk az Ökológiai Kutatóközponttal közösen végez. A mintavételek célja a hódoknak a halfauna összetételére gyakorolt hatásának vizsgálata. Olyan vízfolyások monitorozását végezzük, melyekről hosszútávú adatsorokkal rendelkezünk, illetve ahol a hód jelenléte hosszútávon is biztosítottak tűnik.

5.4.3. Védett fajokkal kapcsolatos illegális cselekmények észlelése

A Nógrádi Tájegységben 2025-ben Balassagyarmaton merült fel védett faj (vetési varjú) szándékos mérgezésének gyanúja, de a körülmények kivizsgálása és mérlegelése után nem történt feljelentés az ügyben.

A Kelet-Bükki Tájegység területén 2025. szeptember 08. és október 07. közötti időszakban a Bükk-szentkereszt 084 hrsz alatt nyilvántartott ingatlanon található 35/F erdőrészletben, az Északerdő Zrt. (székhely: 3525 Miskolc, Deák Ferenc tér 1.) Répáshutai Erdészete fahasználatot végzett, amely során fokozottan védett állatfaj egyedének zavarása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy bújóhelyeinek lerombolása valósult meg. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

részeről az Északerdő Zrt. Répáshutai Erdészete működési területén – többek között - a Bükkszentkereszt 35/F erdőrészletben fokozottan védett fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) észlelésének, illetve revír, vagyis, otthonterületének dokumentálása történt.

A fokozottan védett faj észlelése kapcsán 2025. augusztus 06. napján az Igazgatóság és az Erdészet képviselőinek jelenlétében egyeztetés került lefolytatásra. Az egyeztetésen az Igazgatóság képviselői ismertették a fehérhátú fakopáncssal kapcsolatos védelmi kérdéseket, jelezték, hogy a Répáshutai Erdészet több területen észlelték a fajt, ezek közül három területen - a Bükkszentkereszt 35/F erdőrészletben is- javasolják az erdőtervi előírás fahasználati lehetőségeinek elhagyását, kíméleti területek kijelölését, ahol teljes fahasználati korlátozás szükséges. Az egyeztetésről jegyzőkönyv került felvételre, melyet az Erdészet részéről az erdészeti vezérigazgató-helyettes és az erdészet igazgatója is aláírt.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény 1.§ (1) bekezdésnek megfelelően, - a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése és 6. § (2) bekezdése alapján – 2025.10.28-i levelében kérte a Borsod- Abaúj- Zemplén Vármegyei Kormányhivatalt, hogy közérdekű bejelentésben foglalt ügyben eljárni, és eredményéről Igazgatóságot értesíteni szíveskedjen.

A **Nyugat-Bükki Tájegységben** Bükkzsérc községhatárban fokozottan védett uráli bagoly (*Strix uralensis*) zavarása valósult meg a Felsőtárkányi Erdészet által, szándékosan, a rendszeresített Jegyzőkönyvben rögzített figyelmeztetés ellenére. Az ügy a költség megelhárulásával és mindössze 440 000 Ft-os pénzbírság kiszabásával végződött.

Felsőtárkány községhatárban szintén fokozottan védett békászó sas (*Clanga pomarina*) zavarása valósult meg magángazdálkodó által a korlátozó Határozat ellenére végzett fakitermelés során, ahol is a kiszabott, csupán 174 000 Ft-os természetvédelmi bírság hivatott ellentételezni a jogsértést...

Az előző évek (2023-2024.) folyamán Cserépfalu, Nagyvisnyó és Szilvásváradi községhatárokon egyeztetések zajlottak az EgerErdő Zrt. Felsőtárkányi és Szilvásváradi Erdészeteivel, s a cél a fokozottan védett természeti területen elhelyezett, az erdőterület állapotának megváltozását, védett fajok zavarását okozó, különböző korú és állapotú vadászati létesítmények sorsa volt. Az egyeztetések eredményeképpen jegyzőkönyvbe foglalt megállapodások születtek arról, hogy felszámolásra vagy áthelyezésre kerül az ott elhelyezett valamennyi vadászati létesítmény (magaslesek, szórók, sózók, vadetető, leskunyhók). A felszámolási határidők lejártá ellenére és az EgerErdő Zrt. hozzáállása miatt a jegyzőkönyvben foglaltak ez év végéig sem valósultak meg, rendezésük további intézkedést igényel.

A **Dél-Borsodi Tájegységben** 2025.05.09. 19.13 órakor Lehoczky Krisztián (Mályi Természetvédelmi Egyesület) értesítette a BNPI természetvédelmi őrét, hogy egy fészekből kimászott, de még röpképtelen erdei fülesbagoly fiókat szállított az egyesület madármentő állomására Igrici településről. A fiókat kiskorú helyi lakosok mentették meg. A bagolyfióka testvére elpusztult. Lehoczky Krisztián szemrevételezése alapján, a másik fióka pusztulásának oka, fizikai bántalmazás volt. A tetemet a helyszínen hagyta. Az illetékes természetvédelmi őr a bejelentés után a helyszínre ment, ahol begyűjtötte a megmentett erdei fülesbagoly fióka testvéreinek tetemét. Mivel a tetem fején roncsolódásos zúzódások, és törések nyomai láthatóak kijelenthető, hogy a bagolyfiókat szándékosan pusztították el, így az állatkínzás tényállása megvalósult. A természetvédelmi őr fölkereste az életben maradt, de sérült madár megmentőjét és családját. Az elkövetők számukra ismertek voltak, de tanúskodni nem voltak hajlandók, féltve a kislányukat. Az esetről bejelentő készült, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság a följelentést megtette.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A **Dél-Hevesi Tájegység** területén a Sarud 0217 helyrajzi számmal azonosított ingatlanon a helyi faunára folyamatos és jelentős veszélyt jelentő HDPE fóliával bélelt öntözőcsatorna ügye lezáródní látszik. A hosszas társadalmi és hatósági egyeztetéseket és vizsgálatokat – melyekben a tájegység őrszolgálata is közreműködött – követően 2024. december 11-én a Heves Vármegyei Kormányhivatal eltiltotta a terület kezelőjét a védett állatfajok egyedeit veszélyeztető, károsító “tevékenység” folytatásától és kötelezte olyan műszaki intézkedések elvégzésére, amelyek teljesen kizárják a védett állatfajok egyedeinek csatornába kerülését, veszélyeztetését, csapdázódását és pusztulását. A kötelezést megelőzően fennálló állapotok beszüntetésére és a hatásos óvintézkedés(ek) megtételére a kötelezett haladéktalanul, de legkésőbb 30 napon belül kellett, hogy eleget tegyen. 2025-ben ennek ellenére a helyzet nem változott.

A **Mátrai- és Tarna-Lázberci Tájegységben** a **Mátrai Csoport** területén 2025. júliusában Boldog település közigazgatási határában a Magyar Madártani Egyesület létrás varjúcsapdában elpusztul búbos banka egyedeket talált. Az őrszolgálat a bejelentést követően a csapdában 5 db búbos banka (*Upupa epops*) és 1 db dolmányos varjú (*Corvus cornix*) tetemet talált meg. Egy néhány nappal későbbi ellenőrzés alkalmával egy még élő karvaly került kiengedésre a csapdából. Az ügyben mind a Hatvani Rendőrkapitányság, mind pedig a Heves Vármegyei Kormányhivatal eljárást indított.

A **Tarna-Lázberci Csoport** területén rendszeresek a szándékos gyújtogatás miatt keletkező tüzek. Márciusban Domaháza, Hangony és Kissikátor határában, a HUBN20021 Domaházi Hangony-patak völgye megnevezésű Natura 2000 területen történt tüzeset kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést. A kora tavaszi időpontnak köszönhetően védett fajé nem, ”csak” az élőhelyek veszélyeztetése valósult meg a 3,14 ha-t érintő tűzben.

Szintén márciusban Járdánháza határában, a HUBN20015 Izra-völgy és Arlói-tó megnevezésű Natura 2000 területen történt tüzeset kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést természetkárosítás büntette címén. Az 19,91 ha-t érintő gyújtogatás miatt bíboros kosbor (*Orchis purpurea*) károsodott 110.000 Ft értékben.

Áprilisban Ózd határában, a HUBN20027 Ózdi Harmaci-dombok megnevezésű Natura 2000 területen történt tüzeset kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést természetkárosítás büntette címén. Az 15,62 ha-t érintő gyújtogatás miatt tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), erdei szellőrózsa (*Anemone sylvestris*), piros kígyószisz (*Echium maculatum*), nagyvirágú gyíkfű (*Prunella grandiflora*), leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*), fekete kökörcsin (*Pulsatilla nigricans*), hibrid kökörcsin (*Pulsatilla* × *mixta*), nagyvirágú gyíkfű (*Prunella grandiflora*), árlevelű len (*Linum tenuifolium*), sárga len (*Linum flavum*), csillagöszirózsa (*Aster amellus*), kései pitypang (*Taraxacum serotinum*), bunkós hagyma (*Allium sphaerocephalon*), bíboros kosbor (*Orchis purpurea*), pusztai árvalányhaj (*Stipa pennata*) károsodott 441.895.000 Ft értékben.

Mindhárom esetben az Ózdi Rendőrkapitányság által lefolytatott eljárás felderített elkövető vagy tárgyi bizonyíték hiányában felfüggesztésre került.

Februárban Váraszó határában, a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet területén hagyásfacsoportban történt engedély nélküli fahasználat kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést védett/fokozottan védett állatfaj – kék galamb (*Columba oenas*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) – veszélyeztetése miatt a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálynál, az eljárás eredményéről azonban tájékoztatást nem kaptunk.

Áprilisban Arló határában, a HUBN20015 Izra-völgy és Arlói-tó megnevezésű Natura 2000 területen történt engedély nélküli fakivágás/falopás és cserjeirtás kapcsán tettünk természetvédelmi őri bejelentést védett állatfajok – fekete rigó (*Turdus merula*), csilpcsalp füzike (*Phylloscopus collybita*) és fenyvescinege (*Parus ater*) – zavarása miatt a Borsod-Abaúj-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálynál, az eljárás eredményéről azonban tájékoztatást nem kaptunk.

Augusztusban tettünk természetvédelmi őri bejelentést Istenmezején fokozottan védett állatfaj – fehér gólya (*Ciconia ciconia*) – zavarása miatt a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálynál és az Egri Rendőrkapitányságon, az eljárás eredményéről azonban tájékoztatást nem kaptunk, illetve az tanúskodás hiányában felfüggesztésre került.

Vetési varjak okozta mezőgazdasági és nagyragadozónak tulajdonított haszonállat kár miatt két alkalommal kellett Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében helyszínelnünk, de egyik esetben sem igazolódtott be a védett állat okozta kártétel gyanúja, így eljárás sem indult.

Egyéb ügyek közül megemlíthető védett természeti és/vagy Natura2000 területen engedély nélküli szárzúzás, terület-helyreállítás, gyepfeltörés, falopás, engedély nélküli járművel történő közlekedés, illegális technikai sporttevékenység miatt indult eljárások. Ezek védett fajok élőhelyeinek megszűnését, károsítását, illetve védett fajok zavarását okozták.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

5.4.4. Védett és közösségi jelentőségű fajok kártételei

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszín-bejárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfeleltetése az NPI szerint
Kárókatona	Természetes vizek és gazdasági célú halastavak halfaunája.	Egész évben, főleg téli károkozások.	Területegység nem meghatározható.	Nem meghatározható.	Nem meghatározható.	Kérelem alapján riasztási, gyérítési engedélyek véleményezése államigazgatási eljárásban. Ügyiratok száma: 6	N	Nem megállapítható. Természetes vizeken a kárókatona „károkozása” nem megalapozott. Erre vonatkozóan javasolt a védekezés engedélyezhetőségének átgondolása.	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.
Fehér gólya	Szemetelés, (fészekanyag, ürülék, táplálékmaradvány).	Költési időszakban.	Területegység nem meghatározható.	-	Nem meghatározható.	Gólyafészkek áthelyezés. Ügyiratok száma: 5	I	Tényleges gazdasági kártétel nincs, ill. az érintett terület kezelése (takaitás, festés stb.) képez többletfeladatot.	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.
Vetési varjú	Szemetelés, (fészekanyag, ürülék) és mezőgazdasági kártétel.	Költési időszakban.	Területegység nem meghatározható.	-	Nem meghatározható.	Kérelem alapján riasztási és fészekáthelyezési engedélyek véleményezése államigazgatási eljárásban.	I	Többnyire reális, de százalékosan nem meghatározható.	Hatósági engedély alapján végzi a tevékenységet.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A panasszal érintett faj	A panaszban szereplő kártétellel érintett termény, állatfajta stb.	A panasz szerinti kártétel dátuma (amennyire meghatározható, legalább hónapra)	Termény esetén a kártétellel érintett terület nagysága (ha)	Állatállományban okozott kártétel esetén a károsított példányok száma	A panaszban szereplő kártétel panasz szerinti mértéke (Ft)	A panasszal kapcsolatos intézkedések	Volt-e helyszín-bejárás (I/N)	Az NPI véleménye szerint a panasz szerinti kártétel (Ft) hány %-a valós (beleértve, hogy azt védett, közösségi jelentőségű faj okozta-e)	A tulajdonos által megtett megelőző intézkedés és ennek megfelelése az NPI szerint
						Ügyiratok száma: 5			
Eurázsia hód	Gátépítés, árvízvédelmi töltések károsítása, víztározók gátjának átfúrása.	Folyamatos.	Minimum 100 folyókilométer.	-	Nem becsülhető, helyszínfüggő.	Vízügyi helyreállítási, bontási munkák.	Igen	-	Hódgátak bontása, riasztás hatósági engedéllyel.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

5.5. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

A kezelési tevékenységekről részletes éves jelentést nyújtottunk be az Agráminisztériumnak február hónapban.

Fajspecifikus felmérések és kezelések, irtási tapasztalatok

Kaktusztelep elleni védekezés.

A 2024. őszén lakossági bejelentés alapján megtalált, a hasznosi Cserteri-vár melletti, 4 fajból álló kaktusztelep felszámolása a hatvani Robert Bosch Elektronika Kft. Green Team-jének segítségével történt 2025. márciusában, illetve a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem terepgyakorlatos hallgatóinak segítségével májusban. A munkát a Dornyay Béla Múzeum régészeti felügyelete mellett végeztük. A csapatok egy része a kaktuszok kiszedését végezte, míg másik része a kaktuszok háti puttanyokban történő lehordásáról gondoskodott. Ilyen módon mintegy 3 köbméter kaktusztól szabadítottuk meg a védett növényfajok élőhelyét. Ebben az esetben a 4 kaktuszfajból álló, nagy kiterjedésű állomány miatt felvetődik a szándékos betelepítés gyanúja. Szintén lakossági bejelentés alapján kisebb kaktusztelepet sikerült megszüntetni Gyöngyössolymos külterületén.

Bíbor nebáncsvirág (*Impatiens glandulifera*)

A bíbor nebáncsvirág állományát 6 községhatárt érintve kezeltük: Noszvaj, Szomolya, Mezőkövesd, Uppony, Nekézseny, Dédestapolcsány. Azokon a területeken ahol intenzív kezelés történt az elmúlt évben, a faj erősen csökkenő állományát tapasztaltuk. A bíbor nebáncsvirág kezelésébe önkénteseket is bevontunk.

A Csernely-patak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Tarna–Lázbérci Csoportjának működési területén található. Az itt terjedő inváziós növényfaj több települést is érint, valamint eléri a fokozottan védett Upponyi-szoros területét is, ahol a Csernely-patak ártere a szoros sziklái között húzódik. 2023-ban, a nebáncsvirág intenzív visszaszorításának első évében a Csernely-patak teljes szakaszának bejárása és az inváziós növények eltávolítása közel egy hetet vett igénybe. A vízfolyás mentén több olyan terület is volt, ahol több ezer egyedből álló nebáncsvirág-állományokat kellett felszámolni. A kezelési munkák eredménye 2025-re már jól érzékelhetővé vált. A Csernely-patak mentén továbbra is előfordulnak bíbor nebáncsvirág egyedek, azonban számuk a korábbi évekhez képest jelentősen csökkent. Azokon a helyszíneken, ahol korábban órákig tartó gyomlálásra volt szükség, jelenleg legfeljebb mintegy 30 egyed eltávolítása vált szükségessé. A korábbi fertőzött területek rendszeres ellenőrzése továbbra is indokolt minden vegetációs időszakban. Ugyanakkor a visszaszorítás eredményeként várhatóan lényegesen kevesebb ráfordítással lesz fenntartható a terület kezelése, és a patakszakasz ellenőrzése a jövőben akár egyetlen nap alatt is elvégezhető lehet.

Selyemkóró (*Asclepias syriaca*)

Állami védekezés keretein belül igazgatóságunk működési területén az alábbi területeken történt selyemkóró kezelése: Nógrád Vármegyében a Zsíros-féle földön, Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyében a Prügyi homokbánya területén (Hegyesháton), a Kesznyéteni-Nagy-legelőn és Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyében a Tiszadobi-Gulya-legelőn.

Szosznovszkij-medvetalp (*Heracleum sosnowskyi*)

A kompolti állomány mechanikai és kémiai módszerekkel zajló kezelése idén is megtörtént. A kompolti vízmű védőterületén kémiai módszert nem lehet alkalmazni. Ezért az állományt területileg megosztottuk, a védőterületen mechanikai, azon kívül kémiai védekezést folytattunk. 2025.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

júniusában a teljes területen mechanikai védekezés történt, traktorra szerelt szárzúzóval és benzinmotoros bozótvágóval. Egy kisebb, izolált állomány esetében az üreges szárba történő fecskendezéssel védekeztünk. Júliusban a korábban levágott területen a növény már újra termésben volt. Összegyűjtöttük a terméseket és megsemmisítésre elszállítottuk. A vízmű védőzónájában újabb mechanikai védekezés történt benzinmotoros bozótvágóval, a többi területen 5%-os glifozát oldattal (Medallon), tapadásfokozó adagolásával permetezést végeztünk. A júniusban injektált tövek kivétel nélkül kiszáradtak. A vízmű közeli meander mentén, a jelentősebb nyári csapadéknak köszönhetően töről részben felújult az állomány, de virágzásig már nem jutott el. Mérsékelt csökkenő tendenciát tapasztalunk. Ezen túl egy 6×5 méteres, erősen fertőzött területet külföldi példák alapján fóliával fedtünk le. A beavatkozás célja, hogy a terület legalább három éven keresztül lefedve maradjon, majd ezt követően megvizsgáljuk, milyen hatással van ez a módszer a faj visszaszorítására.

Mirigyes bálványfa (*Ailanthus altissima*)

A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet mirigyes bálványfát (*Ailanthus altissima*) kezeltünk egy kisebb fokban.

A Nógrádi Tájegység területén az Ipoly mente különleges madárvédelmi területen (egyben ex lege láp) történtek beavatkozások mechanikai módszerrel.

5.6. Természetvédelmi mentőtevékenység

A védett fajokkal kapcsolatos mentőtevékenység a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén szerteágazó. A mentésre szoruló állatok legnagyobb része az egri mentőhelyre került beszállításra, ami az elmúlt évben ez 63 védett és fokozottan védett faj 409 egyedét jelentette. Egeri mentőhelyünk működéséről az év elején éves jelentést küldünk a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának. A mentőhely engedélye további öt évre 2025 decemberében került kiállításra.

A természetvédelmi őrszolgálat évek óta folytatja madármentő tevékenységét. Az egri mentőállomáson kívül a Mályi Természetvédelmi Egyesület Madármentő Állomására és esetenként a Fővárosi Állat- és Növénykertbe is szállítanak mentésre szoruló állatot. A tavalyi évben a honlapunkon, és a közösségi felületeinken hatékonyan kommunikáltuk, mi a teendő, ha a bejelentő madarat talál. Véleményünk szerint ennek köszönhetően továbbra is pozitív változásokat tapasztaltunk, mind a tudatosság, felelősségvállalás, meggondoltság terén. Az év során az egri mentőállomás tekintetében 168 esetben maguk a megtalálók segítettek az állatok mentőhelyre való szállításában, 241 alkalommal pedig Igazgatóágunk munkatársai hozták be az állatokat, ebből 201 alkalommal a Természetvédelmi Őrszolgálat.

A természetvédelmi őrk, a BNPI munkatársai és a lakosság által az egri mentőállomásra szállított mentésre szoruló állatok számokban a következők.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az egyedszámok alapján csökkenő sorrendbe rendezve a táblázat (madarak és emlősök vegyesen):

Ssz.	Faj	Összes egyed	Fokozottan védett
1.	Molnárfecske	46	
2.	Közönséges törpedenevér	37	
3.	Vörös vércse	32	
4.	Egerészölyv	23	
5.	Fehér gólya	20	X
6.	Fekete rigó	17	
7.	Házi rozsdafarkú	17	
8.	Füsti fecske	15	
9.	Szécinege	14	
10.	Énekes rigó	14	
11.	Nagy fakopáncs	13	
12.	Kuvik	11	X
13.	Sarlósfecske	10	
14.	Karvaly	9	
15.	Gyöngybagoly	8	X
16.	Házi veréb	8	
17.	Meggyvágó	8	
18.	Macskabagoly	7	
19.	Barna rétihéja	6	
20.	Erdei fülesbagoly	6	
21.	Erdei pinty	6	
22.	Zöldike	6	
23.	Mezei veréb	5	
24.	Zöld küllő	5	
25.	Fehérszélű törpedenevér	5	
26.	Fehértorkú denevér	4	
27.	Európai sün	4	
28.	Mogyorós pele	4	
29.	Európai mókus	5	
30.	Tengelic	3	
31.	Héja	2	
32.	Füleskuvik	2	X
33.	Vetési varjú	2	
34.	Kabasólyom	2	
35.	Kenderike	2	
36.	Parlagi sas	2	X
37.	Erdei pele	2	X
38.	Alpesi denevér	1	
39.	Barázdabillegető	1	
40.	Bütykös hattyú	1	
41.	Csicsórke	1	
42.	Erdei pityer	1	
43.	Erdei sikló	1	
44.	Eurázsiai hód	2	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Ssz.	Faj	Összes egyed	Fokozottan védett
45.	Ezüstsirály	1	
46.	Gyurgyalag	1	X
47.	Holló	1	
48.	Kék cinege	1	
49.	Kis kárókatona	1	X
50.	Kis kócsag	1	X
51.	Kis lile	1	
52.	Közép fakopáncs	1	
53.	Közönséges egérfülű denevér	1	
54.	Közönséges késeidenevér	1	
55.	Nagy pele	1	
56.	Ökörszem	1	
57.	Szalakóta	1	X
58.	Szürke hosszúfülű denevér	1	
59.	Töviszúró gébics	1	
60.	Törpegém	1	X
61.	Vadmacska	1	X
62.	Vízityúk	1	
63.	Vörös gém	1	X

Mentett (példány)	Védett madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
21	egerészölyv				
14	énekes rigó				
4	erdei fülesbagoly				
3	erdei pinty				
31	fekete rigó				
18	házi veréb				
15	füsti fecske				
13	házi rozsdafarkú				
5	karvaly				
1	balkáni falkopáncs				
1	barátposzáta				
3	héja				
2	kerti geze				
1	holló				
1	barna rétihéja				
1	kék cinege				
4	karvaly				
4	meggyvágó				
68	molnárfecske				
9	nagy fakopáncs				
1	süvöltő				
1	vörösbecs				
12	széncinege				
10	sarlós fecske				
2	zöld küllő				
1	töviszúró gébics				

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Mentett (példány)	Védett madár	Ebből fokozottan védett madár	Emlős	Ebből fokozottan védett emlős	Egyéb gerinces
1	házi rozsdafarkú				
18	vörös vércse				
2	zöldike				
3	mezei veréb				
3	tengelic				
4	vetési varjú				
7	nyaktekercs				
3	csíz				
1	réti tücsökmadár				
19		fehér gólya			
1		fekete gólya			
1		kígyászölyv			
1		vándorsólyom			
26		kuvik			
11		gyöngybagoly			
2		füleskuvik			
3		macskabagoly			
15			sün		
1			mezei görény		
143			rőt koraidenevér		
10			közönséges törpedenevér		
1			kis patkósdenevér		
6			fehértorkú denevér		
12			fehérszélű törpedenevér		
1			nyugati pisedenevér		
3			európai mókus		
1				vadmacska	
1				ürge	
1				nagy pele	
1					erdei sikló

Az 5 leggyakoribb faj, mely mentésre került: Molnárfecske (46), Közönséges törpedenevér (37), Vörös vércse (32), Egerészölyv (23), Fehér gólya (20). Az elengedésre kerülő madarakat ornitológiai gyűrűvel láttuk el, valamint a fokozottan védett fajok szabadon engedéséről tájékoztattuk az illetékes természetvédelmi hatóságot.

A 2025-es mentőtevékenységünk során **15.900 km** került a Természetvédelmi Őrszolgálat által felhasználásra. Leggyakoribb megkerülési okok között lehet említeni a fészkekből kiesést, macska és kutya általi megfogást, elütést, áramütést, vihar miatti kiesést, épület bontást vagy felújítást (pl. denevérek). Legtöbb esetben gyógykezelés után a repatriálás/szabadon engedés lehetséges. Előfordultak olyan esetek is, ahol a sérült állatok – állapotuk válságossága miatt – már a mentés, vagy a szállítási tevékenység közben elpusztultak.

Az állatok elhelyezése javarészt a BNPI Sánc utcai mentőközpontjába került. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése. Az

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

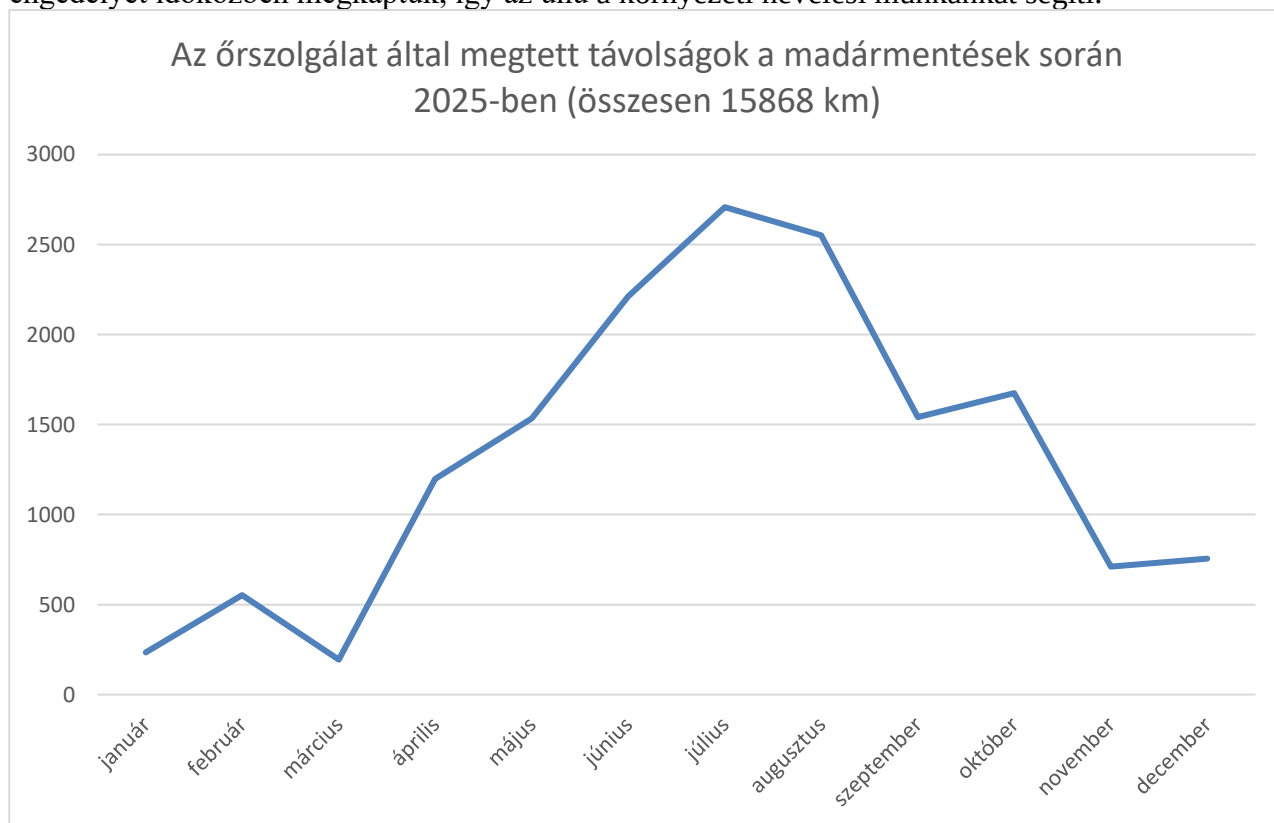
állatok esetleges állatorvosi ellátását – megfelelő szerződés mentén – a Vetkart Medical Kft. (dr. Légrády András) biztosította.

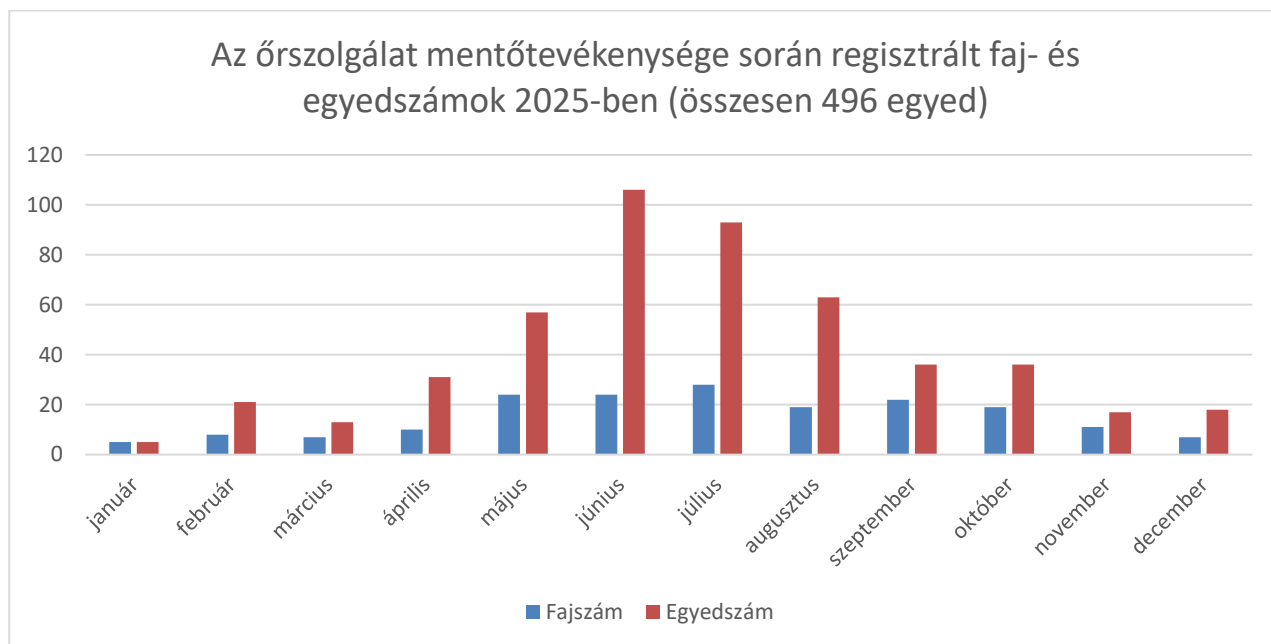
További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ez első sorban a Mályi Természetvédelmi Egyesület Madármentő Állomása. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrádi TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat- és Növénykert (FÁNK) vendégei.

Madármentések és környezeti nevelés

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egri madármentő állomásán tartási engedéllyel rendelkező, tartósan sérült madarak is élnek. Ezen állatok egy része a környezeti nevelésben segíti a munkánkat (1 holló, 1 macskabagoly, 1 vörös vércse, 1 egerészölyv, 1 uhu). 2025-ben 15 alkalommal tartottunk madarász bemutatóval egybekötött előadást iskolákban, óvodákban, valamint az igazgatóság külső megjelenésein (standok, jeles napok).

Februárban a Heves Vármegyei Kormányhivatal természetvédelmi hatósága lefoglalt egy fokozottan védett uhut (*Bubo bubo*), mely Igazgatóságunk egri mentőközpontjában került elhelyezésre. A madár 2025. február 20-án került a mentőállomásra. Kiderült, hogy az uhu röpképtelen: bal szárnya rendellenes tartású, sérülése miatt természetes élőhelyére nem engedhető vissza. Az állat a mentőközpontban folyamatos szakmai ellátásban és állatorvosi felügyeletben részesül. Tartási engedélyét időközben megkaptuk, így az uhu a környezeti nevelési munkánkat segíti.

5.7. Körzeti erdőtervezési eljárásban való természetvédelmi kezelői részvétel

A **védett és Natura 2000 területek erdőtervezése** során részt vettünk a **Romhányi erdőtervezési körzet** és a **Nyugat-Borsodi erdőtervezési körzet** erdőtervi egyeztetésein és hivatalos tárgyalásain. Megkezdjük a felkészülést a **Lillafüredi és Felsőtárkányi erdőtervezési körzetek** erdőtervezésére. A **Salgótarjáni és a Szilvásváradi erdőtervezési körzet** esetében az erdőtervezés utómunkálatait végeztük el. A természetvédelmi célok elérése, az erdők ökológiai állapotának javulása érdekében tett javaslatainkat az alábbi fő szempontok mentén fogalmaztuk meg: 1) erdőgazdálkodástól mentes erdőterületek hálózatának kialakítása, 2) folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módok alkalmazása, 3) A biodiverzitás szempontjából fontos erdőszerkezeti elemek (holtfa, elegyfajok, cserjés erdőszegélyek, odvas és böhöncös faegyedek, famatuzsálemek) megőrzése/kialakulásuk elősegítése. A 2025. évi erdőtervezések tapasztalatait röviden az alábbiakban ismertetjük:

Nyugat-Borsodi erdőtervezési körzet:

Az erdőgazdálkodástól mentes erdőterületek hálózatának kialakítása: az előző erdőtervezésnél megkezdjük a hálózat kialakítását, amit a mostani erdőtervezés során folytattunk. A tervezett hagyásfa-csoport hálózat nagy részét elfogadta az erdőgazdálkodó, tehát ezen a téren sikerült előre lépni, általában konszenzus alakult ki az állami erdőgazdálkodóval.

A folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módok alkalmazása: ezen a téren már az előző erdőtervezésnél is jelentős előrelépések születtek az állami erdőgazdálkodó pozitív hozzáállásának köszönhetően. Jelenleg az újonnan belépő véghasználatok nagy többségében szálalóvágás került megtervezésre, csak kevés esetben lett fokozatos felújítóvágás. Örökerdő üzemmódra azonban csak nagyon kevés esetben tért át az állami erdőgazdálkodó.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Idegenhonos állományok átalakítása: az esetek nagy részében a megjelent természetes újulatra alapozva, több lépésben történik az átalakítás, egyéb termelés fahasználat megtervezésével. A gazdálkodás alatt álló erdőállományok ökológiai állapotának javítását célzó, fahasználati típusokhoz kapcsolódó általános előírásainkat az állami erdőgazdálkodó – a korábbi évek gyakorlatához hasonlóan – elfogadta.

A fokozottan védett fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) élőhelyének védelme érdekében az ismert revírekben 10-20 hektár közötti nagyságú kíméleti területekben meg tudunk egyezni az állami erdőgazdálkodóval. Ez előrelépést jelent a tavalyi erdőtervezéshez képest.

Romhányi erdőtervezési körzet:

A köztetnek a BNPI működési területét érintő részén nagyon kevés védett természeti terület található, Natura 2000 terület is csak néhány 100 hektáron van. Az állományok zöme cseres tölgyes.

Az erdőgazdálkodástól mentes erdőterületek hálózatának kialakítása: a hálózat kialakítására elsősorban a gyepekkel és szántókkal érintkező erdőszegélyek, illetve a völgyek mentén jelöltünk ki legalább egy fahossznyi szélességű sávokat. Ezeket az állami erdőgazdálkodó általában elfogadta.

A folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módok alkalmazása: az erdőállományok nagy részét vágásos üzemmódban, FVB-FVV fahasználatokkal kezelte az állami erdőgazdálkodó. Ezen a mostani erdőtervezés során nem sikerült jelentősebb változást elérni, a gazdálkodó nem tért át nem vágásos üzemmódokra, illetve a FVB-FVV fahasználatokról csak kevés helyen tért át SZV fahasználatra.

Erdőtervezési körzetektől függetlenül a védett, vagy Natura 2000 területeken tervezett fahasználatokhoz az alábbi általános előírás javaslatokat tettük, amik a biodiverzitás szempontjából fontos erdőszerkezeti elemek (holtfa, elegyfajok, cserjés erdőszegélyek, odvas és böhöncös faegyedek, famatuzsálemek) megőrzését/kialakulásuk elősegítését szolgálják. Ezeket a készülő erdőterv jogilag kötelező érvényű előírásai közé kértünk beépíteni:

- Tisztítás: Fakitermelés, közelítés és felkészítés április 1. – július 15. között nem végezhető. Az 5% elegyarányt el nem érő honos fafajok, valamint az állományszegélyeket alkotó honos cserjefajok egyedei a fahasználatok során visszahagyandók.
- Törzskiválasztó gyérítés: Fakitermelés, közelítés és felkészítés április 1. – augusztus 1. között nem végezhető. A szálinként elpusztult őshonos fafajú álló és fekvő holtfák, valamint az odvas, vagy böhöncös faegyedek nem érinthetők. Az 5% elegyarányt el nem érő honos fafajok, valamint az állományszegélyeket alkotó honos cserjefajok egyedei a fahasználatok során visszahagyandók.
- Növedékfokozó gyérítés: Fakitermelés, közelítés és felkészítés április 1. – augusztus 15. között nem végezhető. A szálinként elpusztult őshonos fafajú álló és fekvő holtfák, valamint az odvas, vagy böhöncös faegyedek nem érinthetők. Az 5% elegyarányt el nem érő honos fafajok,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

valamint az állományszegélyeket alkotó honos cserjefajok egyedei a fahasználatok során visszahagyandók.

- Tarvágás, fokozatos felújítóvágás: Fakitermelés, közelítés és felkészítés április 1. – szeptember 1. között nem végezhető. Összefüggő vágásterületen hagyásfák hagyandók. A szálánként elpusztult őshonos fafajú álló és fekvő holtfák, valamint az odvas, vagy böhöncös faegyedek nem érinthetők. Az állományban jelen lévő, 5% elegyarányt el nem érő honos fafajok arányát meg kell őrizni, ill. növelni kell olyan mértékben, hogy az ne veszélyeztesse a célállomány megvalósulását. Az állományszegélyeket alkotó honos cserjefajok egyedei a fahasználatok során visszahagyandók.
- Haszonvételi gyérítés, készletgondozó használat (szálas): Fakitermelés, közelítés és felkészítés április 1. – szeptember 1. között nem végezhető. A szálánként elpusztult őshonos fafajú álló és fekvő holtfák, valamint az odvas, vagy böhöncös faegyedek nem érinthetők. Az állományban jelen lévő, 5% elegyarányt el nem érő honos fafajok arányát meg kell őrizni, ill. növelni kell olyan mértékben, hogy az ne veszélyeztesse a célállomány megvalósulását. Az állományszegélyeket alkotó honos cserjefajok egyedei a fahasználatok során visszahagyandók.
- Szálas vágás: Fakitermelés, közelítés és felkészítés április 1. – szeptember 1. között nem végezhető. A fakitermelés lékesen kivitelezendő, melynél a kiinduló lékek mérete max. fahossznyi átmérőjű lehet, a már meglévő lécek további bővítése pedig max. fahossznyi távolságban történhet. Összefüggő vágásterületen hagyásfák hagyandók. A szálánként elpusztult őshonos fafajú álló és fekvő holtfák, valamint az odvas, vagy böhöncös faegyedek nem érinthetők. Az állományban jelen lévő, 5% elegyarányt el nem érő honos fafajok arányát meg kell őrizni, ill. növelni kell olyan mértékben, hogy az ne veszélyeztesse a célállomány megvalósulását. Az állományszegélyeket alkotó honos cserjefajok egyedei a fahasználatok során visszahagyandók.
- Egyéb termelés: mivel egyéb termeléseket nagyon sokféle célból szoktak előírni, az ezekre vonatkozó előírásokat egyedileg érdemes meghatározni.
- Egészségügyi termelés: honos fafajokra tervezett egészségügyi termeléseket nem támogatunk. Fenyők egészségügyi okokból tervezett kitermeléseire vonatkozó időbeli korlátozás április 1. – június 15. között él.
- Egyéb, kötelező érvényű előírás javaslataink az alábbiak voltak:
- Természetvédelmi szempontból értékesebb tisztás: Beerdősülés, elcserjésedés megakadályozása, a terület kaszálása szükséges. Közelítésre, készletezésre, idegen anyag ideiglenes tárolására sem használható.
- A hagyásfa-csoportok területén közelítés, rakodás, készletezés nem végezhető. A kijelölt hagyásfa-csoportokon keresztül közelíteni csak a részletszintű tárgyaláson egyeztetett, dokumentált nyomvonalakon keresztül lehet.
- Erdősítés: Az erdőgazdálkodási munkák során a termőhelynek megfelelő legelegyesebb faállományt kell kialakítani. E célból elsősorban az 5%-os elegyarányt el nem érő őshonos, a

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

megadott célállomány kialakítását nem veszélyeztető elegy fafajokat kell visszahagyni. Őshonos elegy fafajok hiánya esetén jelenlétüket – a természetes úton megjelenő újulat életfeltételeinek biztosításával – biztosítani kell.

6. Saját vagyonkezelésű területeken folyó tevékenység

Saját vagyonkezelésű és tulajdonosi joggyakorlás alatt álló területek

Művelési ág	Tárgy- évben vásárolt (ha)*	Tárgy- évben kikerült (ha)	Össz- kiterjedés (ha)	Saját használatban		Haszonbérbe adva	
				ha	%	ha	%
Szántó	-	-	4.051,4748	1.250,3933	31	2.801,0815	69
Rét	-	-	2.098,9596	1.106,1994	53	992,7602	47
Legelő	-	-	19.012,7372	4.286,0980	22	14.726,6392	78
Kert	-	-	1,4161	1,4161	100	-	0
Szőlő	-	-	3,3111	2,3353	71	0,9758	29
Gyümölcsös	-	-	18,7714	18,7714	100	-	0
Nádas	-	-	155,6319	145,6334	94	9,9985	6
Halastó	-	-	-	-	-	-	0
Erdő	2,9698	-	4792,4436	4.792,4436	100	-	0
Fásított terület	-	-	104,1519	79,6724	76	24,4795	24
Kivett		0,3387	1.695,6934	1.607,3851	95	88,3083	5
Összesen	2,9698	0,3387	31.934,5910	13.290,3480	-	18.644,2430	-

*A 2025. évben megvásárolt területek teljes egészére vonatkozóan megtörtént az ingatlanügyi hatóságnál a Magyar Állam tulajdonjogának a bejegyzése. A tulajdonosi joggyakorlással folyamatban van a vagyonkezelő szerződések megkötése.

Birtokügyi feladatok

Folytattuk az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (továbbiakban OKIR) birtokügyi adatainak pontosítását. Az adatkezeléshez kapcsolódó munkánkat az osztatlan közös tulajdonban álló területek megosztásával járó adatok változásának átvezetése, művelési ág változás átvezetése, és a védett, védelemre tervezett földrészletek megosztásából keletkezett duplumok megszüntetése, valamint a tulajdoni lapra tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése (javítása) képezte. Munkánk során, a tulajdoni lapon észlelt védettségi bejegyzések hiányát vagy tévesen rávezetett védettség törlését is kértük. A haszonbérleti szerződések rögzítése és a beszkenelt szerződések feltöltése is megtörtént az OKIR programba.

A Nemzeti Földügyi Központ és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság VK-2019/1. számú módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés éves felülvizsgálat keretében 2024. évben kezdeményeztük az ingatlanjegyzéknek a kiegészítését. A szerződést vélhetően a 2026. évben tudjuk majd aláírni.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és az Agrárminisztérium között létre jött egy Természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés módosítása vagyonkezelői jog részleges megszüntetése érdekében, mely a Tiszabábolna 021/3 hrsz-ú kivett beépítetlen terület 1426/8856 hányadát érintette, ami 3887m²-et volt, amit kiengedtünk a vagyonkezelésünkéből.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-nél kezdeményeztük Miskolc 01179/2, Sajólászlófalva 349 vagyonkezelői szerződését.

2025. évben a vadásztársaságoktól a többlethasználati díjak beszedésre kerültek. A 2016-os NFK szerződésben foglaltak alapján az így befolyt díjak 50%-át elkülönítetten kezeltük és az Agrárminisztérium (Nemzeti Földalap) által kiállított számla alapján 3.748. 979 Ft-ot átutaltuk a részükre.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Telekalakítással, földfelajánlással, földvásárlással, földhasználati rend kialakítással, földcserével, elővásárlási joggyakorlással kapcsolatos adminisztrációs feladatokat láttunk el.

2025. évben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnál haszonbérleti pályázat nem került meghirdetésre.

A beérkező igények alapján, pályáztatás nélkül, folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését. 2025. évben 1 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre.

A 2025. augusztus 31-én lejáró 5 ha alatti területekre 29 db új szerződést kötöttünk 92,3619 ha vonatkozásában. 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 16 db szerződést hosszabbítottunk meg 298,8717 ha-ra vonatkozóan.

A 2025. december 31-én lejáró 5 ha alatti területekre 50db új szerződést kötöttünk 177,6608 ha vonatkozásában. 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 2 db, szerződést hosszabbítottunk meg 33,8757 ha-ra vonatkozóan, 26 db 1 éves megbízási szerződést kötöttünk 946,6115 ha-ra vonatkozóan és 7 db 3 évre szóló megbízási szerződést 308,8770 ha-ra vonatkozóan.

A 2025. évben nem került szerződés felmondásra, megszüntetésre. 2025-ben 2 db szerződés került módosításra, a bérlő halála következtében, annak örököse nevére.

A 2025. évben megkötött szerződések haszonbérleti díjának kiszámítása esetén az NFK által ajánlott 2.500,- Ft/AK/év összeget érvényesítettük. Az Igazgatóság a régebben kötött, még élő szerződések haszonbérleti díjainak fajlagos mértékét 2025-ban a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett 2024. évre vonatkozó inflációs ráta mértékével, azaz 3,7 %-al emelte meg.

Kezelési tevékenység

A 2025. évben a Dél-Borsodi Tájegységben, a Batúz-tanyát körülvevő gyepterületek természetvédelmi kezelését furioso-north star fajtájú lóval (éves nyitóállomány 132 db, záróállomány 162 db), kárpáti borzderes szarvasmarha gulyával (éves nyitóállomány 61 db, záró állomány 73 db) és magyartarka szarvasmarha gulyával (éves nyitóállomány 108 db, záróállomány 101 db) végeztük. A magyartarka tehenek és a limuzin bika szaporulatát (F1), egyéb húshasznú néven tartjuk nyilván (éves nyitóállomány 24 db, záróállomány 18 db).

A Dél-Hevesi Tájegységben az Igazgatóság által kezelt gyepterületek természetvédelmi kezelését magyar szürke szarvasmarha gulyával (induló létszáma 291 + 3 db MSzTE bika, záró létszáma 267 + 3 db MSzTE bika) és kárpáti borzderes szarvasmarha gulyával (nyitó létszáma 36 db, záró létszáma 55 db) végeztük.

Az Ipolytarnóci telephelyünkön bemutatás céljából 2 db nőivarú hortobágyi feketeracka tartásával járó feladatokat láttunk el, a záró állomány 0 db.

A természetvédelmi élőhelykezelési szempontok maximális figyelembevételével döntöttük úgy, hogy több területen a legeltetési állattartás, kaszálás, takarmány előállítás biztosítja leginkább a terület jó állapotban történő tartását. A 2025. évben is fontos volt, hogy az Igazgatóság állatállománya részére biztosítani tudjuk a legelő területeket, valamint a megfelelő mennyiségű és minőségű abraktakarmány előállítása is megvalósuljon. Sajnos az aszályos időjárás miatt a tervezettnél kevesebb takarmány került betakarításra.

2025-ben 2.471,3785 hektár területre adtunk be egységes területalapú támogatási kérelmet. A 2025. évben tovább folytattuk az AKG pályázatunkat. 576,8746 hektáron MTÉT madárvédelmi szántó, 204,1570 hektáron horizontális szántó program kapcsán vállalt feladatokat.

Az elvégzett kezelési tevékenységeket az alábbiakban mutatjuk be.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Nyugat-Bükki Tájegység

Az Ostoros településhez tartozó, Rétre-járó dűlőben közel 1,5 hektáron 2025-ben is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepek és a sztyepecserjések állapota stabilizálódott.

Bélapátfalván, a Bél-kő csúcsának DK-i részén, a fokozottan védett magyarföldi husáng (*Ferula sadleriana*) élőhelyén villanypáztort helyeztünk ki a vegetációs időszakban. Célja az értékes élőhelyen komoly taposási és rágási kárt okozó muflonállomány kizárása volt.

Kelet-Bükki Tájegység

Az elmúlt években a szántó hasznosítás teljesen megszűnt a tájegységben lévő, saját vagyonkezelésű területeken. Az elmúlt években szántó művelési ággal bérbe adott területek esetén is kivétel nélkül kaszáló vagy legelő hasznosítást írnak elő a haszonbérleti szerződések.

2025-ben folytattuk a régi gyümölcsfajták megőrzését célzó programunkat, az oltványok ápolása és korona kialakító metszése történt meg. A régi őshonos alma és körtefajták megmentése céljából a Fajtaoltalmi Nonprofit Kft-vel együttműködve 187 db csemete az év folyamán került elültetésre az előző évi telepítések folytatásaként.

Dél-Borsodi Tájegység

A tájegységben az Igazgatóság által vagyonkezelt területek aránya megközelíti a 80%-ot. A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, nem saját kezelésre tervezett területek legnagyobb része az elmúlt években haszonbérbeadásra került, nagyrészt helyben élő, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók részére.

A tájegységben a természetvédelmi élőhely kezelési feladatok ellátását a Batúz-tanyán lévő furioso-north star ló, magyartarka szarvasmarha és kárpáti borzderes szarvasmarha állomány legeltetésével végeztük a 2025. évben. A telepen lévő állatállomány szálaskarmány szükségletét vállalkozók segítségével állítottuk elő, ezenkívül környékbeli gazdálkodóktól vásároltunk szálaskarmány bálákat. A takarmányként szolgáló árpa, tritikálé és zab előállítását is külső vállalkozó bevonásával oldottuk meg. A saját kezelésben hagyott szántóföldi területek kezelése az élőhelyek fenntartásán túl elsősorban a tájegység állatállományának takarmány szükségletét volt hivatott kielégíteni. A megtermelt, 115,1 t őszi árpából 55 t takarmányként került felhasználásra, a maradék 60,1 t értékesítésre került. A szalmája az állatok takarmányozására lett felhasználva. A betakarított 137,18 t tritikáléból 48 t szintén a takarmányozást szolgálja, a fennmaradó 89,18 t értékesítésre került. Szalmája az állatok takarmányozására lett felhasználva. Őszi zab 79 t termett, amit teljes egészében a takarmányozásra használtunk fel, szalmája szintén az állatok takarmányozására lett felhasználva. Terv szerint 2025-ben, a megtermelt termények teljes mértékben az állatok takarmányozását fedezték a szükséges mértékben, szemtermés és szalma tekintetében.

2024. őszén 27,5533 hektáron őszi tritikálét, 21,1123 hektáron őszi árpát, 21,5978 hektáron őszi zabot vetettünk. A szántóföldi munkákat vállalkozó bevonásával végeztettük. Az eleve kevés kalászos terület miatt a szalmaszükséglet egy részét vásárlás útján a szomszédos nagygazdaság területéről szereztük be 2025-ben is.

A biztonságos takarmányellátás érdekében megfelelő vetésforgó kialakításával 2025 őszén 24,6566 ha őszi árpa, 28,9535 ha tritikálé, és 14,4047 ha őszi zab került elvetésre.

Mátrai-és Tarna-Lázbérci Tájegység

Tarna-Lázbérci Csoport

A Tarna-Lázbérci területen a saját vagyonkezelt területek összesen hozzávetőleg 700 ha-t tesznek ki. Ezek között csak néhány szántó van, amelyek kis (jellemzően 1 ha alatti) kiterjedésűek. A felhagyás okozta visszagyepesedés miatt már évek óta a szántóként való művelés helyett

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

természetvédelmi gyepkezelés zajlik rajtuk. Saját vagyongazdálkodási területeken a rendszeres ellenőrzés valósult meg, ami igaz a haszonbérbe adottakra is.

Mátrai Csoport

A Parádi állattartó telep: állagmegőrző karbantartása (kerítésjavítás-építés, ereszcsonna helyreállítás, tetőcserepek megigazítása), kétszeri gyommentesítő kaszálás történt meg saját forrásból.

Dél-Hevesi Tájegység

A szántóföldek a térségben jellemző, jelentős területi részesedésének megfelelően a szántóföldi gazdálkodás a tájegységben folyó vagyongazdálkodási és területkezelési tevékenység meghatározó eleme. A gazdálkodás speciális jellegét elsősorban két fontos szempontrendszer együttes érvényre juttatása adja, mely szerint a szántóföldi környezethez, mint élőhelyhez köthető életközösségek és kiemelt természeti értékek (pl. madárfajok) élőhelyi igényeinek megfelelő területkezelés valósuljon meg, gazdaságilag is fenntartható keretek között. A gazdálkodás során megtermelt termény mennyiségét a termőhelyi adottságokon és a természetvédelmi technológiát meghatározó előírásokon túl a természetvédelmi jellegű prioritások előtérbe helyezése határozta meg.

A szántóföldi növénytermesztési feladatokat vállalkozókkal végeztettük el.

Az elsődleges, élőhely kezelési cél mellett a növénytermesztési ágazat fontos feladata a saját állatállomány szűrés és szemes takarmányigényének biztosítása, valamint a természetvédelmi célok elérése mellett lehetővé váló árunövény előállítás.

A szántóföldi növénytermesztéssel hasznosított terület mértéke 619,6163 hektár, amiből 146,4807 hektár lucerna, 140,9811 hektár zöldség, 34,5074 ha keverék kultúra, 1,1720 ha méhlegelő és mézontófi, 23,2444 ha Pannonbükky, a maradék 273,2307 hektár egyéb szántóföldi növénykultúra (árunövény). A növénytermesztés munkálatait – tekintettel a tevékenység humán erőforrás és gépkapacitás igényére – továbbra is teljes egészében vállalkozói bémunkákra alapozzuk.

Természetvédelmi célú gyepkezelést a tájegységben mintegy 803 hektár területen végzünk, ebből 414 hektárt kaszálóként hasznosítunk Dormánd, Tiszanána, és Poroszló településeken. A kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér- és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása a célunk, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg. A megtermelt réti szénát a Tarnaszentmiklóson tarott magyar szürkemarha és kárpáti borzderes szarvasmarha gulya téli takarmányozására használjuk fel.

A fennmaradó közel 389 hektáros területen magyar szürkemarha gulyával történő legeltetési területkezelést valósítunk meg Tarnaszentmiklós, Pély, valamint Hevesvezekény határában.

Nógrádi Tájegység

A Salgótarján közigazgatási határában lévő, a közelmúltban Igazgatóságunk vagyongazdálkodásába került Bagó-kő bánya kb. fél hektáros bányaudvarában 2025-ben folytattuk a fehér akác injektációs kezelését. A munka a védett és ritka sziklai repcsény (*Erysimum crepidifolium*) állomány természetvédelmi helyzetének javítását célozza meg.

Az Ecseg és Csécse közigazgatási határában lévő Sós-réteken folytattuk a korábbi években is gyakorolt gyepfenntartó kaszálást (kb. 10 hektáron). Az inváziós növényfajok területen megtalálható állományainak 2022-ben megkezdett vegyszeres kezelése 2025-ben is folytatódott. Ennek eredményeként több védett növényfaj állománya került kedvezőbb természetvédelmi helyzetbe.

A Pásztó 0216/5 hrsz-ú földrészleten, 16 ha-os területen selyemkóró és fehér akác vegyszeres kezelését folytattuk 2025-ben.

A BNPI vagyongazdálkodásban lévő telephelyek (Ipolytarnóc, Salgótarján-Baglyaskő, Garáb, Hollókő) gyepterületeinek kaszálását rendszeresen elvégeztük

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

6.1. Területvásárlások, kisajátítások adatai

Tárgyi évben az Igazgatóságnak területvásárlási célokra az alábbi pénzügyi forrás állt rendelkezésére:

„Az ökológiai állapot javítása, élőhelyek és hozzájuk kötődő fajok védelme a Tarna-Lázbérc Tájegység vizes élőhelyein, vízfolyásain, állóvizein” elnevezésű pályázati projektből biztosított 3.266.780,- Ft. Ezen forrás felhasználásával a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzetben 2,9698 hektár termértékű „erdő” ingatlan került a Magyar Állam tulajdonába.

6.2. Génmegőrzés

6.2.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében

(2025. 12. 31. állapot szerinti létszámadatok)

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Tyúk	Sárga magyar			
	Fehér magyar			
	Fogolyszínű magyar			
	Kendermagos magyar			
	Fekete erdélyi kopasznyakú			
	Fehér erdélyi kopasznyakú			
	Kendermagos erdélyi kopasznyakú			
Pulyka	Rézpulyka			
	Bronzpulyka			
Gyöngytyúk	Magyar parlagi gyöngytyúk			
Kacsa	Magyar kacsa			
Lúd	Fodrostollú magyar lúd			
	Simatollú magyar lúd			
Nyúl	Magyar óriásnyúl			
Sertés	Szőke mangalica			
	Vörös mangalica			
	Fecskehasú mangalica			
	Fekete mangalica			
Juh	Cikta			
	Cigája			
	Fekete hortobágyi racka	0	0	2
	Fehér hortobágyi racka			
	Gyimesi racka			
	Magyar merino			
Szarvasmarha	Magyar szürke szarvasmarha	270	82	109
	Magyar tarka szarvasmarha	101	17	24
	Kárpáti borzderes	128	53	22

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Faj	Fajta	Egyedszám (db)	Tárgyévi állomány-növekedés (db)	Tárgyévi állomány-csökkenés (db)
Bivaly	Magyar házibivaly			
Ló	Hucul			
	Shagya-arab			
	Gidrán			
	Furioso-North Star	162	35	5
	Nóniusz			
	Lipicai			
	Kisbéri félvér			
	Magyar hidegvérű muraközi típusú ló			
Szamár	Magyar parlagi szamár			
Kutya	Pumi			
	Mudi	2	0	0
	Puli	2	0	0
	Komondor	3	0	1
	Kuvasz			
	Magyar agár			
	Rövidszőrű magyar vizsla			
	Drótszőrű magyar vizsla			
	Erdélyi kopó			
Egyéb	Limousin szarvasmarha	2	1	0
	Keresztezett szarvasmarha	16	17	23

A Dél-Borsodi Tájegységben lévő **Batúz-tanyán** a 2025. évben tovább folytattuk a **furioso-north star lófajta** genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében célpárosításokat hajtottunk végre. A génmegőrzési programunk keretében ritka, csak az Igazgatóság ménésében fellelhető vérvonalak stabilizálása és lehetőség szerint a vérvonalak bővítése a célunk. A 2025. évben a ménes létszáma 34 db csikóval (18 db kancával, és 16 db ménnel) gyarapodott. Továbbá vásároltunk 1 méncsikót. Az év folyamán 2 elhullás volt, és értékesítettünk 3 egyedet. A záró állomány 33 db választott csikó, 28 db növendék kanca, 16 db növendék mén, 68 db tenyészkanca, 8 db tenyészmen és 9 db herélt volt.

Jelenleg a fajta törzskanca országos állományának közel 20 %-a, törzsmén állományának 10 %-a található a tenyészetünkben.

2025. évben a megkezdett munka folytatódott 4-5 éves csikók lovas alatti és fogatos képzésével, melynek köszönhetően már hat ló kettes fogatban és négyes fogatban is dolgozik, továbbá 2025-ben összeállításra került egy ötösfogat is.

Az év folyamán 3 fogathajtó versenyen vettünk részt.

A *poroszlói* fogatversenyen 2025. májusában kettesfogat CAN-C (H2) kategóriában a Ritmus és Emlék nevű kancáinkból álló kettesfogat vett részt.

Abonyban 2005. július 4-5-én került sor a CAN-C, CAN-D fogathajtó versenyre, amelynek kettesfogat CAN-D - Éjszakai akadályhajtás kategóriájában szintén Ritmus és Emlék a 6. helyen végzett. A kettesfogat CAN-C (H2) kategóriában ugyanez a fogat a 14. helyen végzett.

Mezőkeresztesen 2025. július 27-én szintén ugyanez a kettesfogat CAN-C (H2) kategóriában a 9. helyen végzett.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A versenyeken való részvétel fő célja - hajtó fiatal korára való tekintettel - a versenyrutin szerzés volt, továbbá a lovak éjszakai és nappali fényviszonyok közötti kipróbálása.

Díjugrató versenyen összesen 1 alkalommal vettünk részt Ügyfél nevű tenyészménünkkel. A többi rendezvényen bemutatási céllal vettünk részt vele.

Vecsésen 2025. július 20-án megrendezett díjugrató versenyen 100cm kezdő lovas vrsz. nyitott kategóriában a 8. helyen végzett. 100cm nyitott vrsz. kategóriában a 12. helyen végzett.

A versenyeken való részvétel céljai az egyes egyedekben rejlő képességek felmérése, versenyrutin szerzése, a lovak képességeinek kibontakoztatása. Fontos cél továbbá a furioso-north star fajta bemutatása és népszerűsítése. Lovainkat szakmai kiállításokon is be tudtuk mutatni a 2025. évben.

A fajtabemutató keretein belül a 2025. évben több helyen is meg tudtunk jelenni.

- Júliusban meghívásnak eleget téve Erdélyben, Oltszemen megrendezett nemzetközi versenyen vettünk részt versenyen kívül bemutatási céllal egy kettesfogattal (Ritmus-Emlék).
- A 44. Kösely Kupán Hajdúszoboszlón két kettesfogattal (Ritmus-Emlék, Aranyos-Dáma) és egy tenyészménrel (Ügyfél) vett részt Igazgatóságunk.
- A Debrecen Expón augusztus végén egy tenyészmént (Ügyfél) tudtunk bemutatni.
- A Kaposvári Állattenyésztési Napokon először mutattuk be az Aranyos, Emlék, Dáma, Dilemma és Ritmus kancákból összeállított ötösfogatot, és Ügyfél nevű tenyészménünket mutattuk be.

A szervezők és a rendezvényeken jelenlévő lovas szakemberek is elismerően nyilatkoztak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság lovainak teljesítményéről, mely a ménesben folyó munka elismeréseként értékelhető.

A régi fajtákat nagyon veszélyezteti a modern tenyészcélok kizárólagos követése. Többnyire divatos fajták, a modern sportló használata révén lehet a célt leggyorsabban elérni. A módszert az anyagi érdek is elősegíti. A hagyományos fajták léte így veszélybe kerül. Emiatt fontos a furioso-north star fajta hagyományos magjának megőrzése, mind a külső forma, mind a származási adatok, a fajtatiszta ősök figyelembevételével.

A 2025. évben a Dél-Borsodi Tájegységben lévő **Batúz-tanyán tartott kárpáti borzderes szarvasmarha** állományban az év során 29 db borjú született (15 db nőivarú, 14 db hímivarú), és a génmegőrzési koncepció irányelveit figyelembe véve 17 egyed került ki az állományból értékesítés révén. Az értékesített egyedek között volt a tenyészbika is, amelynek pótlására új bikát nem tudtunk az év folyamán vásárolni. A 2025. év végén az állatok száma 73 db volt az alábbi korcsoport szerinti megoszlásban: 18 db szopós borjú, 11 db választott üszőborjú, 4 db választott bikaborjú, 7 db növendék üsző, 33 db tehén.

A 2025. év folyamán a Batúz-tanyában tartott **magyar tarka szarvasmarha** állományunk 16 db borjúval növekedett, 9 db nőivarú és 7 db hímivarú állat született. Továbbá vásároltunk 1 tenyészbikát. Az év során 20 egyed értékesítésre került, közöttük 2 tenyészbika is. Elhullott 4 egyed. 2025. év végén a magyar tarka szarvasmarha állományunk létszáma 101 egyed volt, mely 73 db tehénből, 2 db növendék üszőből, 1 db tenyészbikából, 11 db választott üszőből, 1 db választott bikaborjúból és 13 db szopós borjúból állt.

Az állattartó telep takarmányszükségletének kielégítésére a saját termesztésű takarmánykészletünk kevésnek bizonyult, ezért az év folyamán még 1624 db szénabálát és 213,3 mázsa kukoricát vásároltunk.

A **tarnaszentmiklósi Szürke Szállás állattartó telepen tartott magyar szürke szarvasmarha** állományunkkal a Dél-Hevesi Tájegység közel 360 hektáros egybefüggő gyepterületét kezeljük, mely más állatfajta legeltetésére adottságai, illetve sajátos vegetációja miatt nem alkalmas. A 2025. év folyamán 82 db (30 db üsző, 52 db bika) egyed született. A gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyészállományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesületétől (MSzTE) 2022.04. 19-től 2025. 03. 31-ig terjedő időszakra 3 db tenyészbikát kaptunk használatra a tiszta vérben történő tenyésztés elősegítése és a magasabb genetikai értékű szaporulat támogatása céljából. Mivel a tenyészbikák használati megállapodása 2025. március 31-én lejárt, az Egyesület a bikákat leszállította, és helyettük újabb 3 tenyészbikát adott használatba a következő három évre.

A 2025. év során 97 egyedet értékesítettünk, 3 egyed hullott el, valamint 6 egyed került kényszervágásra. Az állomány záró létszáma 2025-ben 270 egyed volt az alábbi korcsoportok szerinti megoszlásban: 34 db választott üszőborjú, 41 db választott bikaborjú, 74 db növendék üsző, 118 db tehén és a 3 db egyesületi bika.

A **tarnaszentmiklósi Szürke Szállás állattartó telepen** lévő **kárpáti borzderes szarvasmarha** állományban több év kihagyás után részben saját bikával, majd annak elhullását követően bérfedeztetéssel tudtunk fedeztetni 2024-ben, így 2025-ben 23 borjú született (13 db üsző, 10 db bika). Az év folyamán sikerült vásárolnunk egy tenyészbikát. Elhullott 1 egyed, értékesítettünk 1 egyedet, kényszervágásra került 3 egyed. Az állomány létszáma 2025. év végén 55 egyed volt: 24 db tehén, 8 db növendék üsző, 1 db tenyészbika, 12 db választott üsző és 10 db választott bika.

Az állattartó telep takarmányszükségletének kielégítése céljából 300 db lucernabálát és 294 mázsa kukoricát vásároltunk.

A nemzeti park igazgatóságok **ősi magyar kutyafajták** génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat mindamellet, hogy más magyar fajtákkal is dolgozunk. Állattartó telepek őrzésére komondorokat, pásztoroló legeltetési feladatok ellátására mudi fajtájú kutyákat is tartunk. Az év folyamán egy ivartalanított komondor elhullott, egyéb változás nem történt.

Az **Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Területen** bemutatási céllal 2 db hortobágyi rackajuhot tartottunk, ám a 2025. márciusában az országban megjelent ragadós száj- és körömfájás (RSZKF) betegség miatt nehéz döntést kellett meghozni. Annak érdekében, hogy az ipolytarnóci látogatóközpont tovább működhessen, és ne kelljen ideiglenesen zárva tartani, a 2 db racka kényszervágásra került.

6.2.2. Egyéb állatállomány, kezelésük

Árutermelő szaporulat előállítás céljából a meglévő 1 db limousin tenyészbika mellé még egy limousin tenyészbikát vásároltunk a Batúz-tanya állattartó telepre. 2025-ben 17 db (10 üsző, 7 bika) magyartarka tehenekkel keresztezett F1-es borjú született. Az előző évi szaporulatot (23 db) az év folyamán értékesítettük.

Őshonos állattenyésztéshez kapcsolódóan 2025. évben benyújtott támogatásokat az alábbi táblázat szemlélteti.

Támogatás megnevezése	Státusz
Állatjóléti támogatás	Támogatói döntés rendelkezésre áll
KAP-RD25-1-24 Állati genetikai erőforrások ex situ és in vitro megőrzésének, és szakmai támogató tevékenység megvalósításának támogatása	Támogatói döntés rendelkezésre áll
VP - Őshonos állatok in situ támogatása	Támogatói döntés még nem áll rendelkezésre
Tenyészbika tenyésztésbe állításának mezőgazdasági csekély összegű támogatása	Támogatási összeg kifizetése megtörtént
Termeléshez kötött közvetlen hízottbika-tartás támogatás	Előleg kifizetése megtörtént

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

6.2.3. Génmegőrzési tevékenység ismertetése növények esetében

Bükk-vidéken található régi fajták szaporítása

2025-ben folytattuk a régi gyümölcsfajták megőrzését célzó programunkat. A Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központtal (NBGK) kötött Gyümölcsész Megállapodás keretében, 2024-ben szaporított 250 almacesmete kiültetése történt meg 2025-ben. A csemeték a bükk-szentlászlói Áfonyás-rét állományából lettek szaporítva (a területről bővebben ld. lent). A 2024/2025-ös tél folyamán 63 db csemetét ültettünk ki a BNPI telephelyein (központi székhely, Szeleta Park Látogatóközpont, Bükki Csillagda, Bükki Oázis, Harkály Ház, Ipolytarnóci Látogatóközpont, Nyugati Kapu Látogatóközpont, Borostyán Vendégház, Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház, Tardi Tájegységi Központ). További 50 csemetét háromoldalú együttműködési megállapodás keretében helyeztünk el önkormányzatoknál (Tard, Szomolyai Közös Önkormányzati Hivatal Tardi Kirendeltsége, Kács Község Önkormányzat, Bükk-szentkereszti Közös Önkormányzati Hivatal). 120 csemete az Áfonyás-rétre került kiültetésre 2025 novemberben, 17 db-ot pedig a Sánc utcai telephelyen létrehozott faiskolában tartottunk, a jövő évben felmerülő esetleges veszteség pótlására.

Bükk-vidéken található régi fajták megőrzését célzó lakossági programok

A lakosság tulajdonában lévő idős, hagyományos és tájfajta gyümölcsfák megmentésére kínáltunk lehetőséget 2025 márciusában. Három időpontban és helyszínen vártuk azokat az érdeklődőket, akik oltóvesszőt hoztak idős fáikról, melyekből a program keretében új oltványokat kaphattak. Összesen 85-féle oltóvesszőt hoztak a résztvevők, ezekből kb. kétszáz oltvány készült. Az oltóvesszők közel fele (42) almáról származott, őket követték a körték (14), szilvák (12), cseresznyék (8), kajszibarackok (7) és naspolyák (2). A program során szaporított régi almafajták: fekete tányéralma, sóvári, rétesalma, húsvéti rozmaring, csörgőalma, Sándor cár almája, törökbálint, lánysecsű, fehér téli kálvil. Régi körtéfajta: méz-körte, arabitka, nyári kármán és császárkörte. Egyéb gyümölcsök: zöld és fehér ringló szilva, besztercei és veresszilva, gönci magyar kajsz, szomolyai cseresznye.

Az Igazgatóságunk kezelésében lévő rekonstruált szórványgyümölcsösök:

Tard/Bála-völgy (Tardi-legelő Természetvédelmi Terület):

2016-ban, fajtamegőrzési célból telepített gyümölcsös, jelenleg 180 gyümölcsfával. 90%-a hagyományos almafajtákat/fajtaköröket (sikulai, ponyik, batul, sóvári, húsvéti rozmaring, renet fajtakörök, egri piros, aranyparmen, kálvil) képvisel, kevesebb a körte (árpás, búzás, kedves, kerek, Károly). 2020-ban 30 db fehér besztercei (vagy aranyszilva) magonc telepítése történt meg. 2025-ben a terület gondozása, az elpusztult egyedek pótlása és a fák ápolása Igazgatóságunk saját dolgozóinak közreműködésével megtörtént. Ezen kívül kijelölésre került egy újabb, 2 hektáros terület, ami a jövőben tervezett további fajtamegőrzési tevékenységnek fog otthont adni.

A Bükki Nemzeti Park területén lévő, Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő területek

Áfonyás-rét vagy Nagy-legelő/Bükk-szentlászló (Miskolc - Bükk-szentlászló 02053/b hrsz., Miskolc 222/Ti):

A 32,1 ha-os terület elhelyezkedése a Miskolc község határához csatolt Bükk-szentlászlón helyezkedik el. Nagy kiterjedésű terület, melynek egyedülálló értékességét az adja, hogy az itt található összes almafa magonc, a természetes szelekció eredményez máshol nem látott formagazdagságot. Rengeteg az almafa a területen, az egyedek az ismert fajtakörökbe nem, vagy nagyon nehezen sorolhatók be. A területen folytattuk a 2023-ban megkezdett élőhelykezelést.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Megvalósult az északi részen kijelölt 1,84 ha nagyságú terület bekerítése, kaszálása és az elkerített területen belül 120 db almafa csemete telepítése (ld. fent).

6.3. A nemzeti park igazgatóság saját vagyonkezelésében álló erdőterületek

Igazgatósági vagyonkezelésben lévő erdőterületek ¹	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	19,36	5	3
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	604,33	105	10
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	1 699,97	489	10
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	2 107,48	589	16
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	177,16	58	5
További, a fenti sorokban nem szereplő , saját kezelésben lévő erdőterületek			
Összesen ²	4 608,30	1 246	20

Erdőtörvény 7. § szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA ³)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Bükkösök	281,88	K7a-9110, K5-9130, LY3-9150
Gyertyános tölgyesek	364,61	K1a-9160, K2-91G0, K7b-91G0
Tölgyesek	671,47	L2x-9110, L4a, L4b, LY2-9180, LY4-9150, L5-91F0, M2-91I0
Cseresek	595,62	L2a-91M0
Molyhos tölgyesek	61,76	L1-91H0, M1-91H0
Hazai egyéb kemény lombosok	326,46	LY1-9180, LY2-9180, LY3-9180, LY4-9180, J5-91E0, J6-91F0, RC, M8-6210
Hazai nyarasok	146,82	J4-91E0
Víztűrő egyéb lágylomb	74,28	J1a-91E0, J3-91E0, J4-91E0, J2-91E0, J5-91E0, RB
Hazai egyéb lágylomb	5,64	LY2-9180, LY3-9150, LY3-9180
Erdei fenyves - ahol tájhonos	0,00	
<i>Felújítási kötelezettség alatt álló terület</i>	101,93	P1, P8

Erdőtörvény 7. § szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Faállomány-típus (OEA)	Faállomány-típus területe (ha)	Előforduló élőhelytípusok felsorolása (Á-NÉR kód és Natura 2000 kód)
Akácosok	744,87	S1, S6, RDb
Idegenhonos kemény lombosok	45,71	S3, S6, RDb

¹ OEA alapján, ahol releváns.

² Átfedések kiküszöbölésével, tehát az eredmény legyen azonos az igazgatóság összes saját kezelésű erdőterületével.

³ Az OEA-ban még a korábbi (részletesebb) kategóriákkal szereplő faállomány-típus megnevezéseket kérjük konvertálni, ha ez nem megoldható, akkor új sorok is nyithatóak.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Nemes nyarasok és nemes fűzesek	207,58	S2, S3
Erdei-, fekete- és egyéb fenyvesek	387,56	S4, S5, RDa
Felújítási kötelezettség alatt álló terület	30,21	P1, P8

Üzemmód szerinti területi arányok természetesség szerint 2 táblázatra osztva:

Erdőtörvény 7. § szerinti a, b, c természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	6,39
	Fokozatos felújítóvágás	45,40
	Szállalóvágás	52,63
Vágásos üzemmód összesen		542,78
Átmeneti üzemmód		679,09
Örökerdő üzemmód		684,66
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		771,62

Erdőtörvény 7. § szerinti d, e, f természetességi kategóriájú erdőrészek		
Üzemmód		terület (hektár)
Vágásos üzemmód	Tarvágás	295,43
	Fokozatos felújítóvágás	9,60
	Szállalóvágás	15,22
Vágásos üzemmód összesen		815,41
Átmeneti üzemmód		784,34
Örökerdő üzemmód		12,93
Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód		29,20

A fenti táblázatokban feltüntetett adatok a 2025. novemberében rendelkezésünkre bocsátott OEA adatbázis alapján kerültek kitöltésre.

A problémamentes, teljes egészében általunk vagyonkezelt területeken már bejelentkeztünk erdőgazdálkodóként. Ezeknél megkaptuk a vagyonkezelői szerződést, egyeznek a művelési ág határok is. Két erdőgazdálkodó esetén használati megosztás történt, azokon a területeken az erdőgazdálkodói bejelentkezést 2026-ban tervezzük. Minden más esetben a bejelentkezésnek olyan akadályai vannak, amelyeket csak központi intézkedéssel lehetne megoldani. Több területen nem tudunk bejelentkezni ennek hiánya miatt.

Ahol nem lehet megszerezni az 1/1-es állami hányadot, ott tényleges, vagy használati megosztásra lenne szükség. Sajnos olyan eset is van, ahol a megosztás a területi korlát miatt nem is lehetséges. Nagy segítség lenne valamilyen egységes központi eljárásrend kialakítása, illetve jogi segítség nyújtás ezekre az esetekre. Továbbra is szükség lenne a szintén osztatlan közös, részben állami tulajdonú, de magánerdőgazdálkodók által kezelt erdők helyzetének rendezésére is. Akár valamilyen egységes erdőhasználati rendszer kialakításával, akár központiilag összefogottan levezényelt ingatlanmegosztásokkal.

▪ Koncepció, alapelvek, célok.

Igazgatóságunk erdőkezelésének elsődleges célja a természetvédelmi erdőkezelés.

Erdei élőhely-fejlesztést erdőkezeléssel a nevelővágások, tarvágások, szállalóvágások, szállalások, valamint egyéb fakitermelések során valósítottunk meg 103,51 ha területen. A fahasználatok jelölése során a hagyományos, sematikus erdőkép kialakítása helyett a meglévő erdei élőhelyek, ritkább fafajok megőrzése érdekében történt a beavatkozás. A beavatkozások jellemzően

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

a LIFE16NAT/IT/000245 (LIFE4OAK Forests), projektünk keretében történtek. A projekten kívüli fahasználatok során fásításból való fakitermelés és veszélyes fák miatti beavatkozások történtek.

Amint a faállománytípusok táblázatából látható, a vagyonnevelt erdőterület több mint 1/4-e idegenhonos főfafajú. Ezek java részének fafajcserés átalakítására kellene törekedni. Az invazív, jól sarjadó fafajok esetén (elsősorban fehér akác) az állomány kitermelés előtti vegyszeres kezelésével kell megakadályozni a termelés utáni sarjról való felújulást. A fenyvesek esetén a jobb termőhelyeken gyakorlatilag spontán megindul az őshonos lombossá alakulás, az alsó szintben és a felnyíló foltokban megjelennek a lombos csemeték. Itt arra kell figyelni, hogy sokszor a nemkívánatos, idegenhonos lombos fajok is terjedésnek indulnak. A rossz termőhelyeken alátelítéssel kell segíteni az átalakulást. A nemes nyarasoknál, melyek leginkább ártéri területeinken állnak, a kisebb területű (2-3 ha) tarvágások után, talajelőkészítéssel végzett mesterséges felújítást kell alkalmazni.

Mivel a jelenlegi erdőfelújítási kötelezettségeinknek sem tudunk teljes mértékben eleget tenni, így újabb felújítási kötelezettséggel járó fakitermeléseket nem vállalhatunk be. Pusztán a bevétel érdekében „a nemzeti park igazgatóságok természetvédelmi célú vagyonnevelési tevékenységének egységes szakmai alapelvek szerinti ellátásáról” szóló 9/2020. (XII. 23.) AM utasítás 6.6.5. b) pontja értelmében nincs is erre felhatalmazásunk. A vagyonnevelt erdeinkben más, jelentősebb bevételt biztosító fakitermelések a természetvédelmi céloknak és a természetvédelmi kezelés szellemiségének megfelelően nincsenek az erdőterveinkben.

▪ **Erdőállapotra vonatkozó kutatási és monitorozási tevékenység**

A Life4Oak Forests projektben az érintett területeken a projekt elején alapállapotfelvétel történt az erdőállomány tekintetében, illetve egyes állatcsoportokra nézve is (madarak, külön a harkályfélék, denevérek, szaproxylofág rovarfajok stb.). Ezek változásának értékelésére több kontroll monitoringra is sor kerül a projekt során. 2025-ben madár pontszámlálás történt 7 területen 47 ponton és denevér hang alapú monitoring 3 területen 45 ponton.

▪ **Mag- és csemetetermelés, beszerzés**

A vagyonnevelt területünkön a 2025-ös évben lényegében nem volt tölgy makktermés. Saját csemetetermelést, mivel ennek szinte minden feltétele hiányzik, nem végzünk. A csemeteszükségletünket a két legközelebbi (Hatvan, Mezőcsát) csemetekertből elégítettük ki.

Sajnos a csemetetermelői piac erősen beszűkült és hektikussá vált. Egyes fafajokból alig, vagy egyáltalán nem termelnek az országgrészben. Esetenként a lekötött csemetét (egy részét) is eladják a korábban jövő vevőnek. Ilyen esetben vagy más fafajt kell választanunk, esetleg a megrendeltől eltérő minőségű csemetével kell beérnünk.

▪ **Fahasználat**

Erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőművelés

2025. során nagyjából 59.000 db csemetét ültettünk el. Ez két helyen megismételt első kivitelben, a folyamatban levő szerkezetátalakítások pótlásaiban és a Life4Oak Forests projekt szerkezetjavító beavatkozásaiban került felhasználásra több község határában (Buják, Bükkzsérc, Felsőtárkány, Felsőtold, Gyöngyös, Ipolytarnóc, Mátraszőlős, Tiszabábolna, Tiszadob, Tiszadorogma, Tiszakeszi).

Nagy területen van erdőfelújítási kötelezettségünk, a tavasz és a nyár során ezeken végeztünk illetve végeztünk gépi és kézi ápolást.

A Life4Oak Forests projektben a tarvágásos akác szerkezetátalakítások területén és lékekben végeztünk többszöri ápolást; emellett tisztások, nyiladékok fenntartási munkáit is végeztük.

A bekerítetlen erdőfelújításaink mindegyike erős vadkárrel érintett. A bekerített területeken is volt helyenként vadkárunk, mikor fa rádőlése miatt a kerítés hosszabb-rövidebb ideig átjárható volt. A Bélapátfalva 89 B, Bükkzsérc 61 D, Cserépváralja 44 C, Mezőnagymihály 7 B erdőrészek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

esetében is észleltük nagyvad jelenlétét a kerítésben, mindegyik helyen egyeztetünk a vadgazdálkodóval a kerítések vadmentesítésére. A kerítések javítását, karbantartását saját erőből és vállalkozókkal is végeztettük.

Az élőhelyeket is erősen degradáló, valamint az erdőfelújításokat egyre jobban ellehetetlenítő vadállomány károsító hatása elleni védekezés az erdősítések nagy részében csak további vadkárelhárító kerítések segítségével lenne megoldható. Évek óta az erdészeti ágazat országos problémájának tekinthető a rendkívül túltartott vadlétszám, amely miatt a legtöbb területen kizárólag kerítés alkalmazásával és folyamatos ellenőrzéssel lehet erdőfelújítást végezni, akár az természetes, akár mesterséges felújítás esetén.

Igazgatóságunkon az erdőgazdálkodással járó adminisztrációs feladatokat, ill. az erdőterületek egy részének kezelését 2 fő erdőmérnök, 1 fő erdészeti munkatárs, összesen 3 fő erdészeti szakszemélyzet és két fizikai dolgozó látja el. Az erdőterületek túlnyomó részének kezeléséhez az Igazgatóság külső szolgáltatást vesz igénybe.

Az erdőkezelési munkák és költségeik:

Művelet	Alaptevékenység		Life4Oak		KEHOP	
	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)	Terület (ha)	Költség (eFt)
Erdősítés (talajelőkészítés is)	13,41	10151	12,97	4778	13,41	10151
Ápolás	155,77	11010	26,26	6866	155,77	11010
Speciális erdő-kezelési beavatkozás (holtfa, sebzett fa képzés, lékek kialakítása)			97,46	4618		
Makktermés védelme, lékek kerítése (kis kerítések)			5,98	14171		
Vadkárelhárítás (nagy kerítések, egyéb módok)	4,2	503	0,08	280	4,2	503
Invazív fajok visszaszorítása vegyszerrel			5,00	2260		
Fakitermelés	7,75	3570			7,75	3570
Összesen:	181,13	25 234	147,75	32 973	181,13	25 234

Erdőkezelés, fahasználat tájegységenként

1. Dél-Borsodi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Tiszadob, Tiszabábolna, Tiszakeszi, Mezőnagy Mihály) – 150,81 ha
- Erdősítések pótlása (Tiszadob, Tiszabábolna, Tiszakeszi) – 10,33 ha

2. Nógrádi Tájegység:

- Erdősítések ápolása (Buják, Felsőtold, Ipolytarnóc, Mátraszőlős) – 10,76 ha
- Erdősítés (L4O lékekbe; Buják, Mátraszőlős) – 3,93 ha
- Pótlás (akác szerkezet-átalakítás őshonos kemény lombos erdővé; Buják, Felsőtold, Ipolytarnóc, Mátraszőlős) – 4,68 ha
- Speciális erdőkezelési beavatkozások (L4O lék kialakítás; Buják, Mátraszőlős) – 38,91 ha, 128 m³
- Fakitermelés (fásításból több helyszínen) – 5 ha
- Kis kerítések (L4O lékek védelme, 1,2 m magas; Buják, Garáb, Mátraszőlős) – 3,35 ha, 5805 m
- Invazív irtás vegyszeres kezeléssel (Buják) – 4,00 ha

3. Mátra és Tarna-Lázberc Tájegység:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- Erdősítések ápolása (L4O lécek; Gyöngyös) – 1,47 ha
- Erdősítés (L4O lécekbe; Gyöngyös) – 1,53 ha
- Fakitermelés (veszélyes fák; Parád) – 0,05 ha (8 db fa, döntés után helyben maradt)
- Kis kerítések (L4O lécek védelme, 1,2 m magas; Gyöngyös) – 1,14 ha, 1990 m

4. Nyugat-Bükki Tájégség:

- Erdősítések ápolása (Bélapátfalva, Cserépfalu) – 11,25 ha
- Erdősítés (L4O lécekbe; Bükkzsérc, Felsőtárkány) – 2,92 ha
- Pótlás (akác szerkezet-átalakításban talajelőkészítés; Bélapátfalva, Cserépfalu) – 1,85 ha
- Speciális erdőkezelési beavatkozások (L4O lék kialakítás; Bükkzsérc, Felsőtárkány) – 58,55 ha, 406 m³
- Fakitermelés (kőrispusztulás miatti termelés; Felsőtárkány) – 1,00 ha (vevői termelés, félbeszakadt)
- Kis kerítések (L4O lécek védelme, 1,2 m magas; Bükkzsérc, Felsőtárkány) – 1,50 ha, 2625 m
- Vadkárelhárító kerítés javítás/karbantartás (Bélapátfalva) – 640 m (0,13 ha redukált ter.)
- Invazív irtás vegyszeres kezeléssel (Cserépfalu) – 1,00 ha

Kelet-Bükki Tájégség:

- Erdősítések ápolása (Cserépváralja) – 4,07 ha
- Pótlás (akác szerkezet-átalakításban talajelőkészítés; Cserépváralja) – 1,50 ha
- Vadkárelhárító kerítés javítás/karbantartás (Cserépváralja) – 700 m

5. Dél-Hevesi Tájégség:

- Erdősítések ápolása (Poroszló, Tiszanána) – 1,40 ha; L4O (Kerecsend) – 2,40 ha
- Gyepkezelés (L4O; Kerecsend) – 2,53 ha
- Vadkárelhárító kerítés javítás/karbantartás (Kerecsend) – 400 m (0,08 ha redukált ter.)

Az elvégzett erdőművelési és fahasználati munkák összesítő táblázata

Munkaművelet	Terület (ha)	Erdőterületről kihozott faanyag (nettó m ³)	Kitermelt faanyag (bruttó m ³)
Erdőfelújítások ápolása vállalkozóval*	180,76	-	
Pótlások (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	18,36	-	
Faállomány nevelés (TI, TKGY, NFGY, KGH, ET)	84,72	80	333
Egészségügyi termelés	10,76	177	205
Véghasználat (TRV, SZV, FVB, FVV)	13,79	0	15
Összesen:	-	257	538

* halmozott terület munkaműveletenként

** egyszeres terület (padkázás, tányérozás, csemeteültetés)

Erdővédelmi tevékenység

Erdővédelmi tevékenység végzésére nem volt szükség.

Inváziós (és egyéb tájidegen) fásszárúak visszaszorítása

- Ahogy a tájegységenkénti erdőkezelési munkák felsorolásában is látható, vegyszeres akác visszaszorítás történt a L4O projekt állományaiban és szerkezetátalakításos erdőfelújításaiban. Az állományokban elszórtan, szálanként vagy kisebb csoportban található akác fákat injektálással kezeltük. A szerkezetátalakításos erdősítésekben a felverődő akác sarjak előléseire törzskenést alkalmaztunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Károsodott területek

Az idei év ismét rendkívül száraz és meleg nyarat hozott. Ennek következtében folytatódtak a lucos állományainkban megkezdődött szűkárók. Bélapátfalva és Salgótarján községhatárt érinti ez a probléma. Sajnos mindkét területen nagyon magas a vadlétszám. A károsodott területekről egészségügyi termeléssel el kellene távolítani a faanyagot, majd keríteni kellene, vagy az egész érintett erdőrészt kitermelni és bekeríteni, majd beerdősíteni, mivel a fertőzés úgyszólván tovább terjed, és idővel az egész állomány pusztulása várható. Ez viszont nagy vágásterületek keletkezését vonná maga után, amit jó lenne elkerülni. Emellett sajnos a kőris elegyes állományainkban mindenütt észlelhető a kőrispusztulás, ami leginkább a magas- és magyar kőriseket érinti. Ahol ezek a fafajok nagy elegyarányban vannak jelen, ott várható, hogy a későbbiekben erdőfelújítási kötelezettség keletkezik és fafajcserére lehet szükség. Felsőtárkányban egy 1 ha-os területen egyéb termelésként pár egyéb őshonos fa kivételével gyakorlatilag véghasználatot van folyamatban a kőrises állományrész teljes pusztulása miatt.

Erdőtervezésben való részvétel.

Az Igazgatóság elsődleges kötelessége és célja saját vagyonkezelésű erdeiben költségvetési forrásai függvényében a folyamatos erdőborítást biztosítani képes, természetközeli, változatos, fajgazdag erdők fenntartása. Ennek érdekében az erdőtervezések során is igyekszünk a vágáskorok emelésével, megfelelő üzemmódok alkalmazásával ezt az irányt képviselni. Így egyre magasabb az örökerdő-, átmeneti- és faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódok aránya. Az új jogszabályi előírások némileg nehezítik az örökerdő és átmeneti üzemmód alkalmazását azzal, hogy az erdőgazdálkodótól megkövetelik a meghatározott tartalmú kezelési tervek elkészítését is. Ez esetünkben igen nagy mennyiségű „kampánymunkát” igényelne, mivel magas az ilyen üzemmódú erdeink aránya, amit kizárólag erdőmérnök végzettséggel lehet készíteni.

Az erdőtervezések során biztosítanunk kell a LIFE4Oak Forests projekt keretében zajló beavatkozásokhoz szükséges fakitermelések beépítését is.

Eszköz és infrastruktúra ellátottság

A munkák irányításához szükséges terepi adatgyűjtő, tájékozdást segítő, képrögzítő, valamint egyéb eszközökből az ellátottságunk megfelelő. A nagy működési terület bejárásához szükséges járműpark jó állapotú.

Saját erdőkezelési infrastruktúránk minimális, létszámkorlátaink miatt kezelő személyzet hiányában megfelelő géppark sem került beszerzésre.

Erdőfelújítási kötelezettség, erdősítési hátralék, bírság.

Az erdőfelújítási kötelezettségeink jelentősek. 2019 előtt jelentősebb területeken indítottuk el a tarvágásos szerkezetátalakításokat; elsősorban ártéri nemesnyárasokban, illetve néhány sík- és dombvidéki akácos területen. Különösen az ártéri erdőfelújítások problémásak ápolási szempontból, illetve a vad, árvíz és károsítók is többször visszavetették a sikerességet.

2025-ben befejezés elhúzódnása miatt 84,5 eFt bírságot szabtak ki a Tiszadob 17 J erdőrészletre. A folyamatos vadkár és a kedvezőtlen időjárási viszonyok által okozott abiotikus károk miatt az erdősítésekben további bírságok várhatók.

Faanyag értékesítés.

A vezetői utasításoknak megfelelően az Igazgatóság tűzifa készleteiből nem értékesítettünk, azt a saját telephelyeinkre szállítjuk be, a felmerülő igényeknek megfelelően. Egy kőrispusztulással érintett erdőrészletben egyéb termelésként gyakorlatilag részterületes tarvágást kellett beterveznünk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Erre lábon eladással szerződünk le, így történt ipari fa értékesítés. A keletkező tűzifát innen is saját telephelyeinkre szállítottuk be, felhasználásra.

Egyéb

Egyéb felemerülő esetünk az előző pontokban részletezetteken felül nem volt.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

6.4. Vadászterületeken folyó vadállomány szabályozás

Vadászterület kód száma	Vadászterület megnevezése	Vadászterület kiterjedése (ha)	Állami vagyon- kezelésben lévő terület (ha)	Igazgatósági vagyon- kezelésben lévő terület (ha)
12-552010-202	12-552010-202 kód számú vadászterület	499,0	497,9	497,9
05-653300-205	05-653300-205 kód számú vadászterület	22340,0	17152,2	15243,5
05-657000-205	05-657000-205 kód számú vadászterület	6450,0	3108,0	2595,5

A három vadászterület vonatkozásában összességében az alábbiak szerint alakultak a terv és teríték adatok a 2024/2025 vadászati évben:

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2025-2026	35	30	210	194	183	274

Vadászati év	Róka teríték (db)	Arany sakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2025-2026	363	65	64	411	347

Nógrád vármegyei 12-552010-202 kód számú vadászterület terv és teríték adatai:

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Dámszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2025-2026	33	29	6	3	10	9	29	36

Vadászati év	Róka teríték (db)	Arany sakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2025-2026	5	0	1	0	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei 05-653300-205 kódszámú vadászterület terv és teríték adatai:

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Dámszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2025-2026	-	-	-	-	135	129	80	132

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2025-2026	291	65	59	369	2025-2026

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei 05-657000-205 kódszámú vadászterület terv és teríték adatai:

Vadászati év	Gímszarvas (db)		Dámszarvas (db)		Őz (db)		Vaddisznó (db)	
	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték	Terv	Teríték
2025-2026	2	1	26	26	65	56	74	106

Vadászati év	Róka teríték (db)	Aranysakál teríték (db)	Borz teríték (db)	Dolmányos varjú teríték (db)	Szarka teríték (db)
2025-2026	67	-	4	42	107

Igazgatóságunk három vadászterületen folytat vadgazdálkodóként természetvédelmi vadállomány-szabályozást.

A Nógrád vármegyei 12-552010-202 kódszámú, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság **Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területén** elhelyezkedő vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze bruttó 507,9 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk. A terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyepek. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabdalt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, ezért fontos a vaddisznó állomány szinten tartása a természetvédelmi értékek megóvása érdekében.

A vadállomány szabályozást 1 fő hivatásos vadász irányításával, bérvadászat és szakszemélyzeti vadászat keretein belül valósítjuk meg. Alkalmazott vadászati módok a cserkelés, barkácsolás és a les vadászat.

A vadászterület afrikai sertéspestis (ASP) fertőzöttség szempontjából jelenleg fertőzött terület státuszú. Az ASP eredményeként a vaddisznó állomány jelentősen lecsökkent, a 2025/2026 vadgazdálkodási évben 1 példát elhullott vaddisznó került elő, amelynek vizsgálati eredménye ASP-re negatív lett. A diagnosztikai célú elejtések során nem került terítékre ASP pozitív egyed. A vaddisznó

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

alacsony állománysűrűségét nagyon jól tükrözi a gyepek állapota, alig találni vaddisznó túrast, viszont megnőtt a gímszarvas állomány jelenléte a területen és a dámszarvas is egyre gyakrabban jelenik meg. Mivel a területen a dámszarvas megjelenése nem kívánatos, ezért visszaszorításukra tervmódosítást kérelmeztünk.

A 2025/2026 vadászati évben tervezett állomány szabályozás: 6 gímszarvas bika, 27 gímszarvas tar vad, 4 őzbak, 6 őz tar vad és 2 róka. Vaddisznó állomány szabályozására a NÉBIH minimum 29 pld. diagnosztikai elejtését írta elő. A 2025/2026 vadászati évben 2 gímszarvas bikát, 27 gímszarvas tar vadat, 4 őzbakot, 5 őz tar vadat, 36 vaddisznót, 5 rókát és 1 borzot sikerült terítékre hozni. Apróvad vadászatot nem folytatunk a területen.

A 2025/2026. vadászati évben erdei és mezőgazdasági vadkár nem történt a vadászterületen.

A különleges, természetvédelmi rendeltetésű vadászterület kezelésénél az Európa Diploma ajánlásait kiemelten figyelembe kell venni. Az országhatár ökológiai folyosója mentén a természetes vadszabályozásba lépő védett nagy ragadozó fajok megjelenése várható, a monitorozás korszerűsítése érdekében komplex vadmegfigyelő kamerarendszer (kamera csapda) kiépítése célszerű.

A Borsodi Mezőségben, a 05-653300-205 kódszámú vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen – ami 2008 óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik – kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Alapvető feladatnak tartjuk – elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka, az aranysakál és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett.

A vadászterületen 3 db területhez kötött (pausal) bérvadászati szerződéssel és további egyéni bérvadászati szerződésekkel biztosítunk vadászati lehetőséget a vadászterületen belüli földtulajdonosoknak.

A területen 6 fő hivatásos vadászt alkalmazunk, közülük 2 fő főállású hivatásos vadász és 4 fő a természetvédelmi őri feladatai mellett látja el hivatásos vadász feladatait is.

Sportvadászati tevékenység csak bérvadászat formájában történik. Ennek eredményeként a vadászati tevékenység önfenntartó. Apróvad vadászata csak a mezőgazdasági kárral fokozottan veszélyeztetett területen lévő és nem az Igazgatóságunk használatában álló területeken történik. A vadászterületen a bérvadászati szerződésekkel érintett körzetekben fokozott vadkár megjelenése esetén lehetséges a mezei nyúl vadászata, egyébként teljes kímélet alatt áll. Állomány-változását – a vadászterületen folyó tevékenységek hatását jól jelző indikátorként – folyamatosan figyelemmel követjük. Őz esetében évek óta fenntartható hasznosítás van tervezve és végrehajtva. Az elmúlt néhány évben az elhullások száma növekedett, a területen élő őzek létszámának csökkenését tapasztaltuk. A vaddisznó állomány az intenzív vadászat és főleg az ASP hatásaként jelentősen lecsökkent. Árvizes időszakban az ártereken megmaradt egyedek megjelenése, visszatelepedése várható, amit intenzív vadászati nyomással vissza kívánunk szorítani. Predátorok állományszabályozását a szakszemélyzet és a bérvadászok egész évben végzik.

Az Igazgatóság a vadászterületen 2025/2026. vadászati évben tizenkét alkalommal tartott társas vadászatot és egy alkalommal vaddisznók csoportos diagnosztikai kilövésére is engedélyt kapott. 2025. év tavaszán a vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében dúvad időnyen kívüli vadászatát (fegyveres vadászat, illetve csapdák kihelyezése) kérte az Igazgatóság az illetékes hatóságtól, valamint az éjszakai célzást segítő eszközök alkalmazását a vaddisznó és a szőrmés kártevők további apasztása érdekében. A fenti vadászati évben több alkalommal szlovák bérvadászokat fogadtunk vaddisznó, őz bak, suta és gida vadászat során.

A 2025/2026. vadászati évben 129 db őz (45 bak + 6 gázolás, 33 suta + 8 gázolás, 51 gida), 132 db vaddisznó (26 kan + 1 elhullás, 22 koca, 69 süldő és 15 malac), 24 db mezei nyúl, 145 db fácán, 15 db nagy lilik, 29 db nyári lúd, 22 db tőkés réce, 369 db dolmányos varjú, 240 db szarka, 291 db róka, 59 db borz, 65 db aranysakál került terítékre (élő vad befogás nem volt). Az előző 2024/2025.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

vadászati évhez viszonyítva az őz kevesebb, a vaddisznó, az apróvad és a duvadak száma magasabb. A folyamatos csapdázás és a fegyveres, éjszakai eszközök alkalmazásának köszönhetően.

Igazgatóságunk 2020. március 1-től induló vadászati évtől, a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területét is magában foglaló 05-657000-205 kódszámú vadászterületen, a természetvédelmi érdekek előtérbe helyezésével látja el a vadászati joggyakorló feladatokat. A vadászati tevékenység a természetvédelmi kezelés eszköze, ezért is tartotta Igazgatóságunk fontosnak, hogy a területen vadászati joggyakorlóként is jelen legyen. A tájvédelmi körzet fajgazdag növény- és élővilággal bír, valamint rendkívül változatos élőhelytípusok fordulnak itt elő. A gyepek és szántó területek mellett a Tisza szabályozásának következtében visszamaradt ligeterdők, mocsarak, nádasok, holtágak számtalan védett, fokozottan védett fajnak szolgálnak élőhelyül.

A területen 2 fő hivatásos vadászt alkalmazunk, közülük egy fő főállású hivatásos vadász és 1 fő a természetvédelmi őri feladatai mellett látja el hivatásos vadász feladatait is. Szakmai irányításukkal olyan tudatos vadgazdálkodás folytatását tűztük ki célul, mely a védett fajok megőrzését szolgálja az élőhelyek minimális zavarásával.

A vadászterületen 2 db területhez kötött (pausal) bér vadászati szerződéssel és további egyéni bér vadászati szerződésekkel biztosítunk vadászati lehetőséget a vadászterületen belüli földtulajdonosoknak.

Ezen vadászterület kapcsán is kérte Igazgatóságunk a vadászati hatóság engedélyét a vadászható fajok és a természetvédelmi oltalom alatt álló fajok védelme érdekében dúvad idényen kívüli vadászatához, valamint az éjszakai célzást segítő eszközök alkalmazását a vaddisznó és a szörp kártevők további apasztása érdekében.

Az Agrárminisztérium élelmiszergazdaságért és agrárszakképzésért felelős államtitkárának ÉASZÁT/52/2025. számú utasítása alapján a Sajó vonalától keletre eső területén a 2025/2026. évi vadászati idényben kötelezve voltunk kilőtt rókák veszettségére irányuló monitoring jellegű laboratóriumi vizsgálatához mintagyűjtésre és leadásra.

A 2025/2026. vadászati évben terítékre került 1 db gímszarvas bika, 26 db dámszarvas (6 bika, 10 tehén/ünő, 10 borjú), 56 db őz (19 bak, 17 suta, 20 gida), 106 db vaddisznó (22 kan, 20 koca, 54 süldő és 10 malac), 39 fácán, 42 db dolmányos varjú, 107 db szarka, 67 db róka és 4 db borz. Az előző 2023/2024. vadászati évhez viszonyítva a dámszarvas és a vaddisznó esetén is növekedett az elejtések száma.

6.5. Halgazdálkodási vízterületek

Működési területünkön az alábbi, természetvédelmi szempontból jelentős vízterek találhatók, melyek *nem tartoznak a természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek közé, illetve nem minősülnek védett természeti területen található halastavaknak:*

Vízterület neve: Tiszalúci Holt-Tisza

- Vízter kód: 05-112-1-1 és 05-113-1-1
- Vízterület kiterjedése: 148,04 ha
- Halászatra jogosult: Sporthorgász Egyesület Tiszalúc
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Tiszalúci Holt-Tisza része a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területnek, továbbá a HUBN10005 kódszámú Kesznyéten elnevezésű különleges madárvédelmi területnek és a HUBN20069 kódszámú Kesznyéteni Sajó-öböl elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is. A víztestben a védett és közösségi jelentőségű (Natura 2000) halfajok közül csak a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*) előfordulása ismert, ugyanakkor a víztér számos madár otthona, amelyek között védett fajok is előfordulnak.

Vízterület neve: Lázbérci-víztározó

- Vízter kód: 05-018-1-1
- Vízterület kiterjedése: 34 ha
- Halászatra jogosult: ÉRV Lázbérci Horgászegyesülete
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Lázbérci-víztározó a Lázbérci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti terület része, továbbá részét képezi a Natura 2000 hálózathoz tartozó HUBN10003 kódszámú Bükk-hegység és peremterületei elnevezésű különleges madárvédelmi területnek, valamint a HUBN20018 kódszámú Upponyi-szoros elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is.

A víztározóban három védett halfaj, a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*) és a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*) fordul elő bizonyítottan. A víztározóba torkolló patakokban azonban további két, természetvédelmi szempontból jelentős halfaj jelenléte is ismert. Egyik a védett szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), másik a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*). Az említett halfajokon kívül a tározóba torkolló Csernely-patak további kiemelt természetvédelmi értéke a vízfolyásban élő védett folyami rák (*Astacus astacus*).

Vízterület neve: Sajó (országhatártól kesznyéteni közúti hídig)

- Vízter kód: 05-005-1-1
- Vízterület kiterjedése: 632,5 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

Vízterület neve: Sajó (kesznyéteni hídtól a Tiszába torkolásig)

- Vízter kód: 05-006-1-1
- Vízterület kiterjedése: 59 ha
- Halászatra jogosult: Zabos Géza Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Sajóban nagy számban élnek természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű halfajok. Védett halfaj a sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*), a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), a széles durbincs (*Gymnocephalus baloni*), a selymes durbincs (*Gymnocephalus schraetser*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), a balkáni csík (*Sabanejewia balcanica*) és a bolgár törpecsík (*Sabanejewia bulgarica*). Fokozottan védett halfaj a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*), a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*), a magyar bucó (*Zingel zingel*) és a német bucó (*Zingel streber*).

A folyó része a HUBN10005 kódszámú Kesznyéten elnevezésű különleges madárvédelmi területnek, a HUAN20004 kódszámú Hernád-völgy és Sajóládi-erdő, a HUAN20006 kódszámú Sajó-völgy, valamint a HUBN20029 kódszámú Girincsi Nagy-erdő elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek is.

Vízterület neve: Hejő patak

- Vízter kód: 05-015-1-1
- Vízterület kiterjedése: 13,2 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Hejőben egyaránt megtalálható a védett kövicsík (*Barbatula barbatula*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*) és szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), illetve a fokozottan védett kárpáti márna (*Barbus carpathicus*).

A vízfolyás védett természeti területet, vagy Natura 2000 hálózathoz tartozó területet nem érint.

Vízterület neve: Bán-patak

- Vízter kód: 05-012-1-1
- Vízterület kiterjedése: 11,4 ha
- Halászatra jogosult: Észak-magyarországi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A Bán-pataknak a Lázberci-víztározó alatti szakaszán (horgászvíz) számos védett faj megtalálható, többek között a sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*), a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladykovi*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*) és a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*). Ezeken kívül a patakban a fokozottan védett fajok közül a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) és a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*) példányai is nagy számban előfordulnak.

A vízfolyás nagybarcai szakaszán a védett folyami rák (*Astacus astacus*) is megtalálható.

A vízfolyásnak csak közvetlenül a víztározó alatti, mindössze 1 km-es szakasza érinti a HUBN10003 kódszámú Bükk hegység és peremterületei elnevezésű különleges madárvédelmi területet, valamint a Lázberci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területet.

Vízterület neve: Ipoly, valamint hullámtéri és mentett oldali holtágai és vízállásai, Lókos patak (dejtári közúti híd), Derék patak (dejtári közúti híd) és Ipoly holtágak (Istvánmajori alsó, felső; Pászti, Tulipánkert holtágak)

- Vízter kód: 12-015-1-1
- Vízterület kiterjedése: 239,5 ha
- Halászatra jogosult: Horgász Egyesületek Nógrád Vármegyei Szövetsége
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az Ipoly folyónak a BNPI működési területére eső szakasza része a HUDI10008 kódszámú Ipoly völgye elnevezésű különleges madárvédelmi területnek és a HUBN20062 kódszámú Középső-Ipoly-völgy elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területnek.

A vízfolyás számos, természetvédelmi szempontból kiemelt fontos halfajnak ad otthont. Megtalálható benne a védett sujtásos küsz (*Alburnoides bipunctatus*), kövicsík (*Barbatula barbatula*), vágócsík (*Cobitis elongatoides*), fenékjáró küllő (*Gobio gobio*), halványfoltú küllő (*Romanogobio vladkovi*), nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), réticsík (*Misgurnus fossilis*), a balkáni csík (*Sabanejewia balcanica*) és a bolgár törpecsík (*Sabanejewia bulgarica*) is. A fokozottan védett fajok közül a magyar bucó (*Zingel zingel*) és a német bucó (*Zingel streber*), a homoki küllő (*Romanogobio kesslerii*), valamint a kárpáti márna (*Barbus carpathicus*) fordul elő a víztestben.

Vízterület neve: Fekete-víz

- Vízter kód: 12-010-1-1
- Vízterület kiterjedése: 12,14 ha
- Halászatra jogosult: Rézparti Horgász Egyesület és Berekaljai Horgász Egyesület közös hasznosítása
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A vízfolyásban számos védett és/vagy közösségi jelentőségű halfaj él. A hazánkban törvényi oltalom alatt álló, vagy az Élőhelyvédelmi Irányelv valamely függelékében említett fajok közül a Fekete-vízben a kövicsík (*Barbatula barbatula*), a vágócsík (*Cobitis elongatoides*), a réticsík (*Misgurnus fossilis*), a nyúldomolykó (*Leuciscus leuciscus*), a szivárványos ökle (*Rhodeus amarus*), valamint a halványfoltú küllő (*Romanogobio vladkovi*) előfordulásáról rendelkezünk adatokkal.

A vízfolyásnak csupán a torkolati 1,5 km-es szakasza érinti a HUDI10008 kódszámú Ipoly völgye elnevezésű különleges madárvédelmi területet.

Vízterület neve: Komravölgyi-víztározó

- Vízter kód: 12-018-1-1
- Vízterület kiterjedése: 42 ha
- Halászatra jogosult: Nógrádi Vízügyi Horgász Egyesület
- Haszonbérleti időszak vége: 2030. december 31.

A víztározóban védett halfajok közül recens előfordulási adata csak a vágócsíknak (*Cobitis elongatoides*) van, ugyanakkor a víztest számos madárfaj életében tölt be kiemelt szerepet.

6.5.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterületek kijelölési folyamata lezárult, azonban 2021-ben megkezdődött e vizek 5 éves felülvizsgálata, aminek keretében Igazgatóságunknak lehetősége nyílt további víztereket javasolni a különleges rendeltetésűvé nyilvánításra. A vagyonnevelői szerződések ügye ugyanakkor továbbra sem rendeződött, illetve a különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületté nyilvánításra javasolt vízterekről sem érkezett semmilyen visszajelzés. A felülvizsgálat eredményeként a különleges rendeltetésű státusz mindegyik víztér esetében megmaradt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A különleges rendeltetésűvé nyilvánított halgazdálkodási vízterek listája, illetve a hozzájuk tartozó szerződések (amennyiben már aláírásra kerültek) az alábbi táblázatban kerültek összefoglalásra:

	Víznév	Víztérkód	NÉBIH határozat	Vagyongkezelési szerződés
1	Csernely-patak	05-292-2-2	04.3/4185-27/2016.	-
2	Csincse-patak és Csincse-övcSATORNA	05-013-2-1	04.3/4185-28/2016.	HHgF/958-3/2016.
3	Inérháti-főcsatorna	05-156-2-1	04.3/1492-22/2016.	HHgF/322/2016.
4	Keringő-csatorna és Álom-zugi-csatorna torkolati szakasza	05-258-2-1	04.3/4185-56/2016.	-
5	Kulcsárvölgyi-patak	05-264-2-1	04.3/4185-62/2016.	-
6	Pecek-éri-csatorna	05-283-2-1	04.3/4185-81/2016.	-
7	Peres-Kígyós-ér	05-157-2-1	04.3/4185-33/2016.	HHgF/958-3/2016.
8	Prügyi-főcsatorna	05-158-2-1	04.3/4185-34/2016.	HHgF/958-3/2016.
9	Rigós-csatorna	05-286-2-1	04.3/4185-84/2016.	-
10	Sulymos-főcsatorna	05-288-2-1	04.3/4185-86/2016.	-
11	Tiszadobi-főcsatorna	05-159-2-1	04.3/4185-36/2016.	HHgF/958-3/2016.
12	Tiszalúci-csatorna (Ó-Takta)	05-289-2-1	04.3/4185-87/2016.	-
13	Tiszalúci-morotva	05-290-2-4	04.3/4185-88/2016.	-

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyik víztér esetében sem végez halgazdálkodási, vagy halászati tevékenységet, a horgászat is tiltott.

A saját vagyongkezelésű Tiszalúci Holt-Tisza esetében 2025-ben is folytatódott a víziállások fennmaradásának, illetve új víziállások létesítésének az ügyintézés, valamint a víziállás tulajdonosok és a horgászok, illetve ingatlan tulajdonosok közötti vitás helyzetek kezelése. 2025 első negyedévében elvégeztük a víziállások teljes és részletekbe menő felmérését, amit még 2024-ben készítettünk elő.

6.5.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyongkezelésben lévő védett halastóval nem rendelkezünk. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vízterek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

	Település	Hrsz	Natura 2000 SAC	Natura 2000 SPA	Védett terület	Fokozottan védett terület
1	Szilvásvár	0164/11d	Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	Bükk hegység és peremterületei (HUBN10003)	Bükk NP	igen
2	Kesznyéten	0166	Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069)	Kesznyéten (HUBN10005)	Kesznyéteni TK	-
3	Mező-nagymihály	0224/27b	Borsodi-Mezőség (HUBN20034)	Borsodi-sík (HUBN10002)	Borsodi-Mezőség TK	-
4	Gelej	032	-	Borsodi-sík (HUBN10002)	-	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

7. Táji védelem

7.1. Egyedi táji értékek (településenkénti kimutatás, változások)

2025. évben nem történt egyedi táji érték felvételezés a természeti értékek keret előirányzat terhére.

Az egyedi táji értékekkel kapcsolatos adatszolgáltatást 2022. július 1-jét követően a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 10. mellékletében foglaltaknak megfelelően a települési önkormányzatok felé a Lechner Tudásközpont biztosítja.

Igazgatóságunk 2025-ben 9 település esetében töltött fel adatokat (korábbi felmérések adattábláiban szereplő adatok és fényképek) az OKIR - TIR egyedi táji érték adatbázisába.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén eddig kataszterezett egyedi táji értékek számát település szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Adács	2016		55
Aldebrő	2001, 2014	2010	57
Alsótold	2010		14
Andornaktálya	2001	2010	8
Arló	2010		13
Atkár	2023		33
Átány	1990	2010	4
Balaton	2001	2010	16
Bánhorváti	2000	2010	15
Bárna	2010		12
Bátor	2004	2010	28
Bekölce	2001	2010	7
Bélapátfalva	2001	2010	8
Bér	2010		21
Berkenye	2010		37
Berzék	2003	2010	9
Besenyőtelek	2001	2010	12
Boconád	2013		43
Bogács	2001	2010	14
Bokor	2010		11
Boldog	2024		64
Borsodbóta	2001	2010	5
Borsodgeszt	2001	2010	12
Borsodivánka	2001	2010	5
Borsodnádasd	2010		24
Borsodszentgyörgy	2010		12
Bócs	2003	2010	20
Buják	2009		51
Bükkábrány	2001	2010	7
Bükkaranyos	2018	2010, 2018	32
Bükkmogyorósd	2017		21
Bükkszék	2001	2010	21
Bükkszenterzsébet	2001	2010	9
Bükkszentkereszt	2001	2010	9
Bükkszentmárton	2001	2010	4
Bükkzsérc	2001, 2005	2010	35
Cered	2010		18

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Csány	2023		38
Cserépfalu	2001	2010	12
Cserépváralja	2001	2010	9
Cserhátszentiván	2010		19
Csernely	2010		14
Csincse	2017		11
Csokvaomány	2000	2010	11
Dédestapolcsány	2000	2010	17
Demjén	2001	2010	9
Detk	2014		83
Domaháza	2010		10
Domoszló	2001	2010	10
Dormánd	2001	2010	6
Ecseg	2010		33
Eger	2001	2010	55
Egerbakta	2001	2010, 2017	27
Egerbocs	2001	2010	11
Egercsehi	2001	2010	29
Egerfarmos	2001	2010	8
Egerlövő	2001	2010	7
Egerszalók	2001	2010	11
Egerszólát	2001	2010	7
Erdőkövesd	2001	2010	6
Erdőkürt	2010		26
Erdőtelek	2013		72
Erk	2015		26
Fedémes	2004	2010	20
Feldebrő	2001	2010	9
Felsőtárkány	2001	2010	12
Felsőtold	2010		9
Füzesabony	2001	2010	11
Garáb	2010		10
Gelej	2017		29
Girincs	2019		27
Gyöngyöshalász	2010		36
Halmajugra	2016		60
Hangony	2010		21
Harsány	2001	2010	5
Hejőbába	2020		34
Hejőkeresztúr	2018		29
Hejőpapi	2020		26
Hejőszalonta	2018		14
Hernádkak	2003	2010	8
Hernádnémeti	2003	2010	8
Hevesaranyos	2004	2010	23
Hevesvezekény	1990	2010	10
Hollókő	2012		42
Igrici	2020		26
Ipolytarnóc	1997	2010	13
Istenmezeje (Szederkénypuszta)	2001	2010	5
Ivád	2001	2010	12
Járdánháza	2010		14
Kács	2001	2010	12
Kál	2012		18
Kápolna	2012		19
Karácsond	2016		27
Kerecsend	2001	2010	17

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Királd	2001	2010	2
Kiscséc	2019		10
Kisfüzes	2001	2010	6
Kisgyőr	2001	2010	1
Kisköre	2013		26
Kisnána	2001	2010	6
Kissikátor	2010		7
Kompolt	2012		48
Kozárd	2010		24
Köröm	2003	2010	10
Kutasó	2010		8
Lénárddaróc	2000	2010	10
Ludas	2014		31
Maklár	2001	2010	10
Mályinka	2000	2010	5
Markaz	2001	2010	8
Mátraballa	2001	2010	5
Mezőkeresztes	2001	2010	3
Mezőkövesd	2001	2010	9
Mezőnagymihály	2001	2010	2
Mezőnyárad	2001	2010	8
Mezőszemere	2001	2010, 2021	58
Mezőtárkány	2001	2010	17
Mikófalva	2001	2010	7
Mónosbél	2001	2010	6
Muhi	2019		21
Nagycsécs	2019		19
Nagyfüged	2015		33
Nagyoroszi	2010		42
Nagytálya	2001	2010	3
Nagyút	2012		26
Nagyvisnyó	2000	2010	18
Négyes	2001	2010	2
Nekézseny	2000	2010	12
Nemesbikk	2020		24
Noszvaj	2001	2010	16
Novaj	1999, 2001	2010	17
Ostoros	2001	2010	12
Parád	2004	2010	75
Pély	1990	2010	24
Pétervására	2001	2010	12
Poroszló	2010		27
Recsk	2001	2010	21
Répáshuta	2001	2010	5
Rétság	2010		39
Rózsaszentmárton	2024		45
Sajóhídvég	2003	2010	6
Sajómercse	2001	2010	28
Sajónémeti	2005	2010	15
Sajóvelezd	2001	2010	1
Sály	2001	2010	12
Sarud	2010		23
Sirok	2001	2010	21
Szajla	2004	2010	19
Szakáld	2018		18
Szarvaskő	2004	2010	29
Szentdomonkos	2001	2010	9

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Szentistván	2001	2010	4
Szihalom	2001	2010	10
Szilaspogony	2001	2010	5
Szilvásvárad	2004	2010	69
Szirák	2010		30
Szomolya	2001, 2004	2010	44
Szücsi	2024		35
Szúcs	2001	2010	9
Tard	2001	2010	3
Tardona	2000	2010	4
Tarnalelesz	2001	2010	8
Tarnaméra	2013		48
Tarnaszentmária	2004	2010	15
Tarnaszentmiklós	1990	2010	23
Tenk	1990,2013(kiegészítés)	2010	25
Terpes	2004	2010	7
Tibolddaróc	2001	2010	11
Tiszabábolna	2001	2010, 2021	46
Tiszadorogma	2021		33
Tiszanána	2010		22
Tiszavalk	2013		11
Tófalva	2001	2010	5
Újlőrincfalva	2010		14
Vámosgyörk	2016		47
Vanyarc	2010		27
Vatta	2017		26
Váraszó	2001	2010	9
Vécs	2012		14
Verpelét	2001	2010	4
Visonta	2014		101
Visznek	2015		51
Zabar	2001	2010	8
Zagyvaszántó	2024		41
Zaránk	2015		39

7.2. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

A vármegyei (Nógrád, Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok vármegye) területfejlesztési koncepciók, területfejlesztési programok felülvizsgálata 2020-ban elkezdődött, majd 2021-ben lezárult. A vármegyei önkormányzatokról 2025-ben nem érkezett megkeresés igazgatóságunk részére a vármegyei területfejlesztési koncepciók, területfejlesztési programok esetleges módosításával kapcsolatban.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

7.3. Település- és területrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, környezeti vizsgálat (előzetes tájékoztatások, adatszolgáltatások, véleményezések, elfogadott tervek áttekintése)	82	276	130
területrendezési terv, területfejlesztési koncepció, területfejlesztési program, környezeti vizsgálat, hatásvizsgálat	0	0	0

Településrendezési terv készítésével, felülvizsgálatával, illetve módosításával, településfejlesztési koncepcióval, integrált településfejlesztési stratégia készítésével és áttétellel érintett települések listája:

Abasár, Abaújvár, Aggtelek, Apc, Arló, Balassagyarmat, Bányaterenye, Bélapátfalva, Berente, Bokor, Boldog, Boldva, Böcs, Bükkmogyorósd, Bükkszék, Bükkzentkereszt, Bükkzsérc, Demjén, Detk, Diósjenő, Drégelypalánk, Ecseg, Eger, Emőd, Érsekvadkert, Felsőpetény, Felsőtold, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Hangony, Hejőszalonta, Heves, Hont, Kál, Kazár, Kazincbarcika, Kétdobony, Kiscséc, Kisgyőr, Kiszána, Kondó, Legénd, Lőrinci, Mályi, Mályinka, Mátrászentimre, Mezőcsát, Mezőkövesd, Miskolc, Nagylóc, Nagyoroszi, Nógrád, Nyékládháza, Ónod, Órhalom, Parád, Pásztó, Pétervására, Petőfibánya, Pusztaberki, Recsk, Répáshuta, Rimóc, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajógalgóc, Sajóhídvég, Sajóivánka, Sajókaza, Sajókeresztúr, Sajószentpéter, Salgótarján, Sámsonháza, Szarvaskő, Szendehegy, Szentdomonkos, Szikszó, Szilvásvárad, Szirák, Szirmabesenyő, Szuhakálló, Terény, Tiszababolna, Tiszakeszi, Tiszalúc, Tiszanána, Vadna, Varsány

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Nógrád vármegyék területeiről 2025-ben összesen 90 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, új településtervek készítésével, környezeti vizsgálat, továbbá a településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések. Megkeresés tárgya volt egy-egy település esetében, előzetes tájékoztatás, a településrendezési eszközök véleményezése, meghívó egyeztetési tárgyalásra és az elfogadott településrendezési terv. A településrendezési tervek véleményezéseit a hatályos „a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet alapján végeztük.

Előzetes terepbejárásokon, helyi egyeztetéseken részt vettünk, a megküldött településrendezési tervek tervezett módosításaihoz, felülvizsgálataikhoz, továbbá új településterv készítéséhez kapcsolódóan (pl. Mátrászentistván, Nyékládháza településeken).

A vármegyei kormányhivatalok alá tartozó környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságok megkeresései kapcsán írásbeli, illetve szóbeli egyeztetés a hatóságokkal (pl. Répáshuta, védett területen történő engedély nélküli gyepfeltörés, lakókocsi szálláshely létesítése ügyében, Miskolc, Bükkaranyos, Mátrászentimre beépítésre szánt üdülőterületeinek egyeztetésének, Kálban horgász menedékházak létesítésének, illetve Kiszána területén új üzemépület létesítésének kérdésében).

Igazgatóságunkon településrendezési tervekhez kapcsolódóan számos belső egyeztetés zajlott, például Szirmabesenyő, Harsány, Mezőkövesd, Miskolc, Bükkzentkereszt, Kétdobony, Nagylóc, Pusztaberki, Mátrászentimre, Pétervására területére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Egyeztetés zajlott például az országos ökológiai hálózattal érintett ecsegi, szirmabesenyői, répáshutai, bükkszentkereszti, mátraszentimrei területek kapcsán az érintett önkormányzatokkal és településtervezőkkel.

Magánszemélyektől is érkeztek be megkeresések, tájékoztatási kérelmek adott beruházási szándék kapcsán, illetve telekvásárlást megelőzően (pl. Felsőtold, Diósjenő, Mályinka, Bükkszentkereszt, Bélapátfalva, Abasár, Mátraszentimre esetében az országos ökológiai hálózattal érintett ingatlanok kapcsán).

Véleményezés egyéb nemzeti park igazgatóság működési területét érintő beruházási szándék kapcsán (ANPI fogadóépület komplexuma Aggtelek településen, a településrendezési terv véleményezése.

Gazdasági társaságoktól és önkormányzatoktól is érkeztek be megkeresések, tájékoztatási kérelmek adott beruházási szándékok kapcsán (pl. Legénd hírközlési torony elhelyezési szándék, Tiszanána hírközlési torony elhelyezési szándék, Salgótarján turisztikai fejlesztési projekt kapcsán; Miskolc, Hámori-tóra TOP Plusz pályázati projekt kapcsán, Kerekharaszt szélerőművek létesítése, Mezőkövesd Katonai-tó bányató területe, Egerben birtokközpont kialakításának igénye).

A településrendezési tervek módosításához, felülvizsgálatához tartozó véleményezési feladatok ellátása során előfordult a vármegyei kormányhivatalok alá tartozó állami főépítésekkel történő egyeztetés, általában személyes, illetve online formában lezajlott egyeztető tárgyalások keretében (Ecseg, Kéthodony, Nagylóc, Pusztaberki, Szendehely, Ónod, Pétervására – ipari park létesítése, Mátraszentimre, Eger).

Számos településrendezési eszköz módosítása általános eljárás mellett egyszerűsített eljárás keretében történt. 2025-ben többségében egyszerűsített eljárás keretében érkeztek megkeresések igazgatóságunkra, kisebb számban voltak általános és rövid eljárás típusú megkeresések is.

A településrendezési eljárással és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleményeinek településrendezési tervekbe történő beépülésével kapcsolatos tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

A magyar építészetről szóló 2023. évi C. törvény (továbbiakban: Méptv.) 75. § (1) és (2) bekezdései alapján a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendeletben rögzített településrendezési egyeztetési eljárás típusok az egyszerűsített eljárás mellett az általános és a rövid eljárás.

A településrendezési egyeztető tárgyalásokon 2025. évben az igazgatóság tájvédelmi referensei táj- és természetvédelmi értékeket, területeket érintő beruházások, tervezett terület-felhasználás váltások esetében részt vettek, szakmai véleményeiket rögzítették.

A Lechner Tudásközpont központi egyeztető felületén (E-TÉR - Elektronikus Térségi Tervezést Támogató Rendszer) keresztül történt a településrendezési tervek és településtervek véleményezése. A felületen indított eljárások során még mindig sok esetben hibás a megkeresés, nem csatolnak megkereső levelet a tervdokumentáció mellé, vagy az eljárás típusa nem megfelelő. Előbbi esetek megnehezítik az ügyintéző munkáját, a tényállás tisztázása elveszi az időt a tényleges ügyintézésről, lerövidíti az ügyintézésre rendelkezésre álló időt. Az E-TÉR elektronikus webfelületéről letöltött településrendezési és környezeti vizsgálattal kapcsolatos megkeresések esetében a vezető által aláírt véleményezési dokumentumok (pdf. fájlok) feltöltését önállóan végezzük, a titkársági iktatást követően.

A képviselő testület által elfogadott településrendezési eszközöket kis arányban küldték meg igazgatóságunknak. Az ETÉR-en az egyeztetési szakasz lezárásának napját jelzik vissza, az újonnan elfogadott településrendezési tervek általában nem elérhetők a webfelületen.

A települési önkormányzatok által a 2017-2025. években elkészített, majd elfogadott településképi arculati kézikönyvek és településképi rendeletek után jellemző, hogy a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

településrendezési eszközökben (helyi építési szabályzatban, annak mellékleteiben vagy függelékeiben) már nem szerepeltetik a táj- és természetvédelmi, tájképvédelmi jelentőségű értéktípusokat (pl. egyedi tájértékek, ex lege védett értékek, természeti emlékek). Sokszor igazgatóságunk felhívása ellenére ezen értéktípusok a településképi rendeletbe sem kerültek bele.

A környezeti értékelésekkel kapcsolatos észrevételünk, hogy a munkarész sokszor hiányos volt, nem tért ki valamennyi jelentősebb környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős módosítási szándékra. Az általunk megjelölt korrekciókat, kiegészítéseket jellemzően átvezették a településtervezők.

A biológiai aktivitásérték számítások esetében megállapítható, hogy a településtervezők a hatályos jogszabálynak megfelelően végzik a számításokat. Új beépítésre szánt terület kiszabályozása esetén az igazgatóság fokozottan figyel a megfelelő csereterületek kijelölésére.

Az egyedi tájértékek felmérése még nem készült el minden település közigazgatási területére. Az egyedi tájértékek csak igen ritkán kerültek ábrázolásra a szabályozási terveken.

A hatályos „Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről” szóló 2018. évi CXXXIX. törvény, „a magyar építészetéről” szóló 2023. évi C. törvény, valamint a „területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról” szóló 9/2019. (VI. 14.) MVM rendelet mellett már a következő jogszabályok alapján is zajlik a településrendezési tervek szakmai véleményezése:

2024. szeptember 30-án elfogadott, 2025. január 2-től hatályos és 2025. július 1. napjától kötelezően alkalmazandó a településrendezési és építési követelmények alapszabályzatáról szóló 280/2024. (IX. 30.) Korm. rendelet (TÉKA), amely a 2024. december 31-ig hatályos, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendeletet (OTÉK) váltotta fel. A 2025-ben véleményezésre beküldött új településtervek már a TÉKA alapján készültek.

A jogszabályi változások következtében a különböző hatályossági időszakokban indított településrendezési eljárások véleményezésekor, más-más jogi környezetet kell figyelembe venni a módosításokra vagy felülvizsgálatokra adott szakmai vélemények kialakítása során, amely függ a módosítandó településrendezési eszköz hatályosságának időpontjától is.

Igazgatóságunk 2025-ben településrendezési eszköz jogszerűtlen tartalma miatt nem kezdeményezte törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatását.

2025-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatósághoz több jogsegélykérelem szakkérdés vizsgálatával kapcsolatos megkeresés érkezett a kormányhivattól (Kisgyőr, Mátraszentimre, Kislána, Kál).

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
környezet- és természetvédelmi hatóságoktól, magánszemélyektől, gazdasági társaságoktól, önkormányzatoktól egyéb táj- és természetvédelmi témájú megkeresések (főként tájékoztatásokat adtunk ki)	27	71	36

A településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben és a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendeletben szabályozott településképi arculati kézikönyvvel és településképi rendelettel kapcsolatos adatszolgáltatási és véleményezési feladataink 2017-ben jelentkeztek elsőként, amellyel kapcsolatos szakmai feladatokat 2025-ben is folytattuk. Jogszabályi változások miatt [Méptv. 229. § (6) bekezdés szerint] a településképi rendelet kivezetésre kerül, azaz a Méptv. hatálybalépése előtt elfogadott településképi rendeletet 2027. június 30-ig kell a helyi építési szabályzatba beépíteni. Előbbieknek megfelelően a 2025-ben a településképi rendelet módosítása még mindkét formában történhetett: önálló településképi rendeletként és beépítve a módosított helyi építési szabályzatba.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A településképi arculati kézikönyvekkel és a településképi rendeletekkel kapcsolatos vélemények feltöltését, azaz továbbítását a megkereső önkormányzatok felé, a Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően a Lechner Tudásközpont online egyeztetési felületén (E-TÉR) keresztül oldottuk meg.

2025-ben főként a meglévő településképi rendeletek módosítására került sor.

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma (db)
településképi arculati kézikönyv véleményezése, településképi rendelet véleményezése	5	12	6

Érintett települések:

Kondó, Salgótarján, Sámsonháza, Terény, Tiszabólna

Az Országos Ökológiai Hálózat pontosítása

A településrendezési eszközök véleményezési folyamataiba gyakran ágyazódik be az Országos Ökológiai Hálózat elemeinek felülvizsgálata és térképi pontosítása, reagálva a felmerülő önkormányzati övezetmódosítási kezdeményezésekre. Erre szolgáltatott példát 2025-ben Nagylóc esete, amikor a település polgármestere azzal a kéréssel fordult Igazgatóságunkhoz, hogy három helyrajzi számú ingatlant emeljünk ki az ökológiai hálózathoz. Az érintett területek a következők voltak: Nagylóc 0120/4 hrsz. (9158 m², kivett telephely), Nagylóc 0120/5 hrsz. (897 m², kivett saját használatú út), Nagylóc 0120/6 hrsz. (1 ha 9945 m², kivett telephely)

A megalapozott szakmai vélemény kialakítása érdekében Igazgatóságunk Természetvédelmi Őrszolgálat helyszíni bejárást tartott. A terepi felmérés során megállapítást nyert, hogy a 0120/4 hrsz.-ú területet túlnyomórészt természetes vegetáció (rét és fűzliget) borítja. Ezzel szemben a 0120/5 hrsz.-ú út és a 0120/6 hrsz.-ú kőbánya esetében természetes élőhelyek már nincsenek jelen, növényzetük erőteljesen degradálódott, így ezek az ingatlanok már nem tesznek eleget az ökológiai folyosókra vonatkozó jogszabályi előírásoknak.

A fent részletezett szakmai indokok alapján Igazgatóságunk a Nagylóc 0120/5 és a Nagylóc 0120/6 hrsz.-ú ingatlanok esetében támogatta, és hivatalosan is javasolta az ökológiai folyosó övezetből történő törlést.

Az országos ökológiai hálózattal kapcsolatos változásokat megfelelő időszakonként hivatalos úton megküldjük az AM illetékes főosztályának.

7.4. Tájképvédelmi övezetek módosítása

Tájképvédelmi övezet módosítását nem kezdeményeztük.

7.5. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Számos meglévő bányaterület bővítése, a mátraszentimrei sípark bővítése továbbá szélerőművek létesítése esetében véleményünk szerint már tájvédelmi jelentőségű beavatkozásokról beszélhetünk.

Tájvédelmi vélemények, szakértői tevékenység,

Igazgatóságunk tájvédelmi szakértői tevékenységét elsősorban a beérkező megkeresések kapcsán fejti ki. A véleményezésre megküldött településrendezési tervek mindegyikét a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

természetvédelmi megfontolások mellett tájvédelmi szempontból is vizsgáljuk. Ilyen jellegű véleményből **130** db-ot készített igazgatóságunk az elmúlt évben. A településképi arculati kézikönyvek és a településképi rendeletek véleményezése során kiemelten tájvédelmi vélemények születtek **6** alkalommal. Egyéb ügyek esetében 192 esetben foglalmaztunk meg kifejezetten tájvédelmi véleményt is adott ügy kapcsán, melyek között sípark bővítés, építési, utépítési, környezetvédelmi ügyek, állattartó telepek, elektromos szabadvezeték, napenergia parkok, szélérőművek, gázerőmű blokk, távközlési tornyok létesítésével, vízjogi létesítéssel és bányászattal kapcsolatos ügyek szerepeltek.

Kifejezetten tájvédelmi szakértő tevékenységre vonatkozó megkeresés 2025. évben igazgatóságunkhoz nem érkezett.

A „*Lakó - Környezet - Kísérlet*” címmel meghirdetett különleges tervezési gyakorlat, közösségi tervezés (műhelygyakorlat a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar Lakóépülettervezési Tanszék hallgatóinak), melyben osztályunk részt vett Eger város főépítésznének meghívására, 2025-ben lezárult. Ez évben „*Variációk egy patakra*” címmel került megrendezésre a műhelygyakorlat alapján elkészült ötlettervek (Eger-patak környezetében megvalósítandó köztéri installációk) nyilvános bemutatása és értékelése, a rendezvény során volt lehetőségünk nyílt szavazásra, melynek célja a legjobb, megvalósításra érdemes pályaművek kiválasztása volt. A műhelygyakorlat keretében alkalom nyílt az Eger-patak medrében, illetve szűkebb környezetében problémák és lehetőségek feltárára és egyeztetésére, melynek köszönhetően a tervekbe beépültek természetvédelmi és vízügyi elvárások is.

Nagy érdeklődés mellett bonyolítottuk le az Igazgatóság PROBONO-s belső képzése keretében a „Megújuló energiák (napenergia, geotermikus) hasznosításának táj- és természetvédelmi vonatkozásai” című képzésünket 2025-ben is.

Részvétel az Agrárminisztérium Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett „Tájvédelmi szakigazgatási továbbképzés - nemzeti park igazgatóságoknak” című továbbképzésen (2025. szept. 25).

Részvétel „*Tájkarakterről tervezőknek - A tájkarakter-kutatások felhasználása a tervezési gyakorlatban II.*” című, egész napos képzésen a Magyar Építész Kamara és Agrárminisztérium közös szervezésében Budapesten, az Építészek Házában, melynek fókuszában a Tájkarakter Tudástár gyakorlati hasznosítása állt. (Budapest, 2025. április 2.)

Bekapcsolódás egyéb szakmai programokba:

Föld napja rendezvényen való részvétel (Felsőtárkány, 2025. április 15. helyszín: Bábakalács Erdei Iskola)

Geoparkok szerepe a vidékfejlesztésben – részvétel Megyeri Balázs által szervezett szakmai programon (2025. június 23., Eger, Sánc. u. 6.)

Részvétel ismeretterjesztő szakmai programon (közetgyűjtemény, táblák, makettek bemutatása, helyszín: Bükk Fennsík, 2025. július 30.

Részvétel élőhelykezelési programon (pályázathoz kapcsolódóan, Verpeléti Vár-hegy területén, 2025. szept. 4.).

Tájvédelmi célú beavatkozások

Célzottan tájvédelemi jellegű beavatkozások nem történtek.

8. Projektek

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Projekt címe	Támogatási szerződés hatálybalépése	Fizikai befejezés	Forrás megnevezése	Célok, tevékenységek	Megcélzott védett természeti terület/Natura 2000 terület megnevezése	Célterület kiterjedése (ha)	Kapcsolódó bemutatói elem	Projekt költségvetése (Ft)	Támogatás összege (Ft)	Projekt 2025. évi teljesítése
Erdei és Erdős sztyepp élőhelyek megőrzése, fejlesztése a Nógrádi Tájegység területén KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00033	2025.05.21.	2028.06.30	KEHOP PLUSZ	A védett és a Natura 2000 területeken lévő közösségi jelentőségű élőhelyek és a védett/fokozottan védett fajok természetvédelmi helyzetének javítása. Konkrétabban megfogalmazott célok a közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének növelése, inváziós fertőzöttségük csökkentése, az őket érő negatív vadhatás mérséklése; a tájidegen erdőállományok kiterjedésének csökkentése, átalakításuk megkezdése.	Nógrádi Tájegység	48,04	-	170.000.000	170.000.000	A tervezési, terepi felvételezés, erdészeti jelölési feladatok, valamint ökológiai (botanikai és zoológiai) állapot felmérési feladatok teljesültek, melyeknek a pénzügyi elszámolása is megtörtént az IH felé. Az élőhelykezeléshez szükséges közbeszerzési tanácsadó beszerzése megtörtént, a szerződés 2025.10.13-án hatályba lépett 2025.11.03-án benyújtottuk a kerítésépítés engedélyezéshez a kérelmet. Az ünnepélyes projektmegnyitóra 2025.12.03-án került sor.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az ökológiai állapot javítása, élőhelyek és hozzájuk kötődő fajok védelme a Tarna-Lázbérc Tájegység vizes élőhelyein, vízfolyásain, állóvizein KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00019	2025.03.10	2028.12.31	KEHOP PLUSZ	Cél a kis léptékű vizes élőhelyek állapotromlásából és fogyatkozásából eredő természetvédelmi problémák kezelése, a projektterületek hidrológiai viszonyainak javítása, ami hosszabb távon is hozzájárulhat a ma még változatos életközösségek fennmaradásához. Kiemelt cél a nagy ütemben terjedő fertőző betegségek, valamint közvetlen antropogén hatások által is veszélyeztetett kételtűek természetvédelmi helyzetének, szaporodási lehetőségeinek javítása.	Lázbérci és a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	39,13		415.000.000	415.000.000	Megtörténtek az előkészítéshez szükséges feladatok: - A projekt nyitórendezvénye 2025. május 14-én Bánhorvátiban sikeresen lezajlott. - A projektben tervezett ingatlanok megvásárlásra kerültek. - Az érintett területek tulajdonosaival egyeztetünk, az együttműködési megállapodást, vagyongazdálkodási/tulajdonosi hozzájárulásukat beszereztük. - Megkötöttük a szerződést az előzetes vizsgálati dokumentáció elkészítésére, a vizsgálatok elkezdődtek. - Megkötöttük a szerződést a vízjogi engedélyezési és kiviteli tervdokumentáció összeállítására, az engedélyezési folyamatok lefolytatására. A tervezési folyamatok elkezdődtek, részteljesítés megtörtént.
Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával	2019.01.01.	2027.12.31.	LIFE	A Közösség számára jelentős, Magyarországon kiemelkedő és jelentős értékkel bíró természetközeli gyepterületes élőhelytípusok és az ezekhez kötődő fajok természetvédelmi	14 db Natura 2000 terület	886 ha		864.977 €, azaz 332.950.000 Ft	45.676.858 Ft	-Felhasznált támogatás: -LIFE: 27.676.858,- Ft -AM: 18.000.000,- Ft 2025-ben befejeződtek a korábbi években zajlott élőhelykezelések 7 Natura 2000 területen, ezzel a közbeszerzési eljárás lezárult. Önkéntes és saját munkaerővel történő élőhelykezelések szervezése, a kezelésekhez további munkaeszközök és fogyó eszközök beszerzése valósult meg. A

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

LIFE17 IPE/HU/000018, LIFE-IP GRASSLAND-HU				helyzetének javítása és hosszú távú megőrzése.						Gyepkezelési Tanácsadó Szolgálat keretében aktív országos és helyi részvételt valósítottunk meg, folytattuk a gazdálkodókkal történő kapcsolattartást.
Életképes ürgeállomány fennmaradásának biztosítása a Pannon régióban LIFE24-NAT-HU-CitellusLIFE, 101202727	2025.12.01.	2033.02.28.	LIFE	A projekt átfogó célja, hogy a Pannon régió ürgeállományában azonosított három, egymástól elkülöníthető genetikai vonal hosszú távú fennmaradását biztosítsa, valamint gyakorlati lépéseket tegyen e fokozottan védett, veszélyeztetett rágcsláló védelmének érdekében.	HUBN20034 – Borsodi-Mezőség, HUBN20069 – Kesznyéteni Sajó-öböl, HUBN20009 – Tard környéki erdőssztyepp	20 041 ha		1 233 576,10 EUR 487 262,560 Ft	-	2025.11.26-án aláírásra került a projekt Támogatói Szerződése. A projekt megvalósítása során Citellus Gardeneket hozunk létre Batúz-tanya és Tard község határában, 40 kút felújítását tervezzük, valamint élőhelykezelési munkákat végzünk majd. Részt veszünk az ürgék alapállapot felmérésében, majd áttelepítésükben számos projekthelyszínre. Az ürgék védelme érdekében nagyragadozó gyérítést végzünk. A projekt fontos eleme a kommunikáció és szemléletformálás: közösségi programokat szervezünk az ürge társadalmi elfogadottságának erősítése érdekében.
A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245	2017.07.01.	2026.12.31.	LIFE	A projekt céljai: A közösségi jelentőségű tölgyes élőhelyek biológiai sokfélesége csökkenésének megállítása, a folyamat megfordítása a Natura 2000 területeken, ökológiai szemléletű természetvédelmi erdőkezelési módszerekkel Közel 26 hektáron idegenhonos (akác, fekete fenyves)	SPA területek Borsodi-Mezőség, Bükk hegység és peremterületei Hevesi sík, Kesznyéten, Mátra	36.307, 66.328, 77.049, 6.084, 37.331		2 256 226 EUR, azaz 832.800.488 Ft	1 566 588 EUR, azaz 598.522.488 Ft	Felhasznált támogatás: -LIFE: 79.093.648,- Ft -Önerő: 24.860.000,- Ft A szakmai irányító által meghatározott feladatokkal járó kiadások rögzítése, továbbítása a magyar koordinátor felé. -Projekt erdész és partner koordinátor erdőmérnök előírt szolgálati ruházatának beszerzése. -Nyiladékok és gyepek terület karbantartása szárazúzással a Kerecsendi Berek-Erdőben. -10 db uráli bagoly költőláda beszerzése, kihelyezése, 100 db madárodú beszerzése. Az odúkat a felsőtárkányi projekt területen helyeztük ki fiatal erdőállományokban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

				faállományt alakít át tölgyes élőhellyé. A tevékenység és az eredmények a szakközönség és a nagyközönség részére bemutatásra és publikálásra kerülnek.						-Lékkerítésekhez akác oszlop és vadháló beszerzése. - Burkolt gyökerű csemeték beszerzése. A burkolt gyökerű csemete nagyobb megmaradási eséllyel és szélesebb időintervallumban ültethető. Lékkerítésekbe és egyedi védelembe tervezzük ültetni ezeket. -Egyedi csemetevédelemhez csibeháló beszerzése. -Deciméteres pontosságú GPS mérésre képes tabletet szereztünk be a terepi beavatkozások megfelelő szintű térképi nyilvántartásának elkészítéséhez. -Kontroll monitoring keretében szerződést kötöttünk a projekt területeken madárfajok pontszámlálására és denevér fajok akusztikus felmérésére. A felvétel eredményeit a projekt értékelésekor használjuk fel. -Garábi, bujáki, mátraszőlősi projekt területeken 14 db kisvízes élőhely létrehozására, javítására irányuló szerződéses munkát végeztünk külső vállalkozóval. - A közbeszerzési szerződések keretében Bujákon, Bükkzsércen, Cserépfaluban, Felsőtárkányban, Kerecsenden, Mátraszőlősen erdőfelújítások és lécek ápolása, cserjeirtás, ültetett tölgyesek pótlása, csemetevermelés történt. Ezen felül Felsőtárkányban és Mátraszőlősen lécek kialakítása, lékkerítések építése és csemeteültetés lécekbe; illetve egyedi védelembe való ültetés.
LIFE SakersRoad-A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban	2022.09.01	2028.11.30	LIFE	<u>A projekt célja:</u> A projekt fókuszterülete négy észak-alföldi Natura 2000 (uniós	Dél-Hevesi Tájegység, Dél-borsodi Tájegység			568.670,76 EUR, azaz 221.781.596,4 -Ft	56.040.753,- Ft	Felhasznált támogatás: - LIFE: 28 340 634 Ft - önerő támogatás: 6 640 303 Ft - Önerő:,0 Ft,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

LIFE21/NAT/HU/10 1074704				védettséget élvező) terület, így a fajmegőrzési akciók elsősorban a Jászság, a Hortobágy, a Hevesi-sík és a Borsodi-Mezőség Különleges Madárvédelmi Területen kerülnek megvalósításra. A projekt keretében a legmodernebb módszerekkel követik nyomon a kerecsensólyom példányokat, így nyomkövetők, kamerák, speciális jelölő gyűrűk és tollakból kinyert DNS-ujjlenyomat segítségével azonosítják a szakemberek az egyes példányokat és így próbálják megállapítani, hogy milyen tényezők okozhatják az állomány csökkenését.					2025-ben folytattuk a projekt egyes akcióiban szereplő munkafolyamatok ellátását. Az állomány felmérése céljából a fiókák gyűrűzése, valamint a veszélyeztető tényezők feltérképezése történt. A Dél-hevesi Tájegység területén 1 revírben, a Mezőségben pedig 5 revírben a teljes fészekaljak jeladózása is megtörtént, így tudjuk a jeladós madarakat nyomon követni kirepülésüktől. A gyűrűzések alkalmával egyes költőládák megfigyelésére vadkamerák kerültek kihelyezésre az oszlopokon, táplálékállat, fióka-szülőmadár viselkedésformák, egyéb költési időszakban történő események dokumentálása céljából. A fajvédelmi program részeként kihelyezett galambdúc galambokkal való betelepítése elkezdődött. Megvalósult a 2025-re tervezett zsákmány-állat – hörcsög – szántóföldre történő visszatelepítése. Elkezdődtek az élőhelyfejlesztések: azokon a vonalas földrészekeken, ahol az elművelés mérete nem tette lehetővé mezőgazdasági erő-és munkagép közlekedését, ott a folyamatos elművelés megszűnését követően a spontán regenerálódás (gyepesedés) folyamatát „alkalmaztuk”, míg az elműveléssel nagyobb mértékben érintett helyszíneken magkeverékek direkt vetését végeztük el. A 2024-ben elültetett csemeték ápolása mellett, az aszályos nyári időszak miatt kiszáradt fák pótlása is megtörtént.
-----------------------------	--	--	--	---	--	--	--	--	--

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

RestPoll HORIZON-101082102	2023. 10. 01.	2027.09.30.	HORIZON	A projekt célja: A beporzók élőhelyeinek helyreállítása az európai mezőgazdasági tájakon többszereplős részvételi megközelítések alapján	Dél-Hevesi Tájegység			70.000 EUR azaz, 27.300.000.- Ft	0	A beporzók védelmével kapcsolatos gazdálkodói fórum megtartásra került. Megvalósult a projekt konzorciummal a monitoring protokoll kidolgozása és a projekt területre történő adoptálása, valamint a mintaterületek fizikai kijelölése, az alapállapot felmérése. 2025. novemberében műhelybeszélgetést tartottunk Poroszlón, valamint a „Természetmegőrzési műhely” keretén belül előadást tartottunk „Mi lenne velünk méhek nélkül?” címmel.
HUMANITA – CE0100248 Az ember és a természet közötti kölcsönhatások és a turizmus hatásai a védett területekre	2023.03.15	2026.03.31	Central Europe Interreg	A projekt célkitűzése: a turizmus hatásvizsgálata új, egymást kiegészítő eszközök és módszereinek közös fejlesztésével, a környezeti feltételek megfelelő értékelése a turisták által okozott károk elkerülése érdekében.	BNPI működési terület		Suba-lyuk tanösvény	134.568,00 EUR 57 259 800 Ft	EU támogatás 107.654,40 EUR, 41.651.487,36 Ft, társfinanszírozása 26.913,60 EUR, 10.412.871,84 Ft	A CE0100248 számú, HUMANITA rövidített elnevezésű projekt célja, hogy segítse a Közép-Európában található védett területek vezetőit a bizonyítékokon és részvételen alapuló menedzsmentben, segítve őket abban, hogy a megfelelő intézkedéseket a megfelelő helyre hozzák, megelőzzék a negatív hatásokat és az emberi természeti konfliktusokat, és csökkentsék a kockázatot inkrementális megközelítéssel. A projektben 10 partnerszervezet működik közre. 2025. évben befejeződött a biológiai és genetikai kutatás, elkészült 4 db a „A természet és az ember közötti kapcsolatok, valamint a turizmus védett területekre okozott hatásai – természetismereti rövidfilm. 1 db workshop került megrendezésre, készült egy Suba-lyuk tanösvényt bemutató broszúra angol és magyar nyelven, valamint a Bükk-vidék Unesco Globális Geopark értékeit bemutató kiadvány. 2023-2025-évre vonatkozóan látogatószámot mértünk 2 kiemelt területen.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

LECA-CE0100170 A következő fajok együttélésének és megőrzésének támogatása Kárpáti nagyragadozó állatok védelme	2023.03.06	2026.03.31	Central Europe Interreg	A projekt célkitűzése: nagyragadozók védelme, élő populációra vonatkozó naprakész információk szolgáltatása. Következetes és hatékony, a helyi érdekeltek bevonásával megvalósuló nyomonkövetési megközelítés kidolgozása.	BNPI működési terület			103.335,15 EUR 39 980 369,54 Ft	EU támogatás 82.668,12 EUR, 31.984.295,68 Ft, társfinanszírozás 20.667,03 EUR, 7.996.074 Ft	A CE0100170 számú, LECA elnevezésű projekt a nagyragadozók Kárpátok erdei ökoszisztémáinak kulcsfontosságú elemei, amelyek a hiúz, a farkas és a medve egyik legelterjedtebb őshonos populációjának adnak otthont Európában. Projekt célja a helyi érdekelt felekkel való együttélés elősegítése, a nagyragadozók természetes elterjedésének és újratelepítésének elősegítése, oktató, figyelemfelhívó kampányok folytatása. A projektben 12 partner működik közre. 2025-ben Kutyaafélékre összesen 83 db, macskafélékre 9 db, barna medvére 5 db származó mintán végeztünk el a genetikai vizsgálatokat, beszerzésre került 2 db napelemes villanypásztor rendszer.
Duna Régió Interreg Program Danube Geotour Plus DRP0200085	2024.01.01.	2026.06.30.	Duna Régió Interreg	Geopark-hálózatok, kapacitások, kihívások és a geoparkok területfejlesztési modelljének kiaknázása a dunai geoparkok közösségeinek integrációjának, turisztikai értékének és örökség-kezelésének erősítése érdekében	BNPI Bükk-vidék Geopark területe			117 456 EUR 46 982 400 Ft	EU támogatás 117 456 EUR, 46 982 400 Ft társfinanszírozás 29 364 EUR, 11 745 600 Ft	Geopark-hálózatok, kapacitások, kihívások és a geoparkok területfejlesztési modelljének kiaknázása a dunai geoparkok közösségeinek integrációjának, turisztikai értékének és örökségkezelésének erősítése érdekében 3 irányvonal mentén: 1. befogadó geopark közösség, 2. egyedi és magas értékű geopark örökségértékű élmények, 3. fenntartható gazdálkodás. Beszerztünk egy egyterű járművet, amelyet a projekt keretében mozgó természetbúvár járműre alakítottunk át, környezeti nevelési célú tanórák tartásához szükséges eszközökkel, felszerelésekkel. A projekt keretében kiadványok készítésére, workshopok szervezésére, látogatómenedzsment megvalósítására is sor kerül.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

UNESCO ABRDN - A magyarországi Szent István-barlang éghajlati rekonstrukciójához kapcsolódó barlangmonitoring	2024.05	2025.05.	UNESCO ABRDN	A Szent István- barlangban paleoklimatológiai kutatások végzése	Szent István- barlang			25000 USD	25000 USD	2025-ben folytatódtak a Szent István-barlang éghajlati rekonstrukciójához kapcsolódó barlangmonitoring elnevezésű projekt keretében finanszírozott, paleoklimatológiai rekonstrukciójához kapcsolódó barlangi monitoring vizsgálatok, melyek kiterjednek víz és karbonát gyűjtésére, azok stabil izotópos vizsgálatok elvégzésére, mikroXRD ásványtani elemzésére, továbbá a kapott adatok kiértékelésére és értelmezésére került sor. A projekt 2025. őszén sikeresen lezárult.
ERGODIC – A kockázatok csökkentése a légi tűzoltás földi kiszolgálásának javításával HUSK/2302/1.2/010	2024.08.01.	2027.01.31	INTERREG	A kockázatok csökkentése a légi tűzoltás földi kiszolgálásának javításával, az országos képzésével, a szükséges eszközök beszerzésével	BNPI működési területe	BNPI teljes működési területe (országos)		117.973,86 EUR (47.189.544 Ft)	112.500 Ft	A Támogatási szerződés megkötésre került. 2025- évben beszerzésre került egy gépjármű, egy utánfutó, 2 db drón, 1 db fényképezőgép, megvalósult a katasztrófavédelmi tűzoltó alapképzés.
WETWORKS – Határmenti vizes élőhelyek ökológiai állapotfelmérése, rekonstrukciója és bemutatása	2024.09.01 -	2027.02.28.	INTERREG	Projektünkben a határmenti vizes élőhelyek ökológiai állapotfelmérése, rekonstrukciója és bemutatása valósul meg	BNPI működési területe: Kács, Ipoly mente		Kácson ismeretterjesztő táblák kerülnek kihelyezésre	335.008,8 EUR (137.859.471 forint)	68.427.290 Ft	-Felhasznált támogatás: -EUs: 54.741.832,- Ft -társfinanszírozás: 13.685.458,- Ft 2025-ben megvalósítottuk a Kácsi régi fürdő területén a vizes élőhely kialakítását, bemutató pallós tanösvényt építettünk ki. Megkezdődtek az alapállapot felmérések a Kácsi-patakban és a mocsár területén. A Kácsi-patakban előforduló inváziós süllőhínár, valamint az Ipoly árterén előforduló selyemkóró első évi irtása is megtörtént. A BNPI területén lévő hódgátak és hód tavak valamint a Kácsi csigák felmérése megkezdődött. Informatikai eszközbeszerzések és a monitoring vizsgálatokhoz szükséges eszközök beszerzése valósult meg.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Természetvédelmi területkezelés feltételeinek megteremtése a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén, a Batúz-tanyán KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00002	2024.10.01.	2026.06.30.	KEHOP PLUSZ	A természetvédelmi területkezelés feltételeinek a javítása a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén lévő Batúz-tanyán: - a területkezelési központ megközelítése és a nyomvonal környezetében fekvő NATURA 2000 jelölő pusztai élőhelyek kímélete érdekében a tanyára vezető út 2 km hosszú szakaszának stabilizálása, - gyepterületek rekonstrukciója - a tanyán keletkező szerves trágya kezeléséhez trágyatároló létesítése - az állatok takarmányszükségletének biztosítását szolgáló takarmánytároló szín építése, - az állattartó telephely eszközfejlesztése,	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet, Borsodi-Mezőség SCI, Borsodi-sík SPA	1 140,2559		860.000.000	-	A projekt megvalósítása során 2025-ben elkészült a Batúz-tanyához vezető út stabilizálása 2 km hosszon illetve a trágyatároló épülete. A Takarmánytároló épületre vonatkozó közbeszerzési dokumentáció összeállítása az ÉKM-mel mint konzorciumi partnerrel és az ezen projektrész építettségével összeállításra került.
---	-------------	-------------	-------------	--	---	------------	--	-------------	---	--

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Komplex élőhely-fejlesztési program a Hevesi-síkon 2028.12.31. -3.2.1-24-2024-00003	2024.11.01.	2028.12.31.	KEHOP PLUSZ	Dél-Hevesi Tájegység területén komplex tájrehabilitációs program megvalósítására irányul, vizesélőhely-fejlesztésekkel, időszakos vízállású fertők és mocsárterek revitalizációjával, fák, facsoportok őshonos fafajokkal történő fajcserés átalakítására, új facsoportok, fasorok létrehozására, a ragadozó madarak fészkelőhelyének a biztosítására, kis kiterjedésű szántóföldek esetében gyeptelepítésre, invazívan terjedő lágymű és fásszárúak elleni védelem biztosítására.	Dél-Hevesi Tájegység, Hevesi-sík SPA, Pélyi-szikesek, Nagy-fertő-Gulya-gyep-Hamvajárás szikes pusztái, Nagy-Hanyi SCI	948,1253		600 000 000	600 000 000	A projekt megvalósítása során a vízpítésre vonatkozóan a közbeszerzési dokumentáció előkészítésre került továbbá a közbeszerzési eljárás lefolytatásához szükséges projektalapító dokumentum illetve a projekt szervezeti működési kézikönyve került kidolgozásra. A projektben tervezett monitoring és informatikai eszközök beszerzésre kerültek.
„Pannon erdei élőhelyek megőrzése, természeti állapotának javítása, inváziós növények elterjedésének visszaszorítása a Lázberci Tájvédelmi Körzet védett és Natura 2000 erdőterületein”	2025.05.16	2028.12.31.	KEHOP PLUSZ	A projekt során kiemelt cél a területen lévő közösségi jelentőségű élőhelyek természeti állapotának javítása, az erdőállományokon belül jól lokalizálható, inváziós növényfajokkal	Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység	65,5847		200 000 000	200 000 000	A projekt benyújtásra került a KEHOP Plusz pályázati felhívásra. A Támogatási szerződés megkötésére került. A projekt nyitórendezvénye 2025. december 12-én Bánhorvátin sikeresen lezajlott. -Tervezési, terepi felvételezés, erdészeti jelölési feladatok teljesültek -Ingatlan-nyilvántartási és erdészeti hatósági eljárások előkészítés alatt -Élőhelyfejlesztés közbeszerzési dokumentáció előkészítés alatt

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

KEHOP_PLUSZ- 3.2.1-24-2025-00035				fertőzött állományrészekben azok visszaszorítása, illetve felszámolása, valamint az inváziós növényfajokkal fertőzött erdei élőhelyek rehabilitálása erdőszerkezet átalakításával.						-Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítéshez a beszerzés előkészítés alatt van.
Bél-kői tanösvény felső bányaudvart érintő szakaszának kiépítése KEHOP_PLUSZ- 3.2.1-24-2025-00032	2025.04.01.	2026.12.31.	KEHOP PLUSZ	A Bél-kő volt bányaudvarának és a hozzá vezető utaknak a természetvédelmi fejlesztése, a Cserépváralja külterületén a várromhoz közel eső területen lévő hombárok állagmegóvása, valamint a rejteki minigeopark létrehozása.	Nyugat- és Kelet-Bükk Tájégség	63,96	kilátó, tanösvény, hombárok, barlanglakás, mini geopark	100 000 000	100 000 000	A projekt benyújtásra került a KEHOP Plusz pályázati felhívásra. A Támogatási szerződés megkötésre került. A projekt nyitórendezvénye 2025. december 16-án BÉlapátfalván sikeresen lezajlott. - A bányaudvar területére tervezett kilátó építéséhez elkészítettük a villámvédelmi tervet. - Elkészült a kilátó építész és tartószerkezeti kiviteli tervdokumentációja. - A Megvalósíthatósági Tanulmány elkészítéséhez kapcsolódó beszerzés folyamatban van.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Élőhely-rekonstrukció a mátrai hegylábi és hegyi rétek területén” KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00034	2025.04.01.	2028.12.31.	KEHOP PLUSZ	A projekt 25 helyszínen összesen 70,5 ha területen tervezzük a gyepek területeken az élőhelyrekonstrukció t, a hegyi rétek rendbetételét, kezelését, megközelítő földút stabilizálását 3.000 m hosszban illetve monitoring tevékenységet..	Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájéegység	70,5	iiinteaktív játék, foglalkoztató füzet, illetve kisfilm készítése	120.000.000		A projekt támogatási szerződése 2025. június 6-án lépett hatályba. Jelenleg az átforduláshoz szükséges dokumentáció összeállítása folyik. 2025. december 02-án ünnepélyes keretek között Mátrafüreden tartottuk a projektnyitó rendezvényünket. Elkészültek a terepi felmérések és a tervezéshez szükséges előkészítő egyeztetések is lezajlottak.
„A fokozottan védett fekete bödőncsiga kácsi élőhelyének védelme, hosszú távú megőrzésének megalapozása” KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-2025-00036	2025.05.01.	2028.12.31.	KEHOP PLUSZ	A projekt célja Magyarország legértékesebb, veszélyeztetett csiga-élőhelyén a fajok élőhelyének biztosítása Kács községben, Kácsfürdő és az egykori monostor területén. Az élőhely hosszú távú védelméhez szükséges beavatkozások meghatározása, a beavatkozások megvalósításával az élőhely hosszú távú megőrzése.	Kelet-Bükki Tájéegység	nem releváns	kisfilm, elektroniku tájékoztató anyagok	610.000.000		A projekt támogatási szerződése 2025. július 21-én lépett hatályba. A projekt megismertetése végett lakossági fórumra került sor Kácson, melyet terepi bejárás követett az érdeklődők számára. 2025 fő tevékenysége a beavatkozások irányvonalának meghatározása, mely érdekében előzetes tervdokumentációt készítettünk. 2025. november 28-án, Kácson tartottuk projeknyitó rendezvényünket.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

„Együtt az egészségünkért!” TOP_Plusz-3.2.1-23-MI1-2025-00005	2026.03.01	2028.12.31	TOP PLUSZ	A projekt célja átfogó egészségfejlesztési programok és szolgáltatások révén elősegítse az egészséges életmód kialakítását és a betegségmegelőzést, az egészséges életmód iránti vágyat felkeltése, ösztönözze a rendszeres testmozgást, ezáltal is hozzájárul a lakosság életminőségének javításához.	BNPI működési terület			105 204 450	105 204 450	A projekt támogatási szerződése 2025.10.03. –án került megkötésre.
GEOVAS HUSK/SPF/2401/3.2 /111Interreg Kisprojekt Alap	2025.06.01	2025.08.31	INTERREG	Az esemény célja a Bükk-vidék UNESCO Geoparkban projekt célja a magyar-szlovák együttműködés megerősítése és egymás kulturális és művészeti értékeinek mélyebb megismerése a közös vaskultúra és művészeti hagyományok bemutatásán keresztül.	Miskolc, Újmassa			10 568,75 EUR	10 568,75 EUR	A támogatási szerződést 2025.04.02-én kötöttük meg. A program Újmassán 4 napos rendezvény keretében megvalósult.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

2025-ben lezárult projektjeink

UNESCO ABRDN projekt

2025-ben folytatódtak a Szent István-barlang éghajlati rekonstrukciójához kapcsolódó barlangmonitoring elnevezésű projekt keretében finanszírozott, paleoklimatológiai rekonstrukciójához kapcsolódó barlangi monitoring vizsgálatok, melyek kiterjednek víz és karbonát gyűjtésére, azok stabil izotópos vizsgálatok elvégzésére, mikroXRD ásványtani elemzésére, továbbá a kapott adatok kiértékelésére és értelmezésére került sor. A projekt 2025. őszén sikeresen lezárult

INTERREG projekt

GEOVAS HUSK/SPF/2401/3.2/111 Interreg Kisprojekt Alap

2025.06.01 – 2025.08.31 között került megvalósítása az Interreg Kisprojekt Alap Program keretében Vaskenyér-napok a Bükk-vidék Geoparkban – GEOVAS elnevezésű 4 napos program. Az esemény célja a Bükk-vidék UNESCO Geoparkban projekt célja a magyar-szlovák együttműködés megerősítése és egymás kulturális és művészeti értékeinek mélyebb megismerése a közös vaskultúra és művészeti hagyományok bemutatásán keresztül. A támogatási szerződést 2025.04.02-én kötöttük meg.

Folyamatban lévő projektjeink

LIFE

Jelenleg 4 LIFE projekt van folyamatban az Igazgatóságon. A projektek az ütemezéseknek megfelelően haladnak.

A Pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával LIFE17 IPE/HU/000018, LIFE-IP GRASSLAND-HU projektünk keretében 2025-ban befejeződött 7 projektterületen a szukcesszió megfékezése és az inváziós fajokkal érintett területek évi kezelése. Emellett több alkalommal kisebb területeken (0,1-0,05 ha) a BNPI munkatársainak bevonásával is történtek természetvédelmi célú kezelések Natura 2000 területeken. A gyeptvédelmi tanácsadó szolgálat folytatta tevékenységét és a kapcsolattartást a gazdálkodókkal.

A Natura2000 tölgyerdők szerkezeti és kompozíciós biodiverzitásának növelését célzó természetvédelmi eszközök LIFE16 NAT/IT/000245 projektünkben, az egyes akciókban szereplő munkafolyamatok ellátása a pályázat szakmai és költségvetési ütemezésének megfelelően történt. 2025-ben nyiladékok és gyepek terület karbantartása valósult meg szárazúzással a Kerecsendi Berek-Erdőben. 10 db uráli bagoly költőláda beszerzése, kihelyezése, valamint 100 db madárodú beszerzése történt meg. Az odúkat a felsőtárkányi projekt területen helyeztük ki fiatal erdőállományokban, így valamelyest pótoltuk a hiányzó odvas fákat. Lékkerítésekhez akác oszlop és vadhálót szereztünk be, valamint burkolt gyökerű csemetét. A burkolt gyökerű csemete nagyobb megmaradási eséllyel és szélesebb időintervallumban ültethető. A jóval magasabb beszerzési ár, valamint a bonyolultabb és drágább ültetés miatt csak korlátozott darabszámban, lékkerítésekbe és egyedi védelembe tervezzük ültetni ezeket. Egyedi csemetevédelemhez csibehálót szereztünk be. A projekt területek egyes részein a vadkár elleni védelmet kerítéssel nem gazdaságos megoldani, ott nagyméretű csemetét ültetünk egyedi védelemmel (3 db karó körbehálózva) ellátva. Decim éteres pontosságú GPS mérésre képes tabletet szereztünk be a terepi beavatkozások megfelelő szintű térképi nyilvántartásának elkészítéséhez. A kontroll monitoring keretében szerződést kötöttünk a projekt területeken

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

madárfajok pontszámlálására és denevér fajok akusztikus felmérésére külső vállalkozókkal. A felvétel eredményeit a projekt értékelésekor használjuk fel. A garábi, bujáki, mátraszőlősi projekt területeken 14 db kisvízes élőhely létrehozására került sor, valamint javítására irányuló szerződéses munkát végeztünk külső vállalkozóval. A kialakított élőhelyek jelentősen javítják a kapcsolódó projekt területek természetességi mutatóit, fajgazdagságát, ökológiai állapotát. A közbeszerzési szerződések keretében Bujákon, Bükkzsércen, Cserépfaluban, Felsőtárkányban, Kerecsenden, Mátraszőlősen erdőfelújítások és lékek ápolása, cserjeirtás, ültetett tölgyesek pótlása, csemetevermelés történt. Ezen felül Felsőtárkányban és Mátraszőlősen lékek kialakítása, lékkerítések építése és csemeteültetés lékekbe; illetve egyedi védelembe való ültetés történt.

2024. márciustól a projektbe felvettünk két fizikai dolgozót, akik irányítását a projektvezető erdész végezte. Részvételükkel nagyobb mennyiségű kerítésjavítást, ápolási munkát, csemetekezelést, akác injektálást, utak kitisztítását tudtuk megoldani; illetve a terepi munkáknál, jelöléseknél, anyagszállításoknál is nagy segítséget jelentenek.

A LIFE21/NAT/HU/101074704 – LIFE SakersRoad – „A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban ” projektünk 2025-ben történt:

A költési időszakban kézre került madarakat, fiókákat a gyűrűzés és jeladózás alkalmával állatorvosi szakértők (FÁNK) bevonásával egészségügyi vizsgálat alá vontuk. Itt a protokollnak megfelelő standard vizsgálatok kerültek elvégzésre többek között vérvétel, genetikai mintavétel, általános testméretfelvételezések, ivarmeghatározás stb. A gyűrűzések alkalmával egyes költőládák megfigyelésére vadkamerák kerültek kihelyezésre az oszlopokon, táplálékállat, fióka-szülőmadár viselkedésformák, egyéb költési időszakban történő események dokumentálása céljából.

A magasfeszültségű hálózatra telepített műfeszkek éves karbantartása a költési időszakot megelőzően a hálózatüzemeltetővel (MVM-Émász és Mavir), tervezett módon, velük együttműködve a ládák állapotát figyelembe véve eredményesen megtörtént. A programban tervezett alternatív ládák kihelyezését, az üzemeltető, vállalkozó megbízásával az év folyamán teljesítette.

A galambdúcok 2024-ben két helyszínen, Átány és Tarnazsadány közigazgatási külterületén, ott helyben gazdálkodók együttműködésében, állattartó-telepeken kerültek megépítésre. Ezekre 2025-ben a galambokkal történő betelepítés várt. Ősszel sikerült 45 galambot befogni és a galambdúcra megépített volierben elengedni.

Tavasszal elkezdődött a mezei hörcsögök csapdázása. A belterületen jelentős számban jelen lévő állatokat a kerecsensólyom táplálék bázisának növelése érdekében minél nagyobb számban kívántuk áttelepíteni külterületre. Márciusban kezdtük meg a csapdák kihelyezését, majd az év során a helyszínek folyamatos változtatásával egészen szeptember közepéig csapdáztuk a területeket. 3 helyszínen összesen 171 példány mezei hörcsögöt tudtunk elengedni mezőgazdasági környezetbe.

Az élőhelyfejlesztéssel érintett ingatlanok kitűzését követően megkezdődhetett a konkrét beavatkozások végrehajtása. Az élőhelyfejlesztések mikéntjét alapvetően a kitűzések során megmutatkozó és felmért elművelések mértéke/mérete határozza meg, ennek megfelelően a fejlesztés aktív és passzív formáját alkalmaztuk. Azokon a vonalas földrészekeken, ahol az elművelés mérete nem tette lehetővé mezőgazdasági erő-és munkagép közlekedését, ott a folyamatos elművelés megszűnését követően a spontán regenerálódás (gyepesedés) folyamatát „alkalmazzuk”, míg az elműveléssel nagyobb mértékben érintett helyszíneken magkeverékek direkt vetését végeztük el.

Fás élőhelyek kialakítása tekintetében két helyszínen, Sarudon és Nagyfügeden végeztünk élőhelyfejlesztési tevékenységet 2025-ben. Sarudon BNPI vagyonkezelésű szántó területen 2024 őszén történt meg az erdősáv alapjait jelentő terület kimérése, bekerítése és fával, cserjével történő betelepítése! Nagyfügeden önkormányzati területen történt ugyanez.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Életképes ürgeállomány fennmaradásának biztosítása a Pannon régióban - LIFE24-NAT-HU-CitellusLIFE című, 101202727 azonosító számú projektünkben 2025.11.26-án aláírásra került a projekt Támogatói Szerződése. A projekt megvalósítása során Citellus Gardeneket hozunk létre Batúz-tanya és Tard község határában, 40 kút felújítását tervezzük, valamint élőhelykezelési munkákat végzünk majd. Részt veszünk az ürgék alapállapot felmérésében, majd áttelepítésükben számos projekthelyszínre. Az ürgék védelme érdekében nagyragadozó gyérítést végzünk. A projekt fontos eleme a kommunikáció és szemléletformálás: közösségi programokat szervezünk az ürge társadalmi elfogadottságának erősítése érdekében. A projekt átfogó célja, hogy a Pannon régió ürgeállományában azonosított három, egymástól elkülöníthető genetikai vonal hosszú távú fennmaradását biztosítsa, valamint gyakorlati lépéseket tegyen e fokozottan védett, veszélyeztetett rágcsáló védelmének érdekében.

HORIZON projekt

RestPoll HORIZON- 101082102 projekt célja a beporzók élőhelyeinek tartós helyreállítása és összekapcsolása Európában. A projektben dolgozók fő szakmai célkitűzése, a nagyobb léptékű mezőgazdasági rendszerekben vizsgálni, kifejleszteni a beporzó rovarokat és növényi beporzást segítő különböző kezelési módokat, rendszereket, és ezek monitorozására alkalmas módszereket. A projekt a Freiburgi Egyetem vezetésével 2023 októberében kezdődött és négy évig tart. A projekt hazai kutatási tevékenységeit a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont irányítja, a kutatások pedig a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetében zajlanak. 2024-ben megvalósult a projekt konzorciummal a monitoring protokoll kidolgozása és a projekt területre történő adoptálása, valamint a mintaterületek fizikai kijelölése, az alapállapot felmérése. 2025. novemberében műhelybeszélgetést tartottunk Poroszlón, valamint a „Természetmegőrzési műhely” keretén belül előadást tartottunk „Mi lenne velünk méhek nélkül?” címmel. Eszközbeszerzésre (laptop) sor került, illetve az éves partneri találkozón részt vettek a projektben műköködő kollégák Barcelonában.

Interreg

Humanita (Közép Európai Interreg 2021-2027)

Védett természeti területeken a turizmus által gyakorolt hatások vizsgálata és javaslat kidolgozása a turizmus negatív hatásainak a csökkentésére.

Az ember és a természet közötti kölcsönhatások és a turizmus hatása a védett területekre című CE0100248 számú, HUMANITA rövidett elnevezésű projekt célja, hogy segítse a Közép-Európában található védett területek vezetőit a bizonyítékokon és részvételen alapuló menedzsmentben, segítve őket abban, hogy a megfelelő intézkedéseket a megfelelő helyre hozzák, megelőzzék a negatív hatásokat és az emberi természeti konfliktusokat, és csökkentsék a kockázatot inkrementális megközelítéssel.

A projekt egyik legfontosabb üzenete a látogatók jobb menedzselésének fontossága ma, hogy a holnap látogatói is minőségi helyszínekkel élhessenek, természetvédelmi értékeik, valamint a helyi közösségek megélhetése és jóléte is támogatott. A projekt a turisták hatásvizsgálatának új kiegészítő eszközeinek és módszereinek közös fejlesztésére összpontosít, nemzetközi tapasztalatcserén alapuló környezeti feltételek és trendek jobb értékelése, kifejezett vezetői válaszok és intézkedések meghozatala, valamint a nemzeti és uniós döntéshozók és a nyilvánosság számára nyújtott információk fejlesztése érdekében. A közösen kidolgozott kísérleti akciók és megoldások bemutatják az innovatív megközelítések alkalmazását a turizmus környezeti hatásainak mérésére a kikötői területeken. Projekt tevékenységek közé tartoznak a kutatások (biológiai és genetikai), kiadványok, megjelenések, film/video készítés. Az eszközbeszerzések (vadkamera, informatikai eszközök, látogatószámlálók) 2023-ban már megtörténtek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

2024-ben elkezdődtek a genetikai kutatások, felmérések, *Batrachochytrium dendrobatidis* – az idegenforgalmi nyomás kétéltűekre gyakorolt hatásának genetikai vizsgálata, az alábbi fajokra:

- sárgahasú unka (*Bombina variegata*) vizsgálata kitridiomikózisra;
- gyepi béka (*Rana temporaria*) fertőzöttség vizsgálata ranavirózusra.

Megvalósult a Suba-lyuki tanösvény rekonstrukciója, tájékoztató és interaktív táblák kihelyezése.

2025. évben zárultak a genetikai és biológiai kutatások. A felmérések adott módszerrel 2024-ben és 2025-ben is elvégzésre kerültek, így 2 évi adatok összehasonlítására is sor került a következő paramétereket alapján:

- fajszám (transzekt ill. kvadrát szintjén, db)
- növényzet borítása (transzekt ill. kvadrát szintjén, db)
- Szociális Magatartás Típusok (Borhidi 1993 alapján – kiemelten természetes állapotokra és zavart élőhelyekre utaló fajok aránya; transzekt ill. kvadrát szintjén)
- fenológiai adatok kiértékelése (a virágzásban jelentkező különbségek részben a turisztikai hatással is magyarázhatók)

Genetikai kutatás keretében a Mátra két kétéltűfajának vizsgálatát végeztettük el, melyeknek jelentős állományai élnek turisztikailag frekvenciált, illetve ezzel a tevékenységgel kevésbé érintett területeken is. A sárgahasú unka (*Bombina variegata*) a kitridiomikózisra, a gyepi béka (*Rana temporaria*) a ranavirózusra érzékeny faj, így az egyes kórokozók általi fertőzöttség vizsgálata is megtörtént. Elkészültek a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark brossurák valamint a Suba-lyuk tanösvény leporellója. Elkészült 4 db a „A természet és az ember közötti kapcsolatok, valamint a turizmus védett területekre okozott hatásai – természetismereti rövidfilm. 2023-2025-évre vonatkozóan látogatószámot mértünk Mátrai Tájvédelmi Körzet Kékes északi oldalán és a Nyugat-Bükki Tájegység kiemelt területén (Suba-lyuk). A Suba-lyuk tanösvény hivatalos ünnepélyes átadóját összekötöttük a helyi általános iskolások számára szervezett workshoppal és terepi bejárással.

LECA (Közép Európai Interreg 2021-2027)

LECA – CENTRAL EUROPE INTERREG PROGRAM a Kárpáti nagyragadozó állatok együttélésének és megőrzésének támogatása című CE0100170 számú, LECA elnevezésű projekt a nagyragadozók Kárpátok erdei ökoszisztémáinak kulcsfontosságú elemei, amelyek a hiúz, a farkas és a medve egyik legelterjedtebb őshonos populációjának adnak otthont Európában. Projekt célja a helyi érdekelt felekkel való együttélés elősegítése, a nagyragadozók természetes elterjedésének és újratelepítésének elősegítése, oktató, figyelemfelhívó kampányok folytatása. A projektben 12 partner működik közre. 2023-ban 60 db kameracsapda és tartozékai, valamint informatikai eszközbeszerzésre került sor. 2024-ben a projekt keretében a működési területén előforduló fokozottan védett nagyragadozó fajok (medve, farkas, hiúz) monitorozási tevékenységét végzéséhez az érintett fajra alkalmazható faji, (egyértelmű esetben) egyedszintű genetikai azonosítás elvégzése, rokoni kapcsolatrendszer feltárása, genetikai vizsgálat lefolytatása indult el. 2025-ben zárult a genetikai kutatás: kutyafélékre összesen 83 db, macskafélékre 9 db, barna medvére 5 db mintán végeztettünk el vizsgálatokat, valamint beszerzésre került 2 db napelemes villanypásztor rendszer.

Interreg Danube GeoTour Plus

A kultúra és a fenntartható turizmus szerepének erősítése a gazdasági fejlődésben, társadalmi inklúzió és innováció című, a Duna régió 10 geoparkjának részvételével elindult projekt célja a meglévő hálózati lehetőségek kihasználása, a közös megőrzési stratégiák és geotermék fejlesztés koncepció – proaktív, fenntartható, rugalmas közösségi vezetésű kulturális és természeti érték kezelés a Danube GeoTour mentén elhelyezkedő Geoparkok erősítéséért és társadalmi gazdasági fejlesztéséért.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A projekt hivatalosan 2024.01.01-én indul, a támogatási szerződés megkötésére 2024.03.11-én került sor. A projektcélok 3 irányvonal mentén valósulnak meg: 1. befogadó geopark közösség, 2. egyedi és magas értékű geopark örökségértékű élmények, 3. fenntartható gazdálkodás. 2025. évben megtörtént egy egyterű jármű beszerzés, amelyet a projekt keretében mozgó természetbúvár járműre alakítunk át, környezeti nevelési célú tanórák tartásához szükséges eszközökkel, felszerelésekkel. A projekt keretében kiadványok készítésére, workshopok szervezésére, valamint látogatómenedzsment megvalósítására is sor került.

ERGODIC - A kockázatok csökkentése a légi tűzoltás földi kiszolgálásának javításával című projekt HUSK/2302/1.2/010 Interreg VI-A Magyarország-Szlovákia Program keretében valósul meg. Három szervezet összefogásával, a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Tűzoltó Szövetség vezetésével, partnerségben a Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal és a szlovákiai Obec Turňa nad Bodvou – Torna Község Önkormányzatával 2024. augusztus 1-jén indult. A projekt keretében beszerzendő mobil víztározó medencék és a légi tűzoltás földi kiszolgálását támogató kiegészítő eszközök (védőeszközök, felszerelések) segítségével hatékony, gyors, költségtakarékos beavatkozási rendszert tudunk felállítani, mellyel növelhető a tűzoltás hatékonysága. Kiemelten fontos a humán kapacitások fejlesztése is. A BNPI természetvédelmi őrszolgálat speciális képzéseken vesz részt, úgy mint tűzoltó szakmai képzés elsősegélynyújtó modul, vezetéstechnikai tréning, motorfűrészek kezelői képzés, valamint drónhasználat oktatás. Beszerzésre kerül egy terepi gépjármű, drón és utánfutó. 2025-ben természetvédelmi őrszolgálat kollégái részt vehettek a katasztrófavédelmi tűzoltó alapképzésen valamint a vezetéstechnikai gyakorlati tréningen. Beszereztük a légi tűzoltás földi kiszolgálását támogató gépjárművet, hozzá egy utánfutót tartozékokkal, 2 db professzionális drónt és egy fényképezőgépet.

WETWORKS - Határmenti vizes élőhelyek ökológiai állapotfelmérése, rekonstrukciója és bemutatása című, HUSK/2302/1.2/005 azonosító számú projekt 2024.09.01-én indult. A projekt keretében a Kácsi régi fürdő területén egy vizes élőhely kialakítása és bemutató pallós tanösvény építése történt meg 2025-ben. Megtörténtek az alapállapot felmérések és megkezdődtek a biomonitoring vizsgálatok a Kácsi-pataokban és a mocsár területén. A Kácsi-pataokban előforduló inváziós süllőhínár, míg az Ipoly mentén 1,3 ha területen selyemkóró és kanadai aranyvessző irtását végeztük 2025-ben. Megkezdjük a BNPI területén megtalálható hódtavak valamint a Kácsi csigák felmérését és monitorozását. Informatikai eszközbeszerzések és a monitoring vizsgálatokhoz szükséges eszközök beszerzése valósult meg.

KEHOP PLUSZ projektek

Természetvédelmi területkezelés feltételeinek megteremtése a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet területén, a Batúz-tanyán című KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00002 azonosítószámú KEHOP Plusz projektünkben 2024-ben a Támogatási szerződés megkötésre került. Az ÉKM konzorciumi partnerként belépett a projektbe. A konzorciumi megállapodás megkötésre került. A Batúz tanyát megközelítő útra és a trágyatárolóra a tender terv, az engedélyes és a kiviteli tervek már korábban elkészültek. 2022-ben, illetve 2023-ban feltételeken a közbeszerzési eljárások is lefolytatásra kerültek. 2024. decemberében a kivitelezésekre vonatkozó szerződések hatályba léptek, a munkaterületek átadásra kerültek, a projekt megvalósítása elindult.

A projekt megvalósítása során 2025-ben elkészült a Batúz-tanyához vezető út stabilizálása 2 km hosszon illetve a trágyatároló épülete. A Takarmánytároló épületre vonatkozó közbeszerzési dokumentáció összeállítása az ÉKM-mel mint konzorciumi partnerrel és az ezen projektrész építettségével összeállítással került.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A takarmánytároló engedélyes és kiviteli tervei korábban szintén elkészültek. Az építési engedély megszerzésre került. A közbeszerzési eljárást a konzorciumi partner, az ÉKM bonyolítja le.

Komplex élőhely-fejlesztési program a Hevesi-síkon című KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-00003 azonosítószámú projekt 2024-ben benyújtásra került a KEHOP Plusz pályázati felhívásra. A Támogatási szerződés megkötésre került. A projekt előkészítési szakaszában a szükséges dokumentumok, tervek elkészültek, az engedélyek beszerzésre kerültek. A vízépités kivitelezésére a közbeszerzési eljárás elindítható, lezárását követően a kivitelezés megkezdhető. A projektben tervezett gépjármű és eszközbeszerzések megtörténtek.

Benyújtásra került és támogatást nyert a Bél-kői tanösvény felső bányaudvart érintő szakaszának kiépítése című KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00032 azonosító számú projekt, amelynek célja a Bélapátfalva külterületén lévő Bél-kő volt bányaudvarának és a hozzá vezető utaknak a természetvédelmi fejlesztése, a Cserépváralja külterületén a várromhoz közel eső területen lévő hombárok állagmegóvása, illetve a bükki természeti és kulturális értékek bemutatása a Rejteki minigeopark létrehozásával. Megkezdődtek a projekt előkészítési szakaszában tervezett feladatok végrehajtásai. A KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00019 számú „Az ökológiai állapot javítása, élőhelyek és hozzájuk kötődő fajok védelme a Tarna-Lázberc Tájegység vizes élőhelyein, vízfolyásain, állóvizein” című pályázatunk támogatási szerződéskötésére 2025. március 10-én került sor. A projekt nyitórendezvénye Bánhorvátiban 2025. május 14-én sikeresen lezajlott. 2025. augusztusában megvásárlásra kerültek a tervezett ingatlanok. Elkezdődtek az érintett területek tulajdonosaival történő egyeztetések és megkötöttük az együttműködési megállapodásokat, beszereztük a vagyonkezelői/tulajdonosi hozzájárulásukat is. Az előzetes vizsgálati dokumentáció elkészítésére megkötöttük a szerződést a vállalkozóval és a vizsgálatok elkezdődtek. A vízjogi engedélyezési és kiviteli tervdokumentáció összeállítására, az engedélyezési folyamatok lefolytatására szintén megkötöttük a szerződést. A tervezési folyamatok elkezdődtek, részeltjesítés megtörtént.

Erdői és Erdős sztyepp élőhelyek megőrzése, fejlesztése a Nógrádi Tájegység területén című KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00033 számú projektünk Támogatói szerződése 2025.05.21-én hatályba lépett és várhatóan 2028.06.30-án zárul. A projekt költségvetése: bruttó 170.000.000,-Ft. A tervezési, terepi felvételezés, erdészeti jelölési feladatok, valamint ökológiai (botanikai és zoológiai) állapot felmérési feladatok teljesültek, melyeknek a pénzügyi elszámolása is megtörtént az IH felé. Az élőhelykezeléshez szükséges közbeszerzési tanácsadó beszerzése megtörtént, a szerződés 2025.10.13-án hatályba lépett. 2025.11.03-án benyújtottuk a kerítésépítés engedélyezéshez a kérelmet. Az ünnepélyes projektmegnyitóra 2025.12.03-án került sor.

A KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2025-00034 azonosító számú, „Élőhely-rekonstrukció a mátrai hegylábi és hegyi rétek területén” című pályázat támogatási szerződése 2025. június 6-án lépett hatályba. Jelenleg az átforduláshoz szükséges dokumentáció összeállítása folyik. 2025. december 02-án ünnepélyes keretek között Mátrafüreden tartottuk a projektnyitó rendezvényünket.

A KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-2025-00036 azonosító számú „A fokozottan védett fekete bödöncsiga kácsi élőhelyének védelme, hosszú távú megőrzésének megalapozása” című pályázat támogatási szerződése 2025. július 21-én lépett hatályba. A projekt megismertetése végett lakossági fórumra került sor Kácson, melyet terepi bejárás követett az érdeklődők számára. 2025 fő tevékenysége a beavatkozások irányvonalának meghatározása, mely érdekében előzetes tervdokumentációt készítettünk. 2025. november 28-án, Kácson tartottuk projektnyitó rendezvényünket.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24-2024-2025-00035 azonosító számú „Pannon erdei élőhelyek megőrzése, természeti állapotának javítása, inváziós növények elterjedésének visszaszorítása a Lázberci Tájvédelmi Körzet védett és Natura 2000 erdőterületein” című pályázat támogatási szerződése 2025.05.16-án lépett hatályba. A projekt nyitórendezvénye 2025. december 12-én Bánhorvátin sikeresen lezajlott. A tervezési, terepi felvételezés, erdészeti jelölési feladatok teljesültek. Az ingatlan-nyilvántartási és erdészeti hatósági eljárások, az élőhelyfejlesztés közbeszerzési dokumentációja, valamint a megvalósíthatósági tanulmány elkészítéséhez a beszerzés előkészítés alatt van.

TOP_Plus-3.2.1-23-MI1-2025-00005 „Együtt az egészségünkért!”

A projekt támogatási szerződését 2025. október 3-án kötöttük meg. A projekt célja átfogó egészségfejlesztési programok és szolgáltatások révén elősegítse az egészséges életmód kialakítását és a betegségmegelőzést, az egészséges életmód iránti vágyat felkeltése, ösztönözze a rendszeres testmozgást, ezáltal is hozzájárul a lakosság életminőségének javításához. 2026. évben tervezett mobil színpad, mászótorony, 30 db kerékpár beszerzése, kerékpáros szervízpont kialakítása a Szeleta Park Látogatóközpontban.

Tervezett projektek

Carpathian LIFE

Egy stratégia LIFE projekt kidolgozása is megtörtént 2025-ben. 7 ország és 35 partner részvételével közösen kívánjuk megvalósítani 9 éves időtávlatban és már 2026 évben elkezdni a második körös támogatói döntést követően a pályázati elemeket.

A Carpathian LIFE az első stratégiai természetvédelmi projekt (SNaP), amelyet a teljes Kárpátok régiójára terveztek. Fő célja a Kárpátok Biodiverzitási Keretrendszerének (CBF) és annak Végrehajtási Tervének végrehajtása, amelyet a Kárpátok Egyezmény összes részes fele 2026 februárjában fogadott el. A CBF működőképesé teszi a Kunming-Montreal Globális Biodiverzitási Keretrendszert, és közvetlenül támogatja az EU 2030-as Biodiverzitási Stratégiáját, az EU Erdészeti Stratégiáját és a Természetvédelmi Törvényt.

A szakaszos végrehajtás (2027–2035) révén a projekt elősegíti az összehangolt kormányzást és a biodiverzitás érvényesítését a kulcsfontosságú ágazatokban. A kiemelt intézkedések közé tartozik az ökológiai összekapcsoltság helyreállítása, az őserdők és az őserdők védelme, a fenntartható erdőgazdálkodás és a biológiai sokféleséget figyelembe vevő mezőgazdaság előmozdítása, a fajok és élőhelyek védelmével kapcsolatos intézkedések, azok integrálása a Kárpátok stratégiai politikáiba, valamint az éghajlatváltozás hatásainak korlátozása. Különös hangsúlyt fektetnek az intézményi kapacitásépítésre Ukrajnában és Szerbiában is, ezáltal támogatva az EU bővítését és a környezetvédelmi vívmányokhoz való igazodást.

HUSK-2401 2.4.2. Turisztikai Desztinációk Komplex fejlesztése

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) által tervezett beruházás A Novohrad-Nógrád Geopark turisztikai attrakcióinak komplex fejlesztése c. turisztikai célú fejlesztési projekt részeként kerül megvalósításra. Fókuszban Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark területén található három kiemelt turisztikai attrakció – Ipolytarnóci Ősmaradványok Látogatóközpont

HUSKROUA-CarpathSoil

Talajszelvények bemutatása két helyszínen a Szeleta Park Látogatóközpontban illetve a Csillagdában a Miskolci Egyetem konzorciumvezetésével és a HNPI illetve II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem UA partnerségével.

9. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

9.1. Az Igazgatóság ügyiratforgalma

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	ügyek száma
Szakvéleményadás, adatközlés a hatóságok számára	5.003
Jelentési feladatok a Minisztérium számára	402
Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	14.512
Összesen:	19.917

A jogi tevékenység a klasszikus jogtanácsosi feladatokat jelenti az Igazgatóság esetében is: jogi tanácsadást, állásfoglalások készítését, okiratok, szerződések szerkesztését, ellenjegyzését, jogi képviselőt ellátását hatóságok és bíróságok előtt.

A 2025. évbenben is számos, a jogi szakterülethez tartozó feladatot láttunk el.

Elláttuk az Otthontámogatáshoz kapcsolódó jogi feladatokat, összeállítottuk a munkáltatói tájékoztatásokat, ehhez kapcsolódó jogi tanácsadást végeztünk.

Elvégeztük a létszámhiány kezelésének új stratégiájához, a munkaerő-kölcsönzéshez kapcsolódó jogi feladatokat is.

Az adatvédelmi megfelelés terén is előre leptünk: aktualizáltuk adatvédelmi szabályzatunkat, adatvédelmi tájékoztatóinkat, előkészítettük a vadkamera-használatra vonatkozó belső szabályzatot.

Részt vettünk a fokozottan védett fajok (így különösen a fehérhátú fakopáncs) egyedeinek élőhelye körüli gazdálkodási korlátozások, emellett az ex lege források területének lehatárolása tárgyában folytatott egyeztetéseken.

Összeállítottuk a belső szabályzatok és igazgatói utasítások nyilvántartását, ezt folyamatosan vezetjük.

2018 novemberében benyújtott kérelmekkel sikeresen csatlakoztunk a SZÜF, az RNY és az e-Papír rendszerekhez. Hivatali Kapuval (BKSZ) 2015 óta rendelkezünk. Az érintett vezetők elektronikus aláírást használnak, melynek alkalmazása egyre gyakoribb.

Igazgatóságunk biztosítja valamennyi feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben az elektronikus ügyintézés lehetőségét a személyre szabott ügyintézési felületen (SZÜF), e-Papíron fogadjuk az ügyfelek beadványait. Egyre több ügyfél választja ezt a kapcsolattartási formát, 2025-ben már 483 elektronikus állományt kaptunk e-Papíron keresztül.

Az ügyleírásokat publikáltuk. Az e-ügyintézéssel kapcsolatos tájékoztatót honlapunkon közzétettük a következő elérhetőségen: <https://www.bnpi.hu/hu/e-ugyintezes-1>

A Rendelkezési Nyilvántartást teljes körűen használjuk.

Az SDA DMS Zrt. által fejlesztett, tanúsított Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer alkalmazásával 2022. október 3-tól bevezettük a teljesen elektronikus, hiteles dokumentumkezelést. A munkatársak már a dokumentumkezelő rendszerben kapják meg a bejövő irataikat hiteles elektronikus okirat formájában, a kimenő iratok jóváhagyása, köröztetése, aláírása és címzett részére megküldése szintén a programban, elektronikus formában történik. Papír alapú iratokat csak akkor használunk, ha feltétlenül szükséges, de ezeket is hiteles elektronikus másolatként

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

feltöltjük a Poszeidon rendszerbe a Másolatkészítési Szabályzatunknak megfelelően. A hiteles elektronikus másolatok készítése az Igazgatóságon a Poszeidon rendszerben, annak hitelesítő funkciójával megoldott.

2025-ben 3489 irat már hiteles elektronikus dokumentumként került köröztetésre, kiadmányozásra és kiküldésre. Ez az előző évhez képest 53 %-os emelkedés. Ez mutatja, hogy ismét jelentős előre lépést tettünk a digitalizáció terén.

A dokumentumkezelő program használata 2025-ben általánossá vált. A bejövő iratok e-mailen történő megküldésének elhagyásával az ügyintézők már kizárólag a Poszeidon rendszerben kapják meg az irataikat.

További folyamatokat digitalizáltunk 2025-ben:

- megrendelési folyamat digitalizációjának előkészítése, megvalósítása;
- elektronikus dokumentumkezelés bevezetése a pályázati ügyintézés során, az irányítóhatóságokkal folytatott előzetes egyeztetést követően;
- bírálati jegyzőkönyvek;
- hozzáférési jogok engedélyezési űrlapjának digitalizációja.

A Rendelkezési Nyilvántartásba a Hivatali Kapu elérhetőségünket bejelentettük. Hivatali Kapuról Hivatali Kapura/KÜNY-regisztrációhoz kapcsolódó tárhelyre (ügyfélkapura)/cégkapura küldött és az onnan Hivatali Kapunkra érkezett küldemények aránya is növekszik, azaz a hivatalos elektronikus kapcsolattartás egyre hangsúlyosabb.

A gépi Hivatali Kapu kapcsolatot kiépítettük. A Hivatali Kapunkra érkező küldemények érkeztetése, és a küldemények Hivatali Kapuról történő kiküldése szintén a dokumentumkezelő programban történik.

A hivatalos kapcsolattartás a hatóságokkal, államigazgatási szervekkel a Hivatali Kapus rendszerben zajlik, e csatornán keresztül a legtöbb küldemény a természetvédelmi hatóságoktól érkezett. A 2025. évben Hivatali Kapus tárhelyünkre 4.455 állományt továbbítottak. Központi email címünkre 12.363 üzenetet juttattak el ügyfeleink. Az év folyamán mintegy 1.278 darab postai küldeményt dolgoztunk fel. Ezek között vannak olyan iratok is, amelyeket az Iratkezelési Szabályzatunk alapján nem kell érkeztetni és iktatni, fenti táblázatban megadott ügyiratforgalmi adatok az iktatott iratokra vonatkoznak. Fax készülékünk kikapcsolásra került 2025-ben.

Kidolgoztuk az elektronikus ügyiratok lezárásának, irattározásának folyamatát, erről segédletet készítettünk a kollégák számára. Segítettük őket az elektronikus irattározás folyamatában. A gyakorlati tapasztalatok az elektronikus ügyiratok lezárásával, irattározásával kapcsolatosan jók, a segítő (helpdesk) tevékenység ezen a területen is fontos feladata a Jogi és Igazgatási Osztály munkatársainak.

A 2025. évi ügyiratforgalmunk a 2024. évihez képest 10,7 %-os növekedést mutat.

Sor került a korábban keletkezett több, mint nyolcezer papír alapú lezárt ügyirat központi irattárba helyezésére is, ezzel helyet szabadítottunk fel az átmeneti irattárunkban.

Az elektronikusan és hagyományosan, papíralapon intézett ügyek hozzávetőleges aránya: 92-8 %.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

9.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
Pest Vármegyei Kormányhivatal	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	58
természetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	1.084
környezetvédelmi hatóság	Megkeresés, szakvélemény, adat és tényközlés környezetvédelmi ügyben	78
erdészeti hatóság	Megkeresés védett természeti és Natura 2000 területek esetén, saját erdővel kapcsolatos ügyek	55
az állami tulajdonosi joggyakorló szervek	Vagyonkezelési jelentés	57
Önkormányzatok	Rendezési tervek, TAK, egyéb ügyek	444
	Védetté nyilvánítások, helyi véd. felülvizsgálat, kezelési terv	30
Rendőrkapitányságok	Megkeresések, szakértői felkérések	82
Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Földművelésügyi Osztály	vadászatok saját vadászterületeken	37
Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályok	vadászat diagnosztikai célú kilövés	86
Kormányhivatal Földhivatali Főosztályok	Elővásárlási joggal kapcsolatos nyilatkozatok, ingatlannyilvántartási kérelmek	231
Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály	(közfoglalkoztatás)	15
MÁK Helyszíni Ellenőrzési Főosztály	KAP, AKG, Natura 2000 gyepterületek kompenzációs kifizetések ell, kaszálás	2
egyéb hatósági levelezés (pld. KH Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály)		2.744
Összesen:		5.003

A hatóságok számára küldött adatközlésekben a 2025. évben emelkedést érzékelhettünk. Az előző évek gyakorlatához hasonlóan külön sorban szerepeltetjük az ugyanazon szervezeti egységektől (Kormányhivatalok Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályaitól), de környezetvédelmi hatósági jogkörben érkezett megkereséseket. Az állam tulajdonosi jogait gyakorló szervek felé továbbra is eleget tettünk adatszolgáltatási kötelezettségeinknek. Ezt szinte teljes mértékben a Hivatali Kapu rendszer segítségével láttuk el.

Az önkormányzatok felé is nagyszámú állásfoglalást, véleményt, tájékoztatást küldtünk. Ez magyarázható azzal, hogy a településrendezési tervekkel, a településrendezési eszközökkel kapcsolatos véleménykérelmek mellett tovább folytatódott a helyi védelem alatt álló területek felülvizsgálata.

Továbbra is kimagasló a védett ingatlanok adásvételére vonatkozó elővásárlási jogról tett nyilatkozatok száma, a nyilatkozatokat szinte kizárólag elektronikus módon (Hivatali Kapun, Céghivatalon) juttatjuk el mind a Kormányhivatalok földhivatali osztályainak, mind az ügyfeleket képviselő ügyvédeknek.

A földhivatali főosztályokkal a bérbe adott területek földhasználati bejegyzései miatt is kimagaslóan nagy levélforgalmat bonyolítottunk a 2025. év során is. Megállapítható, hogy a földhivatali főosztályok is egyre nagyobb számban Hivatali Kapun küldik a bejegyző határozataikat.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Kormányhivatalok Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályaival elsősorban az állattartó telepeink (Batúz-tanya, Szürkeszállás) állattartásának hivatalos levelezéseit folytattuk. A Kormányhivatalok Agrárügyi Főosztályainak Földművelésügyi Osztályaival és a Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályaival is emelkedő iratforgalom mutatkozott az esetleges fertőzőség kimutatására, felmérésére szolgáló diagnosztikai célú kilövések után járó állami kártalanítási kérelmek kapcsán.

Az év elején a vízügyi hatósági feladatok a Katasztrófavédelmi Igazgatóságoktól átkerültek a Kormányhivatalok Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztályhoz.

2023-ban a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 990 volt, ami szinte megegyezik a korábbi évvel.

2024-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 923 volt, ami kismértékű (6,7 %-os) csökkenés.

2025-ben a természetvédelmi hatóságoktól érkező megkeresések száma 1084 volt, ami 17,4 %-os) növekedést mutat.

Legnagyobb számban a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, környezetvédelmi engedélyezési, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit, NATURA 2000 területeket érintő ügyben kerestek meg bennünket a természetvédelmi hatóságok vélemény (adat, tény) adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság.

Tapasztalataink a megkeresések módjáról: teljes egészében Hivatali Kapunkra érkeznek.

Jogi alapjait, típusát tekintve: jellemzően az Ákr. 25.§ szerinti megkeresésben (az Ákr. a Ket.-től eltérően nem ismeri a jogsegély fogalmát) – alkalmazva a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 20.§-t is – fordultak hozzánk a hatóságok.

Kisebb részben a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 75/A.§ szerinti ügyféli nyilatkozat kérése formájában történik bevonásunk a hatósági eljárásokba. A vízügyi hatóság Igazgatóságunkat közvetlenül a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 5.§ (10) bekezdése alapján keresi meg. Szakértőkénti kirendelésünk ritkán fordul elő. Mindezek megfelelő jogi keretet biztosítanak ahhoz, hogy a természetvédelmi és tájvédelmi szakkérdéseket következetesen képviseljük a hatóságok eljárásaiban.

A hatóságok fentebb részletezett megkereséseire adott válaszainkban megadjuk természetvédelmi kezelői véleményünket is az adott ügy kapcsán, amiben közöljük a tervezett tevékenység, létesítés végzéséhez általunk figyelembevételre javasolt táj- és természetvédelmi ajánlásokat is. Ezeket az ajánlásokat a Kormányhivatalok általában szinte teljes egészében beépítik határozataikba, szakhatósági állásfoglalásaikba, szakkérdés vizsgálatuk során adott válaszaikba. A kiadott határozatok egy része nem jut el Igazgatóságunkhoz, emiatt (a határozat rendelkezésre állásának hiánya) a hatósági előírások betartásának visszaellenőrzése néhány esetben akadályba ütközhet, vagy késedelmet szenvedhet. Kérésünkre a határozatokat utólagosan minden esetben megkaptuk, és a figyelemfelhívások hatására az ilyen esetek száma egyre csökken.

A hatóságok válaszuk megküldésére általában 8-12 napos határidőt szoktak kitűzni, ritkán előfordul ettől hosszabb is (pl. 20 nap), de gyakori a minimális, 5 napos határidő kitérítése, amely nagyon sok esetben nem elégséges a bonyolultabb, de sok esetben még a kevésbé bonyolult ügyek megválaszolására sem. Emiatt előfordulhatnak néhány napos késedelmes válaszadások is.

A 2025.évben is jelentős volt a napelemes kiserőművek (5-50 MW) telepítésével kapcsolatos ügyek száma, mind a hatósági, mind az ügyféli megkeresések tekintetében, de némi számszerű visszaesés tapasztalható. Az ügyféli megkeresések esetében is részletes tájékoztatást adunk a naperőművek telepítésének általános táj- és természetvédelmi vonatkozásairól, illetve ajánlásainkról,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

aggályainkról. A védett természeti területeken, Natura 2000 területeken általában eleve nem is kérnek ilyen létesítményt engedélyezni, és egyre ritkább az ökológiai hálózatba tartozó területekre vonatkozó megkeresések száma is az egyre jobban megismert törvényi tiltás hatására.

A tárgyi évben észrevehetően csökkent a távközlési tornyok építési igényéhez kapcsolódó előzetes megkeresések száma, melyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásoknak minősülnek. A néhány kivételtől eltekintve a telepítési helyszínek táj- és természetvédelmi szempontból elfogadhatóak voltak, és konfliktusos esetekben is minden alkalommal született megoldás a telepítés lehetőségére.

Igen nagy számban érkeznek Igazgatóságunkhoz védett madarak fészkeinek eltávolítását kérő megkeresések. Ezek elsősorban családi vagy társasházi felújításokhoz kapcsolódnak, és molnárfecske-fészkek eltávolítására vonatkoznak, de előfordulnak ipari épületekre, önkormányzati ingatlanokra vonatkozó megkeresések is. Üzemcsarnokok esetében füstifecske-fészkelések megszüntetése ügyében érkeznek megkeresések. A fészekeltávolítások hosszú távon fajok veszélyeztetését eredményezhetik. Ennek elkerülése érdekében a fészkek műfészkekkel való pótlását, a fészkelési lehetőségek további biztosítását minden esetben javasoljuk.

Néhány településen akut problémát okoznak a lakott területen kialakult vetésivarjú-telepek, a lakosság zavarásként éli meg a madarak jelenlétét, és gyakran közegészségügyi veszélyekre is hivatkoznak az Önkormányzatok. A faj védelmi státuszának változása, és a riasztásra, fészekeltávolításra vonatkozó szabályozás megállapítása enyhülést ígért az ilyen jellegű ügyek esetében, de a riasztási, fészekeltávolítási bejelentéseket és megkereséseket sok esetben a jogszabályban foglalt időintervallum legutolsó pillanatára, vagy azon kívülre időzítik, így a jogi szabályozás adta lehetőségek kihasználása még nem teljesen épült be a gyakorlatba. A varjútelepek lakott területről történő kiszorítására tett intézkedésekhez kapcsolódóan véleményeinkben a madarak költési lehetőségének külterületi biztosítására minden esetben nagy hangsúlyt fektetünk.

Gyakoriak a gólyafészkek-áthelyezésre vonatkozó megkeresések is. Minden élőlény esetében, de fehér gólyánál kifejezetten igaz, hogy a fészkelésre kiválasztott helyszínhez a madár a legvégsőig ragaszkodik, így a fészekáthelyezési megkeresések esetében általában a helyben tartást javasoljuk, a gólya jelenlétéhez kapcsolt kifogásolt jelenségek helyi kezelésre tett intézkedési javaslatok ismertetése mellett.

A fokozottan védett madarak fészkelési lehetőségének megóvása érdekében nagy számban kezdeményeztünk a természetvédelmi hatóságoknál gazdálkodási korlátozás elrendelését, amik döntő többségben erdészeti jellegű korlátozásokat foglaltak magukban. Nem teljesen tisztázott okok miatt a hatóságok késlekedve, néhány esetben akár sok hónapos csúszással adják ki a korlátozásokat elrendelő határozatokat, ezzel a fokozottan védett fajok veszélyeztetésének lehetősége fennállhat. Ennek elkerülése érdekében a korlátozási javaslat által érintett gazdálkodó felé is elküldjük a korlátozás kezdeményezést a hatóság megkeresésével egyidőben. A fokozottan védett fehérhatú harkályra vonatkozó metódus 2025-ben szakmai konszenzus alapján megváltozott, és a szükségessé vált korlátozások számszerűen is emelkedtek. A gazdálkodási korlátozások kezdeményezése esetén az állami erdőgazdálkodók részéről nem minden esetben volt támogató hozzáállás.

Családi házak, társasházak (elsősorban panelházak) felújításai, szigetelése során gyakran felmerül denevérélőhelyek megszüntetésének igénye, ilyen jellegű hatósági megkeresések is rendszeren érkeznek Igazgatóságunkra. A denevérélőhelyek megszüntetése vonatkozásában nagy tapasztalattal rendelkezünk, és fajspecifikus időszakos korlátozásokkal és a faj egyedeit nem veszélyeztető egyszerű kizárási technológiai javaslatokkal segítjük a jelentkező problémák megoldását. Sajnos az élőhelyek megszüntetése után a denevérek áttelepedési sikerességét nem tudjuk nyomon követni.

A törvény erejénél fogva védett források védőterületének hatósági kihirdetését évek óta kezdeményezzük, de a természetvédelmi hatóságok befogadási hajlandósága vármegyénként változik. A legtöbb esetben a megfelelően indokolt anyagok alapján a hatóság a kihirdetéseket

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

megteszi, máshol, a források védelméhez szükséges területnagyság eltérő értelmezése miatt a kihirdetések akadályba ütköznek. Ebben az esetben hosszas egyeztetések lassítják az ex lege védett objektumok védőterületének hatósági kihirdetését. Az álláspontok közelítése érdekében Igazgatóságunk és a Kormányhivatalok rendszeresen egyeztetnek

A védettből Natura 2000 státuszba került hódok térdnyerése az egyszerűsödött riasztási, gátbontási eljárás ellenére is folytatódik, és gyakori tárgyai a megkereséseknek. A vízügyi igazgatóságok az egész működési területükre, több évre vonatkozóan szereztek engedélyt a hódgátak bontására, de a bontás lehetőségének jogszabályi feltételeit nem minden esetben értelmezik egységesen a természetvédelmi kezelővel.

Megszaporodtak a gyűjtési engedélyek is, melyek védett természeti területen történő – elsősorban kalapos, de nem ritkán szarvasgomba – gyűjtésre vonatkoznak. A megfelelő mennyiségi korlátozással elkerülhető az üzleti célú kérelmek engedélyezése.

Védett természeti területen folytatott, vagy védett fajok kutatására vonatkozó engedélykérelmek száma sem csökkent a megelőző évekhez képest.

Védett természeti területeket érintő, különösen nagy behatással, veszélyeztetéssel járó közösségi eseményekkel, sportrendezvényekkel, túrákkal kapcsolatos megkeresések esetén (pl. technikai sportok, rallye versenyek) a tájegységi munkatársak bevonásával készített részletes indoklással, az érintett élőhelyekre vonatkozó, az adatbázisunkban aktualizált adatokkal alátámasztva teszünk javaslatot a korlátozások előírására, esetenként alternatív útvonal választásának lehetőségére. A 2025.évben a hatóság részéről történő megkeresésre 147 ilyen tárgyú engedélyezési eljárás során folytattunk levelezést, zömében védett területeket érintő túra-, sport- és táborozás közösségi eseményekkel összefüggésben.

A természetvédelmi és környezetvédelmi hatóságok részére a 2025. évben számos előzetes vizsgálati, környezetvédelmi hatásvizsgálati, környezetvédelmi engedélyek felülvizsgálati eljárásaiban adtunk tény, adatot tartalmazó adatszolgáltatást, tájékoztatást, természetvédelmi kezelői véleményt, így különösen sípark bővítése, állattartó telepek engedélyének meghosszabbítása, létesítése, logisztikai központok létesítése, hulladékfeldolgozó telepek üzemeltetése, szénhidrogén szállítóvezeték, gázerőmű-blokk létesítése, villamoshálózatok építése, bányászati (bányatelek bővítés, bányászati tevékenység újraindítás, bányászati tevékenység környezetvédelmi engedélyének felülvizsgálata), öntözésfejlesztési és naperőmű létesítési ügyekben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

9.1.2. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett és Natura 2000 erdőterületek

NPI működési területén fekvő erdőterületek ⁴	Terület (ha)	Erdőrészletek száma	Erdőtervezési körzetek száma
Fokozottan védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület)	625,63	122	7
Fokozottan védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő	10.376,00	1.987	17
Országos jelentőségű védett természeti területen lévő erdő (nem Natura 2000 terület és nem fokozottan védett)	14.396,09	3.695	22
Országos jelentőségű védett természeti területen és egyúttal Natura 2000 területen lévő erdő (nem fokozottan védett)	54.248,81	11.594	25
Országos jelentőségű védett/ fokozottan védett természeti területen kívüli, de Natura 2000 területen lévő erdő	46.553,95	10.496	23
Összesen	126.200,48	27.894	28

A körzeti erdőtervezések kapcsán 2025-ben a Nyugat-Borsodi és Romhányi körzetekhez adtunk véleményt, ill. képviseltük a természetvédelmi érdekeket az eljárások során (2 körzetben 3.444 db erdő- és egyéb részlet).

Az erdőtervezések során a védett és Natura 2000 erdők összességében próbáljuk a védett értékek életlehetőségeit és a természeti állapotot javítani, ezért – valamint a korlátozott számú monitorozási adat miatt – elsősorban fahasználatokhoz kötődő, általános javaslatokat teszünk. Javasataink az erdőkhez kötődő legalapvetőbb természetvédelmi célokat fogalmazzák meg (egybefüggő vágásterületek területének minimalizálása, biológiai sokféleség biztosítása, munkák időbeli szüneteltetése, gazdálkodási munkákkal nem érinthető területek kijelölése). Természetesen, ahol információnk van olyan adatról, tényről, ami az általános előírásokon túlmutató korlátozást igényel, ott annak megfelelő javaslatokat fogalmazunk meg.

Mivel ezeket az elveket és módszereket már a kezdetektől (2011-ben volt az első, jelenlegihez hasonló rendszerű erdőtervezés) következetesen képviseljük és alkalmazzuk, ezért az eljárások során a hatóságok, ill. az ügyfelek már nem minden esetben negligálják e javaslatainkat. Az Igazgatóság számára eredményként értékelhető, hogy az erdőtervezések kapcsán meghatározásra kerülnek az egyes erdőkhez kötődő, természetvédelmi kezelési célok, ill. az aktuális biotikai adatok.

A legfőbb akadályt az erdőtervezések során az inkohérens, ezért többféleképpen értelmezhető jogi szabályozás, valamint az ebből következő problémák jelentik: a 10 évenként garantált, gazdaságilag felhasználható faanyag mennyisége (hozam) még a védett területeken is, ill. a gazdálkodási szempontok alapértelmezettként való figyelembevétele nem gazdasági rendeltetésű erdők esetén is.

A védett és Natura 2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és a fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. megkeresésekre adott válaszok keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett területek természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2025-ben is

⁴ OEA alapján, ahol releváns.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

szinte az összes, az Igazgatóság működési területén található, védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági engedélyhez adtunk szakvéleményt. Ezek leggyakrabban erdőgazdálkodási munkák bejelentése, erdőterv módosítások, erdőterület igénybevételi eljárások, fásításból fakitermelési eljárások témában érkeznek – viszonylag nagy számban (500 db).

Az eljárások során jelentkező problémák ugyanazok, mint az erdőtervezési eljárások esetében.

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Agrárminiszter	2
Természetvédelemért Felelős Államtitkár	5
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	28
Ellenőrzési Főosztály	11
Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	2
Jogtanácsosi és Közbeszerzési Főosztály	8
Költségvetési Főosztály	87
Személyügyi Főosztály	86
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	34
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	103
Természetmegőrzési Főosztály	95
Gazdálkodási Főosztály	1
Vadgazdálkodási Főosztály	6
Biodiverzitás- és Génmegőrzési Főosztály	5
Földalap Gazdálkodási Főosztály	11
Összesen:	484

Az Agrárminisztérium felé teljesített jelentéseink számában növekedés figyelhető meg. Továbbra is heti rendszerességgel teljesítettük a Személyügyi Főosztály részére a nem rendszeres személyi juttatásokról az adatszolgáltatásokat. 2024 októberében az Agrárminisztérium SzMSz módosítása nyomán felvettük a kapcsolatot a Földalap Gazdálkodási Főosztállyal

9.1.3. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Agrárminiszter	3
Természetvédelemért Felelős Államtitkár	2
Sajtóiroda	1
Közigazgatási Államtitkárság	4
Parlamenti Államtitkár	4
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	10
Ellenőrzési Főosztály	9
Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	1
Jogtanácsosi és Közbeszerzési Főosztály	1
Költségvetési Főosztály	67
Személyügyi Főosztály	87
Természetvédelemért Felelős Helyettes Államtitkár	45
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	87
Természetmegőrzési Főosztály	45
Gazdálkodási Főosztály	1
Vadgazdálkodási Főosztály	10
Földügyekért Felelős Helyettes Államtitkár	1
Agrárminisztérium (Nemzeti Földalap)	2
Földalap Gazdálkodási Főosztály	8
Erdőrendezési Főosztály	8

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Agrárminisztérium	Ügyek száma
Hungarikum Főosztály	6
Összesen:	402

Az Agrárminisztérium felé teljesített jelentések száma összességében 2025-ben csökkent.

Továbbra is heti rendszerességgel teljesítettünk a Személyügyi Főosztály részére álláshelyekkel, nem rendszeres személyi juttatásokkal kapcsolatos adatszolgáltatásokat.

A beszerzési szabályok változása miatt a beszerzési tilalmak alóli felmentési kérelmeket meg kellett küldenünk a közigazgatási államtitkárság felé.

A Hungarikum Főosztály, Erdőrendezési Főosztály felé új feladatokat kellett teljesítenie az Igazgatóságnak.

9.1.4. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő általános levelezés, egyeztetések		8552
Egyéb egyeztetések	nemzeti park igazgatóságokkal	187
	helyben, szervezeti egységek között	111
	személyzeti ügyekben	1158
	pályázatokkal kapcsolatosan	1648
	haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan	1046
	földvásárlásokkal kapcsolatosan	36
	közfoglalkoztatással kapcsolatosan	63
	Natura 2000 fenntartási tervek készítésével kapcsolatosan	129
	kaszálás bejelentések gazdák	1029
	kaszálás bejelentések MÁK Nemzeti Kifizető Ügynökség Vezetéséért Felelős Elnökhelyettes (06. 10. után)	93
	Geoparkokkal kapcsolatos levelezés	460
Összesen:		14512

Az ügyfelekkel történő általános levelezések, egyeztetések száma megnőtt a tavalyihoz képest. Ez a változás köszönhető a rendezvények megnövekedett számának, és a Globális Geopark kapcsolatoknak is. Az év közepén megújult kaszálás bejelentési mód egyelőre többletfeladatokat eredményezett, hiszen a gazdák nagy része a megszokott módon végezte adminisztratív munkáját. A változásokról tájékoztatnunk kellett őket. A korábbi évekhez hasonló mértékben sok feladatot keletkeztettek a földek haszonbérbe adásával, megbízási szerződéssel történő hasznosításával kapcsolatos levelezések is.

9.2. Szabálysértés

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	2	ismeretlen	ismeretlen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Szabálysértési eljárások esetében a hatályos szabálysértési törvény (2012. évi II. törvény, a továbbiakban: Szabs. tv.) hatálybalépésével Igazgatóságunk szabálysértési hatósági hatásköre megszűnt.

A fenti táblázatban szereplő adatok az Igazgatóság által a 2025. év folyamán tett szabálysértési feljelentéseket mutatják.

A Szabs. tv. 244. §-ába ütköző felhívással szembeni engedetlenség szabálysértés megalapozott gyanúja miatt tett feljelentést Igazgatóságunk egy ügyben. A tényállás alapján a Természetvédelmi Őrszolgálat tagja, védett természeti területen közlekedő jármű vezetőjét felszólította személyazonossága igazolására, a jármű forgalmi engedélye és szükséges behajtási engedély bemutatására. A jármű vezetője a felszólításának nem tett eleget, és a helyszínt el akarta hagyni. A természetvédelmi örök rendőrt hívtak, a 2012. évi CXX. törvény. 16. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a személygépkocsit oldalról közrefogva várták kiérkezésüket. Az ügyben a rendőrségi eljárás folyamatban van.

A Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző szándékos rongálás szabálysértés megalapozott gyanúja miatt tett feljelentést az Igazgatóság ismeretlen tettes ellen a vagyonkezelésében álló, Szalajka-völgyi Információs Házba dolog ellenei erőszak útján történő behatolás és rongálás miatt. A cselekményekkel okozott kár 30.000, - Ft összegben határozható meg. Az ügyben a rendőrségi és bírósági eljárás eredményeként az elkövető azonosításra került és bírósági ítélet meghozatalára került sor.

Védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott szabálysértési eljárásokról nincs tudomásunk.

9.3. Természetvédelmi bírság

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	65	7.140	0
Helyszíni bírság	0	0	0

A természetvédelmi bírság kiszabása a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet alapján a vármegyei kormányhivatal, mint természetvédelmi hatóság hatáskörébe tartozik, amelyre tekintettel a befizetett bírság összegekről az Igazgatóság nem rendelkezik adatokkal.

A 2025.évben az Igazgatóság 65 esetben nyújtott be közérdekű bejelentést az illetékes természetvédelmi hatóság részére, amelyből 30 ügyben került természetvédelmi bírság kiszabásra, mindösszesen 7.140.000, - Ft összegben. Jelenleg 23 eljárás még folyamatban van, 12 ügyben pedig a természetvédelmi hatóság nem indított közigazgatási hatósági eljárást.

A táblázatban megadott adatokon kívül az Igazgatóság további 13 esetben élt közérdekű bejelentéssel az erdészeti hatóság, hulladékgazdálkodási hatóság, vízvédelmi hatóság részére, amely ügyekben további 405.000, - Ft összegű bírság került a hatóságok részéről kiszabásra.

Az Igazgatóság szervezetében működő Természetvédelmi Őrszolgálat által tett bejelentések 18 ügýtípust foglaltak magukban.

A bejelentések jellemzően a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül – védett vagy Natura 2000 területen – folytatott járművel történő közlekedéshez, technikai sport tevékenységhez kapcsolódtak (22 db bejelentés), amely az elmúlt évek bejelentéseihez mérten csökkenő tendenciát mutat, ugyanakkor továbbra is magas számnak tekinthető.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A bejelentések érintettek továbbá védett és fokozottan védett állatfaj zavarásával, veszélyeztetésével, élőhelyének megsemmisítésével, elpusztításával összefüggő ügyeket (6 db) az alábbiak szerint:

- Fokozottan védett uráli bagoly (*Strix uralensis*) egyedének zavarása, szaporodásának veszélyeztetése ügyében kezdeményezett Igazgatóságunk természetvédelmi hatósági eljárást. A tényállás alapján a faj potenciális fészkelő helyétől 40-70 méter távolságban, szaporodási időszakban, az erdőgazdálkodó a természetvédelmi őrszolgálat tájékoztatása és figyelmeztetése ellenére fakitermelést végzett. Az ügyben természetvédelmi bírság kiszabására került sor.
- Fokozottan védett fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) egyedének zavarása, szaporodásának és más élettevékenységének veszélyeztetése, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolása ügyében kezdeményezett Igazgatóságunk 2 esetben természetvédelmi hatósági eljárást. A tényállás alapján a faj potenciális észlelésének, illetve revír, vagyis otthonterületén az erdőgazdálkodó – az Igazgatóság tájékoztatása és figyelmeztetése ellenére – fakitermelést végzett. Az ügyben a természetvédelmi hatósági eljárás folyamatban van.
- Fokozottan védett fekete bödöncsiga (*Theodoxus praevostianus*) és a védett folyamcsiga (*Fagotia acicularis thermalis*) egyedeinek pusztulása ügyében kezdeményezett Igazgatóságunk természetvédelmi hatósági eljárást. A tényállás alapján az érintett fajok élőhelyéül szolgáló Kácsi-patak kotrása a fajok egyedeinek pusztulását okozta. Az ügyben a természetvédelmi hatóság nem indított eljárást, tekintettel arra, hogy konkrét egyedszám meghatározására nem volt lehetőség, amely okán természetvédelmi bírság nem szabható ki.
- Fokozottan védett fehér gólya (*Ciconia ciconia*) költésének zavarása ügyében kezdeményezett Igazgatóságunk természetvédelmi hatósági eljárást. A tényállás alapján az érintett faj fészke irányába légpuskával leadott lövés következtében meghíúsult a költés, a gólyapár elhagyta a fészket, amelyben 1 vagy 2 tojás maradványai voltak fellelhetőek. Az ügyben az országos természetvédelmi hatóság előtti eljárás folyamatban van.
- Védett búbosbanka (*Upupa epops*) csapdázása és elpusztítása ügyében kezdeményezett Igazgatóságunk természetvédelmi hatósági eljárást. A tényállás alapján az érintett területen a vadásztársaság egy létrás varjúcsapdát helyezett el, amely 5 példány védett faj pusztulását eredményezte. Az ügyben természetvédelmi bírság kiszabására került sor.

A fentiek alapján egy esetben fokozottan védett fehér gólya (*Ciconia ciconia*) -1 vagy 2 tojás-esetében történt szaporulat pusztulás, egy esetben 5 példány védett búbosbanka (*Upupa epops*) pusztult el csapdázás következtében.

További védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott egyéb eljárásokról az Igazgatóságnak nincs tudomása.

A Természetvédelmi Őrszolgálat részéről érkeztek bejelentések a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül történő terület jellegének megváltoztatása (4db), gyepfeltörés (2db), védett területen vadászati létesítmény létesítése (4db), terület helyreállítása (7db) védett vagy Natura 2000 területen fakivágás/telepítés (4 db), fokozottan védett területre történő belépés (2db) ügyében. A további ügytípusokban érkezett 1-1 bejelentések nem kerülnek részletezésre.

A táblázatban megadott adatokon kívül a 2025. évben is érkeztek lakossági közérdekű bejelentések az Igazgatóság részére, amelyek 3 esetben a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról szóló 2023. évi XXV. törvény 2. § (2) bekezdése alapján további ügyintézés céljából áttételre kerültek az illetékes hatóságok részére. A lakossági bejelentések jogellenes hulladéklerakással, gyepkárosítással, valamint védett területen járművel történő közlekedést érintettek.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

9.4. Büntető ügyek

Megnevezés	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	4	3	1
Egyéb büntető ügyek	6	5	1

Igazgatóságunk 2025-ben 10 esetben tett feljelentést a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvénybe (a továbbiakban: Btk.) ütköző bűncselekmény megalapozott gyanúja miatt. A feljelentések száma a korábbi évek tapasztalataihoz viszonyítva stagnál, ugyanakkor a természetkárosítással érintett bűncselekmények száma növekedett. A folyamatban lévő ügyek az eredményes oszlop megfelelő sorában kerültek rögzítésre.

A Btk. 242-243. §-ába ütköző természetkárosítás büntettének megalapozott gyanúja miatt 4 esetben tett Igazgatóságunk feljelentést az illetékes rendőrkapitányság előtt az alábbiak szerint:

- A Btk. 242. § (1) bekezdés b) pontjába és a 243. § (1) bekezdésébe ütköző természetkárosítás büntettének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen tett feljelentést 2 esetben az Igazgatóság tüzeset miatt. Az egyik esetben az „Izra-völgy és Arlói-tó” elnevezésű (HUBN20015) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület 19,91 ha része, a másik esetben az „Ózdi Harmaci- dombok” elnevezésű (HUBN20027) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 terület 15,63 ha része leégett. A tüzesetekkel érintett terület védett természeti értékeinek természetvédelmi összértéke 442.005.000, - Ft összegben került meghatározásra. Az elkövető kiléte egyik esetben sem volt megállapítható, amelyre figyelemmel a nyomozóhatóság az eljárásokat felfüggesztette.
- A Btk. 242. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző természetkárosítás büntettének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen tett feljelentést az Igazgatóság. A tényállás alapján 5 db védett búbosbanka (*Upupa epops*) csapdázása és elpusztítása valósult meg. Az ügyben a nyomozóhatóság - szándékosság megállapíthatóságának hiánya miatt - az eljárást megszüntette.
- A Btk. 243. § (2) bekezdésébe ütköző természetkárosítás büntettének megalapozott gyanúja miatt tett feljelentést ismeretlen tettessel szemben az Igazgatóság. A tényállás alapján az Igazgatóság vagyonkezelésében álló és az Országos Barlangnyilvántartásban nyilvántartott, a természetben Miskolc 31220/9 hrsz alatti ingatlanon elhelyezkedő, védett Papírgyári-barlang megsemmisült az ingatlanon történt építési beruházáshoz kapcsolódó kivitelezés során. Az ügyben a nyomozás folyamatban van.
- A Btk. 242. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és az (1) bekezdés a) pontja szerint minősülő természetkárosítás büntettének megalapozott gyanúja miatt – az országos természetvédelmi hatóság feljelentése alapján - fokozottan védett fehér gólya (*Ciconia ciconia*) költésének zavarása ügyében rendőrségi eljárás van folyamatban. A tényállás alapján az érintett faj fészke irányába légpuskával leadott lövés következtében megghiúsult a költés, a gólyapár elhagyta a fészket, amelyben 1 vagy 2 tojás maradványai voltak fellelhetők.

A Btk. 370. §-ában ütköző lopás büntettének megalapozott gyanúja miatt 4 esetben tett Igazgatóságunk feljelentést az illetékes rendőrkapitányság előtt. A feljelentéseket az Igazgatóság vagyonkezelésében álló területeket érintő falopás, valamint vadkamerák eltulajdonításával összefüggésben tette meg 2-2 esetben. A lopással okozott kár mindösszesen 458.054, - Ft összegben határozható meg. A vadkamerák eltulajdonításával érintett ügyekben az elkövető kiléte nem volt megállapítható, amelyre figyelemmel a nyomozóhatóság az eljárásokat felfüggesztette, a falopást érintő ügyek folyamatban vannak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Btk. 371. §-ában ütköző rongálás büntettének megalapozott gyanúja miatt tett Igazgatóságunk feljelentést az illetékes rendőrkapitányságon, az Igazgatóság vagyonkezelésében álló, Szilvásvárad 0163/9 hrsz alatt nyilvántartott Szalajka-völgyi Információs Házat érintő ismételt betörés miatt. A rongálással okozott kár 150.000, - Ft összegben határozható meg. Az ügyben a rendőrségi és bírósági eljárás eredményeként az elkövető azonosításra került, az ügyben bírósági ítélet meghozatalára került sor.

A Btk. 244. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző állatkínzás büntettének megalapozott gyanúja miatt tett Igazgatóságunk feljelentést ismeretlen tettessel szemben, egy fészekből kiesett, de még röpképtelen erdei fülesbagoly fióka elpusztítása miatt. A nyomozóhatóság a feljelentést bűncselekmény gyanúja hiányában elutasította.

A fentiek alapján egy esetben fokozottan védett fehér gólya (*Ciconia ciconia*) -1 vagy 2 tojás-esetében történt szaporulat pusztulás, egy esetben 5 példány védett búbosbanka (*Upupa epops*) pusztult el csapdázás következtében.

További védett és/vagy fokozottan védett madarakkal elkövetett illegális pusztítás, csapdázás és/vagy kereskedelem ügyében folytatott egyéb eljárásokról az Igazgatóságnak nincs tudomása.

9.5. Polgári perek

Megnevezés	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	8	3	2	3

Több polgári perben képviseltük az Igazgatóság érdekeit, változatos jogterületeket érintettek a folyamatban lévő pereink.

Pereink – a teljesség igénye nélkül – elővásárlási jogunk, kártérítés, illetve egyéb polgári jogi követeléseink érvényesítése iránt, természetvédelmi bírság, vízjogi engedély tárgyában voltak folyamatban. Emellett egy fizetési meghagyásos eljárásunk is volt, amelyeket szintén polgári jogi követelésünk érvényesítése érdekében kezdeményeztünk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

10. Természetvédelmi őrszolgálat

10.1. Alapadatok

10.1. Alapadatok

Megnevezés	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	26.979	11.195	86.596
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4.573	0	9.416

(Egy fő, illetve egy örkerület esetében {NTE, 5/3 örkerület} fordul elő, hogy az örkerületben nincs országos jelentőségű védett természeti terület, viszont nagy kiterjedésű Natura 2000 területek találhatók az egyébként jelentős méretű örkerületben.)

10.1.1. Személyi feltételek

Felsőfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Középfokú végzettségű természetvédelmi őr (fő)	Összesen (fő)
32	2	34

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi őrszolgálat 2025-ben változatlan számú személyi állománnyal működött. A Nyugat-Bükki Tájéegységben két fő távoztása után az álláshelyek feltöltése komoly nehézségekbe ütközött, de szerencsés módon megoldódott. A Dél-Borsodi Tájéegységben szolgáló természetvédelmi őrök közül egy fő nyugdíjba vonult, valamint egy hivatásos vadász távozott, a megüresedett álláshelyek betöltése megtörtént. A teljes körű természetvédelmi őr foglalkoztatáshoz szükséges képzettségek megszerzése részben megtörtént, részben folyamatban van.

Tájéegység neve	természetvédelmi őr (fő)
Dél-Borsodi Tájéegység	6
Dél-Hevesi Tájéegység	4
Kelet-Bükki Tájéegység	5
Mátrai és Tarna-Lázbérci Tájéegység	8
Nógrádi Tájéegység	6
Nyugat-Bükki Tájéegység	5

10.1.2. Technikai felszereltség, őrszolgálati irodák

Korábbi években az eszközök állapotának javulásában jelentős segítséget nyújtott a „A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével” című KEHOP pályázat. Az azóta eltelt időszakban általánosan elmondható, hogy eszközeink amortizálódnak, egyre több esetben szükséges lenne fejlesztésük, megújításuk.

A természetvédelmi őrök jellemzően pick-up tehergépkocsival végzik terepi feladataikat, emellett néhány személygépkocsi (Suzuki Jimny) is szolgálatban van. Az intenzív igénybevétel következtében a gépkocsik elhasználódása gyors, jelentős karbantartási költségeket emészt fel, újak beszerzésére elsősorban pályázati források igénybevételével nyílik lehetőség.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A magasban történő munkavégzés megvalósításához szükséges biztosító berendezések (mászókötél, mászó- és ereszkedőgépek, hevederek, stb.) mostanra részlegesen állnak rendelkezésre, használhatóságuk határidőhöz kötött, számos eszköz kihordási ideje lejárt, cseréjük tervezett.

Összességében a technikai eszközpark elfogadhatónak mondható, de az eszközök gyors amortizációja (pl. technikai fejlődés – tabletek, telefonok, illegális eltulajdonítás - vadkamerák) miatt a folyamatos szinten tartás szükséges. Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati elemekkel az alapellátás szintjéig rendelkeznek. A ruházati elemekkel és szállításukkal azonban számos probléma merült föl: nem megfelelő a kapott ruházat mérete, a használt anyag alkalmatlan terepi körülmények közé (a nyári és téli nadrág vastagsága között nincs érzékelhető különbség, s a csalán is átsíp rajtuk), nem az évszaknak megfelelő ruházati anyag kerül leszállításra, s maga a szállítás is késedelmes). A védőfelszerelések a szabályzatnak megfelelően elhasználódásuk függvényében folyamatosan pótlásra kerülnek.

Technikai eszközök tekintetében elmondható, hogy eszközeink (gépjárművek, fényképezőgépek, megfigyelő eszközök, terepi adatgyűjtő eszközök, stb.) száma és állapota a feladatellátást jórészt kielégítik, ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a közeljövőben állapotuk jelentős romlása várható (gépjárművek, informatikai eszközök, fényképezőgép, távcső). Kisléptékű természetvédelmi kezelésekhez – köszönhetően a korábbi pályázatoknak és a lezárult közfoglalkoztatási programnak – a technikai felszereltségek adottak a tájegységekben.

Természetvédelmi őrök önálló igazgatósági irodákban végzik adminisztrációs tevékenységüket a Nógrádi, a Nyugat-Bükk, a Kelet-Bükk, a Mátrai és Tarna-Lázberci tájegységünkben. A Dél-Hevesi Tájegységben bérleményben folyik a munka, a Dél-Borsodi Tájegységben közös adminisztrációs munka Hernádvíz Kft-től bérelt irodahelységben történik (3579, Kesznyéten 013/1 hrsz.). Egyéb esetben az adminisztrációt (főleg idő- és költségtakarékosság érdekében) a tájegységben szolgáló természetvédelmi őrök és hivatásos vadászok a lakhelyükön végzik, továbbá ott tárolják a munkavégzésükhöz szükséges eszközöket is.

A Dél-Hevesi Tájegységben a tárgyévben futó pályázati forrásokból adott volt a terepi és irodai munkavégzéshez elengedhetetlen digitális és egyéb, zömében kisértékű eszközök cseréjének lehetősége. Ami ezen felül még inkább megemlítené, hogy használatba került egy új Toyota Hilux típusú gépjármű is. A régóta használatban lévő Besenyőtelek külterületen elhelyezkedő "Tepélypusztai iroda" szolgálja ki a tájegység irodahelység iránti igényeit. Ezen a helyszínen körülményes az online munkavégzés, mivel a helyben rendelkezésre álló mobil internet hálózat elérése, mind pedig a kormányzati háló által biztosított lehetőségek egyaránt nehézkesek (lassúak) vagy egyáltalán nem működőképesek. Ezen kényszerűségekből adódóan a tájegység heti, személyes jelenlétet igénylő egyeztetései többnyire a szintén tájegységi kezelésben lévő Szürke Szállás állattartó telep közös használatú helyiségeiben zajlottak.

A Kelet-Bükk Tájegység Miskolc vonzáskörzetéhez tartozó kollégák adminisztrációs tevékenységét szolgáló átmeneti elhelyezése a Szeleta Park Látogatóközpontban saját ingatlanban történt meg. A tardi Őrszolgálati Iroda továbbra is betölti funkcióját. Állandó jelleggel egy fő természetvédelmi őr és egy fő közfoglalkoztatott használja a létesítményt, eseti jelleggel csoportos őr tevékenységre is sor került (elsősorban projektekhez kapcsolódó egyeztetések, vagy kis léptékű kezelési beavatkozások során). A Tardi Irodáról történik a BNPI vagyonkezelésébe került kácsi csigaélőhely gondnoki jellegű feladatainak ellátása is.

10.1.3. Polgári Természetőrök

A polgár természetőr létszám az előző években 176 fő volt. A tagság jelentős része inaktív volt. A 2023-ban feladatot nem vállaló polgári természetőröket 2024 évben kiértécsítettük, és tájékoztattuk jogi helyzetükről, szerződésük lejártáról. 2024-ben megindítottuk a polgári természetőr rendszerünk

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

megújítását, 2025-ben pedig megtörtént a korábbi, továbbra is szerepet vállalni kívánó személyek oktatása (erre 41 fő jelentkezett a régiek közül), valamint ezzel párhuzamosan az új jelentkezők oktatása, vizsgáztatása (22 fő új jelentkező). Célunk egy a korábbihoz képest lényegesen kisebb létszámú, ám sokkal inkább tetterkész személyi állomány megőrzése, kialakítása.

A Dél-Borsodi Tájegységben a természetvédelmi örök munkáját 4 polgári természetvédelmi őr segíti. A Kelet-bükki Tájegység területén a polgári természetőrök bevonása főként a közösségi események (pl. madárgyűrűző bemutatók) lebonyolításában, élőhely- és fajvédelmi programok (pl. gólyafészek alap készítés) során történt. Ebben az évben többször kaptunk a terület állapotát érintő információt a polgári természetőröktől.

A Nógrádi Tájegységben a polgári természetőrök aktívan segítik a természetvédelmi kezelés során az őrszolgálat munkáját.

10.2. Feladatellátás

10.2.1. Hatósági feladatellátás

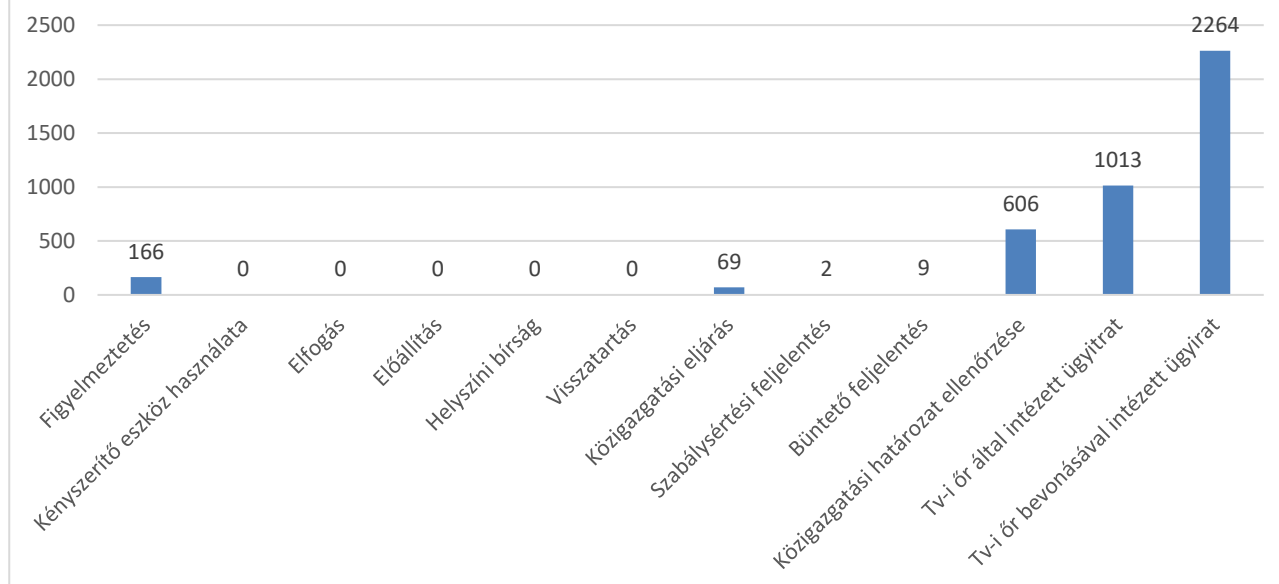
A hatósági feladatellátás során az ügyiratkezelés továbbra is jelentős mértékben meghatározó. Számszakilag a korábbi években kisebb mértékű volt, 2025-ben újra jelentős emelkedést tapasztaltunk az ügyiratforgalomban. A természetvédelmi örök által intézett ügyiratok száma gyakorlatilag megduplázódott az előző évhez képest, komoly terhet helyezve kollégáinkra. Természetvédelmi jelentősége alapján kitüntetett feladat a közigazgatási határozatok ellenőrzése. A hatósági feladatellátás során a preventív feladatokat helyezzük előtérbe a szankció alapú tevékenységekkel szemben.

Közösségi és tömegsport események és ezeken résztvevők száma, ezzel összefüggésben a védett területek zavarása jelentősen megnövekedett.

A hatósági feladatok során elsősorban természetvédelmi őrzés és az engedélyköteles tevékenységek ellenőrzése, hatósági határozatok ellenőrzése, technikai sportok (pl. sziklamászás, illegális terepmotorozás) és régészeti lelőhelyek ellenőrzése jellemző. Tipikus jogsértések: engedély nélkül gépjárművel védett területre behajtás, falopás, engedély nélküli mohagyűjtés, erdészeti szaporítóanyag engedély nélküli gyűjtése, engedély nélküli fakivágás, nem erőterv szerinti fakitermelés, szemetelés, hatósági engedélyben foglaltak megsértése, hatósági és információs táblák ellopása és rongálása, vadászati létesítmény engedély nélküli létesítése védett természeti területen, vadkamerák ellopása, tűzgyújtás, ebek természeti területen nem megfelelően történő tartása (póráz nélküli tartás – kutyával veszélyeztetés). A népszerű, jellemző időszakokban jelentősen nőtt a konfliktusközelű helyzetek száma, melynek kezelésére nagy figyelmet fordított az őrszolgálat. Ez utóbbi a figyelmeztetések számában is megmutatkozott, az előző évihez hasonlóan viszonylag magas volt. Egyes társadalmi rétegek esetében, valószínűleg az életszínvonal növekedésével összefüggésben ismételt növekedésnek indult az extrém sroptolók, illegális terepmotorozók (quad, terepmotor) jelenléte a védett és Natura 2000 területeken. Az ellenük való fellépés fontos, de nehéz feladatunk. A védett területek hatósági táblával történő megjelölése, a hatósági táblák karbantartása a megváltozott társadalmi magatartás következtében jelentős feladatokat jelent.

A korábbi évekhez képest nincs jelentősebb változás a feladatellátás összetételében. A személyi változások miatt valamelyest kevésbé gördülékeny a hatósági feladatok ellátása. Miután az utóbbi években részben a nyugdíjazások, részben az elvándorlások következtében folyamatos az új kollégák bekerülése, a hatósági munkavégzés részlegesen háttérbe szorul.

A BNPI természetvédelmi őrszolgálatának hatósági intézkedései 2025-ben

A BNPI természetvédelmi őrszolgálatának 2025. évi tevékenységét bemutató táblázat

Védett területek általános őrzése

Az általános területi jelenlét és a természetvédelmi őrszolgálat észlelési hatékonyságának fokozására a tájegységvezetők kezdeményezésére jórészt egyéni vagy páros, ritkán csoportos szolgálat ellátási módon és a tájegység személyzetének fokozott kommunikációjával került sor. Emellett az aktuálisan mutatkozó szükségleteknek megfelelően elrendelt szolgálatokkal, közös feladatellátással erősítjük a területi jelenlétet.

Az egy fős szolgálat ellátásra a 9/2000 KÖM rend. 7§. 2) bek. biztosít lehetőséget. Ennek következtében jármű, ruházat és csomag átvizsgálása, továbbá előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazása ugyanezen jogszabály 13.§ 5) bek. alapján nem lehetséges.

A hatósági őrzés-védelemi feladatok ellátása az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok végzésével párhuzamosan történik, az utóbbiak dominanciájával.

A technikai sportok, elsősorban terepmotorozás és egyéb közlekedési eszközök-, valamint a sziklamászás és a szándékos gyújtogatás továbbra is a legjelentősebb kockázati tényezők. Jelentősen megnövekedett a versenyekkel kapcsolatos (túra-verseny, kerékpáros verseny) ügyintézési és hatósági ellenőrzési feladatok száma és mértéke.

Vagyonőrzés

A természetvédelmi őrzés során egyrészt a saját vagyonkezelésű erdőterületeken a falopás megakadályozása a fő feladatunk, valamint az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő telephelyek, objektumok kiemelt őrzése. Szintén jelentős feladattá vált a saját vagyonkezelésű területeken illegálisan elhelyezett hulladéklerakók felderítése, lehetőség szerint a hulladék lerakásának megelőzése.

Natura 2000 területek ellenőrzése

A rendszeresen végzett ellenőrzések ellenére a védett területekhez hasonlóan nem minden esetben elegendő a terepi jelenlét a negatív hatások elkerülése érdekében. Új szakmai kihívásokat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

jelent a változó támogatási rendszerekhez való alkalmazkodás (pl. fásítási program, öntöző rendszerek kiépítése).

Felmerülő feladatok:

- Gyepgazdálkodás ellenőrzése (bejelentések).
- AKG-ÉTT előírások ellenőrzése.
- Természetvédelmi kezelői szakvélemény szolgáltatás a belföldi jogsegélyszolgálat (mára megkeresés) keretében.

Továbbképzések – gyakorlatok

A kötelező lögyakorlat és a hozzá kapcsolt intézkedéstaktikai képzés sikeresen lezajlott.

Az év elején esedékes elméleti továbbképzés a tavaszi időszakban valósult meg alapvetően a jogi ismeretek bővítésével, valamint természetvédelmi szakmai ismeretek frissítésével. Ilynek voltak a biotikai adatgyűjtés módszertani kérdéseit részletező előadás, a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos ismeretek aktualizálása, az ügyiratkezelési ismeretek frissítése, az inváziós nutriáról (*Myocastor coypus*) szóló szakmai előadások, az inváziós ázsiai lódarázsról (*Vespa velutina*) szóló előadás, valamint az erdőtervezések tapasztalatainak megosztását célzó előadás. A mindennapi tevékenységhez szükséges egyéb „belső” továbbképzések a tájegységei feladatok részét képezik. A természetvédelmi célú agrár-környezetgazdálkodási kifizetések ellenőrzését 2025-ben az őrszolgálat önálló ellenőrzés során végezte, melyet a MÁK által szervezett központi képzés előzött meg. Az őrszolgálat egyes, magasban végzett feladatokat ellátó tagjai (Ipari alpin képzettség) éves emlékeztető mászótanfolyamukat elvégezték.

A tájegységi modellnek köszönhetően a tájegységek igény esetén saját, belső szakmai továbbképzéseket szerveznek, igazgatóságunknál több tájegységben éltek a lehetőséggel.

Határozatok ellenőrzése

A Természetvédelmi Hatóság, illetve egyéb társhatóság által kiadott határozatok ellenőrzése az egyik legfontosabb hatósági feladatunk. A természetvédelmi előírások betartatásának színhelye ez, ezért kiemelten fontos a mindennapi természetvédelmi őri munka során. Ilynek lehetnek az élőhelyrekonstrukciós munkák (pl. cserjeirtás Natura 2000 területen), a rendezvények és versenyek ellenőrzése, épületfelújítások során a védett fajok védelme érdekében tett előírások érvényesítése, valamint kiemelt figyelmet fordítunk a BNPI működési területén fokozottan védett madárfajok költőhelyén elrendelt hatósági korlátozások ügyintézésére, koordinálására, ellenőrzésére.

Erdészeti eljárások előkészítése és ellenőrzése

Az erdőterületeken folyó gazdálkodás természetvédelmi szempontoknak való megfeleltetése szintén jelentős feladatot ró az őrszolgálat tagjaira. Ezek a hatósági előkészítű munkáktól a terepi feladatokon keresztül szerteágazóak. Ilyenek a körzeti erdőtervezésekben való részvétel, az erdészeti hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése, a véghasználatra tervezett erdőrészekben természetvédelmi korlátozások előkészítése, a hagyásfa csoport jelölés, az üzemtervtől eltérő fahasználatok véleményezése, a bejelentett fahasználatok hatósági ellenőrzése a jogszabályban meghatározott, és természetvédelmi célokat is szolgáló előírások betartása kapcsán (helyes jelölés, közelítés, stb.), a bejelentett fahasználatok során az erdészeti jelölések természetvédelmi szempontú megfelelésének ellenőrzése, ha szükséges, visszajelölése, erdészetekkel közös jelölések, vegetációs időben tervezett fakitermelések egyeztetése.

A vadászati létesítmények elhelyezését és üzemeltetését folyamatosan ellenőrizzük, azonban az év során átfogó ellenőrzést hajtottunk végre az ÉSZAKERDŐ Zrt. mint vadgazdálkodó területén található vadászati létesítmények természetvédelmi hatósági engedélyének felülvizsgálatára. Az

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

engedélytől eltérő, vagy azzal nem rendelkező létesítmények esetében jegyzőkönyvben rögzítetten felszólítottuk a vadászatra jogosultat az állapot rendezésére és a vadászati létesítmény felszámolására.

Három esetben kezdeményeztünk teljes gazdálkodási korlátozást a fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*) élőhelyének védelme érdekében.

Egyéb eljárások

Az Őrszolgálat tagjai különösen jól ismerik az Őrkerületüket a természeti értékek, fajok és élőhelyek vonatkozásában, de ők rendelkeznek a legtöbb információval a térségi jellemzőkről. Ezen információk birtokában a különféle eljárásokhoz releváns adatszolgáltatás tudnak adni, és véleményt formálni. Így van ez a vízjogi engedélyezéshez szakvélemények összeállításához szükséges információs szolgáltatás (záportározó, vízfolyások mederrendezése, források), az ország energetikai biztonságának fejlesztése érdekében (napelmparkok) növekvő számú eljárás véleményezése kapcsán. Széles körű ismeretekkel rendelkeznek továbbá a belföldi megkeresésekhez, településrendezési tervekhez szükséges szakértői vélemények összeállításában, valamint hatósági táblák és jelzések létesítése, karbantartása és régészeti lelőhelyek ellenőrzése terén. Hatalmas jelentőséggel bír a kiemelt jelentőségű állami beruházások során a természetvédelmi érdekek érvényesítése, mint amilyen a sípálya, napelmparkok, vagy a szivattyús energiátároló építésének elképzelése.

10.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

A Magyar Államkincstár, az Agrárminisztérium és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság háromoldalú megállapodásában rögzítettek szerint a KAP Stratégiai Terv AKG és Natura 2000 gyepterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések feltételül meghatározott előírások, továbbá a Feltételeesség rendszerének helyszíni általános és eseti szakértői ellenőrzési feladatait az Igazgatóságok a Magyar Államkincstár által átruházott feladatként látták el, az Agrárminisztérium Természetvédelemért felelős Helyettes Államtitkársága pedig közvetítő tevékenységet végzett a Kincstár és az Igazgatóság között.

A helyszíni ellenőrzésben az Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatára úgy működött közre, hogy a működési területén önálló ellenőrzést folytatott le a természetvédelmi előírásoknak való megfelelésre vonatkozóan.

A Magas Természeti Értékű Területek (MTÉT) Tematikus Előírás Csoporttal (TECS) kérelmezett Kötelezettségvállalással érintett egybefüggő területeire (KET) vonatkozó agrár-környezetgazdálkodási kifizetések kiegészültek a Talajmegújító és a Natura 2000 szántó előírás csoportok ellenőrzésével. A hagyományos helyszíni ellenőrzés (HE) keretében a kiválasztás 3 kijelölt Kedvezményezettet érintett, esetükben 16 KET-re vonatkozóan kellett helyszíni ellenőrzést végeznünk. A minőségértékelési (QA) ellenőrzés során 4 ügyfél 36 KET-jére vonatkozóan kellett megállapításokat tenni. Az Igazgatóság illetékességi területén elhelyezkedő VP Natura 2000 kompenzációs kifizetés intézkedésben kérelmezett gyepterületein, valamint a Feltételeesség keretében igénylő gazdálkodók érintett területein a környezet- és természetvédelmi szakmai előírások betartását 58 kijelölt Kedvezményezett 169 táblájára vonatkozóan kellett ellenőriznünk. A szakértői ellenőrzések eredményeként 106 db szakértői jegyzőkönyv készült el fotódokumentációval kiegészítve és került átadásra az illetékes Vármegyei Kormányhivatal Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztály Helyszíni Ellenőrzési Osztálya részére.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Agrár-környezetvédelmi támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzések (MTÉT + Natura 2000) az idei évben is nagymértékben terhelték az őrszolgálatot, hasonlóan a korábbi évekhez és új feladatként jelentkezett a Talajmegújító és a Natura 2000 szántó TECS-el érintett területek ellenőrzése.

Az erdővagyon védelme érdekében jogszabályban előírt kötelezettségünknek folyamatosan eleget teszünk, bár a tulajdonosok-kezelők részéről együttműködési szándékot változó mértékben tapasztaltunk.

A gazdálkodással, turizmussal, civil szférával kapcsolatos tevékenységek és megkeresések következtében rendszeres és szoros partnerkapcsolat alakult ki a résztvevő szervezetek és a BNPI között.

Tagjai vagyunk a vármegyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

A Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal együttműködési megállapodás megkötését követően közös szolgálatellátás az előző évekhez hasonlóan történt, ezek súlyponti feladata a vegetációs tüzek megelőzése érdekében az elhanyagolt nem művelt külterületi ingatlanok felderítése és tulajdonosuk beazonosítása. Ennek érdekében térinformatikai adatbázisaink összehangolása megtörtént, valamint a közös működési területeken a gyors személyes elérhetőség biztosítása érdekében örkerület lista és személyes és az őrszolgálat elérhetősége is átadásra került. Részt veszünk a Heves Vármegyei Tűzmegelőzési Bizottság munkájában.

Igazgatóságunkan együttműködési megállapodása van a Magyar Honvédség Bocskai Gergely 2. Feldarítóezredével, melynek keretei között évi 2-3 alkalommal véleményezzük, segítjük az Ezred felkészülését a természetvédelmi célok figyelembe vétele mellett.

Ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások, mohagyűjtés területén tapasztalható folyamatos növekedés az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrkapitányságokkal közösen próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket.

2025-ben is folytatódott a madárinfluenzás mintavételekben való részvételünk, ennek során számos tetemet szállítottunk vizsgálat céljából a NÉBIH Heves Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Főosztály, Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztályára.

A **Nógrádi Tájegységben** folyó engedély nélküli off-road tevékenység visszaszorítása céljából, Igazgatóságunk együttműködés keretében folytatta közös programját a Nógrád Vármegyei Rendőr-főkapitánysággal. A tájegységben havi rendszerességgel négy városi rendőrkapitánysággal (Salgótarjáni, Balassagyarmati, Pásztói, Szécsényi Rendőrkapitányság) folynak közös szolgálatok a falopás, illegális hulladéklerakás, mohagyűjtés és off-road tevékenység visszaszorítása érdekében.

A **Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegységen** a Tarna-Lázberci Csoport területén a korábbi évekhez képest jelentősen visszaesett a rendőrséggel közös szolgálatellátás. Ennek elsődleges oka a területünkön található kapitányságok és őrsök nem elégséges személyi állománya, technikai ellátottsága és nagyfokú leterheltsége. Az Ózdi Rendőrkapitányság körzeti megbízottaival két alkalommal közös szolgálatellátáson vettünk részt, elsősorban illegális fakitermelések/falopások visszaszorítása, a közforgalom elől elzárt erdei utakra történő engedély nélküli behajtások visszaszorítása érdekében.

Helyhatósággal, mezőrséggel, rendőrséggel több, illegális cselekményekkel kapcsolatos egyeztetést tartottuk a térség településein.

Tüzek oltásában négy alkalommal közösen vettünk részt a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Katasztrófavédelem tűzoltóival.

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Tűzvédelmi, Iparbiztonsági és Vízügyi Hatósági Főosztály és az ÉMVIZIG dolgozóival négy esetben egyeztetést, két esetben helyszíni bejárást tartottunk a Sajó vízgyűjtő területén, vízügyi beavatkozások és hóddal kapcsolatos problémák megoldása érdekében.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Ezen kívül a Borsod-Abaúj-Zemplén és illetve Heves Vármegyei Kormányhivatal illetékes főosztályainak szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, hatósági ellenőrzésen vettünk részt. Írásos együttműködés alapján veszünk részt a Borsod-Abaúj-Zemplén és illetve Heves Vármegyei Államkincstár Agár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályával Natura 2000 területekre vonatkozó előírásokkal kapcsolatos helyszíni ellenőrzéseiben.

A **Dél-Borsodi Tájegységben** a Borsod-Abaúj-Zemplén és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot előzetes terepbejárások a határozatok előkészítése előtt, és telefonon történő egyeztetések formájában.

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága: felé folyamatos a kapcsolattartás a mintagyűjtések, (ASP, madárinfluenza) és egyéb (pl.: róka immunizáció) tevékenységek kapcsán.

Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály munkatársaival, az érintett tájegységi fővadászokkal rendszeresen egyeztetünk a BNPI kezelésében álló vadászterületek üzemeltetése, különösen vadászható fajok állománykezelési, trófeabírálati ügyei, mintagyűjtések, monitoring tevékenység és valamint hivatásos vadászok továbbképzése kapcsán.

A rendőrséggel folyamatos a kapcsolattartás (Mezőkövesd, Mezőkeresztes, Mezőcsát, Tiszaújváros, Taktaharkány, Szerencs) az együttműködés egyrészt illegális cselekmények felderítését, másrészt egyéb események (pl.: vad és gépjármű ütközés) körülményeinek tisztázását szolgálja, és információcsere valamint közös szolgálatok formájában valósul meg.

Az illetékes vízügyi igazgatóságok szakembereivel napi kapcsolatban állunk.

Tiszaúti SHE, HEBOSZ esetében a Tiszaúti Holt-Tisza, a Takta, a Tisza 440 – 447 fkm. közötti vízterületét érintő, horgászvizekkel kapcsolatos egyeztetéseink folyamatosak.

A védett területeket érintő vadászati tevékenységek kapcsán szoros együttműködés folyik a következő társaságokkal: Tiszadobi Tancsics VT, Taktaharkányi Takta VT, Tiszaúti II. Rákóczi Ferenc VT, Szentistváni Aranyfácán VT.

A MME helyi csoportjával a Tiszaúti Madárgyűrűző Tábor szervezése és lebonyolítása ügyében, szinkronszámlálások esetén, fajvédelmi programokban szoros az együttműködés. A BEKE-vel kisméltók védelmével kapcsolatos munkák során tartjuk a kapcsolatot.

A **Dél-Hevesi Tájegységben** a Heves Vármegyei Kormányhivatal illetékes osztályaival (természetvédelmi, hulladékgazdálkodási, erdészeti, földművelésügyi) 2025. évben is folyamatos volt a kapcsolattartás. Szabadtéri tüzesetek jelentésében, felderítésében és oltásában szorosan együttműködünk a Heves Vármegyei Katasztrófavédelem tűzoltóival. A tájegységet érintő kérdésekben, természetvédelem körébe tartozó ügyek véleményezésekben.

A **Nyugat-Bükki Tájegységben** mind a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei, mind a Heves Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályával rendszeres kapcsolatban állunk. Írásbeli együttműködési megállapodás van érvényben a Magyar Honvédséggel (Bánkúti lokátor állomás kapcsán). A Bélapátfalvi Rendőrőrsrel közös akciószolgálatokon veszünk részt. A vármegyei kormányhivatalokkal az agrártámogatott területek ellenőrzését, valamint a közigazgatási határozatok ellenőrzést végezzük szakértőként.

A **Kelet-Bükki Tájegységben** a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály szakembereivel folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, legfőképpen adatszolgáltatás során, de az előzetes terepbejárások a határozatok előkészítési szakaszában, és telefonon történő egyeztetések során. A korábbi évekhez hasonlóan nehézségekbe ütközött a rendőrséggel közös szolgálatellátás. Ennek elsődleges oka a területünkön található kapitányságok és őrsök nem elégséges személyi állománya, technikai ellátottsága és nagyfokú leterheltsége.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Társas vadászatok során a nagyragadozók jelenléte miatt a vadászati hatósággal fokozott ellenőrzéseket végeztünk mind a vadászatok teljes idejében, mind a terítékek átvizsgálása során

10.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

A Természetvédelmi Őrszolgálat területi jelenléténél fogva az igazgatóság gyakorlatilag valamennyi nem hatósági jellegű természetvédelmi kezelési tevékenységében is aktív részt vesz a szakmai tervezéstől a megvalósításig és a tevékenységek irányításáig, illetve ellenőrzéséig. Ez megfelel az új SzMSz-ben leírt elvárásoknak, a Tájegységi Modell bevezetésének, a területi szakmai munka erősítésének. Így az itt felsorolt tevékenységek az éves jelentés más, központi fejezetiben is megjelennek, mivel azonban az Őrszolgálat feladatainak jelentős részét képezik, így indokolt jelen fejezetben is a felsorolásuk.

Élőhely-kezelési és monitorozási feladatok

A Kelet-Bükki Tájegységben folyamatosan végeztük a védett és fokozottan védett fajok mellett az inváziós növényfajok felmérését, valamint az utóbbiak elleni védekezés megszervezését, lebonyolítását. Részt vettünk a gerinctelen zoológiai felmérésekben, a szapro-xilofág rovarok jelenlétének kutatásában, a Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérésében.

Fekete bödöncsiga (*Theodoxus prevostianus*): A Kács község határában található langyosvízű forrás a fokozottan védett fekete bödöncsiga kiemelt fontosságú élőhelye. Ennek megóvása érdekében a volt strand területének rehabilitációjában és a Kácsi patakban jelen lévő invazív vörösszárú süllőhínár (*Myriophyllum rubricaulis*) állományának gyérítésében aktívan részt vettünk.

A Mátrai Csoport területén az IP Grassland LIFE pályázat keretében Verpeléti Vár-hegy HUBN20043 kódszámú Natura 2000 területen, amely egyben helyi védett természetvédelmi terület is, végeztünk élőhelykezelést, cserjeirtást, sarjleverést, a levágott csonkok vegyszeres kezelését, kaszálást, illetve a levágott cserjék égetését.

A természetvédelmi kezelés során az élőhely-fenntartási és rekonstrukciós jellegű feladatok mellett ezek hatásainak nyomon követése, monitorozása ugyancsak kiemelt feladata a tájegységeknek, az Őrszolgálatnak.

Folyamatosan végzik a védett és fokozottan védett fajok mellett az inváziós növényfajok felmérését, valamint az utóbbiak elleni védekezés megszervezését, lebonyolítását. Részt vesznek a gerinctelen zoológiai felmérésekben, a szapro-xilofág rovarok jelenlétének kutatásában, a Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérésében.

A Grassland LIFE IP pályázat keretében több alkalommal cserjeirtást és gypvédélm tevékenységet végeztünk a bükkzsérci Kerek-dombon. Ugyancsak a pályázathoz kapcsolódóan a Bél-kő tetején élő fokozottan védett magyarföldi husáng állományait villanypáztorral kerítettük be annak érdekében, hogy a muflonok ne rágják le a növényeket. A pályázatban finanszírozott vállalkozó bevonásával Felsőtárkány és Cserépfalu községhatárokon gypkezeléseket végeztünk cserje- és fehér akác irtással. Az EU inváziós listáján szereplő bíbor nebáncsvirág irtására is sor került a Kánya-patakon, több mint 12 km hosszúságban. Bükkzsérc községhatárban a Területkezelési Osztállyal közösen folynak a Tölgyes LIFE keretében természetvédelmi célú erdőkezeléseink.

A Szomolyai kaptárkövek Természetvédelmi Területen a kiemelkedő geológiai és kultúrtörténeti értékeket veszélyeztető cserjék és fák felszámolására került sor, emellett a látogatók által használt ösvényeket is megtisztítottuk a benövő növényzettől, valamint a korlátrendszerbe költözött francia darazsak által okozott veszélyhelyzetet ideiglenesen megoldottuk (idén lesz véglegesítő).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Madárvédelmi tevékenységük keretében folytatják a telepesen fészkelő fajok költő területeinek ellenőrzését, felmérését, szükség esetén a fészkelő területek karbantartását, a fokozottan védett madárfajok költőhelyeinek felügyeletét. A mesterséges fészkelőhelyek kihelyezése, karbantartása és ellenőrzése folyamatos munkát igénylő feladat (vércse költőládák, szalakóta odúk, egyéb kihelyezett odúk és odútelepek például kis énekesek, pelék, uráli bagoly, kuvik, gyöngybagoly, vízirigó számára). A fokozottan védett ragadozómadár fajok tönkrement fészkeinek karbantartása, műfészkek kihelyezése (parlagi sas, békászó sas, szirti sas, kígyászölyv, kerecsensólyom, vándorsólyom, fekete gólya, fehér gólya) sok esetben csak mászóvizsga birtokában folytatható, melyet képzések során szerzett meg őrszolgálatunk több tagja. Úgyszintén, évi több száz példány védett madár kerül - jelentős részben lakossági bejelentés alapján - mentésre az őrszolgálat tagjai által a BNPI üzemeltetésében lévő Madármentő Állomásra.

A fehérhátú harkály élőhelyeinek degradálódása okán Igazgatóságunknál egy komoly faj- és élőhelyvédelmi tevékenység indult el, melynek során – egyelőre kapacitás hiányában részlegesen – lehatárolásra kerültek az ismert és potenciális fehérhátú harkályos zónák, s az érintett Kormányhivatalok és a Minisztérium bevonásával gazdálkodási korlátozások születtek. A faj további felmérése, a szükséges korlátozások előkészítése folyamatban van, az elkészült korlátozási javaslatok egy része pedig igazgatói döntésig az érintett erdőgazdálkodókkal kötött megállapodás értelmében várólistán ül.

Adatokat szolgáltatnak a fokozottan védett madárfajok költőhelye körüli védőzónák hatósági kijelöléséhez. A közép feszültségű hálózaton történt madárpusztulások felmérése és megelőzése érdekében folyamatosan végzik a hálózat okozta madárpusztulások felmérését, kapcsolatot tartanak az áramszolgáltató és hálózatfenntartó társaságok szakembereivel.

Kisemlős-fajaink védelme érdekében folytatják a közönséges hörcsög (*Cricetus cricetus*) csapdázását genetikai mintavétel céljából, a közönséges ürge (*Spermophilus citellus*) állományvizsgálatát, koordinálják és végzik a csak hazánkban élő magyar szöcskeegér (*Sicista trizona*) területi kutatási programját.

Az utóbbi években kiemelt hangsúlyt kapott a hazánkba visszatelepült nagyragadozók monitorozása (hiúz, farkas, barnamedve). 2025-ben is bizonyítottan volt farkas szaporulat és nem csak a Bükkben.

Kételtű- és hüllő fajaink védelme érdekében a kételtűek szaporodási időszakában kiemelt feladat a békamentés, kételtű-átjáró és terelőrendszerek tisztítása, karbantartása. Folytatják a kételtű fajok felmérését és monitorozását, egy KEHOP projekt keretében létesült kisméretű vizes élőhely hálózat fenntartási munkáinak szervezését, részben végrehajtását, valamint ezek kételtűállományainak vizsgálatát. Feladatuk a kételtű szaporodó helyek létesítése, karbantartása. A pannongyík védelmének megtervezése érdekében folyik a faj élőhely választásának kísérletes vizsgálata a Mátrában.

Folytatják a kis területű élőhelykezelési tevékenységek irányítását, a hegyi és hegylábi rétek kezelésének, fenntartásának megvalósítását (Mátra, Bükk, Nógrád, Tarnavidék). Tájegységüket érintően közreműködnek Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos terepbejárásokon, fórumokon.

A Bükki Csillagdával közösen a Nyugat- és Kelet-Bükki Tájegység évente több alkalommal részt vesz a Csillagos Égbolt Park cím kapcsán szükséges fényszennyezettség méréseken.

Inkább alapkutatói feladatként jelentkezik az őrszolgálat által (is) működtetett „tetemmonitoring”. A taxonómiai és természetvédelmi kutatások során a molekuláris módszerek használata előtérbe került az utóbbi két évtizedben, sőt, napjainkra rutinszerűvé vált. Az őrszolgálat által az utak mellől begyűjtött tetemek az ilyen irányú vizsgálatok egyik fontos éltőkövét jeleltik. Legfontosabb taxonok a madarak (pl. bagolyfélék), menyétféle ragadozók, vadmacska, ürge és hörcsög.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Természetvédelmi Területkezelési tevékenység saját vagyonkezelésű területeken

A természetvédelmi területkezelési tevékenységek területi tervezése és irányítása a tájegységek feladata, mely kiemelt feladatként jelentkezik főként alföldi védett területeinken, ahol a legeltetési állattartás, az őshonos haszonállatok génmegőrzése fontos feladata őrszolgálatnak. Hegyvidéki erdős területeinken az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő erdőterületek kezelésének természetvédelmi irányítása a feladatuk.

A saját vagyonkezelésben lévő területekhez kapcsolódik a haszonbérleti szerződések előkészítésében (tömbösítés, természetvédelmi előírások meghatározása), a haszonbérleti pályázatok bírálatában, a szerződéskötés előkészítésében való részvétel, a birtokbaadások terepi feladatainak elvégzése, a haszonbérletek, a bérlők tevékenységének átfogó évenkénti többszöri ellenőrzése.

A saját kezelésben lévő területeken a kezelések (legeltetés, szántóföldi növénytermesztés) tervezése, megszervezése, irányítása, ellenőrzése, ehhez kapcsolódóan az elszámolások, jelentések leadása fontos feladatuk. A tervezési szempontból egyaránt fontos a szántóterületeken a természetvédelmi céloknak megfelelő élőhelyszerkezetet biztosító növénykultúrák kialakítása, fenntartása, valamint az állatállományunk számára szükséges szemes- és szalastakarmány szükséglet biztosítása.

A gyepterületek legeltetésre alapozott természetvédelmi kezelésének kialakítása, fenntartása érdekében koordinálják az igazgatóság őshonos haszonállat-állománya tartásának, elhelyezésének, gondozásának, az állomány bővítésének feladatait.

Részt vesznek a SAPS, AKG támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátásában, a támogatási kérelmek benyújtásában.

Az védett területek állami tulajdonba és igazgatósági vagyonkezelésbe vételéhez kapcsolódóan információt szolgáltatnak a VSZT-s területvásárlásokhoz, valamint az elővásárlási joggal kapcsolatban.

Együttműködnek az inváziós növényfajok elleni védekezés koordinációjában és végrehajtásában.

Részt veszünk a LIFE4OakForest pályázat által támogatott természetvédelmi erdőkezelési tevékenységek végrehajtásában, kisléptékű természetvédelmi erdőkezelési feladatok elvégzésében a Mátrában és a Bükkben (idős fák megóvása, erdőssztyepp típusú állomány kialakítása).

Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületeinken a természetvédelmi őrszolgálat is végzi az erdészeti szakirányítói feladatokat (természetvédelmi erdőkezelési feladatok tervezésében, erdőművelési munkák szervezésében, szaporító anyag beszerzésében, ápolási munkák, erdőhasználatok szervezésében és irányításában való részvétel, szerkezetátalakító munkák megkezdése és irányítása. Fatömegfelvétel, munkairányítás, készletek kezelésében, értékesítésében való részvétel. Feladat a természeti károk (például széldőlés, jégtörés) felmérése.

A saját vadászterületeken történő természetvédelmi vadállomány-szabályozás során több természetvédelmi őr hivatásos vadászként is végzi tevékenységét. Ehhez tartozik a természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterületek szakmai irányítása, a vadászati létesítmények engedélyeztetése, létesítése, karbantartása, az egyéni és csoportos vadászatok szervezése, irányítása, az elejtett vad kezelése és értékesítése.

A Mátrai Csoport területén az IP Grassland LIFE pályázat keretében Verpeléti Vár-hegy HUBN20043 kódszámú Natura 2000 területen, amely egyben helyi védett természetvédelmi terület is, végeztünk élőhelykezelést, cserjeirtást, sarjleverést, a levágott csonkok vegyszeres kezelését, kaszálást, illetve a levágott cserjék égetését. Szintén a pályázat keretében a Gyöngyösi Sár-hegyen (HUBN20046 kódszámú Natura 2000 terület) megtörtént a korábbi cserjeirtások után a sarjak leverése és szintén a korábbi, inváziós fajok elleni vegyszeres védekezési munkák utóellenőrzése, helyenként az utókezelés.

A Nógrádi Tájegységben, a Kelet-cserháti Tájvédelmi Körzet területén több kis selyemkóró, illetve orgona állomány vegyszeres kezelését végezték el az őrszolgálat tagjai. Az Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

gyümölcsészeti programja keretében régi gyümölcsfajták oltványai kerültek kiültetésre a Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpontban és a Garábi Területkezelés Központban.

A Nyugat-Bükki Tájegységben Grassland LIFE IP pályázat keretében több alkalommal cserjeirtást és gyepterületi tevékenységet végeztünk a bükkzsérci Kerek-dombon. Ugyancsak a pályázathoz kapcsolódóan a Bél-kő tetején élő fokozottan védett magyarföldi husáng állományait villanypásztorral kerítettük be és végeztünk cserjeirtást annak érdekében, hogy a muflonok ne rágják le a növényeket. Az EU inváziós listáján szereplő bíbor nebáncsvirág irtására is sor került a Kánya-patakon, több mint 12 km hosszúságban. Bükkzsérc községhatárban a Területkezelési Osztállyal közösen végeztünk a Tölgyes LIFE keretében természetvédelmi célú erdőkezeléseket. A Szomolyai kaptárkövek Természetvédelmi Területen a látogatók által használt ösvényeket is megtisztítottuk a benövő növényzettől, valamint a korlátrendszerbe költözött francia darazsak által okozott veszélyhelyzetet ideiglenesen megoldottuk (idén lesz véglegesítve).

Oktatás-nevelés, közönségszolgálat

A természetvédelmi őr munkája fontos eleme a környezeti nevelés, mely során a természetvédelmi szemléletet, a legújabb ismereteket igyekeznek legfőképpen az ifjúság számára átadni. Természetvédelmi őrök számos túravezetést és előadást tartanak, részt vesznek a felsőtárkányi Bábakalács Természetiskola és a mátrafüredi Harkály Ház Természetiskola szakmai programjaiban, a Transzbükk Átkelésén, a természetvédelem Jeles Napjainak programjaiban. Aktívan közreműködnek a Vidra Verda oktatóbusz üzemeltetésében, a „Minisztériumi gyermektábor” megvalósításában, iskolai rendezvények, valamint a Közhasznú Önkéntes Tevékenységek létrehozásában és lebonyolításában. Számos esetben a megjelenő média terepi szakmai irányítása is a feladatuk. Az információs táblák, tanösvénytáblák cseréje, karbantartása a tájegységek feladata.

Diplomadolgozatok készítésénél gyakran kéri fel őket külső konzulensnek, részt vesznek nyári- és szakmai gyakorlaton lévő hallgatók oktatásában, képzésében, felsőoktatási terepgyakorlatok vezetésében.

Egyre nagyobb számban készítenek honlaphíreket, facebook-bejegyzéseket, az Igazgatóság honlapján és közösségi médiafelületein, válaszolnak terepi riport formájában sajtómegkeresésekre. A különböző védett vagy akár gyakoribb fajokról, élőlénycsoportokról az őrszolgálat által készített rövid videók hatalmas népszerűségnek örvendenek, időnként komoly nézettséget produkálnak.

A tájegységek feladata a téli madáretetéshez etetőanyag és szaktanácsadás nyújtása a partner oktatási-nevelési intézmények számára. Nagy érdeklődésnek örvendenek az őrszolgálatunk tagjai által tartott madárgyűrűző programok, a részvételükkel szervezett és az általuk vezetett gyűrűzőtáborok. Ilyen a Laskó menti gyűrűzőtábor, valamint az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság területén működő bódvai tábor, ahol kollégáink hat turnusban vezetik a gyűrűző programokat.

Az utánpótlás-nevelés szempontjából kiemelendő az Ifjú Kócsagőr Program, melyre 2025-ben igazgatóságunkra 6 fő jelentkezett, némi lemorzsolódást követően a terepi gyakorlatot 4 fő végezte el. Az országos versenyen – a hangulatos és magas szintű „házi döntő” után – Feczkó Csongor képviselte Igazgatóságunkat.

A BNPI-vel együttműködési szerződéssel rendelkező iskolákban kiemelt programokat tartunk, azokat szakmailag segítjük, természetvédelmi témájú előadások tartunk, és egyéb olyan terepi programok segítünk, amely a diákok természet iránti érdeklődését inspirálja.

Ingatlanok üzemeltetésében való részvétel

Az Igazgatóság tájegységekhez rendelt ingatlanjainak üzemeltetése során az őrszolgálat szerepe szintén jelentkezik, ezek az ingatlanok a következők:

- Ipolytarnóc (részfeladat)
- Hollókő (részfeladat)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- Baglyaskő (teljes üzemeltetés)
- Garábi természetvédelmi kezelési egység (teljes üzemeltetés)
- Parád állattartó telep (részfeladat)
- Mátrai TE csoport iroda épülete (teljes üzemeltetés) és a Harkály Ház oktató és látogatóközpont (részfeladat)
- Tardi iroda (teljes üzemeltetés)
- Kelemen erdőszlak (teljes üzemeltetés)
- Szalajka Információs Ház (részfeladat)
- Tarna-Lázberci TE csoport iroda (teljes üzemeltetés)
- Batúzi állattartó telep (részfeladat)
- Tarnaszetmíklósi állattartó telep (részfeladat)

Nemzetközi kapcsolatok

A Szlovák Természetvédelmi Hivatal (SOPSR) regionális szervével való kapcsolattartás, közös terepi feladatok, kétoldalú látogatások, szakmai együttműködés.

Védett vagy vadonélő állatok jelenlétének kezelése lakott területeken

A védett- és vadon élő fajokkal kapcsolatos konfliktushelyzetek jelentős száma aktív természetvédelmi őri beavatkozást igényel. Ilyenek az épületlakó denevérfajokkal kapcsolatos folyamatos mentés, a lakosság számára szemléletformáló tájékoztatás megadása, a bagoly-fajokkal kapcsolatos feladatok (kuvik, erdei fülesbagoly), madármentés, menyétfélék által okozott problémák kezelése, sérült védett és fokozottan védett állatok szállítása, mentőközpontok üzemeltetésében való részvétel, gólya fészektartók és más fajok számára fészekodúk kihelyezésében való közreműködés, vetési varjú telepekkel kapcsolatos egyeztetések, szemléletformálás, vagy a mezei hörcsög jelenléte miatt kiskertekben jelentkező, valamint az esetenként a lakott területeken történő nagyragadozóval vagy nagyragadozó által elejtett háziállatokkal kapcsolatos problémák kezelése. Rendszeres feladatként jelentkezik siklófajok lakóépületekben megjelenő egyedeinek eltávolítása, gyakran a kialakult pánikhelyzet feloldása.

A magas patogenitású H5N1 madárinfluenza járvány megjelenését követően az előző évhez képest kisebb számban jelentkeztek vadon élő madarakkal kapcsolatos észlelések, főként nyári ludak pusztulását tapasztaltuk a Dél-Borsodi Tájegység területén.

A Nógrádi Tájegység területén több városban (kiemelten Balassagyarmaton) komoly problémát jelent a vetési varjú kolóniák jelenlétének lakossági/önkormányzati kezelése. Az őrszolgálat rendszeresen végzi a hatósági határozatok betartásának ellenőrzését, illetve a probléma megoldásában együttműködik az érintettekkel.

Pályázatokban való részvétel

A természetvédelmi őrszolgálat tagjai a pályázatok előkészítésében, írásában is gyakran meghatározó szakmai koordinátori szerepet játszanak. A természetvédelmi projektek esetében a lebonyolítás során is kulcsszereplők, valamint szakmai kontroll szerepet is ellátnak. A 2024-ben a következő pályázatokban vettek részt valamilyen formában a természetvédelmi őrszolgálat tagjai: *Komplex élőhelyfejlesztési program a Dél-Borsodi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció, vizesélőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása (projekt-előkészítés); Zagyva-völgyi vizes élőhelyek és fás legelők rekonstrukciójának előkészítése (projekt-előkészítés); Komplex élőhelyfejlesztési program a Dél-Hevesi Tájegység területén: élőhely-rehabilitáció, vizes élőhely-rekonstrukció, invazív fajok visszaszorítása*; LECA - *A nagyragadozókkal való együttélés javítása (Improving life with large carnivores) négy tájegység területén; HUMANITA - A természet és az ember közötti kapcsolatok, valamint a turisztikai tevékenységek hatása a védett területekre; A túzok*

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

határon átnyúló védelme Közép-Európában; A pannon gyepek és kapcsolódó élőhelyek hosszú távú megőrzése az Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv stratégiai intézkedéseinek megvalósításával; Life4OakForests - Természetvédelmi kezelési eszközök a Natura 2000 tölgyesek biológiai sokfélesége szerkezeti és összetételi növeléséhez.; „LIFE SakerRoads - A kerecsensólyom védelme az Észak-alföldi régióban; Wetworks interreg pályázat.

Új projektek: KEHOP+ Erdei és erdőssztyepp élőhelyek megőrzése, fejlesztése a Nógrádi Tájegység területén, INTERREG HUSK – A Novohrad-Nógrád Geopark turisztikai fejlesztése.

2024-ben indult ERGODIC nevű Interreg pályázatunk, melynek célja a BNPI tüzesetekkel szembeni védekezőképességének jelentős növelése – valamint földi kiszolgálószemélyzet képzése a légitűzoltások során.

A Nyugat-Bükk Tájegység területén a KEHOP_PLUSZ-3.2.1-24 Természetvédelmi beruházások – infrastruktúra, kommunikáció projektjein belül a Bél-kői Tanösvény felső bányaudvart érintő szakaszának kiépítése című rész-projekt.

11. Költségvetés és vagyon

11.1. Kiadások

Jogcím	Megnevezés	Eredeti előirányzat 2024 év (eFt)	Eredeti előirányzat 2025 év (eFt)	Teljesítés 2024 év (eFt)	Teljesítés 2025 év (eFt)
Működési kiadások	Személyi juttatás	1 044 183	1 125 683	1 100 940	1 230 463
	Járlék	138 306	148 906	161 918	174 948
	Dologi	515 924	513 494	1 387 041	1 430 187
	Egyéb működési célú kiadások	-		861	902
Felhalmozási kiadások	Beruházások	23 598	7 598	146 409	570 840
	Felújítások	9 570	5 000	20 890	810
	Egyéb felhalmozási célú kiadások (kölcsönök nyújtása)	2 470	2 470	49 054	-
Kiadások összesen		1 734 051	1 803 151	2 867 113	3 408 150

Az eredeti előirányzat minden évben lényegesen alacsonyabb a tényleges teljesítésnél, mivel az év során pályázati források, mezőgazdasági támogatások és egyéb többletbevételek felhasználására kerül sor. 2025-ben az Igazgatóság **eredeti költségvetése az előző évhez képest csekély mértékben, mintegy 4%-kal magasabb összegben** került központosítva jóváhagyásra. A növekedés kizárólag személyi jellegű kiadásokat azok járulékait érintette. A dologi kiadás előirányzata érdemben nem változott, míg a felhalmozási kiadások tekintetében az eredeti előirányzat összege az előző évhez képest csökkent.

A BNP Igazgatóság 2025. évi költségvetésének összeállítása komoly nehézségeket okozott, különösen a dologi kiadások megtervezése. Az év során ugyanakkor kiemelt feladatunk volt a fizetőképesség és a likviditás megőrzése, a kötelezettségek határidőben történő teljesítése, valamint a kötelező feladatok ellátása, amelyet – bár jelentős nehézségek árán – biztosítani tudtunk.

A **személyi juttatások** teljesítése az előző évhez képest 12%-os növekedést mutat. Az előirányzat emelkedését részben a KEHOP Plusz program keretében biztosított bér- és járuléktámogatás maradványának felhasználása indokolja.

A **dologi kiadások** eredeti előirányzata az előző évhez képest közel változatlan összegben került jóváhagyásra. A növekvő működési költségek mellett az előirányzat változatlansága jelentős kihívást jelentett a dologi kiadások tervezése során.

Szükség elemi költségvetésben elsősorban az alapvető üzemeltetési költségek tervezésére volt lehetőség.

Több éve problémát jelent, hogy a meglévő és az újonnan létrejövő vagyonelemek folyamatos üzemeltetési és fenntartási többletköltségeire az elemi költségvetés nem biztosít megfelelő fedezetet.

2024-ben a dologi kiadások teljesítése 1.387.041 eFt volt, amely 2025-ben 1.430.187 eFt-ra emelkedett. Ez mindössze 3 %-os növekedést jelent. A mérsékelt emelkedés azt mutatja, hogy az intézmény a gazdasági nehézségek ellenére is fegyelmezett és takarékos gazdálkodást folytatott.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Nagyobb volumenű dologi és beruházási kiadási tételek:

adatok e Ft-ban	
Főbb kiadási tételek	Összeg
Telefon kiadások	8 010
Karbantartások, kisjavítások	121 715
Munkaruha	9 651
Díjak és egyéb befizetésekhez kapcsolódó kiadások	20 682
Működési célú előzetesen felszámított áfa	272 097
Bérleti díjak	8 662
Villamos energia, Víz – és csatornadíjak, Gázdíj	59 796
Egyéb szolgáltatások	417 549
Irodaszer, nyomtatvány beszerzés	1 911
Üzemanyag, hajtóanyag, kenőanyag	32 437
Szakmai anyagok (vegyszer nélkül)	9 522
Vegyszer beszerzés	17 195
Árubeszerzés	17 614
Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatások	257 423
Közvetített szolgáltatások	6 041

A dologi kiadások legnagyobb részét az „Egyéb szolgáltatások” tétele képezi 417.549 eFt értékben, amely magában foglalja az üzemeltetési, fenntartási költségeket, valamint az alap- és pályázati feladatok ellátásához kapcsolódó szolgáltatásokat. Jelentős összeget fordítottunk továbbá karbantartásra, javításokra, üzemanyag- és egyéb szakmai anyagok beszerzésére. Kiemelkedő tételt jelent az üzemanyag beszerzése 32.437 eFt értékben, annak ellenére, hogy egész évben szigorú kilométer-keretek betartását követeltük meg.

Gépjárműveink állapota folyamatos karbantartást, javítást igényel, mivel az idősebb járművek alkatrészei folyamatosan kopnak, elhasználódnak. A rendszeres karbantartás nemcsak a biztonságos közlekedés biztosítása érdekében szükséges, hanem azért is, hogy a járművek megfeleljenek a műszaki vizsgák követelményeinek. Dologi kiadásaink közül meg kell említeni a „Szakmai tevékenységet segítő szolgáltatásokat”, amely teljesítésére 257.423 eFt-ot fordítottunk. E kiadások elsősorban a szakmai feladatellátáshoz - különösen a területkezeléshez, állattartáshoz, bemutatóhelyek üzemeltetéséhez - kapcsolódó szerződésekből, valamint a jogi és közbeszerzési tanácsadói szolgáltatásokból adódtak, amelyek az alaptevékenység és a pályázati feladatok ellátása során egyaránt szükségesek voltak.

2025-ben a rezsiköltségek továbbra is jelentős kiadást jelentettek, ugyanakkor az elmúlt években kapott energiakompensáció hozzájárult ezen költségek mérsékléséhez és kiegyenlítéséhez. A dologi kiadások között jelentős arányt képvisel a működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó is, 272.097 eFt összegben jelentkezett. Ennek nagyságát az Igazgatóság sokrétű tevékenysége, valamint az áfakörbe tartozó gazdasági események nagysága indokolja.

A beruházásokra fordított kiadások 2025-ben jelentősen meghaladták az előző évi szintet, 146.409 eFt-ról 570.840 eFt-ra emelkedve. A több mint háromszoros növekedést a KEHOP Plusz, Interreg és LIFE pályázati források bevonásával megvalósított beruházások indokolták.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Kiemelkedő beruházásaink 2025-ben a következők voltak:

A legnagyobb volumenű beruházásunk 2025-ben a Batúz tanya térségében megvalósult útépités, amelyhez KEHOP Plusz pályázati forrást használtunk fel. Az út kialakítása a tanya megközelíthetőségét biztosítja.

ERGODIC és KEHOP Plusz pályázati forrás felhasználásával három új gépkocsival való bővítése növelte a járműparkunkat, amely jelentősen javítja munkánk hatékonyságát és mobilitását.

Kácsi vizes élőhely fejlesztése WETWORKS pályázat segítségével, amely kerítés-építést, gépkocsi-parkolót és tanösvény-táblák kihelyezését tette lehetővé, valamint informatikai eszközök beszerzése KEHOP Plusz és saját forrásból, beleértve laptopokat, asztali számítógépeket, tableteket és monitorokat.

Life pályázatok terhére megvalósult, 1 db Opel Movano valamint egy utánfutó beszerzése is.

Felújítási kiadásaink 2025-ben mindössze 810 eFt-ot tettek ki. Az ipolytarnóci lombkorona sétány felújításához kapcsolódó legutolsó számláját nyújtotta be a vállalkozó.

Az alábbi összefoglaló táblázat bemutatja azokat a pályázati és támogatási forrásból finanszírozott bruttó dologi és beruházási kiadásokat, amelyek az eredeti költségvetésben még nem kerültek tervezésre, azonban a 2025. évi teljesítésben már megjelentek. Ezek együttes összege 713.751 eFt volt.

Ezek a következők:

Interreg pályázatok kifizetései		121 596 eFt
RestPoll Horizon		844 eFt
KEHOP plusz kifizetései		414 765 eFt
LIFE pályázatokhoz kapcsolódó kiadások		138 649 eFt
Országos közmunka program kifizetései		1 378 eFt
UNESCO Szent István barlangi monitoring kiadásai		4 813 eFt
Természetvédelmi kártalanítási keret kifizetései - TK		31 706 eFt

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

2025. év során az Igazgatóság kiadásai összesen 3.408.150 eFt összegben teljesültek, amelyek az alábbi feladatok ellátásához és megvalósításához kapcsolódtak:

Állattartásra	623 608 eFt
Szálláshelyeink kiadásaira	54 571 eFt
Erdőkezelésre	166 121 eFt
Szántóföldi növénytermesztéshez kapcsolódó	251 021 eFt
Gyepgazdálkodásra	1 789 eFt
Gyümölcsös fenntartására	2 043 eFt
Természetiskola működtetésére	18 313 eFt
Vadgazdálkodásra	9 364 eFt
Természetvédelmi kezelési tervre	7 144 eFt
Természetvédelmi szakértői tevékenységre	32 011 eFt
Egyéb természetvédelmi célú felmérésre	1 161 eFt
Agrártámogatásokhoz kapcsolódó	1 834 eFt
Ingatlanok bérbeadására	7 362 eFt
Ingatlanok állami tulajdonba vételéhez	149 eFt
Natura 2000 területekre, monitorozásra	14 521 eFt
Tanösvények felújítására	2 393 eFt
Természetvédelmi programokra	55 013 eFt
Bemutatóhelyeinkre	260 745 eFt
Barlangok működtetésére	29 073 eFt
Kiadványok, ajándéktárgyak készítésére, értékesítésére	21 168 eFt
Őrszolgálat működtetésére	658 019 eFt
Nemzetközi szervezetekben való részvételre	4 776 eFt
Általános kiadásokra	400 468 eFt
Közmunka programra	14 253 eFt
Védett értékek megőrzésére	464 537 eFt
Természetvédelem igazgatására	306 693 eFt

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

11.2. Bevételek

A BNP Igazgatóság bevételeinek alakulása az előirányzathoz és a 2024. évi teljesítéshez viszonyítva

Megnevezés	2025. év Eredeti előirányzat eFt	Megoszlás %	2024. év Teljesítés eFt	2025. év Teljesítés eFt
Működési célú visszatérítendő támogatások, kölcsönök	0	0	13 584	0
Egyéb működési célú támogatások bevételei	99 005	5,49%	591 221	1 134 788
Működési célú támogatási bevételek államháztartáson belülről	99 005	5,49%	604 805	1 134 788
Felhalmozási célú visszatérítendő támogatások	0	0	28 175	68 930
Egyéb felhalmozási célú támogatás bevételei	0	0	77 905	731 365
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	0	0	106 080	800 295
Készlet és áruértékeztés	150 000	8,32%	130 015	179 699
Szolgáltatások	363 000	20,13%	332 098	311 759
Közvetített szolgáltatások	17 000	0,94%	16 633	9 538
Tulajdonosi bevételek	420 000	23,30%	415 117	522 490
ÁFA bevételek	150 958	8,37%	333 241	192 133
Kamatbevétel, egyéb pénzügyi műveletek	0	0	0	192
Biztosítók által fizetett kártalanítás	0	0	8 622	13 880
Egyéb működési bevételek	0	0	26 950	17 787
Működési bevételek	1 100 958	61,06%	1 262 676	1 247 478
Egyéb tárgyi eszközök értékesítése	0	0	0	7 443
Felhalmozási bevétel	0	0	7 659	7 443
Egyéb működési célú átvett pénzeszközök	0	0	0	85 780
Működési célú átvett pénzeszköz	0	0	33 751	85 780
Felhalmozási célú visszatérítendő kölcsönök államháztartáson kívülről	2 500	0,14%	1 568	1 208
Egyéb felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0	0	1 600	28 766
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök/visszatérítendő kölcsönök	2 500	0,14%	3 168	29 974
Költségvetési támogatás	600 688	33,31%	1 046 790	764 713
Költségvetési maradvány igénybevétele	0	0	89 835	287 650
Finanszírozási bevételek	600 688	33,31%	1 136 625	1 052 363
Összes bevétel	1 803 151	100%	3 154 764	4 358 121

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az Igazgatóság kiemelt feladatainak ellátását 2025-ben elsősorban a működési bevételek 1.247.478 eFt összegben, valamint a finanszírozási bevételek 1.052.363 eFt összegben biztosították.

Az Igazgatóság bevételei között jelentős arányt képviselnek a pályázatokhoz kapcsolódóan átvett pénzeszközök, amelyek működési és felhalmozási jogcímen jelentkeznek az alábbi megoszlásban:

Heves Megyei Kormányhivataltól Közmunkaprogram támogatásra	13 194 eFt
MÁK MVH/Nemzeti Fejlesztési Központ - Agrártámogatások	729 274 eFt
MÁK MVH-tól Ártalmatlanítás támogatása	566 eFt
Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium/Felsőtárkány erdei iskola felújítása	69 360 eFt
Nemzeti Fejlesztési Központ – Natura területek támogatása	296 438 eFt
ME/Közigazgatási és Területfejlesztési Min./Külgazdasági és Külügymin./Interreg pályázatok	165 973 eFt
Nemzeti Fejlesztési központ – KEHOP Plusz pályázati támogatás	660 279 eFt
Ente Di Gestione Per I Parchi – Tölgyes Life támogatás	99 767 eFt
MBH Bank Nyrt. – madár és állatmentő központ támogatása	6 715 eFt
Mol Nyrt. környezeti nevelési anyagok, kiadványok támogatása	1 700 eFt
UNESCO támogatás	6 363 eFt

Az agrártámogatások és állattartáshoz kapcsolódó támogatások részletezése:

– területalapú támogatásként	221 963 eFt
– agro-ökológiai program támogatás	60 045 eFt
– ökológiai gazdálkodás támogatás	130 834 eFt
– szálas fehérjetakarmány támogatás	3 086 eFt
– fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás	265 239 eFt
– bikatartásra nyújtott támogatás	1 488 eFt
– őshonos állatok insitu támogatás	43 934 eFt
– extenzifikációs szarvasmarha támogatás	2 685 eFt
összesen:	729 274 e Ft

2025-ben is sikerült egyes szervezetektől olyan támogatásban részesülnünk, amely hozzájárult egyes szakmai feladatok megvalósításához. A madár- és állatmentő központ működésének támogatására 2025-ben 6.715 eFt támogatásban részesültünk. A környezeti nevelési anyagok és kiadványok elkészítéséhez 1.700 eFt támogatást kaptunk a MOL Nyrt-től.

A költségvetési bevételek másik jelentős részét a **működési bevételek** képviselik. Az eredeti előirányzatban tervezett 1.100.958 eFt-tal szemben 2025-ben 1.247.478 eFt működési bevétel realizálódott, ami 146.520 eFt többletet jelentett. A többletbevétel részben eseti, részben tartós jellegű volt; tartós bevételt elsősorban a haszonbérleti díjak és a földhasználati díjak biztosítottak.

A működési többletbevételt elsősorban az alapfeladatok folyamatos ellátását biztosító kiadások fedezetére fordítottuk. Ennek keretében előirányzatot biztosítottunk a magas üzemanyagköltségek, a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

gépjárművek és tárgyi eszközök javításához szükséges anyagok, valamint az üzemeltetéshez kapcsolódó beszerzések fedezetére. A karbantartási és kisjavítási szolgáltatások, a gépjárműállomány szervizelése, műszaki vizsgáztatása és javításai, továbbá az őszi és téli területkezelési feladatok ellátásához igénybevett vállalkozói szolgáltatások költségeit is ezekből fedeztük. Az előirányzat módosítás a kapcsolódó áfa vonzatok biztosítására is kiterjedt.

Készletértékesítés bevételeinek megoszlása a következő:

Megnevezés	2024.	2025.
	összeg eFt	összeg eFt
Állat	38 114	58 920
Faanyag	338	1 314
Mezőgazdasági termék	66 645	94 199
Kiadvány, ajándéktárgyak	24 853	25 073
ebből védjegyes termék értékesítés	15 650	15 799
Munkaruha, egyéb készletek	65	193
Összesen	130 015	179 699

A készletértékesítési bevételeink 2025-ben az előző évhez képest növekedést mutattak, elsősorban az állatértékesítés és a mezőgazdasági termékek értékesítésének köszönhetően.

A 2025. évi **tulajdonosi bevételeink** 522.490 eFt-ot tettek ki, mely az éves haszonbérleti díjakból és területhasználati díjakból (517.730 eFt), a vadászati jog bérbeadásából (3.796 eFt), valamint osztalékbevételeiből (964 eFt) származik. Ez az előző évhez képest 26%-os növekedést jelentett. Területeink nagy részét, a természetvédelmi követelményeket figyelembe véve, az erdők kivételével használatba adjuk. A tulajdonosi bevételek mind az előirányzathoz, mind az előző évhez viszonyítva jelentősen növekedtek.

Az Igazgatóság bevételeinek jelentős részét a költségvetési támogatások biztosítják, amelyek évről évre csökkenő tendenciát mutatnak. 2025. december 31-ig a támogatások összege 764.713 eFt volt, amelyből év közben 164.025 eFt címzett támogatásként érkezett.

A címzett támogatások az alábbi feladatokhoz kapcsolódnak:

Tölgyes Life pályázat támogatása	24 860 eFt
Pannon IP pályázat támogatása	18 000 eFt
Kerecsensólyom pályázat támogatása	6 640 eFt
Természetvédelmi kártalanításra	11 700 eFt
Területi ellenőrzésre	11 910 eFt
Minimál bér, garantált bérminimumra	5 022 eFt
Energia árkompenzáció	85 893 eFt

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Megnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értéksökk. (eFt)	Nettó érték (eFt) 2025. év	Nettó érték (eFt) 2024. év	Változás (2025.év/2024.év)
Vagyoni értékű jogok		84 300	72 988	11 311	14 935	-24,27
Szellemi termékek		181 675	176 210	5 466	6 808	-19,71
Immateriális javak összesen:		265 975	249 198	16 777	21 743	-22,84
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	Földterületek, telkek	2 663 664	0	2 663 664	2 658 932	0,18
	Épületek, műemléki védetts.	6 404 917	904 540	5 500 377	5 624 238	-2,20
	Építmények, kisértékű	4 664 506	1 111 009	3 553 497	3 327 470	6,79
	Vagyoni értékű jogok	4 001	284	3 718	3 797	-2,08
Gépek, berendezések, felszerelések járművek	Ügyviteli, számítástechnikai (informatikai eszközök)	153 454	121 494	31 960	25 555	25,06
	Egyéb, kulturális és kisértékű	2 663 279	1 708 921	954 358	1 140 788	-16,34
	Járművek	1 035 165	889 936	145 228	134 046	8,34
Tenyészállatok		102 802	58 793	44 009	38 258	15,03
Beruházások, felújítások		282 057	0	282 057	220 891	27,69
Tárgyi eszközök értékhelyesbítése		167 658	0	167 658	167 668	-0,01
Tárgyi eszközök összesen:		18 141 503	4 794 977	13 346 526	13 341 643	0,04
Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök összesen (Immateriális javak és Tárgyi eszközök):		18 407 478	5 044 175	13 363 303	13 363 386	0,0006

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

11.3. Vagyon

11.3.1. Befektetett eszközök

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság vagyona 2025-ben szinte változatlan maradt, a befektetett eszközök nettó értéke mindössze 0,0006%-kal csökkent.

Az immateriális javak állománya tovább csökkent (-22,84%) a gépek, berendezések, felszerelések vagyonelemek (-0,15%) értéke is mérséklődött. Jelentős gyarapodás történt a tenyészállatok (+15,03%), az informatikai eszközök (+25,06%) és a befejezetlen beruházások (+27,69%) terén.

Az Igazgatóság gazdálkodását a technikai eszközök tervszerű cseréje, az állatállomány belső utánpótlása és a folyamatban lévő fejlesztések jellemezték az elmúlt évben.

2025 évben is a vagyonelemek növekedését finanszírozását pályázatból/támogatásból tudtuk biztosítani.

Az ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok nettó értéke kismértékben 0,92%-kal növekedett. Befejeződött és átadásra került a kácsi vizes élőhely-rekonstrukció keretében az új tanösvény, a rekonstruált medence és egy parkoló, valamint a Borsodi- Mezőség Tájvédelmi Körzetben a Batúztanyához vezető út.

Bár az épületek értéke 2,2%-kal csökkent, a beruházások az építményeknél összességében 6,79%-os értéknövekedést eredményeztek. A földterületek állománya kismértékben 0,18%-kal bővült.

A gépek, berendezések és járművek nettó értéke összességében 12,98%-kal mérséklődött, annak ellenére, hogy egyes vagyonelemeknél bővülés történt. Az informatikai eszközpark 25,06%-os növekedését 71 új eszköz (számítógépek, notebookok, tabletek és monitorok) beszerzése. A járműállomány az aktív pályázati tevékenységeink eredményeként 8,34%-kal gyarapodott, amelynek keretében három Toyota Hilux, egy Opel Movano és egy utánfutó került az Igazgatóság birtokába.

A tenyészállatok nettó értéke dinamikusan, 15,03%-kal növekedett. A gyarapodás elsődleges forrása a jelentős mértékű állományba vétel volt: kilenc furioso-north star fajtájú ló és negyvenhat szarvasmarha saját készletből történő korosbítása mellett, három szarvasmarha bika beszerzése valósult meg.

Káresemények

A 2025. év során összesen 15 darab káresemény került bejelentésre. A bejelentett esetek közül a biztosító a kárbejelentések és a lefolytatott vizsgálatok alapján 8 esetben állapított meg kártérítési kötelezettséget, amelyek esetében a kifizetés is megtörtént. A rendezett káresemények kapcsán a biztosító összesen 1 615 eFt összegű kártérítést fizetett ki.

Gépjárműveknél történt káresemények kapcsán 10 esetben, összesen 5.812 eFt értékben történt CASCO megtérítés szélvédőcserék és kisebb káresemények miatt.

További 8 esetben, összesen 6.669 eFt összegben a károkozók biztosítói térítették meg a hivatali gépjárművekben keletkezett károkat.

A vagyongazdálkodás területén az alábbi egyéb vagyonmozgások történtek:

Selejtezésre évente egyszer kerül sor, azonban a tenyészállatok selejtezését évközben is elvégezzük. 2025 évben selejtezés keretében összesen bruttó 65.364 eFt értékű, elhasználódott vagy elavult eszköz kivezetésére került sor. Az állomány csökkentés legnagyobb részét az egyéb gépek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

(25.097 eFt), a szellemi termékek (14.777 eFt) és az informatikai eszközök (14.197 eFt) selejtezése tette ki, melyek selejtezését a jelentősen leromlott, elhasználódott műszaki állapot és az elavultság indokolta.

Az állománycsökkenés a tenyészállatoknál az előző évhez képest elenyészőnek tekinthető, ezen belül is meghatározó eredmény a káresemények és selejtezések számának jelentős mérséklődése. Az elmúlt évben az állományból történő kivezetések az alábbiak szerint alakultak:

- a kényszervágás összesen 4 tenyészállatot érintett (bruttó 952 eFt) értékben
- az elhullás 2 szarvasmarhát és 1 furioso-north star lovat érintett (bruttó 644 eFt) összegben
- a kényszerű selejtezések és elhullások mellett 14 darab magyartarka szarvasmarha sikeres, összesen 3.455 eFt értékű nyereséges értékesítése valósult meg.

11.3.2. Forgóeszközök

adatok: eFt-ban

Forgóeszközök	2024. 12.31	2025. 12.31	Változás előző évhez
Vásárolt készletek	97 134	75 896	-21,86 %
Átsorolt követelés fejében átvett eszközök	0	0	0,00 %
Befejezetlen termelés, félkész termékek, késztermékek	199 008	254 524	+27,90 %
Növendék, hízó és egyéb állat	55 954	56 845	+1,59 %
összesen	352 096	387 265	+9,99 %

Forgóeszközeink részét képezik a vásárolt készletek 75.896 eFt értékben. A vásárolt készletek értékében év végére 21,86 %-os csökkenés történt a nyitó állományhoz képest (97.134 eFt).

A vásárolt készletek értéke és megoszlása:

- szakmai anyagok 46.859 eFt 61,74 %
- üzemeltetési anyagok 21.490 eFt 28,32 %
- áruk 7.547 eFt 9,94 %

A vásárolt készleteken belül az áruk aránya 53,16 %-kal, az üzemeltetési anyagok aránya 27,8 %-kal nőtt, míg a szakmai anyagok aránya 13,47 %-kal csökkent a 2024. évi adatokhoz képest.

A befejezetlen termelés, félkész termékek és késztermékek 2025 évi záró értéke 254.524 eFt. Ebből a mezei leltár során felvett befejezetlen termelés értéke 94.349 eFt, amely a 2024. évi 72.038 eFt értékhez képest közel 31 %-os növekedést mutat. A késztermékek záró értéke 160.174 eFt volt, amely az előző évhez viszonyítva 26,15 %-os növekedést jelent.

A novendék-, hízó és egyéb állatok értéke 56.845 eFt volt. Az állatok értéke a 2024. évihez növekedett, a növekedés mértéke 1,59 %.

A nemzeti vagyonba tartozó forgóeszközeink értéke a nyitó állományhoz képest (352.096 eFt) 35.169 eFt-al növekedett (387.265 eFt), amely 9,99 % -os készletállomány növekedést jelent.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

11.4. Épületek

Az épület típusa	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Iroda, Tájégségi Központok (Eger; Felsőtárkány; Garáb; Ipolytarnóc; Salgótarján-Baglyaskő; Tard; Uppony)	7	0
Szolgálati lakás (Ipolytarnóc; Rejte; Batúz-tanya; Borostyán Vendégház)	4	0
Bemutatóhely, Kutatóház, Vendégház: (Hollókői Tájház; Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház; Oszlai Kutató- és Tájház; Bükki Csillagda Látogatóközpont; Bükki Nemzeti Park Nyugati Kapu Látogatóközpont Felsőtárkány; Harkály Ház; Szeleta Park Látogatóközpont Miskolc; Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület Látogatóközpont; Baglyas-kői Természetvédelmi Oktató- és Látogatóközpont; Lillafüredi Szent István-barlang; Lillafüredi Anna-barlang; Létrástetői Kutatóház; Millenniumi kilátó, Szilvásvár; Millenniumi Tanösvény Információs Ház; Szalajkavölgyi Információs Ház; Szili-erdei Kutatóház; Geopark Vendégház; Borostyán Vendégház; Répáshuta Vendégház; Szitakötő Kutatóház -Mályinka; Kácsi Források bemutatóhely)	22	1
Tanya (Köles-háti tanya Tiszadorogma; Tiszadorogma gátórház; Holya-tanya Ipolytarnóc; Galkó-tanya; Kenyérváró – tanya; Horgoló-tanya)	6	0
Egyéb (Szilvásvárad kerékpárkölsönző; Nagy-mezői őrház; Barát-réti őrház; Bükkzsérci Turistaház; Tamás-kúti Turistaház; Miskolc 01154 hrsz, Szikla épülete, Régiposta Panzió; Mezőcsáti laktanya)	8	0
Természetvédelmi Területkezelési Központ (Eger; Garáb; Parád; Batúz-tanya, Szürke szállás)	5	0
Bérelt ingatlanok (Mezőtárkány-Tepélypuszta; Kesznyéten)	2	1

Bemutatóhely, Kutatóház, Vendégház tekintetében változás, hogy átadásra került a Kácsi Források bemutatóhely, a **Bérelt ingatlanoknál** a Dél-borsodi tájegységünk részére Kesznyétenen bérlünk irodát.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

11.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági erőgépek (rakodógép is) (6 db Carraro; 1 db Super Zetor; 1 db Feng-Shou; 3 db - Aebi, Agria - rézsűkasza; 2 db Belarusz traktor; 3 db Deutz Fahr traktor; 1 db Landini traktor; 1db Bobcat rakodógép; 1 db Dieci AgriStar rakodógép, JCB rakodógép; 1 db Merlo rakodógép, 1 db IFOR tréler, 1 db Astor erdészeti kihordó szerelvény, OMA TRLH szárúzó)	24	0
Gépjárművek (teher-, személy-, ló szállító gépjármű, utánfutó)	85	5
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár (elektromos kerékpárok is)	24	0
Kamera (videó-, autós-, vad-, web-, hő-, test-, csillagászati-, akció-, odú-, infra-, sportkamera, kameracsapda)	343	6
Fényképezőgépek (hagyományos, digitális)	94	3
Távcsövek (állványos-, kézi-, nap-, éjjellátó távcső)	193	2
Projektor	13	1
Számítógép	127	18
Laptop	171	42
Szerver	8	0
Telefonok (vezetékes-, mobil-, kaputelefon)	175	21
GPS (GPRS, GPS, GPS nyomkövető állatokra),	100	3
Fegyver (maroklőfegyver, vadászlőfegyver)	45	0

Gépjárművek, gépek állományának változása

Az Igazgatóság gépjárműállománya a 2025. év során 3 darab új Toyota Hilux típusú járművel, továbbá egy Opel Movano és egy utánfutóval bővült pályázati forrásból. A bővülés eredményeként az Igazgatóság gépjárműflottája 2025. év végén összesen 85 darab járműből állt.

A járműpark összetétele szerint 24 darab személygépkocsi és 61 darab tehergépjármű tartozott az állományba. Üzemanyag szerinti megoszlásban a járművek közül 16 darab benzinüzemű, 67 darab dízelüzemű, 1 darab hibrid, valamint 1 darab elektromos meghajtású.

A gépjárműállomány átlagéletkora 15 év.

12. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság több (három) vármegyében van jelen oktatási, bemutatói, környezeti nevelési, öko- és geoturisztikai feladataival, szolgáltatásaival, bemutatóhelyeivel, információs központjaival, tanösvényeivel és terepi bemutatóhelyeivel. Kapcsolatot tart a régió önkormányzataival, kulturális intézményeivel, oktatási intézményeivel és kutatóhelyeivel, ökoturisztikai szolgáltatóival, termelőivel. Ökoturisztikai szereplőként nemcsak jelentős szabályozó, hanem szolgáltató funkcióval is rendelkezik. Bemutatóhelyeinek, látogatóközpontjainak, információs pontjainak, szállásainak a működtetésével, karbantartásával, és a szolgáltatások biztosításával a térség jelentős ökoturisztikai szolgáltatója. Ráadásul a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság nemzetközileg is jelentős partneri tevékenységet is végez a szelíd turizmus előmozdítása érdekében, ennek egyik példája, hogy a Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark őslénytani központjaként is működteti az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területet.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén – helyi adottságoknak megfelelően – eltérő szerepkörökben és intenzitással vesz részt az ökoturisztikai fejlesztésekben. Legfontosabb céljaink között szerepel a természetet ismerő, megbecsülő és óvó emberek számának növelése, a környezeti nevelés, szemléletformálás minden korosztály és minden társadalmi csoport irányába.

Fontos feladatunk a környezeti nevelési programok, természetiskolai foglalkozások lebonyolítása, oktatási programcsomagok kidolgozása és végrehajtása, nyári természetvédelmi táborok szervezése, tanösvények, terepi bemutatóhelyek fenntartása és fejlesztése. A tudományos ismeretterjesztést és a szakember utánpótlás-nevelést erősíti a felsőoktatásból érkező szakdolgozók bevonása, a társadalom környezeti tudatosságának növelését pedig a természetvédelmi önkéntes munkalehetőségek megszervezése. A bemutatói tevékenységünket szolgálják a természetvédelem jeles napjaihoz kötődő rendezvényeink. Fő célkitűzésünk a Bükki Csillagoségbolt-park szakmai feladatainak elvégzése, valamint az előző évben elnyert, immáron Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark a földtani, kultúrtörténeti, ipartörténeti, régészeti, gasztronómiai értékeinek bemutatása, a Bükk-vidék Geopark működtetése.

Ökoturisztikai tevékenységeink közül kiemelt helyen áll bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a Nemzeti Parki Termékek, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központtal, a Magyar Turisztikai Ügynökséggel és a helyi TDM szervezetekkel és önkormányzatokkal. Jeles nemzetközi évfordulók, események kapcsán közös rendezvényekkel (Föld Napja, Óceán Világnapja, Európai Geoparkok Hete, Vulkánnap, Geodiverzitás napja, Talaj Világnapja, Hegyek Világnapja, stb.) együttműködünk az UNESCO Globális Geopark Hálózattal és a Globális Geopark Hálózattal, a Magyarhoni Földtani Társulattal és a Magyar Természettudományi Társulattal is. 2024 júniusában testvérmegállapodást kötöttünk a romániai Hátszegi UNESCO Globális Geoparkkal, amely célja egymás segítése, programjainak promotálása, a két geopark önkéntes hálózata közötti cserekapcsolat megalapozása.

Különösen jelentős a táji- és természeti értékek népszerűsítése-bemutatása érdekében az Igazgatóságunk által végzett kommunikációs tevékenység, amely a honlapunkon és közösségi oldalainkon jelenik meg. 2024-ben létrehoztunk egy mesterséges intelligencia munkacsoportot annak érdekében, hogy minél inkább kiaknázhassuk a 21. századi technológiát a saját céljainkra: fejlesztési tervek, reklámszövegek – persze szakmai felügyelet mellett.

2025 évben több mint 140 sajtómegkeresésünk volt, honlapjainkon 156 publikált cikk jelent meg. Legalább 150 jeles és tematikus programot hirdettünk meg.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

12.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	Idegenforgalmi hasznosítású barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
1.	Nyugati Kapu Látogatóközpont /Felsőtárkány/	Salgótarján, Eresztvényi-bánya (Nagy-bánya) /geol. bemutatóhely/	Szent István-barlang /Lillafüred/		Hollókő Natura 2000 kiállítás (zárva)	Rejteki Kutatóház és közösségi szálláshely /Bükkszentkereszt/
2.	Ipolytarnóci Ősmaradványok TT Bemutatóhely	Kozárd, Pogány-vári andezitbánya /geol. bemutatóhely/	Anna-barlang /Lillafüred/		Osza tájház /Cserépfalu/ (bérlo üzemelteti)	Borostyán Vendégház /Répáshuta/
3.	Szent István-barlang Fogadóépület – /Lillafüred/	Hollókői andezit-telér kőfejtő /geol. bemutatóhely/	Kő-lyuk /Parasznya/			Répáshutai vendégház kiadva teljes évre lakhatási célból /Répáshuta/
4.	Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont /Salgótarján/	Mátraszőlősi Függő-kő /geol. bemutatóhely/	Létrási-vizesbarlang /Miskolc/			Geopark Vendégház /Bükkszentkereszt/
5.	Millenniumi Kilátó és Tanösvény /Szilvásvárad/	Nógrádszakál, Páris-patak völgye /geol. bemutatóhely/	Balla-barlang /Répáshuta/			Bábakalács Természetiskola /Felsőtárkány/
6.	Harkály Ház Természetiskola /Mátrafüred/	Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya /geol. bemutatóhely/	Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer /Miskolc			Egri Vendégház
7.	Bükki Csillagda /Répáshuta/	Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya /geol. bemutatóhely/	Esztáz-kői-barlang /Felsőtárkány/			Ipolytarnóci Kutatóház

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

	Látogatóközpont	Tematikus bemutatóhely	Idegenforgalmi hasznosítású barlang	Arborétum	Tájház	Szálláshely
8.	Szalajka-völgyi Információs Ház /Szilvásvár/	Sámsonháza, Csüd-hegy /geol. bemutatóhely/	Gyurkó-lápai-barlang /Varbó/			Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/
9.	Szeleta Park /Miskolc/	Salgótarján, Nyárjaspuszt	Hillebrand Jenő-barlang /Parasznya/			Tamás-kúti Turistaház /bérbe adva/
10.		Salgótarján, Szilvaskő	Istállóskői-barlang /Szilvásvár/			Oszlai Kutatóház
11.		Salgótarján, Margit-bánya	Körös-barlang /Szilvásvár/			
12.		Salgótarján, Közép-bánya	Lilla-barlang /Parasznya/			
13.		Ludányhalászi, Öreg-tó /természetvédelmi bemutatóhely/	Pongor-lyuk /Répáshuta/			
14.		Békkő-Palabánya geol./Bükk-vidék Geopark/	Suba-lyuk /Cserépfalu/			
15.			Szeleta-barlang / Miskolc			
16.			Vénusz-barlang /Parasznya/			
17.			Kecske-lyuk /Miskolc/			
18.			Büdös-pest /Miskolc/			
19.			Kő-lyuk /Parasznya/			

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

12.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

2025-ben az Igazgatóság második legtöbb látogatóját az Ipolytarnóci Ősmaradványok vonzotta, több mint 32.938 belépőt váltottak a helyszínen. Ipolytarnóc értékeinek bemutatása, továbbfejlesztése továbbra is központban van, turisztikai pályázatot nyújtottunk be az attrakciók bővítéséért, hogy még több vendéget vonzzunk a nógrádi térségbe.

Az ipolytarnóci tevékenységünk térségi kisugárzása is jelentős, hiszen az országhatáron átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként a régió természeti örökségének népszerűsítését is felvállalja. Ráadásul ezt nemzetközileg is kiemelkedő színvonalon látja el, az UNESCO Velencei Biennálén fogadóépületét a legmagasabb színvonalú UNESCO designációs látogatóközpontok közé választották.

Az Ipolytarnóci Természetvédelmi Terület Európa Diploma éves jelentését az Európa Tanács elismerőn elfogadta, ennek tényét az EDPA 60. évfordulója kapcsán Granadában megtartott emlékülésen is kiemelték. A Lombkorona tanösvény nyár végén megtörtént felújításával a legújabb mutatóanyagosi előírásoknak is megfelelt a terület; átépítésre került a sétány teljes járőfelülete és megtörtént a tornyok felülvizsgálata is.

A jeles napokhoz kapcsolódóan, tematikus túrákkal és különböző programokkal – pl. Geotóp nap, Állatok világnapja – vártuk a vendégeket a területen, továbbá különböző regionális és nemzetközi rendezvényekkel – Európai Geoparkok Hete, Kulturális Örökség és Geodiverzitás világnapjai stb. – sikeres geoturisztikai programokat valósított meg a Miocén Park. A terület további őslénytani kutatása és az egyetemi együttműködések is folytatódtak, továbbá ismét fogadhattuk a Bringás vándor csapatait, összesen 10 turnusban érkeztek Nógrádba a kerékpárosok ezen a nyáron. Külön érdekesség volt még, hogy egy művész csapatnak köszönhetően megújult a látogatóközpont attika fala, a felvonulási épület homlokzata új arculatot kapott. Júniusban ismét kitelepült a Bükki Csillagda egy miocén csillagles és egy érdekes előadás idejére szép számú érdeklődés mellett.

A geopark életében is változás következett be: a BNPI szerepkörének jogosítványokkal történő megerősítéséhez a Neograd Európai Területi Társulás (EGTC) szervezetének létrehozását kezdeményezte, melyhez székhelyül felajánlotta a Baglyaskői Látogatóközpontot. A BNPI képviselője látja el az Európai Geoparkok Hálózata koordinációs bizottsági (EGN CC) feladatait.

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterületen az éves vadgazdálkodási terv teljesítését cserkeléses és les vadászati móddal, bérvadászat, valamint szakszemélyzeti vadászat keretein belül valósítottuk meg.

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” c. kiállítás, Bábakalács Természetiskola

A korábban erdei iskolai minősítéssel rendelkező egységünk 2022 óta Természetiskola bázishelyként üzemel. A látogatóközpont stabil háttérrel biztosít a természetiskolai foglalkozásoknak, rendezvényeknek, ugyanakkor alkalmas helyszín egyedi programok, rendezvények számára is. A közeli Esztáz-kői-barlang látogatását nemcsak természetiskolai programként, hanem meghirdetett napokon (pl. márciusban a Barlangok hónapjában), vagy külön megrendelt ökoturisztikai szolgáltatás keretében is megszervezzük vendégeinknek.

A látogatóközpontban található még egy 38 fő elszállásolására alkalmas szállásépület (közösségi helyiséggel, foglalkoztató-teremmel), mely környezeti nevelési, természetismereti és szabadidős családi programok helyszíne. A látogatóközpont parkjában sátorozó hely és egy 100 m²-es fedett foglalkoztató áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére. A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított közetpark (geológiai bemutatóhely), az erdőben egy ún. „állandó tájfutó pálya”

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvényhálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.

A Karszt és Élővilága Kiállítás 2025-ben létszámbíány miatt áprilistól októberig hétvégéken és ünnepnapokon volt látogatható. 895 fő látogató tekintette meg a kiállítást. A Látogatóközpont jelenleg energetikai felújítás, ablakcsere miatt zárva tart. Tervezett nyitás: 2026. április.

Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

A nógrádi tájegység-irodának is helyet adó természetvédelmi látogatóközpont 2011 óta fogad látogatókat. További, bemutatást és a látogatói infrastruktúrát érintő fejlesztések valósultak meg a „Komplex természetvédelmi látogató-tájékoztató rendszer kialakítása a határ menti térségben” című HUSK pályázat keretében 2013-ban, valamint a 2020-ban lezárult „Élő örökség” című Interreg projekt során. Ez utóbbi pályázat keretében történt meg a Baglyas-kő régészeti feltárása. Az ásatás eredményeiről egy *in situ* létrehozott kültéri bemutatóhely (archeopark), valamint egy interaktív elemeket is tartalmazó beltéri kiállítás ad információt a látogatóknak. A gyermekek számára kültéren kialakított régészeti homokozó segíti az ismeretek játékos elsajátítását, lehetőséget nyújt a kutatás izgalmainak meg tapasztalására. A fejlesztések során a legfiatalabbak mozgásigényét is kielégítő kültéri játékos foglalkoztató elemek kerültek kialakításra. A szikla körüli rövid tanösvény Baglyas-kő földtani értékeit és a vulkáni folyamatokat mutatja be. A látogatók, családok, turisták élő természeti értékekkel kapcsolatos ismereteinek bővítését segítik az őshonos fásszárú növények mellett elhelyezett információs táblák, valamint a kisvizes élőhely védett fajait bemutató tájékoztató táblák. Szintén ebből a pályázatból valósult meg egy önálló látogatói vizesblokk, valamint a kiszolgáló létesítmények és a kültéri kamerarendszer fejlesztése. A látogatók ismereteinek bővítésére további információs táblákat helyeztünk ki. A 2021-ben beüzemelt Vidra Verda 2022 júniusában megkapta a Természetiskola Mobilprogram minősítést. A három élőhelytípust bemutató kisbusz azóta is nagy népszerűségnek örvend nemcsak a környező, hanem az igazgatóság működési területén működő iskolák és óvodák körében is. 2025-ben a felkéréseknek eleget téve a külső rendezvények száma és azon részt vevők létszáma is megsokszorozódott a korábbi évekhez képest már nemcsak Nógrád, hanem a szomszédos vármegyékben is. A salgótarjáni Balassi Bálint Könyvtárral kötött együttműködés jóvoltából, ebben az évben is több hátrányos helyzetű kistélepülésre jutott el a Vidra Verda.

Az objektum környezeti nevelési központként főként a helyi és környékbeli óvodások és iskolások számára kínál természetismereti programokat. A látogatóközpont területén kialakított, sérült madarak elhelyezésére szolgáló menhely a természetvédelmi szemléletformálás fontos eszköze. Egyszerre szolgálja a madárvédelmi és bemutatási célokat, a látogatók szinte testközelből, de a madarak zavarása nélkül figyelhetik és ismerhetik meg a röpde lakóit.

2025-ben a látogatóközpontban 2.282 fő vendég volt, a Vidra Verdával és külső helyszínek résztvevőivel együtt 10.483 fő vett részt természetismereti programokon.

Harkály Ház

Mátrai- és Tarna-Lázberci Tájegység területén, Mátrafüreden került kialakításra a Harkály Ház látogató-, oktatási és természetvédelmi kezelőközpont, amely 2020 augusztusa óta fogad látogatókat és 2022. óta működik minősített természetiskolai oktatóhelyként. A létesítmény fő célja, hogy a látogatók megismerkedhessenek a környék élővilágának, élettelen természeti értékeinek egy-egy bemutatható szeletével, tisztában legyenek az élővilágra leselkedő veszélyekkel, és ismerjék meg azt a munkát, melyet a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrői végeznek a Mátrában. A kiállítás felépítése időrendi sorrendben tárgyalja a terület múltját, így a földtörténeti kialakulás után az ember tájban való megjelenését, az emberi tevékenységek egészen napjainkig tartó hatásával együtt. Környezeti nevelési programok, természetiskolai modulok keretében ismerteti meg elsősorban az iskolás korosztályt a Mátra természeti kincseivel.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az év elején három előadás került megtartásra A Mátra kincsei téli előadássorozat keretében 75 fő részvételével. Tíz alkalommal óvodai csoportok látogattak a Harkály Házba „Hová tűnnek télen az állatok?” címmel meghirdetett foglalkozásainkra, összesen 199 gyermek járt nálunk. A természetvédelemhez kapcsolódó jeles napok közül A Vizes Élőhelyek Világnapján, majd a Beporzók Napján készültünk programmal egyéni látogatóinknak.

Ismét megrendezésre került a Mátra kincsei természetismereti és természetvédelmi verseny, amelyen két kategóriában 65 csapattal 210 általános iskolás tanuló vett részt.

Tematikus túráink közül a bagolytúra volt az első ebben az évben. Megrendeztük A fák titkos élete című képregény könyvbemutatóját. A régi gyümölcsfajták megőrzése volt a cél az oltónapokkal, amelynek egyik helyszínét a Harkály Házban biztosítottuk. A Föld Napja alkalmából négy iskolában tartottunk természetvédelmi előadást, amellyel 170 tanulót értünk el.

Júniusban két esti tematikus túrát szerveztünk a Cincér tanösvényen, amelyet egybekötöttünk egy-egy túrát követő programmal: éjszakai lepkészéssel és denevér megfigyeléssel. Részt vettünk a Muzsikál az erdő rendezvényen.

Ebben az évben is fogadtunk terepgyakorlat keretében a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem hallgatóit.

Önkéntes csapat részvételével madárodúk készültek és újrafestették a Mandula tanösvény tábláit.

November hónaptól ismét elindultak szezonális programjaink: a téli előadások és a természetismereti vetélkedő. Az első előadás kapcsolódott a Mátrai Tájvédelmi Körzet 40 éves évfordulójához, annak előkészítő folyamatairól, létrehozásának körülményeiről és az azóta eltelt időszakban végzett természetvédelmi munkáról adott képet a résztvevők számára. A további előadások mindegyike valamely, a Mátrában is megjelenő aktuális természetvédelmi probléma és annak hatásai köré épült fel.

2025-ben 3.276 fő látogatott el a Harkály Házba.

Bükki Csillagda

A Bükki Csillagda 2025-ben is változatos programmal várta vendégeit. Megtartottuk azokat a programokat, amelyek a korábbi években sikeresek voltak, mint például az AsztroGasztro vacsoraestek vagy Asharti Szabó Andrea koncertek, illetve a véradás a Magyar Vöröskereszt Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Szervezetének segítségével, és kiegészítettük ezeket új programokkal is.

Minden hónap utolsó vasárnapján matinéprogramot hirdetünk, év közben pedig elindítottuk a Plüss Úrhajós programot. Ezekkel a programokkal tovább bővítettük a gyerekeknek szóló és elsősorban kisgyermekes családokat megszólító szolgáltatásainkat.

A tetőteraszunk nyújtotta lehetőségeket kihasználva új programsorozatot indítottunk, amely jóga és hangtálas meditációs foglalkozásokból állt, a naplemente idejére időzítve. A program iránt nagy érdeklődés mutatkozott, sokan érkeztek, akik egy különleges élményre vágytak a friss levegőn, az erdő csendjében. A résztvevők számára egy nyugodt, feltöltődést nyújtó meditációs élményt kínáltunk, amely a természet közelségében, a naplemente hangulatával vált igazán különlegessé.

A könnyedebb, élményközpontú programok mellett nagy hangsúlyt fektettünk a szakmai tartalomra is. Archív adatok kutatása közben munkatársunknak két, eddig nem ismert kisbolygót sikerült azonosítania, mely felfedezések a Bükki Csillagdához kötődnek. Fényszennyezetségméréseket is végzünk, hogy folyamatosan monitorozni tudjuk a fényszennyezettség változását a területen. A Csillagdában megrendezett vacsoraestek keretében a látogatók a magyar űrkutatás és csillagászat ismert szereplőivel is találkozhattak. Nagy örömeinkre ismét vendégünk volt Farkas Bertalan, Magyarország első űrhajója, valamint az érdeklődők találkozhattak Dr. Schlégl Ádám

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

úrhajósjelölttel is. Fergeteges interaktív előadást tartott Kiss László csillagász, valamint ellátogatott hozzánk Sárnecky Krisztián, aki üstökös és kisbolygó-felfedezéseiről ismert.

Munkatársaink a Bükki Csillagdán kívül külső helyszíneken, kitelepülések alkalmával is aktívan népszerűsítik a csillagászatot. A planetáriumok és Csillagvizsgálók szerepe az oktatásban workshopon előadóként, a második magyar űrkongresszison pedig kiállítóként voltunk jelen. Műszerparkunkat és technikai eszközeinket folyamatosan igyekszünk fejleszteni a látogatói elvárásoknak megfelelően. Az obszervatórium kupolájának karbantartását és felújítását a kupolát építő Astrotech Kft végezte el idén, így a kupola forgatása a továbbiakban stabilabban és zökkenőmentesebben valósulhat meg. Főtávcsövünk a CDK24, 61 cm átmérőjű főtükörrel rendelkezik, melyre a korábbi évek alatt sok por és szennyeződés rakódott. Ebben az évben munkatársaink elvégezték a távcső és optikai részeinek alapos megtisztítását, így visszaállítva a távcsővel elérhető képminőséget.

Az esti csillagászati bemutatók sikeressége továbbra is töretlen. Igyekszünk a látogatók igényeit a lehető legnagyobb mértékben kielégíteni, ezért a különleges kéréseket, legyenek ezek egyedi időpontban kért programok vagy más egyéni elképzelések, lehetőségeinkhez mérten teljesítettük. Továbbra is kiemelkedő érdeklődés övezi az augusztusi perseidák meteorraj időszakát, amely minden évben az egyik leglátogatottabb csillagászati eseményünk. A nyári időszakban a megnövekedett érdeklődésre reagálva a szombati esti programok mellett már szerdai napokon is szerveztünk éjszakai bemutatókat, hogy minél több érdeklődő számára biztosítani tudjuk az égbolt megfigyelésének élményét.

A látogatóink visszajelzései, mellyel tevékenységünket értékelik, kimagaslóan pozitívak, melyek tovább inspirálják csapatunkat a Bükki Csillagda kínálatának fejlesztésére és a magas színvonalú szolgáltatásaink fenntartására.

A Bükki Csillagda 2025-ben 23 081 fő látogatót fogadott.

Szeleta Park Látogatóközpont

A Szeleta Park Látogatóközpont 2025-ös éve a dinamikus fejlődés és a közösségi szerepvállalás jegyében telt, melynek során a látogatóközpont a térség meghatározó környezeti-nevelési és ökoturisztikai központjává vált. Az év során összesen 108 eseményt valósított meg, és közel 3 %-al meghaladta az előző éves látogatószámot.

A 2025-ben évben több nagyszabású programot, rendezvényt, és konferenciát bonyolítottuk le. A látogatóközpont célja, hogy a környezetvédelem fontosságát minél szélesebb körben megismertesse, ezért több alkalommal is csatlakoztunk országos és helyi kezdeményezésekhez, különös figyelmet fordítva arra, hogy a különböző korosztályok számára érthető és élvezetes formában közvetítsük a természetvédelem üzenetét. A kitelepülések alkalmával az érdeklődők megismerkedhettek a természetvédelem aktuális kihívásaival, részt vehettek ismeretterjesztő játékokban, kísérletekben és bemutatókon, amelyek során gyakorlati példákon keresztül tapasztalhatták meg a természetvédelem fontosságát.

Népszerű programjaink közé tartozott az "Ehető Erdő – Szeleta Szerelvénny Gasztroexpressz", amelyet az Északerdő Zrt.-vel és a Lillafüredi Állami Erdei Vasúttal együttműködésben valósítottunk meg. A havi rendszerességgel (márciustól októberig) megrendezett különvonatos erdei kirándulás során a résztvevők megismerkedhettek az erdők különleges, ehető növényeivel, valamint lehetőségük nyílt ízletes, erdei növényekből készült kézműves termékek kóstolására is.

Rendszeresen szerveztünk szakvezetett geotúrákat a Szinva-tanösvény mentén, egészen a kiemelt jelentőségű Szeleta-barlangig. A szakképzett túravezetők által vezetett kirándulások során a résztvevők megismerkedhettek a terület gazdag növény- és állatvilágával, valamint jellegzetes

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

közettani formációival. A túrák kiemelt állomása a világszerte ismert Szeleta-kultúra névadó barlangja, ahol a látogatók betekintést nyerhettek a barlang történetének legfontosabb eseményeibe.

2025-ben 70.979 látogatót fogadott, ami visszaigazolja, hogy egy olyan helyet hoztunk létre, amely valódi érdeklődést vált ki a természet iránt, és amely élményeken keresztül segíti a környezeti nevelést és ismeretterjesztést.

A Miskolc és környéki oktatási intézmények előszeretettel választották a Szeleta Park Látogatóközpontot osztálykirándulások helyszínéül. Az iskolai csoportok számára a leglátogatottabb időszak a május és június hónap volt. A legnépszerűbb program a Szeleta Park komplex látogatása, amely magában foglalja a kiállítás megtekintését, valamint a „Jövő Ösvénye” tanösvény szakvezetési felfedezését.

Az év során az egyik legdinamikusabb növekedést a Szikla Urbex program mutatta: míg 2024-ben mindössze 2 alkalommal valósult meg, addig 2025-ben már 24 alkalommal szerveztük meg ezt a speciális programot. Ez a túratípus a klasszikus természetjárást ötvözi az „urbex” (városi felfedezés) izgalmaival, bemutatva a Szikla objektum elhagyatott és rejtett technikai és történelmi emlékeit. A program sikerét jelzi, hogy a jelentős túraszámnövekedés mellett folyamatosan telt házzal üzemelt, és kulcsszerepet játszott abban, hogy a Szeleta Park a hagyományos kiállításokon túlmutató, egyedi élményeket is nyújtson a kalandvágyó látogatóknak.

2025-ben jelentősen bővítettük aktív turisztikai kínálatunkat 10 darab modern e-bike beszerzésével, amelyek bérletére a látogatóközpontban nyílik lehetőség. A kerékpárok mellé professzionális szakvezetett túrákat is szerveztünk, amelyek segítettek a résztvevőknek felfedezni a Bükk rejtett kincseit, miközben népszerűsítettük a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark értékeit.

Új, hiánypótló kezdeményezésként indítottuk útjára a „Kultúra két keréken” programsorozatot. Ez a speciális kerékpáros esemény a mozgás örömét ötvözi a kulturális ismeretterjesztéssel, lehetővé téve, hogy a látogatók környezetbarát módon, két keréken jussanak el Miskolc fontosabb történelmi és természeti helyszíneire.

A miskolci Szeleta Park Látogatóközpont 2025 őszén hívta életre a „A Nagy Bükki Bringás SzezonZáró” eseménysorozatot, amely a Bükk-hegység páratlan természeti adottságait és a kerékpársport közösségépítő erejét ötvözte. A kezdeményezés központi eleme a IX. Bükk Kupa – Somogyi József Emlékverseny volt, amely egymagában közel 2000 főt mozgató meg, városszintű sportünneppé emelve a rendezvényt. A program elsődleges célja Miskolc és a Bükk, mint kiemelt kerékpáros desztináció pozicionálása, valamint a helyi identitás erősítése volt. A „Kapu a Bükkre” szlogenrel összhangban a Szeleta Park nem csupán kiindulópontként, hanem interaktív közösségi térként funkcionált. A projekt szervesen illeszkedik Miskolc városmarketing stratégiájába, amely az aktív turizmust és a fenntartható szabadidős tevékenységeket állítja a fókuszba.

Az őszi események közül kiemelkedett a szeptemberi Bükk Kupa kerékpáros verseny és családi nap, amely az év egyik legmozgalmasabb hétvégéjét hozta el a látogatóközpont életébe közel 2000 látogatóval. A verseny nemcsak a sportértéke miatt volt jelentős, hanem közösségépítő ereje miatt is, hiszen a profi és amatőr bringások mellett a családokat is megszólítottuk változatos kísézőprogramokkal. Ez az esemény szervesen illeszkedett a 2025-ös évre jellemző kerékpáros aktivitásaink sorába, és sikeresen hangolta össze a versenysportot az önfeledt családi kikapcsolódással a Bükk lábánál.

A látogatóközpont falain kívül is aktívak voltunk, így nagy sikerrel települtünk ki a népszerű Diósgyőri Mikulásvonat rendezvényére. Ez a megjelenés része volt a 2025-ben megvalósított 14 kitelepülésünknek, amellyel célunk az volt, hogy a családokhoz közelebb vigyük a nemzeti parki értékeket és kedvet csináljunk a Szeleta Park későbbi felfedezéséhez.

2025-ben elindítottuk a „Szeleta mobil kaland – Az élmény házhoz megy” elnevezésű kitelepülési programsorozatot. A kezdeményezés lényege, hogy a látogatóközpont környezeti nevelői elhagyják az intézmény falait, és Miskolc legnépszerűbb közösségi eseményein (pl. Kocsonyafesztivál, Vasas Napok, Bagolyles) keresztül hozzák karnyújtásnyi közelségbe a Bükk

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

természeti és kulturális kincseit. A program célja a lakossági célcsoportok közvetlen elérése ott, ahol a közösségi élet zajlik. Ezzel nemcsak a Szeleta Park ismertségét növeltük, hanem aktívan hozzájárultunk a pozitív városkép és a „zöld Miskolc” imázs építéséhez. A projekt a városmarketing azon irányvonalába illeszkedik, amely a fenntartható életmódot és a helyi identitást a mindennapi élmények szintjére hozza le.

A 2025-ös évben erősítettük hálózati kapcsolatainkat: 22 szakmai kapcsolatot ápolunk és 7 konferenciát rendeztünk, többek között a Miskolc Egyetem több karával együttműködve. A látogatóközpont tudatosan törekszik a „Kreativitás elméletének” gyakorlati alkalmazására, nem várva a lehetőségekre, hanem aktívan alakítva a térség ökoturisztikai kínálatát.

A 2025-ös esztendő egyik legfontosabb mérföldköve a fiatalabb generációk megszólítása terén az első ízben megrendezett természetismereti napközis táboraink voltak. Két tematikus csoportban, PatakPajtik és GeoKópék néven vártuk a gyermekeket, akik egy-egy hétig tartó, élménydús programsorozat keretében kerülhettek közelebb a Bükk titkaihoz.

A PatakPajtik csoport fókuszában a vízparti életközösségek és a környék forrásainak felfedezése állt, ahol a gyerekek játékos formában tanulhattak meg vigyázni vízkészleteinkre és megismerhették a vizes élőhelyek apró lakóit. Ezzel párhuzamosan a GeoKópék csapata a földtani örökség és a barlangok világába nyert betekintést, megelevenítve a Szeleta-kultúra és a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark különleges kincseit. A táborok sikerét bizonyítja, hogy első évet nagy létszámmal és rendkívül pozitív szülői visszajelzésekkel zártuk, hagyományt teremtve ezzel a jövőre nézve.

A 2025-ös év egyik legfontosabb szakmai elismerése a Városmarketing Gyémántdíj elnyerése volt, amelyet a Szeleta Park a 2024-ben végzett kiemelkedő marketingtevékenységéért és közösségépítő munkájáért vehetett át, a „D.A.M.n it! Isten veled acélváros, avagy Szeleta Park a zöld Miskolcért” pályamunka elismeréséül. Ez a díj visszaigazolta, hogy a látogatóközpont stratégiája – az élményalapú ismeretterjesztés és a hatékony digitális jelenlét – nemcsak látogatószámában, hanem szakmai nívóban is a hazai élvonalba emelte az intézményt.

Az összegzés során érdemes rávilágítani egy olyan kulcsfontosságú szempontra is, amely a 2025-ös év igazi motorja volt: ez pedig az élményalapú szemléletváltás. A Szeleta Park ebben az évben végleg kilépett a hagyományos, statikus kiállítóterek szerepköréből, és egy folyamatosan pulzáló, interaktív közösségi platformmá alakult.

A beszámolók alapján látható, hogy a siker titka nem csupán az új eszközökben (például az e-bike-okban) rejlett, hanem abban a bátorságban, amellyel a látogatóközpont a „várakozás helyett a cselekvés” stratégiáját választotta. A látogatóközpont 2025-re bebizonyította, hogy a tudományos ismeretterjesztés és a természetvédelem üzenete akkor ér el a legszélesebb rétegekhez, ha azt minőségi kikapcsolódással, mobilitással és közvetlen, emberi élményekkel találják. Ez az év tehát nemcsak a számokról, hanem a Bükk kapujának megnyitásáról is szólt egy modernebb, dinamikusabb és elérhetőbb természetjárás irányába.

A Szeleta Parkot és rendezvényeit 2025-ben összesen 70.797 fő látogatta.

12.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

A Bükk első tanösvényeinek (a Szalajka-völgyi és a Szinva-völgyi bemutató út, tájékoztató táblákkal ellátott sétaút, turistaút) létesítése megelőzte a nemzeti park megalapítását, azt követően azonban megsokasodott a terepi tájékoztatást szolgáló helyszínek kialakítása – nemcsak a Bükki Nemzeti Parkban, hanem az Igazgatóság működési területén lévő többi védett természeti területen is. A tanösvények – mint az önálló ismeretszerzés és a közvetlen szemléltetés helyszínei – egyaránt szolgálják az oktatást, nevelést és a turizmust.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Jelenleg a működési területünkön saját, vagy részben saját fenntartásban **52** tanösvény található, úgynevezett terepi bemutatópont pedig **40** darab: ezek egy vagy több táblával, esetenként erdei bútorzattal, korláttal, doronglépcsővel, esőbeállóval ellátott helyszínek. Ezeken a bemutatóhelyeken összesen 660 tájékoztató tábla szolgálja az ismeretek, információk átadását: az állomáshelyeken összesen **35** „esőházikó” és **5** kilátószerű betekintő áll a látogatók, kirándulók rendelkezésére. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében, fenntartásában lévő természetismereti útvonal jelenlegi összes hosszúsága **250 km**.

2025-ben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egy régóta meglévő tanösvénye, a miskolci Szinva tanösvény felújításával, újragondolásával, új, természetvédelmileg jelentős helyszínek beemelésével, a régi nyomvonalat jelentősen kibővítve és körtúrává alakítva hoztuk létre a Szinva tanösvényt..

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Tele-pülés	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
1.	Bélapátfalva - Bél-kői tanösvény	Nyugat-Bükk TE	Bélapátfalva	A Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növénytársulásait és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú környezetismereti tanösvény.	Bükk	6.550	500	8	7	7	3	1	2003	2015	fehér négyzetben átlós kék sáv	301574	748271	+
2.	Bélapátfalva - Kelemen széke tanösvény	Nyugat-Bükk TE	Bélapátfalva	A tematikus (régészeti és kultúrtörténeti vonatkozásokat bemutató) tanösvény a Kelemen széke bronzkori erődített telep látnivalóit fűzi fel egy útvonalra.	Bükk	7.480	278	7	9	9	1	1	2020		zöld bástya a Kato nasír októl	302550	750832	-
3.	Szarvaskői geológiai tanösvény	Nyugat-Bükk TE	Szarvaskő	A tematikus tanösvény Szarvaskő környékének földtani értékeit (a jura kori tengeralatti vulkanizmus emlékeit, párnaláva-képződményeket, gabbróbányát, wehrilit-tárót) mutatja be.	Bükk	7.670	672	7	11	11			2000	2015		294655	757800	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
4.	Cserépfalu - „Suba-lyuk” tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Cserépfalu	Cserépfalu környékének kulturális és természeti örökségét mutatja be – köztük a Suba-lyukat, a Hór-völgyet, a fás legelőket, a Mész-hegyet, az Ördögtorony kaptárkövet. A tanösvény érinti a Hór-völgyi Látogatóközpontot, amelyben kiállítás mutatja be a híres neandervölgyi ősemberleletet és a bükkaljai kökultúra elemeit.	Bükk	9,2	175	6	12	20	1	1	2024	kék T			
5.	Cserépfalu - Mész-tető földvár tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Cserépfalu	A későbronzkori – koravaskori erődített telep (földvár) és a Mész-tetőn lévő fáslegelő természeti és kultúrtörténeti vonatkozásait mutatja be.	Bükk	1.440	14	1	5	6	1	2	2020		291515	762360	
6.	Eger - Nyerges-Mész-hegyi Kökultúra	Nyugat-Bükki TE	Eger	A hajdani promontórium tájművelési emlékeit (szőlőskertek garádjait, kőzetbe faragott bújóit, pincéit) és a természeti emlékként oltalmat kapott kaptárköveket, a bükkaljai kökultúra sajátos emlékeit és a természeti értékeket mutatja be.	Bükk	3.340	5	2	4	4			2020		285314	753100	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
7.	Egerbakta - Baktató tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Egerbakta	Az egerbaktai tőzegmohás lápmedencék élővilágát, kutatástörténetét, a keletkezésükkel kapcsolatos hipotéziseket, valamint a környező Natura 2000 terület természetvédelmi értékeit mutatja be a tanösvény.	Bükk	3.400	45	2	6	6	1	1	2020			288658	743127	
8.	Felsőtárkány - Barát-réti tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	A Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túloldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	Bükk	2.040	96	3	4	2			2004		fehér négyzetben átlós kék sáv	294160	753643	+
9.	Felsőtárkány - Kő-közi tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel. 2019-ben a tanösvény a terület régészeti értékeit bemutató állomásokkal bővült.	Bükk	1.450	94	2	6	3	1		2004	2019	fehér négyzetben átlós kék sáv	298382	754832	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
10.	Felsőtárkány - Vár-hegyi tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiolarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmeléklejtő-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismert meg.	Bükk	10.790	550	10 +	6	4	1	1	2004		fehér négyzetben kT	293453	753842	+
11.	Felsőtárkány - Hulladék tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	A tanösvényen végigsétálva megismerkedünk a hulladékcsökkentés lehetőségeivel: a megelőzés, szelektálás, újrahasznosítás fogalmaival. Megtudhatjuk, mit tehetünk a saját környezetünkben a hulladék csökkentése érdekében.	Bükk	150	0	1	4	4			2019		-	298382	754832	+
12.	Felsőtárkány - Tamás-kúti tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Felsőtárkány	Útvonala a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feketelen és Imó) majd továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pazsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	Bükk	7.320	352	6	5	5			2010			300774	757362	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
															EOV X	EOV Y	
13.	Domaháza - Répás-völgyi tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Domaháza	Bemutatja a Heves-Borsodi dombságban elhelyezkedő völgy és tágabb környezete geológiai viszonyait, élővilágát, az emberi tevékenység hatását a völgyre és élővilágára. A tanösvény csatlakozik a szlovákiai Péterfalvától (Petrovce) a határig húzódó túraútvonalhoz.	Bükk	2.300	77	2	3	4	1	1	2021				
14.	Szilvásvár - Millenniumi természetismereti és erdészeti sétaút	Nyugat-Bükki TE	Szilvásvár	Szilvásvárról a Millenniumi kilátóhoz (Kalapat) vezető sétaút természetvédelmi és erdőgazdálkodási ismereteket tár a látogató elé.	Bükk	2.060	273	4	20	18	3	12	2000		307044	750207	.
15.	Szilvásvár - Szalajka-völgyi természetvédelmi bemutató-ösvény	Nyugat-Bükki TE	Szilvásvár	A Szalajka-völgy földtani, víztani (Fátyol-vízesés mésztufalépcsőit, a Szikla-forrás forrásbarlangját), botanikai és tájképi (a Szalajka-patak élővilágát, az erdőtársulásokat), valamint kultúrtörténeti értékeket (Istállós-kői-barlang) mutatja be.	Bükk	6.980	265	6	10	9			2000		305947	751074	+
16.	Szilvásvár - Olasz-kapui tanösvény	Nyugat-Bükki TE	Szilvásvár	Bemutatja a fennsík felszínalaktani és botanikai és a tájképi értékeit.	Bükk	8.950	417	9	6	7			2003	2022	304854	754508	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Tele-pülés	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezető-fűzet
																EOV X	EOV Y	
17.	Répáshuta - Nagyvisnyó - Nagymező- Kis-kőháti zomboly tanösvény	Nyugat-Bükk TE - Kelet-Bükk TE	Répáshuta - Nagyvisnyó	A Bükk-fennsík felszínalakítási formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	Bükk	5.230	144	4	3	3		1	2003			302726	758707	+
18.	Szomolya - Kaptárkő Tanösvény	Nyugat-Bükk TE	Szomolya	Szomolya központjából turistaúton lehet megközelíteni az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területen lévő kaptárköveket.	Bükk	800	25	1	5	11	1	1	2014	2019		284150	575000	+
19.	Miskolc – Lillafüred - Szinva tanösvény	Kelet-Bükk TE	Miskolc – Lillafüred	A Szeleta Park Látogatóközponttól a Szeleta-tetőn át, Felsőhárom fölé Lillafüredre vezet, a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	Bükk	13.500	619	8	13	13	1	1	1994	2025	piros T	309177	769885	
20.	Dédestapolcsány – Nagyvisnyó - Verepce-bérci tanösvény	Kelet-Bükk TE	Dédestapolcsány – Nagyvisnyó	Alapvetően a Verepce-tetői őskori erődített telep és a Dédesvár régészeti emlékeit mutatja be (tematikusan tanösvény), de az állomások táblái a terület természeti értékeiről is tájékoztatást nyújtanak.	Bükk	11.910	576	10	12	12			2020			312365	754589	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Tele-pülés	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Veze tő-fű-zet
																EOV X	EOV Y	
21.	Répáshuta - Rejteki természetismereti tanösvény (Kis kör)	Kelet-Bükki TE	Répáshuta	Természetismereti tanösvény, amely a Rejteki kutatóház és erdei iskola környezetében lévő biotópok élővilágáról tájékoztat.	Bükk	800	49	1	7	9			1986	2022		303592	762921	+
22.	Répáshuta - Rejteki tanösvény II. (Nagy kör)	Kelet-Bükki TE	Répáshuta	A Balla-völgy, a Csúnya-völgy és a Hór-völgy környékének természeti (kőzetfeltárásokat, barlangokat, növénytársulásokat, élőhelyeket) és a Déli-Bükk kultúrtörténeti értékeit (erdei iparok és foglalkozások emlékeit) mutatja be.	Bükk	11.900	568	10	10	10			1987	2022		303477	762961	
23.	Répáshuta - Bolygótúra tanösvény	Kelet-Bükki TE	Répáshuta	A Bükki Csillagdához kapcsolódik a 4 kilométer hosszú Bolygótúra tanösvény is, mely a környék természeti, földtani és kultúrtörténeti értékei mellett egy lejáráható Naprendszer modellt is tartalmaz.	Bükk	4.210	278	5	19	19			2022			302448.14	759774.74	
24.	Jávorkúti tanösvény	Kelet-Bükki TE	Jávorkút	Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	Bükk	4.200	27	2	4	4			2003			307028	760126	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Veze-tő-fű-zet
																EOV X	EOV Y	
25.	Jövő ösvény	Kelet-Bükki TE	Miskolc	A Szeleta Park körül futó tanösvény a környezettudatosságot, fenntarthatóságot helyezi középpontba és egy látványos kőzetparki bemutatóval zárul.	Bükk	0,2	1	1	10	10			2023					-
26.	Tiszabábolna - Szalakóta tanösvény	Dél-Borsodi TE	Tiszabábolna	Természetvédelmi és környezetismereti tanösvény, amely a „puszta ékkövét”, a szalakótát és élőhelyét mutatja be.	Borsodi Mezőség	2.640	7	1	10	10	1	1	2018			782387	264379	+
27.	Tiszabábolna - "Szélkiáltó" tanösvény	Dél-Borsodi TE	Tiszabábolna	Környezetismereti (a Borsodi-Mezőség természeti és kulturális értékeit bemutató tanösvény	Borsodi Mezőség	14.510	30	8	12	12	1	3	2008			782645	263584	-
28.	Kesznyéteni agrár-környezetgazdálkodási tanösvény	Dél-Borsodi TE	Kesznyéten	A Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet hagyományos tájhasználatát és vízhez kötődő gazdag élővilágát mutatja be a tanösvény. A megfigyelőtoronyból feltárul a Tisza-vidék gazdag madárvilága.	Borsodi Mezőség	4.800	10	3	6	6			1999			295661	800225	+
29.	Dormánd - Nagy-Hanyi tanösvény	Dél-Hevesi TE	Dormánd	A természetismereti tanösvény a tájvédelmi körzet élőhelyeit, a gyepterületek, fás vegetációk, vízfolyások élővilágát, a madárvédelmi beavatkozásokat és a mesterséges fészkelő-helyeket mutatja be.	Hevesi Füves Pusz-ták	6.500	16	3	9	9			2015			750719	261426	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
30.	Kerecsend - Berek-erdő tanösvény	Dél-Hevesi TE	Kerecsend	Természetismereti és tájtörténeti tanösvény, amely a tatárjuharos lösztölgyes élővilágát mutatja be.	Hevesi Füves Puszták	3.480	52	2	5	5	1	2	2014			745666	272929	+
31.	Tarnaszentmiklós - Hamvajárási tanösvény	Dél-Hevesi TE	Tarnaszentmiklós	Természetismereti tanösvény, amely állomásai bemutatják a legeltetés szerepét a gyepek kezelésében, valamint a kék vércsét.	Hevesi Füves Puszták	10.790	21	6	3	3			2013			246460	754439	-
32.	Pély-Ludas tanösvény	Dél-Hevesi TE	Pély, Tarnaszentmiklós	Környezetismereti (természeti és tájtörténeti) tanösvény, amely elsősorban a Hevesi-sík füves élőhelyeit mutatja be, valamint a szalakótát és a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben zajló élőhely-fejlesztéseket mutatja be.	Hevesi Füves Puszták	6.680	11	3	5	5			2013			749655	242876	
33.	Gyöngyös – Mátrafüred - Sár-hegyi Mandula tanösvény	MTL TE Mátra CS	Gyöngyös – Mátrafüred	A tanösvény többféle növénytársulást (cserestölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	Mátra	8.880	372	8	14	14			1996	2019	fehér négyzetben sárga sáv	276040	719034	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Tele-pülés	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
34.	Mátrafüred - Sás-tói Cincér tanösvény	MTL TE Mátra CS	Mátrafüred	A Harkály Háztól a Sás-tóig vezető ösvény a Mátrai Tájvédelmi Körzet jellegzetes élőhelyeit mutatja be, valamint a holt fa jelentőségét és az erdőgazdálkodás történetét.	Mátra	3.500	32	4	9	12			2020			276113	718950	-
35.	Kékes tanösvény	MTL TE Mátra CS	Kékestető	Kékestető környékének földtani értékeit, a Mátra élővilágát, a kőtengereket és az őserdőt mutatja be a tanösvény.	Mátra	7.980	646	10	10	10			2017			281458	721873	+
36.	Mátraszőlős - Függőkői Tanösvény	MTL TE Mátra CS	Mátra-szőlős	A Keleti-Cserhátot felépítő andezit különös képződményeit mutatja be a tanösvény.	Mátra	1.500			3	3		3	2008			696466	291341	
37.	Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	MTL TE Mátra CS	Parádfürdő	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be a 6,5 km hosszú túraútvonal, melynek vége az andezit sziklán kialakult látványos Ilona-völgyi-vízesés.	Mátra	5.650	220	5	8	1	1		2002			287259	726112	+
38.	Hollókő – Vártúra Ösvény	Nógrádi TE	Hollókő	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájháztól indul, és a várba visz föl,	Cser-hát	898	28	1	6	4			2004			294921	690413	+

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
39.	Hollókő – Holló ösvény	Nógrádi TE	Hollókő	A Vár-hegyet és az ún. Túlsómező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Cserhát	6.500			16	10			2004			294921	690413	+
40.	Sámsonháza Buda-hegyi geológiai és botanikai tanösvény	Nógrádi TE	Sámsonháza	Geológia bemutatóhely és természetismereti tanösvény.	Cserhát	3.000	125	2	12	12			2008			700262	295637	-
41.	Sámsonháza - Vár-hegyi és Csüd-hegyi geológiai tanösvény)	Nógrádi TE	Sámsonháza	A Vár-hegy rétegvulkáni kőzetösszetételét és a völgy egyéb geológiai látnivalóit bemutató tematikus tanösvény.	Cserhát	3.000			12	6	1	1	2007	2011 2017		294597	699872	
42.	Ipolytarnóc – Biológiai tanösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	A hajdani tölgyesek, cserések maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők élővilágát mutatja be.	Nógrád	4.500			14	14			2000	2005		320903	695453	
43.	Ipolytarnóc – Borókás-árok geológiai tanösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrorszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	Nógrád	800	2	1	7	11	1	7	1985	2005		320887	695475	+

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
44.	Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	A felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosságok, tanya romok, kőzetkibúváások és felhagyott kőbányák mentén vezeti látogatóit.	Nógrád	4.000	108	3	11	19		14	2005			320796	695384	+
45.	Ipolytarnóc – Kőzetparki ösvény	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	0-24 millió éves földtörténeti utazás. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	Nógrád	700	5	1	11	25		2	1996	2005		320870	695476	+
46.	Ipolytarnóc – Lombkorona sétány	Nógrádi TE	Ipolytarnóc	Élmény-tanösvény a fák lombkoronaszintjében.	Nógrád	150	10	1	2	2		8	2010	2022		321178	694845	+
47.	Salgótarján – Boszorkánykő Geológiai Tanösvény	Nógrádi TE	Salgótarján	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	Karancs-Medves	400	47	1	13	13			2003	2011		311058	709681	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény		Üzemeltetésért felelős tájegység	Település	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezetőfüzet
																EOV X	EOV Y	
48.	Salgótarján – Szilvás-kői Geológiai Tanösvény	Nógrádi TE	Salgótarján	A tanösvény érinti a Gusztáv-táró bejáratát a Bagó-kő kőfejtőjét, a hideg mikroklimájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	Karancs-Medves	3.500	163	3	12	12			2003	2012		309214	713144	-
49.	Eresztvényi Kőbányák	Nógrádi TE	Eresztvény	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbányából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	Karancs-Medves	9.800	326	8	4	4			2004	2014		312159	710656	-
50.	Somoskő – Magyar-bányai Kőpark	Nógrádi TE	Somoskő	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekintő térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	Karancs-Medves	227	4	1	13	13			2002			314380	710872	-
51.	Salgó – Somoskő vára tanösvény (Petőfi-sétány)	Nógrádi TE	Salgó – Somoskő	Somoskő várát köti össze Salgó várával és érinti a Madárparkot.	Karancs-Medves	5.000	203	5	8	21			2002			311482	709557	+

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Tanösvény	Üzemeltetésért felelős tájegység	Tele-pülés	Tanösvény típusa, tartalma	Terület	Hossz m	Szint m	Nehézség	Állomás szám	Tábla db	Esőház db	Pihenőbútor db	Létrehozás dátuma	Felújítás dátuma	Jelzés	Indítóállomás koordinátái		Vezető-fűzet
															EOV X	EOV Y	
52.	Tarnalelesz – Bükkszent-erzsébet - Nagy-kői tanösvény	MTL TE Tarna-Lázberc CS	Tarnalelesz - Bükkszent-erzsébet	Környezetismereti (természeti és kulturális örökség értékeit bemutató) tanösvény: a Nagykőn lévő bronzkori erődített telep és környezetének élővilága ismerhető meg.	Tarna - vidék	7.100	206	6	5	4	1		2011		295587	721087	-

Terepi bemutatóhelyek

Sor - szám	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
1	Gilitka-kápolna	Bélapátfalva	Bükki Nemzeti Park	Tájtörténeti, kultúrtörténeti bemutatóhely	1 tábla, 2 esőház, pihenőbútorzat
2	Bánkút	Bükk-fennsík	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése	1 esőházikó
3	Nagy-mező	Bükk-fennsík	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése, Bükk-vidék Geopark általános ismertetése	1 esőházikó
4	Lófő-tisztás	Bükkszentkereszt	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
5	Mangó-tető	Cserépváralja	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése;	1 esőházikó

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Sor - szá m	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
				BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása Bükk-vidék Geopark általános ismertetése	
6	Cserhátszentiván régi fürdő melletti kőfejtő geológiai bemutatóhely	Cserhát-szentiván	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	2 tábla
7	Cserhátszentiván régi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Cserhát-szentiván	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
8	Imó-kő	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükk-vidék Geopark geosite (időszakos karsztforrás, forrásbarlang)	1 tábla
9	Vöröskői-alsó-forrás	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükk-vidék Geopark geosite (időszakos karsztforrás)	1 tábla
10	Kő-köz	Felsőtárkány	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park általános (térképes) ismertetése; Bükk-vidék Geopark általános ismertetése; Kő-köz földvár, régészeti lelőhely	1 esőházikó
11	Garáb úti tufabánya	Felsőtold	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
12	Kecske-hegyi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Felsőtold	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely	1 tábla
13	Gyepes-völgy	Ivánka	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Természetvédelmi bemutatóhely.	1 tábla
14	Andezit-telér kőfejtő (rég. fürdő mellett)	Hollókő	Hollókői Tájvédelmi Körzet	Geológia bemutatóhely.	1 tábla
15	Noé szőlője	Istenmezeje	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
16	Pogányvár, andezitkőfejtő	Kozárd	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	2 tábla, 1 esőházikó

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Sor - szá m	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktúra-elemek
17	Öreg-tó természetvédelmi bemutatóhely	Ludányhalászi	Ipoly-völgye SPA, Ludányhalászi	Természetismereti bemutatóhely	4 tábla
18	Benevár	Mátrafüred	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 tábla
19	Nagykercegi fáslegelő	Nagykercegi	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
20	Páris-patak völgye helyi jelentőségű TT	Nógrádszakál	Nógrádszakál	Geológiai bemutatóhely	6 tábla
21	Nyárjas-pusztai homokbánya geológiai bemutatóhely	Márházapuszta	Márházapusztai fás legelő természetvédelmi terület	Geológiai bemutatóhely	3 tábla
22	Ilona-völgy	Parád	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
23	Baglyas-kő-vár Oktató- és Bemutatóhely	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai és régészeti bemutatóhely, növénygyűjtemény	59 tábla, 10 pihenő-bútorzat
24	Eresztvényi Régi-bánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
25	Eresztvényi Új-bánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
26	Farkas-kői andezitbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
27	Kercsegi-tető alatti homokbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Sor - szá m	Név	Helyszín	Védett természeti terület	A bemutatóhely típusa, tartalma	Infrastruktur a-elemek
28	Magyarbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
29	Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet	Geológiai bemutatóhely.	1 tábla
30	Nyírjes-tó	Sirok	Siroki Nyírjes-tó természetvédelmi terület	Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
31	A „Siroki Nyírjes-tó ter-mészetvédelmi terület-hez” vezető turistaút	Sirok	(Sirok település belterülete)	Mátrai Tájvédelmi Körzet általános ismertetése; BNPI működési területének, természetvédelmi tevékenységének bemutatása	1 esőházikó
32	Hencse-hegy	Sóshartyán	Sóshartyáni Hencse-hegy természetvédelmi terület	Természetismereti bemutatóhely	1 tábla
33	Bába-fa	Szarvaskő	Bükki Nemzeti Park	Kultúrtörténeti bemutatóhely.	1 esőházikó
34	Hosszú-völgy	Váraszó	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	Természetvédelmi információs tábla.	1 tábla
35	Borostyán Vendégház	Répáshuta	Bükki Nemzeti Park	PR-marketingkommunikációs tábla	1 tábla
36	Geológiai alapszelvények	Bükk	BNPI működési terület	Geológiai bemutatópontok	23 tábla; 1 esőházikó
37	Kaptárkövek	Bükk, Bükkalja	BNPI működési terület	Természeti emlékek bemutatópontjai	27 tábla; 2 esőházikó
38	Földvárak	Bükk	BNPI működési terület	Kultúrtörténeti bemutatópontok	13 tábla; 3 esőházikó
39	Kisvizes élőhelyek	Nógrádi Tájegység	BNPI működési terület	Természetismereti bemutatópontok	14 tábla
40	Barlangok	Bükk	Bükki Nemzeti Park	„Ex lege” védett értékek bemutatópontjai	21 tábla

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Egyéb terepi bemutatóhelyek

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Kozárd, Pogányvár	Kozárd	Kelet-cserháti TK	Natura 2000 bemutatóhely
Hollókői andezit-telér kőfejtő	Hollókő	Hollókői TK	geológiai bemutatóhely
Mátraszőlősi Függő-kő	Mátraszőlős	Kelet-cserháti TK	geológiai bemutatóhely
Nógrádszakál, Páris-patak völgye	Nógrádszakál	Páris-patak völgye TT (helyi jelentőségű)	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Magyarbánya bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Sámsonháza, Csüd-hegy	Sámsonháza	Kelet-cserháti TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Nyárjaspuszta	Salgótarján	Márkháza pusztai Fás Legelő TT	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Szilvaskő	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Margit-bánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Közép-bánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Salgótarján	Karancs-Medves TK	geológiai bemutatóhely
Ludányhalászi, Öreg-tó	Ludányhalászi	HUDI10008 Ipoly-völgye különleges madárvédelmi terület	természetvédelmi bemutatóhely
Vadász-völgy földtani alapszelvény	Miskolc	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Savós-völgy földtani alapszelvény	Miskolc	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Y-táró	Miskolc	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Nagy-hegyi földtani alapszelvény	Dédestapolcsány	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Strázsa-hegyi földtani alapszelvény	Nekézseny	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Bánya-hegyi földtani alapszelvény	Répáshuta	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Rónabükk földtani alapszelvény	Szilvásvár	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Gerennavár alatti földtani feltárás	Szilvásvár	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Rákmára (szerpentin út) földtani alapszelvény	Szilvásvár	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Lök-völgy I. (Hereg-rét) földtani alapszelvény	Felsőtárkány	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Lök-völgy II. földtani alapszelvény	Felsőtárkány	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Bálvány észak földtani alapszelvény	Nagyvisnyó	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Mihalovits kőfejtő földtani alapszelvény	Nagyvisnyó	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Síkfőkúti földtani alapszelvény	Noszvaj	Bükk NP	geológiai bemutatóhely

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Megnevezés	Település	Védett természeti terület	Bemutatóhely jellege
Darázskő-bánya	Mónosbél	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Hór-völgyi nagybánya földtani alapszelvény	Cserépfalu	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Hór-völgy I. földtani alapszelvény	Cserépfalu	Bükk NP	geológiai bemutatóhely
Cserhátszentiván/régi kőfejtő	Cserhátszentiván	Kelet-cserháti TK, Bézma KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Sámsonháza / geológiai bemutatóhely esőháza	Sámsonháza	Kelet-cserháti TK, Tepke KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Mátraverebély/Szentkúti Kegyhely	Mátraverebély	Meszes-tető és Kőszirt-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Nagylóc/Kőkapu	Nagylóc	Nagylóci Kő-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Rimóc/településközpont	Rimóc	Nagylóci Kő-hegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Sóshartyán/lőtéri bejáró	Sóshartyán	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	Natura 2000 bemutatóhely
Szandaváralja/buszforduló	Szanda	Szandai Várhegy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Kercseg-lapos	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Karancs KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Gortva-tó	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Gortva-völgy KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Eresztvényi madárpark	Salgótarján	Karancs-Medves TK, Salgó KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Buják / Fagyos	Buják	Bujáki Csirke-hegy és Kántor-rét KJTT, Bujáki Hényeli-erdő és Alsó-rét KJTT	Natura 2000 bemutatóhely
Szécsény / sóderbánya-tó bejárója	Szécsény	Középső-Ipoly-völgy KTT és Ipoly-völgye KMV	Natura 2000 bemutatóhely

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A terepi bemutatóhelyek és tanösvények létesítése pályázati forrásból történik, a fenntartásuk, gondozásuk, az infrastruktúra-elemek karbantartása, szükséges javítása viszont a saját költségvetésünkre ró terheket, melyeket a társadalmi részvétel, az önkéntes tevékenység, a közösségi aktivitás jelentősen csökkenthet. Terepi bemutatóhelyeink nemcsak az egyéni turisták kedvelt célpontjai, hanem nyári természetvédelmi táborok, szakmai- és terepgyakorlatok, a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozások helyszínei is, ahol évente számos szakvezetési programot szervezünk.

12.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Természetvédelmi Információs Ház, Indítóház

Szilvásváradon, a Millenniumi tanösvény kezdőpontján épült faházban működik, funkciója: turisztikai főidényben információs szolgáltatás, valamint az ismertető kiadványok, nemzeti parki ajándéktárgyak árusítása. Az épület az elmúlt két évben kapacitás hiány miatt nem üzemelt.

Millenniumi kilátó

A turisták körében népszerű Szilvásvárad-Szalajka-völgy területen található Millenniumi kilátót vállalkozó működtetői üzemeltetési szerződéssel. Látogatószáma 2025-ben 7.546 fő volt.

Szalajka-völgyi Információs Ház

2024 után a Szalajka-völgyi Információs Házat 2025-ben is ugyanaz a vállalkozó üzemeltette, és rendkívül jó eredményekkel zárta az évet: 12.821 főt fogadott. Ünnepnapi különleges programokkal is készült a betérőknek, családoknak. A vásárolt áruk közül népszerűek voltak az apróbb ajándéktárgyak, a nemzeti parki és kézműves termékek, hűtőmágnesek.

Barlangi bemutatóhelyek - Szent István-barlang és Anna-barlang, Lillafüred

Barlangjaink közül csak a folyamatosan látogatható idegenforgalmi barlangjainkat részletezzük. Az ökolétesítmény adatbázisban a nem rendszeresen látogatható, overallos túrákon, szakvezetéssel látogatható barlangok is felsorolásra kerültek, ezeket egy táblázatba foglalva mutatjuk be.

A Szent István-barlangban információs pont és nemzeti parki termék bolt működik. Az óránként biztosított idegenvezetések keretében 30-40 perces program során a vendégek betekintést kapnak a cseppkőbarlangok csodálatos világába – nemcsak a cseppkő-képződményeket, hanem a barlang történetét, kutatás-történetét és élővilágát is bemutatva a látogatóknak.

Az Anna-barlang ebben az évben is népszerű célpont volt. A barlang szűk járatai egyszerre maximum 30 látogató részére biztosítanak lehetőséget a vezetett túrán való részvételre, de az érdeklődők létszámától függően, bizonyos időszakokban óránként 2-3 alkalommal is indítottunk túrákat.

A lillafüredi barlangoknál is megfigyelhető volt az a tendencia, ami az országban általánosan jellemző 2025-ben: ugyan nem kiugró mértékben, de csökkent a látogatók száma az előző évhez képest. A két lillafüredi barlang látogatottsága így is jelentős, közel 60.000 fő járta végig járatainkat.

A korábban bevezetett különleges programjainkat ebben az évben is több alkalommal meghirdettük, amelyek azt a célt szolgálták, hogy minél szélesebb körben ismertessük meg ezeket a csodálatos, felszín alatti képződményeket. Ilyen alkalmak voltak például a speciális hosszú túra és a denevérles programok. Mindkettő nagyon népszerű a vendégek körében, hiszen ilyenkor a barlang egyébként nem látogatható részeit is megtekinthetik. A Szent István-barlang 2020 óta kihasználatlan, teljesen allergén- és pollenmentes levegőjű részében, a Fekete-teremben is szerveztünk olyan programokat, amelyek során a felnőttek ismerkedhettek a Bükk geológiájával és közben élvezhették a paradís barlangi levegőt. Gyerekek ugyanekkor környezeti nevelő segítségével, interaktív feladatokon keresztül, játékos formában kerülhettek közelebb a természetvédelemhez vagy éppen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

gyermek szerzők könyvbemutatója közben élvezhették a Fekete-terem levegőjének jótékony hatását. A gyógybarlangi közeg emberi szervezetre gyakorolt pozitív hatásait hangterápiás, meditációs programokkal egészítettük ki, minden esetben teltházzal.

A Fekete-terem üzemeltetését Igazgatóságunk 2024 decemberétől saját erőforrással oldja meg. A teremben hangtálas relaxációs és napi szinten elérhető rekreációs programokat szervezünk, amikre egyre nagyobb az érdeklődés.

Több jeles időpontra is hirdettünk programokat, online jegyvásárlási lehetőséggel. Minden évben örömmel csatlakozunk a Barlangok hónapja program sorozathoz, kínálunk programot a Föld napja, a Madarak és fák napja, a Nemzeti Parkok Hete és a Kulturális Örökség Napjai alkalmából is.

Előzetes bejelentkezés alapján, szakvezetéssel is látogatható, nem kiépített barlangjaink

Név	Település
Kő-lyuk	Parasznya
Létrási-vizesbarlang	Miskolc
Balla-barlang	Répáshuta
Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer	Miskolc
Esztáz-kői-barlang	Felsőtárkány
Gyurkó-lápai-barlang	Varbó
Hillebrand Jenő-barlang	Parasznya
Istállós-kői-barlang	Szilvásvárad
Körös-barlang	Szilvásvárad
Lilla-barlang	Parasznya
Pongor-lyuk	Répáshuta
Suba-lyuk	Cserépfalu
Szeleta-barlang	Miskolc
Vénusz-barlang	Parasznya
Kecske-lyuk	Miskolc
Büdös-pest	Miskolc

Tájházak

Oszlai Tájház

A kiállítás karbantartását és igény szerinti bemutatását a bérlő végezte.

Hollókő „Táj és a nép” kiállítás

A régi kiállítás helyén KEHOP forrásból a BNPI új Natura2000 kiállítása került kialakításra. A tájház felújításra vár, az ott elhelyezett kiállítási eszközöket Igazgatóságunk kitelepüléseken, illetve mobil kiállításként használja.

Mobil kiállítások

2021. október elején a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság útjára indította a **Bükk-vidék Geopark vándorkiállítást**, mely 2x8 tájékoztató táblán mutatja be a geoparkkal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókat a geopark kezdeményezéséről, a Bükk-vidék geológiai sokszínűségéről, az ahhoz kapcsolódó kulturális értékekről, geoturizmus lehetőségeiről. A kiállítás anyagát geoparki programokhoz, a térségben szervezett események alkalmával használjuk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

12.1.4. Természetiskolai minősítésre felterjesztett helyszínek

Felsőtárkány – Bábakalács Természetiskola - bázishely

2025 év végén megindult egy épületfejlesztés a természetiskolai szálláshelyen és a kiállításnak helyet adó fogadóépületben. Kicserélésre kerülnek a nyílászárók és az emeletes ágyak, megújul a konyha és az egész létesítmény tisztasági festést kap.

A felsőtárkányi oktató- és látogatóközpont természetiskolai, környezeti nevelési, természetismereti és szabadidős családi programok helyszíne, ugyanakkor alkalmas helyszín egyedi programok, rendezvények számára is. A főépületben lévő, a Bükk természeti értékeit bemutató „Karszt és élővilága” interaktív kiállítás, mely már több alkalommal is megújult, is része a természetiskolai programszolgáltatásnak.

Minősített természetiskola programunk moduljai a következők: „A Bükk természeti értékei és védelme”; „A Kő-közi kör”; „Állati nyomozás”; „Vizes élőhelyek”; „Beporzók”; „Hulladéksökkenés”; „Madárvilág”; „Irány a Vár-hegy!”; „Eszáz-kői-barlangtúra”. Továbbá a kérhető, de nem minősített moduljainak a következők: csillagászat, tájékozódási ismeretek, kézműveskedés. Egyéni igényeket is igyekszünk kielégíteni, ha más természetismereti témában szeretnének foglalkozásokat kérni.

A természetiskola tetőtéri foglalkoztató számos eszköze (mikroszkóp, csillagászati távcső, kézműves műhely, mintavételi és terepkofferek, természetvédelmi játékok és eszközök, foglalkoztató füzetek stb.) szolgálja az élménypedagógiát. Két foglalkoztató mágnes táblánk az erdei ökoszisztémát és a BNPI működési területén előforduló természeti értékeket bemutató foglalkozások megtartásához használhatók.

Folyamatosan bővítjük az interaktív foglalkoztatóinkat, hol saját készítésű, ha van lehetőség pályázatra, akkor professzionális kivitelezésű eszközöket fejlesztünk.

Környezeti nevelőink a főszezonon kívül gyakran tartanak előadásokat, interaktív foglalkozásokat nevelési intézményekben, akár jeles napokhoz kapcsolódóan vagy külön megkeresésekre is.

Továbbá sok-sok elfoglaltságot adnak kollégáinknak az egész évben zajló kitelepülések, bemutatók, a közelebbi vagy távolabbi településeken rendezett falunapokon való megjelenések is.

Harkály Ház – Természetiskola oktatóhely

A Harkály Ház is csatlakozott a Természetiskola Programhoz, mely keretein belül a már meglévő moduljaik mellett, illetve azokat kissé átalakítva, számos új modul közül választhatnak az idelátogató iskolás csoportok. Ezen modulok közül több a Harkály Házban és annak közvetlen közelében, udvarában kap helyet.

A "Harkályok világa" és a "Kétéltű-kutató" elnevezésű modulon belül ismerkedhetnek meg részletesen a kiállítással, illetve természetvédelmi alapfogalmakkal, a Mátrában végzett élőhelykezelésekkel. A tanösvények is bevonásra kerültek, ezekből kettő egyenesen a Harkály Háztól indul. A "Cincérek nyomában" elnevezésű modul a Sástóra vezető Cincér tanösvényen, míg az "Irány a Sár-hegy" nevű program tanösvénye, a Mandula tanösvény, a Sár-hegyen át egészen Gyöngyösig viszi a kirándulókat. Kékesi tanösvényt veszi célba a "Barangolás az ország tetején" nevet viselő modul, ahol vezetett körtúra során ismerhetik meg Magyarország legmagasabb pontjának élővilágát, kultúrtörténetét. Emellett pedig Mátrafüred területén, a Bene-patak partján vehetnek részt "Patak parti" elnevezésű modulon, ahol a patakok és patakpartok élővilágával ismerkedhetnek meg a gyerekek.

Vidra Verda – Természetiskola mobil program

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Vidra Verda, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság oktatóbuszának célja, hogy terepi körülmények között bemutassa azokat a növény- és állatfajokat, valamint élőhelyeket, amelyek a Pannon Régiót egyedülállóvá teszik Európában, amelyeknek védelméért a Natura 2000 hálózat létrejött.

Terepi természetismereti foglalkozásainkon három élőhelytípus megismerésére nyílik lehetőség: rétek, erdők és vizes élőhelyek. Minden programcsomag (modul) csoportmunka keretében végzett terepi vizsgálódásból - állatok begyűjtéséből, ill. meghatározásából - a látottak közös megbeszéléséből, valamint a tudást elmélyítő játékokból tevődik össze.

Modulok:

1.) „Mocsárjáró” – a kisvizek élővilágának felfedezése

A modul témája: Kisvizek élővilága, a vizes élőhelyek Natura 2000 fajai. A kisvizek védelmének fontossága.

2.) „Rétnéző” – sáskák, szöcskék és társaik nyomában

A modul témája: A gyepek élővilágának megismerése. Gazdálkodás és természetvédelem kapcsolata, a kaszálás és legeltetés szerepe a füves élőhelyek Natura 2000 fajainak megőrzésében.

3.) „Avarturkáló” – hogy meglássuk a fától az erdőt!

A modul témája: Állatok az avarszíntől a lombkoronáig. Az erdő, mint életközösség. A holtfa természetvédelmi jelentősége. Natura 2000 fajok az erdőben.

Szeleta Park Látogatóközpont Természetiskola - minősített oktatóhely

2024 év végén a Szeleta Park Látogatóközpont elnyerte a természetiskolai minősítést, amely szakmai alapot teremtett a programkínálat további fejlesztéséhez, így 2025-től 12 kidolgozott, minősített természetismereti programmal várjuk az érdeklődőket. Az iskolák gyakran kérik természetiskola programunk moduljait témahetek, jeles napok alkalmával, valamint 2025-ben a minősítés szellemiségének és szakmai irányelveinek mentén valósítottuk meg a két napközis táborunkat is. (GeoKópék és a PatakPajtik A Szeleta Park Természetiskola 2025-ös éve a módszertani megújulás és a gyakorlatias, élményközpontú oktatás jegyében telt. Az intézmény ebben az évben vált a régió egyik legfontosabb környezeti nevelési bázisává, ahol a klasszikus iskolai kereteket modern, interaktív elemekkel váltották fel.

A természetiskola 2025-ös évének legfontosabb pillérei:

1. Tematikus oktatási modulok és a Bükk-vidék Geopark A természetiskolai foglalkozások 2025-ben már szervesen építettek a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark értékeire. A diákok nemcsak elméletben tanultak a kőzetekről vagy a Szeleta-barlang régészeti jelentőségéről, hanem terepi vizsgálatokon, kísérleteken és „mini-ásatásokon” keresztül váltak részesévé a tudománynak.
2. A „PatakPajtik” és „GeoKópék” módszertana A nyári napközis táborok sikere (PatakPajtik és GeoKópék) a tanév során is beépült a természetiskola kínálatába. A vízvizsgálati módszerek és a geológiai felfedező utak olyan fix modulokká váltak, amelyeket az iskolás csoportok egész évben igénybe vehettek, így a természetiskola folyamatosan, minden évszakban tudott releváns tudást adni.
3. Digitális és analóg egyensúlya 2025-ben nagy hangsúlyt fektettünk arra, hogy a digitális generációt a saját nyelvén szólítsuk meg, de visszavezessük a természetbe. A foglalkozások során használt modern technikai eszközök (digitális mikroszkópok, tabletes határozók) mellett a manuális tevékenységek – mint az agyagozás, a tűzgyújtási technikák vagy az ehető növények felismerése – is hangsúlyos szerepet kaptak.
4. Szakmai partnerségek az oktatásban A természetiskola szakmai háttérét erősítette a Miskolci Egyetemmel (GTK és FMK) való szoros együttműködés. A hallgatók bevonása a foglalkozásokba friss szemléletet hozott, miközben a Szeleta Park terepi gyakorlati helyszínként szolgált a jövő pedagógusai és szakemberei számára.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

5. Érzékenyítés és fenntarthatóság A 2025-ös év kiemelt témája volt a fenntartható életmód. A gyerekek a gyakorlatban láthatták a látogatóközpont ökológiai megoldásait, és kiscsoportos foglalkozásokon tanulták meg a hulladékmentes kirándulás alapjait, valamint a helyi ökoszisztémák védelmének fontosságát.

Összességében a Szeleta Park Természetiskola 2025-ben bizonyította, hogy a „Kreativitás elmélete” az oktatásban is működik: nem csupán tananyagot adtunk át, hanem a természettel való életre szóló kapcsolatot alapoztuk meg a hozzánk érkező több ezer diák számára.

12.1.5. Szálláshelyek

Ökoturisztikai szálláshelyek

1. Bábakalács Természetiskola

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság u. 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 38 fő**

2. Rejteki Kutatóház és közösségi szálláshely – 2025-től saját üzemeltetésben

Cím: 3557 Bükkszentkereszt, Rejteki völgy 1.

Férőhelyek száma (fő): **5 szoba, 41 fő férőhely**

3. Borostyán Vendégház – 2025-től saját üzemeltetésben

Cím: 3559 Répáshuta, 0107 HRSZ

Férőhelyek száma: **7 szoba, 21 fő**

4. Geopark Vendégház – 2025-től saját üzemeltetésben

Cím: 3557 Bükkszentkereszt, Őz u. 9.

Férőhelyek száma: **10 szoba, 28 fő**

A 2025-ös év egyik legjelentősebb stratégiai lépése a bérlőtől saját üzemeltetésbe visszavett 3 szálláshely (Rejteki Kutatóház, Borostyán Vendégház, Geopark Vendégház) szálláshely-szolgáltatás megújítása volt, melynek keretében a korábban bérlő által üzemeltetett három szálláshelyet visszavettük és saját kezelésbe vontuk. Ezzel egy időben elindítottuk az egységes Bükki szállások márkát, amely modern arculattal és központi foglalási rendszerrel (www.bukkiszallások.hu) várja a természetközeli kikapcsolódásra vágyókat.

A stratégiai megújulás részeként 2025-ben nemcsak a fizikai terek, hanem a digitális kommunikáció terén is szintet léptünk: elindítottuk a Bükki szállások hivatalos Facebook oldalát. Ez a platform vált az elsődleges csatornává, ahol a közönség közvetlen betekintést nyerhet a bérlőtől visszavett, immár saját üzemeltetésben lévő szálláshelyek mindennapjaiba.

Nem ökoturisztikai jellegű szálláshelyek, kutatószállások

1. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

2. Ipolytarnóci Kutatóház

Cím: 3138 Ipolytarnóc, Pf.2.

Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Ipolytarnóc külterület

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 10 fő férőhely + 4 pótágy**

3. Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/

Cím: Miskolc 01061/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

4. Tamás-kúti Turistaház /bérbe adva

Cím: 3324 Felsőtárkány, 0128 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 14 fő**

5. Oszlai Kutatóház/bérbe adva

Cím: Cserépfalu, 027 HRSZ

Férőhelyek száma: **2 szoba, 10 fő**

6. Répáshutai Vendégház – 2022. szeptemberétől az igazgatóság belső kezelésében.

Cím: Répáshuta, Herman Ottó u. 66.

Férőhelyek száma: **3 szoba, 8 fő**

12.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2025-ben az alábbi programokkal és szolgáltatásokkal több, mint 103.000 főt értünk el, amely tartalmazza a szakvezetési túrákat, barlangtúrákat, természetiskolai programokat, nyílt és jeles napok eléréseit, természetvédelmi táborokat, kitelepüléseket, szakmai előadásokat és egyéb tematikus programokat.

12.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

12.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák

- A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendszeres szakvezetést biztosít vendégei részére a Szeleta Park Látogatóközpontban, az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi területen, a lillafüredi Szent István- és Anna- barlangokban, a Bükki Csillagdában, ahol a kiállítási szakvezetés és a túravezetés a Bolygótúra tanösvényen része a bemutatóhely szolgáltatásainak.
- Előre meghirdetett túra-jellegű terepi bemutató programjainkon kedvezményes díjért, illetve néhány kiemelt Jeles Napon ingyenesen biztosítunk szakvezetést.
- Téli szakvezetési programjaink között kiemelkedő érdeklődés kíséri a „Transzbükki átkelést”, amelyre már hagyományosan minden évben január végén, február elején kerül sor. 2013-tól a program az Eröss Zsolt emléktúra nevet is viseli. A túra-jellegű szakvezetési terepi program útvonala olyan fokozottan védett területekre is belépést enged, amelyek egyébként a látogatóktól elzárva vannak. 2025-ben Szilvásváradról indulva a Kelemen-székén és a Pes-kőn keresztül Felsőtárkányba érkezünk.
- 2014-től a Felsőtárkány közelében található Esztáz-kői-barlang könnyen járható felső szakaszára is viszünk vendégeket, elsősorban a Természetiskolai és természetismereti oktatási programjainkhoz kapcsolódóan. 2025-ben 498 fő látogatta meg a barlangot.
- Felsőtárkányban, a Bábakalács Természetiskolához kapcsolódóan tematikus túrákat szerveztünk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- A Tarjánka-szurdokot bemutató vezetésekre nagy igény mutatkozik, de a természeti értékek védelmében csak augusztustól februárig tartó időszakban és korlátozott számban tudunk látogatókat vinni a területre. A havonta meghirdetett, a Mátrai Tájegységgel együttműködésben megvalósított nyílt szakvezetéseken 258 fő vett részt.

Nagyon népszerűek, főleg a Barlangok Hónapja keretein belül, a kiépítetlen barlangjaink felfedezésére induló overálos, extrém túrák. Ezek a barlangok – például a Gyurkó-lapai, a Hillebrand Jenő-barlang, a Kő-lyuk, vagy a Létrási-vizesbarlang – előzetes bejelentkezés alapján is látogathatók az év során.

12.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

2025-ben az év emlőse, a mi kiemelt fajunk, a magyar szöcskeegér lett. Sok programot, kiadványt, foglalkoztatókat készítettek környezeti nevelőink a faj megismertetésével, népszerűsítésével kapcsolatosan. Az év egyik legfontosabb eseménye volt így számunkra a "Szöcskeegér szökkenés", melyet a Vadonlőrők csapatával szerveztünk és tartottunk meg, sok-sok borsodi-mezőségi iskolás bevonásával. Célunk az volt a rendezvénnyel, hogy a magyar szöcskeegér élőhelyének közelében lévő települések diákjaival és tanáraival minél jobban megismertessük ezt a különleges állatot, és ezáltal a települések lakói is érezzék a faj védelmének fontosságát.

A szöcskeegér év méltó zárására Budapesti Állatkertben került sor, ahol több száz érdeklődő "tekintetét vezethettük" e egyedi és különleges faj felé.

A jeles napokhoz kapcsolódó sok-sok foglalkozás közül kiemelendő még a Fenntarthatósági témahét és a Föld Napja, melynek keretében több iskola is jelentkezett az állomásos, feladatmegoldós kihíváshoz.

Az év elején kettő Települési Információs Napot tartottunk Bánhorvátiban és Ózdon, ahol a két térség vezetőivel beszélgettünk a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark és a Bükki Csillagoségbolt-park adta lehetőségekről.

Február végén az UNESCO Kulturweit német önkénteseink, Mia és Jonas a Bükk-vidék Geoparkról tartottak előadást német és angol nyelven a Herman Ottó Gimnáziumban. Az előadás célja a szemléletformálás, a geoparki identitás megismertetése és a különböző kultúrájú fiatalok egymásra hangolása volt.

A **Víz Világnapja** alkalmából 2025 márciusának második felében a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelői és természetvédelmi őrői több ízben tartottak foglalkozásokat óvodás és iskolás csoportoknak egyaránt. Kleszó András természetvédelmi őr Mezőnyáradon tartott előadásában a hazai kételtűeket mutatta be a diákoknak. Sok kép segítségével ismerkedhettek meg a környék kisvízeiben is szaporodó gőtékkal, békákkal, azok fejlődési alakjaival és nagy hangsúlyt kapott a kételtűeket veszélyeztető tényezők bemutatása. Csipkés Roland hidrobiológusunk a Neumann János Gimnázium, Technikus és Kollégium diákjainak tartott előadást „Hétköznapiak és kihívások” címmel az iskola tanárainak meghívására. Az előadás témája a természetes vizek élővilágának és a vizeket érő veszélyeztető tényezőknek (pl. vízszennyezés, klímaváltozás, idegenhonos fajok) a bemutatása volt. A rendhagyó tanórán három osztály mintegy 100 diákja vett részt. A nógrádi oktatási intézmények szintén felkeresték tájegységünk kollégáit, hogy a Víz Világnapja alkalmából foglalkozások keretében ismertessék meg a gyerekekkel az életet adó víz fontosságát. Óvodákban és iskolákban is megbeszéltük és kísérletekkel bemutattuk a víz tulajdonságait, hogy megértsék a gyerekek, hogy valójában miért is okoz problémát a víz szennyezése, a víz hiánya. A Vidra Verdát is elindítottuk, hogy a gyermekek a közvetlen környezetük élőhelyeivel és élőlényeivel ismerkedhessenek meg. Így mindösszesen 1117 gyerek vett részt foglalkozásainkon a világnap alkalmából.

A **Föld Napja** alkalmából, a Fenntarthatósági Témahét, és a Méhek Világnapja apropóján a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Környezeti Nevelési Csoportja egy nagyszabású akadályversenyt rendezett a felsőtárkányi Bábakalács Természetiskola környékén. A helyszíneken többek között

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

megismerkedhettek az egri madármentő állomás több lakójával; a már UNESCO Globális Geopark címmel rendelkező Bükk-vidék Geopark értékeivel és földtani fejtörőkkel; az idei év emlősével, az európai vadmacskával; a természetes erdővel és élővilágával, a holtfák jelentőségével; három vármegyét lefedő működési területünk geológiai és természeti értékeivel; a beporzók szerepével, fontosságával és az őket veszélyeztető emberi tényezőkkel; valamint a madárvilággal is. A Szeleta Park Látogatóközpontban széleskörű és változatos programkínálattal ünnepelte a jeles napokat. A látogatók élményszerű módon mélyíthették el tudásukat a természetvédelem és a fenntarthatóság témakörében. A Föld Napi t valamint a Barlangok Hónapja eseménysorozatunkat egy-egy szervezett geotúrával is színesítettük. A Szeleta Park Látogatóközpont októberi programja, a Halloweeni BORZongás, amely 2025-ben is megrendezésre került pedig nem megszokott halloweeni élményt nyújtja, hanem új szemléletű természetismereti tartalommal – az éjszakai állatok -például a borz, bagoly és denevér-, valamint a gyógynövények világán keresztül – mutatja be a természet rejtett világát.

A Mátrai Csoport területén lévő iskolák számára a Harkály Ház szervezett környezetvédelmi előadásokat, amelynek során környezeti nevelőnk 4 intézmény 170 tanulójaához látogatott el.

Május közepén, Dr. Kereskényi Erika, a BNPI geopark szakmenedzsere, Dr. Czuppon Györggyel, a HUN-REN CSFK kutatójával közösen tartott előadás sorozatot az egri Eszterházy Károly Katolikus Egyetemen és a Miskolci Egyetemen a közös paleoklimatológiai kutatásuk eredményeiről. Ebben a témában további workshopokat tartottunk egri és miskolci középiskolákban a tavasz folyamán.

Idén is nagy sikerrel rendeztük meg éves előadóülésünket „Bükki rétegek – Tájak, történetek, geológia” címmel a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark területén. A fókusz ezúttal a települések szerepén volt: hogyan tudnak helyi értékekre, közösségi hagyományokra és kreatív ötletekre alapozni a fejlődés érdekében.

Júliusban rendeztük meg a “II. Vaskenyér Napok - középkori vaskohászati bemutató a Bükk-vidék UNESCO Globális Geoparkban” c. négynapos rendezvényünket. Ahol a résztvevő több mint 1000 látogató segíthetett egy faszénégető boksa és egy Árpád-kori bucakemence építésében, majd megismerhette a kohósítás és a vasbuca kovácsolás folyamatát dr. Thiele Ádám egyetemi adjunktus, falusi kovács tolmácsolásában. A központi program elemeken túl a látogatók részt vehettek különböző hagyományörző programokon, bemutatókon, kézműves foglalkozásokon és szakmai előadásokon.

A Nógrádi Tájegységben legfőképpen a Vidra Verda mobilprogramot kérték a Föld Napja alkalmából. Valamivel több, mint 900 nebulóhoz jutott el a nagyon népszerű kisbuszunk.

A BNPI a Novohrad-Nógrád UGGp földnap rendezvényeihez is hozzájárult Ipolytarnócon egy különleges tematikus túrával, melynek kapcsán a Duna TV forgatócsoportja is műsort készített a területen.

A **Madarak és Fák Napján** szintén a Bábakalács Természetiskolában vártuk a regisztrált iskolai csoportokat. A három foglalkozásból álló programunkra összesen 110 tanuló jelentkezett. Az egri madármentő állomás lakóit Kelemen Tamás mutatta be, a madárgyűrűzés során a környék énekesmadarairól és a gyűrűzés természetvédelmi vonatkozásairól mesélt Bodzás János természetvédelmi őr, a Kő-közi tanösvényen a gyertyános-tölgyes erdő fáival, cserjéivel, a holtfák jelentőségével ismerkedtek a gyerekek. Május 10-én az egri Pásztorvölgyi Általános Iskola és Gimnázium vendégei vagyunk, ahol az alsó tagozat nyolc osztálya (240 fő) számára megrendezett Madarak és Fák napi vetélkedőn szerepelünk. Idén három állomáson találkozhattak velünk a felnémeti tanulók: a madárgyűrűzés mellett az év fájáról, a bükkről, valamint az év emlőséről, a vadmacskáról tartottunk játékos foglalkozást az iskola parkjában. A hét zárásaként, május 11-én részt vettünk az MME 50 ünnepi sorozat keretében "Szeretjük a madarakat" címmel megrendezett természetismereti fesztiválon.

Nógrád vármegyében az oktatási intézmények osztályai és csoportjai már 5 hónappal korábban lefoglalják a Madarak és fák napjára az élő madaras foglalkozásunkat. A tájegységi madarunkkal,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

egy Harris Hawk (szalagos álolyv) ragadozó madár segítségével kerül bemutatásra a madarak rendszertani helyük és főbb jellemzőjük. Nagyítókkal megvizsgáljuk a toll felépítését, illetve különböző madárfajok köpeteit elemezzük. 2025-ben 9 óvodában és 2 iskolában vártak minket Berével, a tájegységi tollas kollégával.

Az **Állatok Világnapja** alkalmából október első hetében szintén a felsőtárkányi Bábakalács Természetiskolában tartottunk természetismereti programokat. A foglalkozásokra regisztrált csoportok ismét több állomásos programon vettek részt, miközben élő állatokkal is volt lehetőség találkozni.

Az Állatok Világnapja alkalmából 785 gyerkőcnek tartottunk foglalkozásokat, illetve előadásokat a Nógrádi Tájegységben. Volt, ahova a Vidra Verda mobilbuszt hívták meg, de volt, ahol a tájegységi Harris Hawk madarunk volt a vendég.

A Földtudományi Sokféleség Nemzetközi Világnapja és az Kéktúrázás Napja alkalmából közös szakvezetett geotúrát szerveztünk Veres Zsolt geológussal ahol több mint 60 résztvevő ismerkedhet meg a Szarvaskő-Bélapátfalva közötti szakasz geológiai, természeti és kulturális örökségével.

Idén is népszerűsítettük a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark értékeit a Magyarhoni Földtudományi Társulat által szervezett Földtudományos Forratagon 202. november 8-9.-én a Természettudományi Múzeumban.

Veres Zsolt geológussal közös Mikulás-napi geotúrát is szerveztünk ahol több mint 20 résztvevővel fedeztük fel a Nagyvisnyó-Nekézseny közötti dombok rejtette különleges geológiai értékeket.

A Hegyek világnapján Megyeri Balázs, geopark szakmenedzser tartott előadást az Arizonai természetvédelmi területekről a Bükki Rózsa Nyugdíjas Egyesületnek Mikófalván.

Idén is csatlakoztunk az **Európai Hulladékcsökkentési Héthez**, Igazgatóságunk környezeti nevelői iskolákba látogattak el, népszerűsítve a hulladékcsökkentés szemléletét.

Nógrád vármegyében nagyon népszerűek a téli álmat alvó állatok elnevezésű foglalkozásink, valamint az állati nyomozó programunk. 2025-ben 685 lurkó ismerkedett meg játékosan a tájegységünkben a téli álmat alvókkal és különböző nyomokkal, amiket az állatok hagynak maguk után.

Harmadik éve tartunk ingyenes foglalkozásokat az autizmus világnapján nógrádi oktatási intézményeknek.

Évről évre nagy figyelmet kap a Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpontban megszervezett gólyafészkek-alap készítése. Sokan jönnek a nyílt meghirdetésünkre, de egyre több oktatási intézmény is felkeres bennünket, hogy az iskolájuk udvarán is készítsünk a diákokkal gólyafészkek-alapot. Ezek miután kihelyezésre kerültek, az osztályok által készített fészkek kihelyezéséről és későbbi sorsáról tájékoztatjuk az iskolát.

A Nógrádi Tájegység és a Harkály Ház őszi-téli előadás-sorozata töretlen népszerűséget élvez.

• **Ipolytarnóci Ősmaradványok Bemutatóhely**

Az ipolytarnóci tematikus programok már januárban beindultak, a hiánypótló Mesél az erdő túrára sajnos kevésbé, de az országhatár közelében levő, szlovák oldali mucsinyi fatörzsbárlanghoz vezető túrákra mindig volt érdeklődés. Kiemelkedő eseményei voltak a március 15-i Kubinyi Ferenc emléktúra, az **Európai Geoparkok Hete** program-kavalkádja, a Kulturális Örökség napjai és a Geotóp-Geodiverzitás Napja, új színfoltként az Állatok világnapja a szokásos húsvéti és pünkösdi ünnepek rendezvényei mellett. A jeles eseményekhez, országos rendezvényekhez munkaszüneti és ünnepnapokon is csatlakozott a Miocén Park. A programokon részben előre regisztráltak, de alkalmanként ad hoc csatlakozók is részt vehettek, egy idő után a beltéri kiállításokat is beleértve.

A terület további őslénytani kutatása és az egyetemi együttműködések is folytatódtak, továbbá ismét fogadhattuk a Bringás vándor csapatait, összesen 10 turnusban érkeztek Nógrádba a kerékpárosok ezen a nyáron. Júniusban ismét kitelepült a Bükki Csillagda egy miocén csillagles idejére szép számú érdeklődés mellett, ebből igyekszünk hagyományt teremteni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A szezonon kívüli őszi végi és decemberi túrák is rendszeressé váltak, az országhatáron is túlnyúlva (Mucsinyi fatörzsbárlanghoz) a határon átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark egyéb látványosságait is propagálva, még egy sikeres **szilveszteri kalandtúra** is volt az óév búcsúztatására. A tematikus túrák mellett számos szakmai programban és média szereplésben is részt vett a terület, a téli iskolai szünethez is rendkívüli nyitva tartással alkalmazkodva.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Évek óta zajló nyári táborainkra idén is nagy igény mutatkozott, létszámkeretük gyorsan betelt, összesen 70 résztvevővel. A napközis **Túramanó Tábor** a 8-12 éves korosztály számára nyújtott sok-sok új élményt és új ismeretet a minket körülvevő természetről, míg a **„Bikk Betyár”** bentlakásos tábor a 12-18 éves korosztály részvételével a Bükk természeti értékeire, valamint az aktív természetvédelem helyi problémáira fókuszált. A **Barlangoktól a csillagokig** tábor harmadszor is megrendezésre került, a Bükki Csillagda szolgáltatásaira és szakembereire építve az éjszakai égbolt, a naprendszerünk és a galaxisunk érdekességeivel foglalkozott Rejteki központtal, ám a természetismereti túrák és foglalkozások sem hiányoztak belőle.

2025-ben első alkalommal szerveztünk napközis táborokat a Szeleta Parkban, a PatakPajtik és GeoKópék néven. Ezek a táborok szervesen illeszkedtek a látogatóközpont környezeti-nevelési célkitűzéseikhez, lehetőséget adva a gyerekeknek, hogy interaktív módon, játékos formában ismerkedjenek meg a Bükki Nemzeti Park és a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark természeti és régészeti értékeivel. A programok során a gyerekek nemcsak a kiállításokat fedezhették fel, hanem a Szeleta Park „élményalapú” szemléletmódjának köszönhetően közvetlen tapasztalatokat szerezhetek a térség egyedülálló kincseiről.

Saját szervezésű vetélkedők

A „Vizek Őrzői” és az „Északi tájakon” versenyeink után a 2024/25-ös tanévben „Bábakalács” címmel Igazgatóságunk legmagasabb védettségi kategóriájú területét, a Bükki Nemzeti Parkot állítottuk vetélkedőnk középpontjába. A verseny három évközi fordulóból és egy áprilisi döntőből állt, melyre két korosztályban, 5-6. osztályos és 7-8. osztályos diákokból álló három fős csapatok jelentkezését vártuk. A feladatsorok fordulónként más-más témákat jártak körbe: az első fordulóban a nemzeti park földtani és növénytani értékeit, a másodikban a sokszínű állatvilágot, a harmadikban az aktuális természetvédelmi problémákat és a természetvédelmi őrszolgálat munkáját lehetett közelebbről megismerni. A Harkály Házban a „Mátra kincsei természetismereti és **természetvédelmi verseny**” címmel zajlott le szintén nagyon nagy érdeklődés mellett egy többfordulós természetvédelmi vetélkedő, amelyet ősszel újra meghírdettek.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Nógrádi Tájegysége és a Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (Szlovák Köztársaság Állami Természetvédelmi Hivatala) a több évre visszanyúló hagyományoknak megfelelően 2025-ben újra megrendezte a "Közösen védjük a természetet" című vetélkedőjét. Immáron 20. alkalommal sikerült felső tagozatos diákok számára megszervezni ezt a közös szlovák-magyar természetismereti találkozót.

?2024. szeptemberében felhívást intéztünk a geopark településeihez, kicsikhez és nagyokhoz, amelyben helyi legendákat, meséket, hiedelmeket vártunk a geoparkunkból.

12.2.3. Természetiskolai minősítésre felterjesztett programszolgáltatás

Bábakalács Természetiskola

A Bábakalács Természetiskola szállás szolgáltatásait 2025-ben összesen 819 fő, 2100 vendégéjszakával vette igénybe. Ennek nagy része a természetiskola moduljait is igénybe vette. A

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Környezeti Nevelési Csoport természetiskolai programok, illetve modulok mellett egyéb programokkal is várta a látogatókat: Oltónap, Szentjánosbogár est, Denevérek éjszakája.

Nyári természetvédelmi táboraink továbbra is nagy népszerűségnek örvendtek és hamar beteltek, köszönhetően a kollégák magas szakmai felkészültségének: Bikk-betyár, Túramanó és Csillagász tábor.

Szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolításában segítettük, ahol is 2025-ben 23 hallgatót fogadtak a tájegységek kollégái. Ezek mellett természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozásokat, terepi bemutatókat is tartottunk, a látogatóközpontban, és sokszor a nevelési intézményekben mi magunk látogattunk el: Víz Világnap, Fenntarthatósági Témahét, Föld Napja, Állatvédelmi témahét, Állatok Világnapja, Hulladékcsökkentési témahét.

A felsőtárkányi Nyugati Kapu Látogatóközpontban szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk.

Harkály Ház

Az év folyamán számos csoport látogatott el hozzánk, az óvodástól a nyugdíjas korosztályig több, mint félszáz csoportot fogadtunk. Voltak, akik egyénileg tekintették meg a Harkály Házat, voltak, akik szakvezetés mellett, de nagyon népszerűek az oktatási intézmények által igénybe vehető moduljaink is. Ezek közül kiemelkedően sokan választották a Cincérek nyomában elnevezésű modulunkat, mely a Harkály Ház szakvezetéssel történő megtekintése mellett magában foglalja a Mátrafüred és Sástó között húzódó Cincér tanösvény bejárását is.

Ezen túl számos alkalommal tartottunk kitelepülést iskolákba és óvodákba, ahol többek között például madáretetésről, gyűrűzésről tartottunk természetismereti programokat.

Mátrafüredi döntővel zárult a Harkály Ház szervezésében megrendezett Mátra Kincsei Természetismereti és Természetvédelmi Verseny. A verseny döntőjébe két korosztályból (5-6. osztály, 7-8. osztály) az az 5-5 háromfős csapat juthatott be, akik az elmúlt hónapok három fordulója során a legjobbaknak bizonyultak.

Ugyanezzel a névvel az idén egy túrasorozatot is indítottunk a két tanösvényünk megismerésére, minden hónapban egy-egy hétvégén várjuk az érdeklődőket. A víz világnapján ismeretterjesztő foglalkozással készültünk, a Föld napja kapcsán általános iskolákban tartottunk előadást, amivel 170 tanulót értünk el. Áprilisban a Harkály Ház bemutatkozhatott a Gyöngyöspatán az ország minden részéről megjelent óvodapedagógusok részvételével megrendezésre került Zöld Óvodák Találkozóján.

Vidra Verda

A guruló természetbúvár oktatóbuszunk segítségével közel 85 foglalkozás valósult meg 4399 főt érintve, mely az igazgatóság működési területén egyre nagyobb ismertségnek és népszerűségnek örvend. Ezen kívül 7 különböző rendezvényen volt hivatalos a Vidra Verda, ahol több, mint 1880 ember ismerhette meg küldetését.

Továbbra is működik a salgótarjáni Balassi Bálint Könyvtárral kötött együttműködés, melynek köszönhetően a hátrányos helyzetű kitelepülések oktatási intézményiben is lehetőség nyílt az oktatóbusz megjelenésére. Egyre több más nemzeti park rendezvényein is vendégeskedik a kisbuszunk, ami a nemzeti parkok közötti kollegialitást erősíti.

Szeleta Park Látogatóközpont

A 2025-ös évben a Szeleta Park Természetiskola programkínálatát a minősített természetiskolai szolgáltatás kritériumrendszere mentén strukturáltuk újra. Célunk egy olyan komplex, környezeti nevelési portfólió kialakítása volt, amely a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark unikális értékeire építve nyújt élményalapú, mégis tudományosan megalapozott ismereteket.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Módszertani alapvetések és tantervi illeszkedés Programjainkat a fenntarthatóságra nevelés és a „helyalapú tanulás” (place-based education) elvei mentén fejlesztettük. 2025-ben két új, átfogó tematikus modult vezettünk be: a hidrobiológiai fókuszú PatakPajtik és a földtani-régészeti irányultságú GeoKópék programot. Ezek a modulok közvetlenül illeszkednek a NAT környezetismeret és biológia kerettantervéhez, lehetővé téve a köznevelési intézmények számára a tanórai anyag terepi elmélyítését.

A minősítési folyamat részeként kiemelt figyelmet fordítottunk az eszközellátottságra. A természetiskolai foglalkozások során a diákok modern kutatási eszközöket (digitális kézi mikroszkópok, vízanalitikai készletek, interaktív közethatározók) használnak, amelyek segítik a természettudományos szemléletmód kialakulását. A 2025-ben beszerzett e-bike flotta bevonásával a távolabbi geológiai alapszelvények és élőhelyek is elérhetővé váltak a diákcsoportok számára, így a „terepi munka” hatósugara jelentősen kibővült.

A programok minőségét a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakemberei és a Miskolci Egyetem (GTK és FMK karok) bevonásával biztosítjuk. Az egyetemi szférával való együttműködés lehetővé tette, hogy módszertanunkat folyamatosan frissítsük, és 2025-ben már szakmai gyakorlati helyszíneként is fogadjunk hallgatókat, akik segítettek a foglalkozások differenciált megvalósításában.

2025-ben már sikeresen bonyolítottunk le egyhetes természetismereti táborokat is, amelyek a minősített természetiskolai modulok „főpróbáiként” szolgáltak. A résztvevőktől és pedagógusoktól érkező visszacsatolások alapján programjaink hatékonysága kiemelkedő: a diákok környezettudatos attitűdje mérhetően fejlődött, a Szeleta Park pedig a régió egyik legmeghatározóbb, minősítésre felterjesztett környezeti nevelési központjává vált.

12.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A nemzeti park a természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a természetvédelmi tevékenységéről tanösvényeken, bemutatóhelyeken, múzeumokban, kiállítóhelyeken ad tájékoztatást.

A természetvédelmi oktatás és a környezeti nevelés céljait szolgáló programok skálája a szakvezetési túráktól az előadásokon át a felnőtt továbbképzésekig terjed. A tájegységekben a természetvédelmi örök által lebonyolított programok tovább színesítik a kínálatot.

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az „outdoor” sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként megközelíti az 4.000 főt).

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata.

Önkéntes tevékenység elősegítése

2022-ben igazgatóságunk bekerült a közérdekű önkéntes tevékenységet szolgáltató fogadó szervezetek nyilvántartásába, ennek köszönhetően a társadalom egy újabb jelentős szegmensét tudjuk bevonni a természetvédelmi kezelési tevékenységek végzésébe. 2025-ben ismét népszerű volt a vállalatok és más szervezetek esetében mind az önkéntességi, mind a tanösvény-örökbe fogadási programunk. Az Uniqa biztosító örökbe fogadta a Hollókői Vártúra tanösvényt, ami az általuk

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

nyújtott anyagi támogatással és fizikai segítséggel áprilisban megújult. A táblatartó szerkezeteket felújítottuk, az információs táblákat újakra cseréltük. Az MBH Bank anyagi támogatásának köszönhetően a miskolci Szinva tanösvény újult meg, sőt, jelentős mértékben kibővült, így Szeleta tanösvény néven a Szeleta Parkból induló, majd oda visszaérkező 13,5 km-es nyomvonalat alakítottunk ki 13 állomással.

De nemcsak itt segítik tevékenységünket önkéntesek: a Földtudományos Forratagon 2024 novemberében a Magyar Természettudományi Múzeumban 2 fő diák érkezett standukat népszerűsíteni a Herman Ottó Gimnáziumból, 2024. szeptemberétől pedig 2 fiatal az UNESCO Kulturweit programból segít a BvUGGp munkájában.

Látogatószámlálás

Az elmúlt években tapasztalható a hazai erdeinkben, védett természeti területeken a kirándulók, túrázók számának jelentős növekedése. A megnövekedett látogatás hatásai és az érintett élőhely sérülékenysége, a természeti értékek veszélyeztetettségét növelik. A kialakuló konfliktus helyzetek megelőzéséhez látogatókezelési eszközökre van szükség, amelyek kiválasztásához pontos számadatok szükségesek. 2019 óta négy, tanösvényen elérhető helyszínen folytatunk folyamatos látogatószámlálást. Ezek 2024-ben a következő eredményeket szolgáltatták:

- **Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület: 37.902 fő**
- **Suba-lyuk: 14.835 fő**
- **Bél-kő: 9.055 fő 4.612 fő július 30-ig** (jelenleg a számlálóról nem lehet lekérdezni adatot)
- **Tar-kő: 9.050 fő**

A közeljövőben megnyert pályázati forrásból 5 új helyszínre fogunk látogatószámlálókat kihelyezni.

Az Interreg HUMANITA pályázatunkból látogatottsági adatokat kapunk (2023-2025. között) a Magyar Telekom-tól az alábbi területekre:

- Mátrai Tájvédelmi Körzet
 - Kékes északi oldala
 - Sár-hegy
 - Nagy lápafő
 - Totovics
 - Parádi-legelő
- Bükki Nemzeti Park
 - Hór-völgy déli része

Az adatok megkülönböztetik a hétvégi és a heti látogatókat. A látogatók lakhelye Magyarország esetében földrajzi középtájak szintjén (Budapestet és a cél-poligonok körüli területeket külön kiemelve – lásd az alábbi térképen), Európa esetében országok szintjén, a világ többi ország esetében világtájak szintjén csoportosítottak. A belföldi látogatók lakhelyét a látogatásokat megelőző 6 hétnyi éjszakai tartózkodások lokációiból becsüljük, a roamingoló látogatók lakhelyét pedig MCC (mobile country code) alapján számolták.

Látogatók véleményének felmérése a látogató központjainkban és bemutatóhelyeinken

2025-ben is folytattuk a kutatást kérdőívek segítségével, amelyek a látogatóközpontjainkban és online felületen is elérhetők. A Bükki Csillagdnak külön elégedettségi kérdőívet hoztunk létre – Tesszük mindezt azért, hogy a látogatóinkról több információval rendelkezünk. Többnyire online

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

választottak kérdőívünkre a látogatók. A bemutatóhelyeinket a látogatók leginkább személyes ajánlásra keresik fel, de több mint felük már visszajáró vendég. Leginkább családdal érkeznek. A bemutatóhelyek szolgáltatásaival a legtöbben teljesen elégedettek és néhány látogató esetében nem felelt meg elképzeléseiknek a nyújtott szolgáltatás.

A válaszadóink kétharmada nő volt. A 41 év feletti korosztályból került ki a válaszadók több mint 40%-ka. Látogatóink szinte fele-fele arányban felsőfokú vagy középfokú végzettséggel rendelkeznek. Ugyanilyen arányban jelezték, hogy szívesen olvasnák hírlevelünket. Két látogatóhelyünk esetében kiugróan magas száma volt azoknak a látogatóknak, akik 150 km-nél messzebből érkeztek a helyszínre, Ipolytarnócra az Ősmaradványok bemutatóhelyünkre és a Szent István-barlangba. A látogatóink majd háromnegyede városlakó, a többiek falvakból, községekből érkeztek.

Turisztikai fejlesztéseink megalapozására a Bükkben és Nógrádban végeztünk kérdőíves véleményfelmérést, melyen kifejezetten élénk érdeklődés mutatkozott a már működő bemutatóhelyeink irányába és nagy várakozást jelzett a jövőbeni fejlesztéseink terén.

12.2.5. Kiadványok

12.2.5.1. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábakalács füzetek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által az utóbbi években megjelentetett ismeretterjesztő, tájékoztató és foglalkoztató kiadványok (2001–2025)

I. Monográfiák, albumok, könyvek (lásd a 12.2.5.2. táblázatban)

II. Módszertani kézikönyvek (lásd a 12.2.5.2. táblázatban)

III. Tanösvény-ismertető füzetek (lásd a 12.2.5.2. táblázatban)

IV. „Bábakalács füzetek” (lásd a 12.2.5.2. táblázatban)

V. – Természetiskolai/erdei iskolai foglalkoztató-füzetek

1. **Barangolj velünk! Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-07-4)
2. **Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-06-7)
3. **Karszt és élővilága.** Kiállításvezető füzet. Eger, 2018 (ISBN nincs)

VI. – Térképes leporellók, szórólapok (A/2-es méret)

1. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-21-0)
2. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-22-7)
3. **A Bükkaljai kőkultúra térképe. Kaptárkövek földje.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-31-9)
4. **Dél-Heves természeti és kulturális értékei.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-40-1)
5. **A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:40.000) (ISBN 978-963-9817-34-0)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

6. **A Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:45.000) (ISBN 978-963-9817-37-0)
7. **A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:90.000) (ISBN 978-963-9817-32-0)
8. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:30.000) (ISBN 978-963-9817-35-0)
9. **A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-36-0)
10. **A kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra. Táj-Tér-Kép.** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-0)
11. **Évmilliók tanúi. A Bükk-vidék földtudományi értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-89-2)
12. **Őskori sáncok, középkori földvárak. A Bükk-vidék kultúrtörténeti értékeinek térképe** Eger, 2018 (ISBN 978-963-9817-97-5)
13. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálat.** Eger, 2019 (ISBN 978-615-5980-00-8)
14. **A Bükki Csillagoségbolt-park (2019-2020)**

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságáról

1. A Bükki Nemzeti Park. Alapítás, fontosabb adatok (2006, 2013)
2. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Feladatkör és működési terület (2006, 2013)
3. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Bemutatóhelyek (2006)
4. A Bükki Nemzeti Park. Bükk-fennsíki tanösvények (2006, 2013)
5. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ismeretterjesztő kiadványai (2006)
6. Házirend túrázóknak. A védett természeti területeken való tartózkodás és viselkedés szabályairól (2006, 2013)
7. A Bükki nemzeti Park igazgatóság. Ismeretterjesztés, oktatás, környezeti nevelés, turizmus (2006)
8. Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

Természetvédelmi területek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

9. Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (2006)
10. Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (2006)
11. Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (2006)
12. Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (2006)
13. A Kerecsendi erdő természetvédelmi terület (2013)
14. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület (2013)

Tájvédelmi körzetek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

15. Hollókői Tájvédelmi Körzet, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet (2006)
16. Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet (2006)
17. Mátrai Tájvédelmi Körzet, Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet (2006)
18. Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet (2006)
19. Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (2006)
20. A Bükki Nemzeti Park természeti és kultúrtörténeti értékei (2006)

Természetvédelmi tevékenységek a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság területén

21. Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (2006)
22. Fajmegőrzési programok (2006)
23. Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (2006)
24. Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (2006)
25. Az erdők kezelése (2006)
26. A Natura 2000 hálózat (2006)
27. Nemzeti Ökológiai Hálózat (2006)
28. „Ex lege” védett természeti értékek (2006)
29. „Ex lege” védett kultúrtörténeti értékek (kunhalmok és földvárak) (2006)
30. Bükk Nemzeti Park. Karszt és víz (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

12.2.5.2. Térítéses kiadványok: Monográfiák, albumok, könyvek, képeslapok, Bábakalács füzetek

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
1.	Regéci vár füzete	1985.
2.	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.
3.	Képeslapok (Ipolytarnóci ősmaradványok tt)	1976., 2002.
4.	Képeslapok (Bükki Nemzeti Park, 4. sz.)	2012.
5.	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. – 2007.
6.	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2012.
7.	Képeslapok (BNP téli)	2006.
8.	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.
9.	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.
10.	Matricák (Bükki Nemzeti Park)	2002.
11.	Matricák (Szt. István-barlang)	2005.
12.	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.
13.	Ipolytarnóci ősmaradványok Természetvédelmi Terület és a Hollókői Tájvédelmi Körzet. (ISBN963 86854-2-5)	2005
14.	Mátrai Tájvédelmi Körzet (füzet)	2007. újrakiadás
15.	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv) (ISBN 963-03-6737-8)	1999.
16.	Tanösvények építése. Módszertani útmutató. (ISBN 978-963-9817-04-3)	2007
17.	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek. (ISBN 963 204 025 2)	2002.
18.	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv. (ISBN 963-2048938)	2003.
19.	BNP kerékpáros térkép, magyar, angol	2002.
20.	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.
21.	Rejteki tanösvények túravezető füzet (ISBN 963 202 893-8)	2002.
22.	Felsőtárkányi tanösvények túravezető füzet (ISBN 963-204 894-6)	2002.
23.	Bél-kő tanösvény füzet (ISBN 963 212 870-2)	2003.
24.	Bükk-fennsíki tanösvények füzet (ISBN 963 216 368-0)	2004.
25.	Szt. István-barlang füzet	2004.
26.	Anna-barlang füzet	2004.
27.	Bükki Nemzeti Park film (DVD)	2006.
28.	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák). (ISBN 963 868 54 8 4)	2006.
29.	Karst and its living world. Guide to the exhibition. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 86854 9 2)	2006.
30.	Karst und dessen lebensformen. Ausstellungsführer. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 0 6)	2006.
31.	Kras a jeho živý svet. Sprievodca výstavou. Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 1 4)	2006.
32.	Zöld Horizont (ISSN 1788-2567) (periodika)	2018.
33.	Élőhelyek, mohák és gombák I. (könyv)	2006.
34.	Özönnövények I. (könyv)	2006.
35.	Özönnövények II. könyv	2006.
36.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (monográfia). (ISBN 978 963 87289-2 0)	2007.
37.	A Zempléni Tájvédelmi Körzet (monográfia). (ISBN 978-963-9817-01-2)	2007.
38.	Cseppkövek, denevérek, ősemberek (Bábakalács Füzetek 2.). (ISBN 978-963-87289-4-4)	2007.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
39.	Kaptárkövek völgye (Bábalács Füzetek 7.). (ISBN 978-963-87289-8-2)	2007.
40.	Varázslatos karsztvidék füzet (Bábalács Füzetek 1.). (ISBN 978 -963-87289-3-7)	2007.
41.	Hollókötől a Bodrozugig füzet (Bábalács Füzetek 4.). (ISBN 978-963-87289-6-8)	2007.
42.	Az Ördögtornyoktól a patkányomos kövekig (Bábalács Füzetek 10.). (ISBN 978-963-9817-00-5)	2007.
43.	Ipolytarnóctól a Long-erdőig (Bábalács Füzetek 3.). (ISBN 978-963-87289-5-1)	2007.
44.	Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei (Bábalács Füzetek 5.). (ISBN 978-963-87289-7-5)	2007.
45.	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén (Bábalács Füzetek 6.)(ISBN 978-963-9817-12-9)	2007.
46.	„Ex lege” védett értékek (Bábalács Füzetek 8.) (ISBN 978-963-87289-9-9)	2007.
47.	Sokszínű élővilág (Bábalács Füzetek 9.). (ISBN 978-963-87289-3-7)	2007.
48.	A Szalajka-völgy füzete (Bábalács Füzetek 11.). (ISBN 978-963-9817-11-1)	2009.
49.	The magic karst. Protection of the natural and cultural heritage in the Bükk National Park (Bábalács Füzetek 12.). (ISBN 978-963-9817-17-3)	2010.
50.	From the devils towers to the rocks with horse –shoe tracks (Bábalács Füzetek 13.). (ISBN 978- 963-9817-18-0)	2010.
51.	Suba-lyuk barlang. Neandervölgyi ősember a Bükkben. Monográfia. (ISBN 978-963-9817-09-8)	2008.
52.	„Színek szárnyán” film (DVD)	2009.
53.	Pál István: „Zöld erdőben lakom” lemez (CD)	2010.
54.	Kirándulások a bazaltvulkánok földjén füzet (Bábalács Füzetek 14.). (ISBN 978-963-9817-23-4)	2010.
55.	Tájban élő eredetmondák füzet (Bábalács Füzetek 15.). (ISBN 978-963-9817-24-1)	2010.
56.	The magic karst füzet (Bábalács Füzetek 12.)	2011.
57.	From the devil's towers to the rocks with horse shoe tracks füzet (Bábalács Füzetek 13.)	2011.
58.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe térkép (1:190000)	2011.
59.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Cseres-hegység TK tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei (1:190000)	2011.
60.	Tér és idő határán – A Bükki Nemzeti Park – fotóalbum (ISBN 978-963-9817-20-3)	2010.
61.	Magyarország földtani atlasza országjáróknak (magyar-angol)	2011.
62.	A Mátrai Tájvédelmi Körzet – Heves és Nógrád határán (monográfia). (ISBN 978-963-9817-19-7)	2010.
63.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet - Nógrád és Gömör határán (monográfia, (szlovák nyelvű). (ISBN 978-963-9817-12-8)	2010.
64.	Baglyas-kő vár (Bábalács Füzetek 16.). (ISBN 978-963-9817-26-9)	2013.
65.	Geologica Hungarica	2013.
66.	Lénárt János kötet (ISBN 978-963-9817-28-9)	2013.
67.	Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutató füzet	2013.
68.	Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján (ISBN 978-963-9817-30-2)	2013.
69.	Dél-Heves természeti és kulturális öröksége (Bábalács Füzetek 18.). (ISBN 978-963-9817-38-8)	2014.
70.	Zöld mozaik (Bábalács Füzetek 19.). (ISBN 978-963-9817-43-2)	2014.
71.	Apoka. A Heves-borsodi-dombság és az Upponyi-hegység élővilága (ISBN 978-963-9817-42-5)	2014.
72.	Zöld Horizont könyv (ISBN 978-963-9817-39-5)	2014.
73.	Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok. (ISBN 978-963-9817-41-8)	2014.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve
74.	Tanösvény a Bél-kőn (ISBN 978-963-9817-70-8)	2016.
75.	BNPI működési területe térkép (ISBN 978-963-9817-21-0)	2010.
76.	BNPI tanösvényei, túraútvonalai és terepi bemutatóhelyei (ISBN 978-963-9817-22-7)	2010.
77.	A Bükk csavargó útjain (verses kötet). (ISBN 978-963-9817-76-0)	2017
78.	Bél-kői tanösvények könyv + térkép melléklet (ISBN 978-963-9817-70-8)	2016
78.	Szalajka-völgy (Bábakalács Füzetek 21.). (ISBN 978-963-9817-71-5)	2016
80.	Natura 2000 erdőterületek (Bábakalács Füzetek 20.). (ISBN 978-963-9817-67-8)	2015
81.	A bükk hegység kerékpáros térképe (Bükk Nemzeti Park Igazgatóság saját)	2020
82.	A bátor kis gulipán című mesekönyv (ISBN 978 -615-00-6588-5)	2019
83.	Évszakmanók meséje (ISBN 978 -615-5980-12-1)	2021
84.	Szentiványi Jenő: A kőbaltás ember (ISBN 978-615-5980-32-9)	2023
85.	Természetvédelmi kezelés a Dél-Hevesi Tájegységben (Bábakalács füzetek) (ISSN 1789-8609)	2023

12.2.5.3. Egyéb kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
1.	Bükk Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (leporelló sorozat)	2011.
2.	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (leporelló sorozat)	2006.
3.	Természetvédelmi tevékenység – Fajvédelmi programok (leporelló sorozat)	2006.
4.	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (leporelló sorozat)	2006.
5.	Természetvédelmi tevékenység – Vizes élőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (leporelló sorozat)	2006.
6.	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (leporelló sorozat)	2006.
7.	Natura 2000 hálózat a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
8.	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
9.	„Ex lege” védett természeti értékek a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
10.	„Ex lege” védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
11.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló (ISBN 963-86854-8-4)	2006.
12.	A Bükk-fennsíki tanösvények leporelló	2010.
13.	A felsőtárkányi tanösvények leporelló	2010.
14.	Bélapátfalva. A Bél-kői tanösvény leporelló	2008
15.	Anna-barlang leporelló	2004
16.	Szent-István barlang leporelló	2004
17.	A Bükk Csillagoségbolt-park leporelló	2019/2020
18.	Hevesi füves puszták tájvédelmi körzet térképe leporelló (ISBN 978-963-9817-32-0)	2014.
19.	Alapítás, fontosabb adatok leporelló (Bükk Nemzeti Park)	2010.
20.	Karszt és élővilága kiállításvezető (szlovák). (ISBN 963-87289-1-4)	2006.
21.	Karszt és élővilága kiállításvezető (német). (ISBN 963-87289-0-6)	2006.
22.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló (angol). (ISBN 96386854-9-2)	2006.
23.	Házirend túrázóknak leporelló	2010.
24.	Működési terület és természetvédelmi kezelés leporelló (Bükk Nemzeti Park Igazgatóság)	2010.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
25.	„A Mátra Kincsei”(a Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti és kultúrtörténeti értékei térkép)	2020.
26.	A puszta ékkövei (ISBN 978-615-5980-07-7)	2020
27.	Bükki Nemzeti Park Évkönyv 2020 /2021	2020/2021
28.	Dél - Heves természeti és kulturális értékei. (ISBN 978-963-9817-40-1)	2014.
29.	Lillafüredi barlangok kislevele	2019.
30.	Lillafüredi barlangok kislevele angol	2019.
31.	Ipolytarnóc kislevele	2019.
32.	Ipolytarnóc kislevele angol	2019.
33.	Évmilliók tanú térkép (ISBN 978-963-9817-89-2)	2018.
34.	Évmilliók tanú füzet (ISBN 978-963-9817-95-1)	2018.
35.	Őskori sáncok, középkori földvárak leírása, térkép (ISBN 978-963-9817-97-5)	2018.
36.	Őskori sáncok, középkori földvárak füzet (ISBN 978-963-9817-96-8)	2018.
37.	A Kaptárkövek és a bükkaljai költészet. Táj-Tér-Kép (ISBN 978-963-9817-89-0)	2018.
38.	A BNPI természetvédelmi őrszolgálat (ISBN 978-615-5980-00-8)	2019.
39.	Nógrád Kulturális és Természeti Öröksége	2020.
40.	A Bükk –Vidék Geopark geoturisztikai térképe	2018.
41.	Kaptárkö-Tár füzet (ISBN 978-963-9817-94-4)	2018.
42.	A természet szolgálatában (Bábalács Füzetek 22.). (ISBN 978-963-9817-99-9)	2019.
43.	Kesznyéti Tájvédelmi Körzet. Védett természeti területek a Tisza mentén. (Bábalács Füzetek 23.). (ISBN 978-615-5980-02-2)	2019.
44.	Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet. (Bábalács Füzetek 24.). (ISBN 978-615-5980-3-9)	2019.
45.	Dél-heves természeti és kulturális értékei. (Bábalács Füzetek 25.). (ISBN 978-615 5980-04-6)	2019.
46.	Kaptárkövek földjén. Tájművelés és Természetvédelem a Bükkjében. (ISBN 978-615-5980-05-3)	2019.
47.	Fedezzük fel a Bükk-vidék Geoparkot!	2022.
48.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2021 (saját kiadás)	2021
49.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2022(Saját kiadás)	2022
50.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2023 (saját kiadás)	2023.
51.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2024 (saját kiadás)	2024.
52.	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Évkönyv 2025 (saját kiadás)	2025.
53.	45 év üzenete Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Jubileumi kiadvány	2022
54.	Kövekbe zárt világ a Bükk-vidék és a Novohrad-Nógrád Geopark (ISBN 978-615-5980-15-2)	2022
55.	Geoparkok és geotúra-vezetés alapismeretei a Bükk-vidék és a Novohrad-Nógrád Geopark példáján (ISBN 978-615-5980-17-6)	2022
56.	Szeleta Park Látogatóközpont nyomtatott brosúra	2023
57.	Szeleta Park Látogatóközpont leírása	2023
58.	Szeleta Park Látogatóközpont falinaptár	2023
59.	Gyepkezelési Kisokos – Hogyan kezeljük a Natura 2000-es gyepterületeinket?	2024
60.	Natura 2000 leírása A5 16 oldal fűzött	2024.
61.	Suba-lyuk tanösvény leírása magyar/angol	2025.

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Lillafüred, Szilvásvár, Ipolytarnóc, Mátrafüred, Répáshuta, Miskolc), valamint az egri igazgatósági központban teszi elérhetővé.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak, ajándéktárgyainak árusítását. Igazgatóságunk 11 bizományosi partnerrel áll kapcsolatban, termékeiket már webáruházunkban (www.karpatiborzderes.com) is értékesítjük, amely a www.bnpi.hu honlapról is elérhető

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

12.2.6. Látogatóstatisztika

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai bemutatóhelyek regisztrált látogatói					
Bemutatóhely neve	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Belépőjegy ára (től-ig; Ft)	Megjegyzés
1 Lillafüred - Szent István-barlang	35.660	1.430*	37.090	500 – 10.000	* 200 Ft-os regisztrációs jegy
2 Lillafüred - Anna-barlang	22.088	726	22 814	500 – 6.500	* 200 Ft-os regisztrációs jegy
4 BNPI Nyugati Kapu Látogatóközpont, „Karszt és élővilága” kiállítás	895		895	30-2.700	
5 Szilvásvár - Millenniumi kilátótorony	7.546	0	7.546	400-600	
6 Salgótarján - Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont	8.603	1.880	10.483*	0-	* Vidra-Verda + külső helyszínek résztvevőivel együtt
7 Harkály-Ház	2.907	369*	3 276	600 – 3.800	* 100 Ft-os regisztrációs jegy
9 Szomolyai kaptárkövek bemutatóhely	0	36.351	36.351	0	
10 Szalajka-völgyi információs ház	0	12.821	12.821	0	
11 Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület	32.938	0	32.938	500 – 14.000	
12 Szeleta Park	6.2022	8.775*	70.797	500 – 8.000	* 200 Ft-os regisztrációs jegy vagy jelenléti ív
13 Bükki Csillagda	21 857	1.224*	23.081	500 – 26.000	* 200 Ft-os regisztrációs jegy
Regisztrált látogatók összesen:			22.4528		

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A nemzeti park igazgatóság ökoturisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői					
Szolgáltatástípus	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogatók (fő)	Összesen (fő)	Szolgáltatás ára (tól-ig; Ft)	Megjegyzés
Szakvezetési túra, nyílt túra	27.145	993	28.138	1.000-8.000	
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény	850	9.882	10.732	10.000-65.000	
Erdei iskolai program	4.775	1.015	5.790	1.000-2.000	
Természetvédelmi táborok	85		85		
Barlangi kalandtúra	496	0	496	3.600-6.800	
Csónak- és kenútúra	41		0		nincsen kenuja az igazgatóságnak
Fotóstúrák			550		
E-bike túrák	10	4	14	12.000	
Kulturális jellegű rendezvények (pl. koncertek)	140	0	169	7.500 – 24.900	Zenei és gasztró rendezvények a Bükki Csillagdában
Regisztrált igénybevevők összesen:			45.974		

Szálláshelyek nemzeti park igazgatósági működtetésben				
			Ár (tól-ig; Ft)	Megjegyzés
Szállóvendégek száma (fő)	2.042		5.000 – 9.000 Ft/fő/éj	
Vendégéjszakák száma (fő/éj)	3.539			

Bemutatóhelyek és szolgáltatások összesen:	270.502
Szállóvendégek	2.042
Mindösszesen	272.544

12.2.7. Környezeti nevelési statisztika

Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	létszám összes (fő/év)
--	------------------------

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Szakvezetési túra	28.138
Barlangi program, túravezetés	60.402
Természetiskola/óvoda	5.790
saját szervezésű szakmai napok	10.732
természetvédelmi táborok	85
természetvédelmi szakmai előadás	2.828
osztálykirándulás	389
Egyéb tematikus program	4.838
Regisztrált igénybevevők összesen:	113.202

12.3. Társadalmi kapcsolatok, kommunikáció

Az intézmény kommunikációs feladatait az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály végzi, az adott szakterület munkatársainak bevonásával. A média megjelenések száma ebben az évben is növekedett, hangsúlyosabbá tettük állandó jelenlétünket a sajtóban. Rendezvényeink, túráink, az élőhely-kezeléshez vagy egyes fajok védelméhez kapcsolódó eseményeink rendszerint nagy sajtóérdeklődéssel járnak.

12.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

Az Agrárminisztérium 2010-ben a nemzeti park védjegy rendszert azzal a céllal hozta létre, hogy támogassa azokat a gazdálkodókat, akik a nemzeti park-igazgatóságok védett területein termelnek és állítanak elő nemzeti parki termékeket. Ezek a gazdák szigorú természetvédelmi előírások betartásával folytathatják termelői tevékenységüket, mely korlátozások a piaci szempontokat figyelembe véve sokszor veszteséggel járnak. A nemzeti park védjegy rendszer pedig egy olyan brand, mely emeli ezeknek a termékeknek a megítélését és segíti ezeknek a termékeknek a piacra jutását. Az első szabadalmi birtokos a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság volt, ma is nálunk található a legtöbb védjegyes termelő. Védjegyesek száma 2025-ben 41 a, a védjegyes termékek száma több mint 167. Webshopunkban védjegyes termékek és a saját kiadványaink is elérhetők. (www.karpatiborzderes.com).

Védjegyes termelőink rendezvényeinken is megjelentek így például a Nemzeti Parkok Hetének nyitórendezvényén a Vajdahunyadvárban és a Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásáron (OMÉK).

A Szeleta Park Látogatóközpont rendszeres "Ehető Erdő- Szeleta Szerelvény Gasztroexpressz" programja során Nemzeti Parki Termék védjegyes termékek kóstoltatásával és értékesítésével is népszerűsítettük a védjegyet.

12.3.2. Natúr-és geoparkokkal való kapcsolat

Igazgatóságunk szakmai programokban évek óta együttműködik a Cserhát Natúrparkkal, és részt vettünk a 2023 novemberében natúrpark névhasználati hozzájárulást kapott Hortobágyi Tisza-mente Natúrpark megalapozó dokumentációjának véleményezésében. Együttműködünk továbbá a szlovák-magyar határon átnyúló Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geoparkkal, a Bakony-Balaton UNESCO Globális Geoparkkal, kapcsolatot tartunk fent az UNESCO Globális Geopark

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Hálózattal valamint számos külföldi geoparkkal, így például a Duna-régió 10 geoparkjával közös, már nyertes pályázatot nyújtottunk be. Az UNESCO Globális Geoparkok 10 éves fennállásának tiszteletére a BNPI az Európai Geoparkok Hetén rendkívüli kedvezményt vezetett be a határon átnyúló transznacionális geopark lakosai számára, ezzel is szélesítve a természeti örökség védelmét támogatók táborát.

12.3.3. Kommunikáció-hírlevelek, honlapok, rendszeres kiadványok

Igazgatóságunk kezelésében már 9 honlap, 7 Facebook, 4 Instagram oldal és egy Youtube csatorna van. 2025-ben is folytattuk azt az előző évben indított célkitűzésünket, hogy modernizáljuk és felhasználó-barátabbá tegyük honlapunkat, és a fiatalabb korosztályt is megszólítsuk a természetvédelem iránti érzékenyítés érdekében. Facebook és Instagram oldalainkra ebben az évben is töltöttünk fel olyan videókat, amelyeket munkatársaink készítettek, és amelyek tovább növelték közösségi oldalunk népszerűségét ezres mértékben növekedett követőink tábora: októberre már elértük a 29 ezer főt a bukkinemzetipark Facebook oldalon. Kollégáink közül többen tagjai a mesterséges intelligencia munkacsoportnak, akik azon dolgoznak, hogy a nemzeti parkunk tartalmait az AI platformjai is sikeresen használják, elérjék.

A digitális jelenlétünk tudatos építésének köszönhetően 2025-ben 6000 főre nőtt a Szeleta Park Látogatóközpont Facebook-oldalának követőszáma, ami kiemelkedő elérést és aktív közösségi bázist biztosított rendezvényeink és szemléletformáló posztjaink számára.

Sajtómegjelenéseink az idei évben sem fogyatkoztak meg: szerte az országból kerestek meg bennünket különböző médiumok, több mint 100 esetbenadtunk szakembereink közül nyilatkozót is számukra. Facebook bejegyzéseink, honlaphíreink ugyancsak tovább generálták megjelenéseink számát.

A honlapunkon 2025-ben a legtöbb kattintás a főoldalunkra érkezik (www.bnpi.hu). Mivel továbbra is főoldalunkról indítható a Bükki Csillagda jegyvásárlása, ez volt a második legkattintottabb oldal az idén. Nagy népszerűségnek örvend a Bükki Csillagda esti programja, majd ezt követi a Szent István- és Anna-barlang a TOP10-ben

Évről évre gyarapszik a fotós és filmes témájú megkeresések száma, ezek során osztályunk az engedélyezéssel kapcsolatos ügyintézésben érintett, de az együttműködésre való felkérések is érkeztek. Év közben elkészültek bemutatóhelyeink megújított szórólapjai.

Szeleta Park Látogatóközpont sajtómegjelenései:

A Szeleta Park 2025-ös kommunikációs stratégiája a láthatóság és a folyamatos jelenlét jegyében telt, amit a professzionálisan felépített sajtómegjelenések és kampányok is jól tükröznek. Az év során a látogatóközpont tudatosan használta a különféle médiacsatornákat, hogy eljuttassa üzeneteit a szélesebb közönséghez.

A 2025-ös sajtójelenlét legfontosabb pillérei:

- Sajtókapcsolatok és interjúk: Az év során (november 23-ig) összesen 22 sajtókapcsolati esemény és 14 sajtóinterjú valósult meg, ami jelentős aktivitást mutat a média irányába.
- Rádiós jelenlét: A kampányok során több rádióadóval is együttműködtünk:
 - A Retro Rádió reggeli műsorában 10 alkalommal hangoztak el spotok.
 - A Szent István Rádióban egy 4 hetes intenzív kampány keretében népszerűsítettük a parkot.
 - Megjelentünk továbbá a Rádió 1 felületein is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- Online és nyomtatott sajtó: Szoros együttműködést alakítottunk ki a regionális hírportálokkal, mint például a BOON.HU, a HEOL, a HAON és a MIKOM (Miskolc Csoport). Emellett rendszeresen jelentek meg rólunk hírek a Hello Miskolc felületein és különféle nyomtatott sajtótermékekben.
- Sajtónyilvános események: Kiemelt figyelmet kaptak a sajtónyilvános rendezvényeink, mint például a mamut leleplezése vagy az év végi zárórendezvény, amelyek kiváló alkalmat adtak a látványos médiavisszhang generálására.
- Közösségi média és influencerek: A saját Facebook- és Instagram-oldalaink mellett (melyek követőszáma 2025-ben elérte a 6000 főt) az éves kommunikáció részét képezték az influencer együttműködések is, tovább növelve a park digitális elérését.
- Out-of-home (OOH) kampányok: A sajtó mellett a fizikai térben is megjelentünk óriásplakátokon, valamint busz- és villamosreklámokon (például a miskolci 1-es villamoson), biztosítva a folyamatos láthatóságot.

A Szeleta Park tehát 2025-ben nem csupán egy helyszín volt, hanem egy aktív hírértékkel bíró intézmény, amely a Városmarketing Gyémántdíjjal elismert stratégia mentén sikeresen uralta a térségi médiateret.

12.4. Tervezett fejlesztések

Kács vízicsiga-élőhely bemutatási feltételeinek javítása

Kács településen található Európa egyik legértékesebb, Magyarország legkülönlegesebb vízicsiga-élőhelye. A területen található forrásban élő négy csigafajból egy a világon egyedül itt él (*kácsi patakcsiga*), egy faj elterjedése a Bükkre és a Gömör-Tornai karsztra korlátozódik (*tornai patakcsiga*), két másik faj (*fekete bödöncsiga* és a *folyamcsiga*) Kácson kívül mindössze három helyen él a világon. Ennek az élőhelynek a bemutatását a 2024-ben indult WETWORKS elnevezésű INTERREG projekt keretében valósítjuk meg.

A fokozottan védett fekete bödöncsiga kácsi élőhelyének védelme, hosszú távú megőrzésének megalapozása című KEHOP Plusz projektünkben a kácsi csigaélőhely védelmére teszünk élőhely és fajvédelmi intézkedéseket, infrastrukturális beruházásokat (medertisztítás, alagút kitakarítása, statikai megerősítése, hordalékfogó építése, iszapeltávolítás).

Tervezzük az egykori tábor helyszínének területrendezését, természetiskola/(kutató) tábor kialakítását 3 db, összesen 20 gyermek elhelyezésére alkalmas jurta beszerzését és telepítését, a meglévő kutatóház közművesítését és berendezését, valamint egy természetismereti mobil jármű beszerzését.

Látogatómonitoring fejlesztése a Bükki Nemzeti Parkban

A Bükki Nemzeti Park területén 5 új helyszínre szeretnénk kihelyezni látogatószámláló rendszert. A CE0100248 számú, HUMANITA rövidett elnevezésű (A Természet És Az Ember Közötti Kapcsolatok, Valamint A Turisztikai Tevékenységek Hatása A Védett Területekre), INTERREG Central Europe pályázatból a Déli-Bükk, Ördögtorony tanösvényén jelöltünk ki 2 helyszínt. Egyik a Hór-völgyi rész, ezzel szeretnénk mérni a Bükk turisztikailag egyik leglátogatottabb völgyének terheltségét, látogatóinak temporális preferenciáját- A területen a másik helyszín a Mész-tetőtől nyugatra található szurdok, ahol a Hór-völgyből, a tanösvényen maradók arányát szeretnénk figyelni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A DRP0200085 számú, Danube GeoTour Plus rövidített elnevezésű (A befogadóbb, többlet értékekkel bíró és kiegyensúlyozottabb geopark közösségek lehetőségeinek előmozdítása), INTERREG Duna Régió pályázatból a Bükk-vidék három legjelentősebb ősemberbarlang (Istállós-kői-barlang, Szeleta-barlang, Balla-barlang) turisztikai terheltségét szeretnénk nyomonkövetni.

A Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark geoturisztikai potenciálfejlesztése, geoélményeinek szélesítése

A Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark területén található 109 településen szoros kapcsolatok teremtése és közös programok szervezése céljából egy mobil természetiskolát (természetiskolai programok tartására készített kisbusz) szeretnénk fejleszteni, mely a térség földtudományi örökségét és az ahhoz kapcsolódó kulturális és kultúrtörténeti értékeket bemutató interaktív foglalkozásokat nyújt. A mozgó kiállítás és foglalkoztató egy átalakított furgonban kap majd helyet és a A DRP0200085 számú, Danube GeoTour Plus rövidített elnevezésű (A befogadóbb, többletértékekkel bíró és kiegyensúlyozottabb geopark-közösségek lehetőségeinek előmozdítása), INTERREG Duna Régió pályázat keretein belül, mint különleges geoélmény kerül majd kivitelezésre.

Geo- és kulturális értékek megóvása és bemutatása: Bél-kői tanösvény kialakítása, Cserépváralja középkori gabonavermek biztonságossá tétele és bemutatása a Bél-kői tanösvény felső bányaudvart érintő szakaszának kiépítése, védett fajok védelme érdekében című KEHOP Plusz projektünkben a látogatható területek lehatárolása a turista, kerékpáros és vadkempinges forgalom elől a kiemelt botanikai és faunisztikai értékek védelme érdekében valósul meg. A projektben a tanösvény nyomvonalának lehatárolása, tájékoztató táblák kihelyezése és kilátópont létesítése tervezett. A projekt keretében valósul meg a Cserépváraljai középkori gabonatarló vermek omlás elleni védelme, balesetveszély megszüntetése, bemutatási feltételek kialakítása.

12.5. Együttműködési megállapodások

Folyamatban lévő együttműködések

Belföldi oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások révén részt veszünk a **szakképzések, szakmai gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezésében, irányításában, szakdolgozatok és diplomamunkák témavezetésében.**

Igazgatóságunk az egyetemek, főiskolák természetvédelmi képzéseihez a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben megfogalmazott – a hallgató munkavégzésre vonatkozó – szabályok szerint kapcsolódik, a **2011. évi CCIV. törvény 44 § (3a) bekezdése** szerint munkaszerződés és díjazás nélkül fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra.

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások	
Természetvédelmi mérnök mesterszak terepgyakorlat	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások	
Vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelem és kulturális örökségvédelem kurzus	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészeti Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc, Msc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növényteni és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron; Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – Gödöllő
Biológia alapképzés Földrajz alapképzés Környezettan alapképzés Biológus mesterképzés Geográfus mesterképzés	Eszterházy Károly Katolikus Egyetem – Eger
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet – Budapest
Földrajz Bsc	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Intézet – Budapest
+	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
+	Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
+	Debreceni Egyetem. Természettudományi és Technológiai Kar
+	Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A hatályban lévő oktatási együttműködések, megállapodások	
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
+	Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő
+	Állatorvostudományi Egyetem - Budapest
Környezeti nevelési együttműködés óvodákkal	12 intézmény az alábbi településeken: Eger, Füzesabony, Ludas, Ságújfalu, Salgótarján
Környezeti nevelési együttműködés általános iskolákkal	17 általános iskola az alábbi településeken: Bánhorváti, Bélapátfalva, Diósgyőr, Eger, Felsőtárkány, Füzesabony, Harsány, Jánoshida, Jászapáti, Maklár, Mezőkeresztes, Mezőnagymihály, Mezőnyárad, Mezőtárkány, Ózd, Pásztó.
Környezeti nevelési együttműködés középiskolákkal	Eger, Pásztó
Nyári gyakorlat	Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola
Közösségi szolgálat együttműködés megújítása	Neumann János Gimnázium, Eger Egri Szilágyi Erzsébet Gimnázium és Kollégium Dobó István Gimnázium, Eger Észak Agrárszakképzési Centrum Mátra Erdészeti Technikum, Szakképző Iskola

Együttműködések a Szeleta Park Látogatóközpontban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A 2025-ös évben a Szeleta Park Látogatóközpont stratégiai szinten erősítette meg szakmai beágyazottságát, kiemelt figyelmet fordítva a felsőoktatási intézményekkel való partneri kapcsolatokra. Az „Együttműködés és hálózatosodás” jegyében a tudományos utánpótlásnevelés és a közös kutatási projektek a mindennapi működés szerves részévé váltak.

Együttműködés a Miskolci Egyetemmel. A legszorosabb kapcsolatot a Miskolci Egyetem karaival ápoltuk, különös tekintettel a Műszaki Föld- és Környezettudományi Karra (MFK), valamint a Gazdaságtudományi (GTK) területekre. A Műszaki Föld- és Környezettudományi Karral való partnerség keretében a Szeleta Park mint a Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark kapuja, közvetlen terepi bázist biztosított a geológus és földtudományi képzésekhez. Közös konferenciát szerveztünk, valamint aktív szerepet vállaltunk az OTDK (Országos Tudományos Diákköri Konferencia) dolgozatok szakmai mentorálásában, biztosítva a kutatási témákat és a helyszíni infrastruktúrát a hallgatók számára.

Partnerség a Debreceni Egyetemmel. 2025-ben tovább szélesítettük akadémiai hálózatunkat az együttműködés révén is. Ez a kapcsolat elsősorban a természetvédelmi mérnöki képzés és a természetpedagógus területén hozott közös eredményeket. Az egyetem hallgatói számára szakmai gyakorlati helyszínt biztosítottunk, ahol a jövő szakemberei élesben tanulmányozhatták a látogatómenedzsmentet, a modern környezeti nevelési módszereket, valamint egy nemzeti parki látogatóközpont fenntartható üzemeltetésének kihívásait.

Szakmai gyakorlat és tudásmegosztás. Az együttműködések nem csupán papíron léteztek: 2025-ben a Szeleta Park valós „élő laboratóriumként” funkcionált. A hallgatók bekapcsolódtak a természetiskolai foglalkozások (PatakPajtik, GeoKópék) módszertani fejlesztésébe, segítettek a monitoring tevékenységekben, és részt vettek a park látogatói kérdőíveinek elemzésében. Ez a fajta tudástranszfer biztosítja, hogy a Szeleta Park naprakész tudományos eredményeket közvetítsen a nagyközönség felé, miközben a felsőoktatás számára gyakorlatias, piaci szemléletű képzési helyszínt nyújt.

2025-ben a Szeleta Park Látogatóközpont és a Premier Alapfokú Művészeti Iskola együttműködésének köszönhetően több mint 800 gyermek kapcsolódott be a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelési programjába. A résztvevő diákok tudása rendhagyó, élményalapú módon bővült túlmutatva a hagyományos tanórai kereteken.

Természetjáró szervezetek

Rendszeresen egyeztetünk a Nógrád Vármegyei Természetjáró Szövetség, a Heves Vármegyei Természetbarát Szövetség és a B-A-Z Vármegyei Természetjáró Szövetség mellett a Magyarországi Kárpát Egyesület Egri Csoportjával is az éves programokról. Sok szervezett természetjáró egyúttal vizsgázott polgári természetörként aktív segítője az őrszolgálatunknak.

A Magyar Természetjáró Szövetség és az AM között megkötött stratégiai partnerségi megállapodás alapján a szövetség tagsági kártyájára kedvezményt nyújtunk kiállító helyeinken.

Az Egri Spartacus Tájékoztató Futó Sportegyesülettel aláírt együttműködés keretében működik a Nyugati Kapu Látogatóközpontnál közösen létrehozott állandó tájékoztatói pálya nyereményjátéka, az egyesület gyűjti a teljesítés igazoló lapokat, a pálya eszközeit felügyeli, havonta ellenőrzi a pontok meglétét.

Természetvédelmi szervezetek, kutatóintézetek

Az egri illetőségű **Békatutaj Szabadidősport Egyesület** a tavalyi évhez hasonlóan idén is fatelepítést végzett, ezúttal a célterület Sarud településhatárban, az igazgatóság saját vagyonkezelte területe volt. 2024. november 23-án az egyesület önkéntesei és támogatói 500 db facsemetét ültettek el, melynek jelentős részét tájhonos kocsányos tölgyek, valamint kisebb töszámban magyar kőris és

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

fekete nyár csemeték alkották. A területek előzetes kiválasztását Igazgatóságunk munkatársai végezték. A **Magyar Madártani Egyesülettel** rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projektekből, madárodúk kihelyezésében, monitoring feladatokban.

A **Debreceni Egyetem** (Természettudományi és Technológiai Kar, Biológiai és Ökológiai Intézet) és a **BNPI** 2020-ban a több évtizede fennálló szakmai kapcsolatok bővítése és intézményesítése céljából a BNPI-n belül működő speciális oktatási-kutatási szervezeti egységet hozott létre, ami a DE szervezeti felépítésében a Természettudományi és Technológiai Kar Biológia és Ökológiai Intézetéhez tartozik **Természetvédelmi Biológia Kihelyezett Tanszék** néven. Kollégáink az egyetemen folyó doktori képzés keretében az oktatási-kutatási tevékenységben is részt vettek 2024-ben.

A **Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központtal (NBGK)** mint a hazai génmegőrzés bázisintézményével együttműködünk régi gyümölcsfajták megőrzési programjában, valamint a kárpáti borzderes szarvasmarha megőrzésében.

Az alábbi együttműködési megállapodások kutatási keretében folynak tevékenységek az igazgatóságunk területén (a 2025-ben megkötött megállapodást csillaggal (*) jelöltük):

Az alábbi együttműködési megállapodások kutatási keretében folynak tevékenységek az igazgatóságunk területén (a korábban megkötött megállapodást csillaggal (*) jelöltük):

- Peter Erzberger (Berlin) – téma: Mohaflorisztikai felmérések elvégzésére a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén (a megállapodás időtartama: 2022.01.01 – 2025.december 31.) (korábbi együttműködési megállapodás megújítása)
- Debreceni Egyetem TTK Növénytani Tanszéke – téma: A Janka-tarsóka (*Thlaspi jankae*) szaporodás- és terjedésbiológiájának vizsgálata a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén (2023.04.01 – 2025.12.31)*
- Debreceni Egyetem – téma: A biotermelési- és a biodiverzitás kapcsolatának vizsgálata különböző gyeptársulásokban a Bükki Nemzeti Park igazgatósági területén (2023.05.01 – 2025.12.31)*
- Dr. Tölgyesi Csaba – téma: Siskanád visszaszorítása félpárhuzamos növények segítségével degradált gyepek töbrökben (2023.07.01. – 2027.09.30.)*
- Innsbrucki Egyetem Növénytani Tanszéke (Ausztria) – téma: A szártalan csúdfű (*Astragalus exscapus*) genetikai vizsgálata (2024.04.01 – 2025.06.01)

12.6. Fontosabb események

A Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark

Az UNESCO Végrehajtó Testülete 2024. március 27-én jóváhagyta a Bükk-vidék Geopark UNESCO csatlakozását. Az UNESCO Globális Geoparkok Tanácsa döntő szerepet játszik az új és megújított UNESCO Globális Geopark jelölések értékelésében. Tagjai évente üléseznek, hogy eldöntsék, az új pályázatok megfelelnek-e az előírt követelményeknek, és továbbíthatók-e az UNESCO Végrehajtó Testületének jóváhagyásra.

Döntésükkel 2024-ben az UNESCO globális geoparkjainak száma 195-ről 213-ra emelkedik, 48 országban. Hazánkban a Bükk-vidék Geopark, a Novohrad-Nógrád és a Bakony-Balaton Geopark után harmadikként viseli ezt a nemes és kitüntető címet.

A Novohrad-Nógrád UNESCO Globális Geopark

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A határon átnyúló geopark irányító testületének átalakítása érdekében a BNPI hatékonyan részt vett a Neograd Geopark ETT jövő évi megalakulásának előkészületében. Munkatársai nagymértékben segítették a 2026-ban esedékes UNESCO újra értékeléshez szükséges dokumentáció elkészítését és felterjesztését, valamint a nemzetközi testvérkapcsolatok ápolását.

2025-ben a Szeleta Park Látogatóközpont több kiemelkedő szakmai és nemzetközi elismerésben is részesült. A Környezeti Nevelési Szakmai Napoknak a Szeleta Park Látogatóközpont adott otthont, ahol a résztvevők a szakmai előadásokkal, az inspiráló eszmecserékkel gazdagodtak, valamint a közösen gondolkodtak a környezeti nevelés aktuális kérdéseiről

Egy másik jelentős mérföldkő, hogy a miskolci Szeleta Park Látogatóközpont (Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark) bekerült a 2025-ös Velencei Építészeti Biennálé UNESCO kísérőkiállításának anyagába. A „Deep Surfaces” című tárlaton a nemzetközi zsűri által kiválasztott, a természeti és épített környezet összhangját bemutató kiemelkedő magyar bemutatóhelyként szerepel, ami szakmai munkánk és szemléletünk nemzetközi elismerését is jelenti.

13. Közfoglalkoztatás

A 2024. évi Országos Közfoglalkoztatási Program 2025-ben is folytatódott február végéig. 2025. március 1-jétől a program újabb, féléves időszakra indult 2025. augusztus 31-ig, majd szeptember 1-jével meghosszabbításra került 2026. február 28-ig. A programban összesen 6 fő vett részt. A közfoglalkoztatottak munkájukkal hozzájárultak a védett természeti területek és természeti értékek megőrzéséhez, valamint azok fenntartásához.

13.1. Elvégzett feladatok, eredmények

Kelet-Bükki Tájegység (2 fő)

A tájegységben közfoglalkoztatott száma továbbra is 2 fő volt. Az általuk elvégzett feladatok a következők voltak:

Tard, Kács (1 fő)

Madárvédelmi berendezések (odúk, költőládák) javítása, festése. Cserjeirtás, úthálózat rekonstrukciója és speciális természetvédelmi beavatkozásokat igénylő területek kezelése a Tardi-legelő Természetvédelmi Területen. Kis kiterjedésben, foltszerűen megjelenő inváziós növényfajok (selyemkóró, akác, aranyvessző fajok, parlagfű) visszaszorítása, valamint a BNPI „Gyümölcsös Programjának” aktuális feladatai (metszés, ápolások, kaszálások, kerítés karbantartása) a Tard és Cserépváralja község határában lévő saját vagyongazdálkodási területeken.

Emellett részt vettek a Tardi Őrszolgálati Irodához kapcsolódó tereprendezési és karbantartási feladatokban, valamint a Kács-Fürdő parkjának és a kapcsolódó területek gondozásában (kaszálás, cserjeirtás, kerítés- és kapukarbantartás, általános gondnoki feladatok). Feladataik közé tartozott továbbá a projektek előkészítésében való közreműködés, valamint az egykori strand területén kialakított pallósoros tanösvény rendszeres karbantartása és takarítása.

A Kelet-bükki Tájegység területén szükség szerint részt vettek a nagyobb volumenű, csapatmunkát igénylő munkálatokban is.

Varbó (1 fő)

A Mályinka és Tardona közigazgatási határában található, saját vagyongazdálkodásban lévő területeken és épületeken a közfoglalkoztatottak karbantartási jellegű segédmunkákat végeztek, többek között kaszálási, fakitermelési és egyéb területkezelési feladatokat láttak el. Feladataik közé tartozott továbbá a saját vagyongazdálkodási ingatlanokon kerítések építése és karbantartása. A természetvédelmi feladatok keretében műodúk és műfészkek készítését, karbantartását és kihelyezését is végezték, valamint odútelepek kezelését Varbó, Parasznya, Tardona és Radostyán települések közigazgatási területén. Emellett a brigádvezetőn keresztül az Igazgatóság területileg illetékes munkatársa által meghatározott egyéb kiegészítő segédmunkákban is közreműködtek, például vándorsólyom fészekőrzési feladatok ellátásában.

Nógrádi Tájegység – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont (3 fő)

A tájegységben 3 fő közfoglalkoztatott dolgozott.

Fő feladataik közé tartozott a salgótarjáni Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont parkjának rendben tartása, kaszálási munkák elvégzése, valamint a fás szárú növényzet gondozása és a terület általános tisztán tartása. Feladataik között szerepelt továbbá a látogatóközpont infrastruktúrájának karbantartása, így a tájékoztató táblák, lépcsők, padok, korlátok, játszótéri elemek és kerítések javítása és festése, valamint a fenntartási munkákhoz használt gépek és eszközök karbantartása. Az épületekben takarítási és karbantartási feladatokat is elláttak. A látogatóközpont területén működő menhelyen közreműködtek a sérült állatok gondozásában, a volierek tisztán

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

tartásában, valamint a madarak megtelepedését és fészkelését segítő eszközök (odúk, fészkalapok, etetők stb.) elkészítésében és karbantartásában. Emellett részt vettek a látogatók fogadásában és eligazításában is.

BNPI központ:

A 2025. évi közfoglalkoztatási program keretében 1 fő adatrögzítő közfoglalkoztatott segítette az Üzemeltetési Osztály sokrétű és szerteágazó feladatainak ellátását.

Adatrögzítő (1 fő)

Feladatai közé tartozott az irodai adminisztrációs tevékenységek támogatása, többek között különböző nyilvántartások vezetése, a porral oltó készülékek karbantartásával kapcsolatos ügyintézés, valamint az Igazgatóság telephelyeihez tartozó közüzemi számlák Excel-táblázatban történő nyilvántartása. Emellett részt vett a gépjárművek menetleveleinek, valamint az üzemanyag-vásárlások rendszámokénti ellenőrzésében. Napi rendszerességgel készített megrendeléseket, átadás-átvételi jegyzőkönyveket, valamint különböző Excel- és Word-dokumentumokat az osztály feladatellátásának támogatására.

13.2. Tapasztalatok

Az adott program keretében a közfoglalkoztatás jelentős mértékben támogatta a természetvédelmi kezelési feladatok elvégzését, amelyek élőlétféle-igénye magas volt. Ezek a tevékenységek más támogatási forrásokból, illetve az Igazgatóság működési bevételeiből nem lettek volna megfelelően finanszírozhatók, így a közfoglalkoztatási program fontos kiegészítő szerepet biztosított a feladatok hatékony végrehajtásában.

A közfoglalkoztatottak elsősorban a természetvédelmi kezelési és fenntartási feladatok gyakorlati végrehajtásában vettek részt. Tevékenységük kiterjedt a védett természeti területek gondozására, a tanösvények, pihenőhelyek és egyéb bemutatóhelyek karbantartására, kisebb javítási munkák elvégzésére, valamint a területek rendszeres ellenőrzésére és rendben tartására.

A program résztvevői emellett fontos szerepet vállaltak a védett területek tisztán tartásában is. A rendszeres szemétygyűjtési tevékenységek hozzájárultak a természeti értékek megővéséhez, a területek esztétikai állapotának javításához, valamint a látogatók számára is kedvezőbb környezeti feltételek biztosításához. Jelentős munkát végeztek továbbá az inváziós növényfajok visszaszorításában, amely a természetvédelmi kezelések egyik kiemelten fontos eleme. Az invazív fajok gyérítésével elősegítették az őshonos növényzet fennmaradását és a természetes élőhelyek kedvező ökológiai állapotának megőrzését.

Tapasztalataink szerint a 2025. évi közfoglalkoztatási program résztvevői megbízhatóan végezték feladataikat, többségük korábbi programokban szerzett tapasztalata révén hatékonyan, kevesebb betanítási idővel dolgozott, ami hozzájárult a feladatok folyamatos és stabil ellátásához.

13.3. Javaslatok

Tekintettel arra, hogy a közfoglalkoztatási programban szinte már egy állandó, tapasztalt csoport alakult ki, az Igazgatóság – amennyiben rendelkezésre állnak a szükséges többletforrások és álláshelyek – nyitott arra, hogy a már bevált, a szervezetbe beilleszkedett közfoglalkoztatottakat állományba vegye, biztosítva ezzel a feladatellátás folyamatosságát és hatékonyságát.

14. Belföldi és külföldi együttműködés

14.1. Belföldi együttműködés

2025-ben folytattuk együttműködésünket a hazai partnerszervezetekkel, kutatóintézetekkel, amelyet a megrendezett fórumok is erősítettek.

Intézményi együttműködések

- *Aktív Magyarország Fejlesztési Központ*
- *Debreceni Egyetem Természettudományi és Technológiai Kar*
- *Dobó István Vármúzeum*
- *EGERERDŐ Zrt.*
- *Egri Turisztikai Nonprofit Kft.*
- *Északerdő Zrt.*
- *ELTE BTK Régészettudományi Intézet, Ős- és Koratörténeti Tanszék*
- *Eszterházy Károly Katolikus Egyetem*
- *Fővárosi Állat- és Növénykert*
- *Geopark Magyar Nemzeti Bizottság*
- *Heves Vármegyei Kormányhivatal, Foglalkoztatási, Foglalkoztatás-felügyeleti és Munkavédelmi Főosztály*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont*
- *Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Vadgazdálkodási és Természetvédelmi Intézet*
- *Magyar Államkincstár*
- *Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.*
- *Magyar Természettudományi Múzeum*
- *Magyar Turisztikai Ügynökség*
- *MATE Genetikai és Biotechnológiai Intézet*
- *Mátra Múzeum, Gyöngyös*
- *MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)*
- *Miskolci Egyetem Ásványtani – Földtani Intézet*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Intézeti Tanszék*
- *Miskolci Egyetem Természetföldrajz-Környezettan Tanszék*
- *Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. Diósgyőri Vár*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Nemzeti Agrárkutatási és Innovációs Központ*
- *Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központ*
- *Nemzeti Földügyi Központ*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Szegedi Tudományegyetem*
- *Szegedi Vadaspark*

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Intézményi partnerség a környezeti nevelési feladatok területén:

- MATE - Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet
- Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék
- Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
- Debreceni Egyetem, Természettudományi és Technológiai Kar
- Egri Tankerületi Központ
- Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészeti Intézet
- Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet
- Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természettudományi Intézet
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Biológiai Intézet
- Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, Földrajz- és Környezettudományi Intézet
- Eventus Művészeti Középiskola, Eger
- Felsőtárkányi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Iskolai Közösségi Szolgálat keretében 14 középfokú közoktatási intézmény
- Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Természeti Erőforrások Megőrzése Intézet, Természetvédelmi és Tájgazdálkodási Tanszék
- Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
- Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
- Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytan és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar
- Pannon Egyetem, Növénytan és Biotechnológia Tanszék
- Salgótarján Összevont Óvoda, Mackóvár Központi Óvodája
- Salgótarjáni Szakképzési Centrum, Táncsics Mihály Szakgimnázium és Szakközépiskola

Együttműködés civil szervezetekkel

- Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki, Nógrádi, Heves-vármegyei, Észak-Borsodi, Zempléni-Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport, MME szakosztályok
- AGRIA GEOGRÁFIA a Földrajz Oktatásáért, Kutatásáért és Alkalmazásáért Alapítvány
- Alapítvány a Vidrákért
- Alsódobszai Hernádmenti Természetvédelmi Kulturális és Sport Egyesület
- Bátor a bátraké Egyesület
- Borsod Abaúj Zemplén Vármegyei Természetjáró Szövetség
- Békatutaj Szabadidősport Egyesület
- Bükki Természetvédelmi, Kulturális és Ökoturisztikai Alapítvány
- Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület
- Bükkaljai Gasztronómiai, Turisztikai és Szabadidősport Egyesület
- Castrum Bene Egyesület
- Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány
- Debrecinum Hexasakk és Természetbarát Egyesület
- Egri Spartacus Tájékozódási Futó Sportegyesület
- Életfa Környezetvédő Szövetség
- Érmelléki Természetvédelmi és Turisztikai Közhasznú Egyesület
- Furioso-North Star Lótenyésztők Országos Egyesülete* - honlap szerint működik
- Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány
- Hegyre Megy Egyesület

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

- Heves Vármegyei Természetbarát Szövetség
- Holocén Természetvédelmi Egyesület
- IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület
- Ipoly Túra Egyesület
- Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület
- Karancs-Medves Természetvédelmi Alapítvány
- Kárpát Egyesület, Eger
- Kárpáti Borzderes Szarvasmarha Fajta Tenyésztők Egyesülete
- Kék Bolygó Egyesület
- Kékes Turista Egyesület
- Magyar Biodiverzitás-kutató Társaság
- Magyar Juh-és Kecsketenyésztők Szövetség* - aktív honlap friss hírekkel
- Magyar Kuvasz Fajtagondozó Egyesület
- Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége
- Magyar Rovartani Társaság
- Magyar Szürke Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete
- Magyarhoni Földtani Társulat
- Magyartarka Tenyésztők Egyesülete
- Magyar Természetjáró Szövetség
- Magyar Turisztikai Szövetség
- Magyar Természettudományi Társulat
- Mályi Természetvédelmi Egyesület
- Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület
- Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány
- Miskolci Öko-kör
- Nimfea Természetvédelmi Szövetség
- Nógrádi Geopark Egyesület
- Nógrád Vármegyei Természetbarát Szövetség
- Országos Erdészeti Egyesület
- Országos Természetőr Egyesület
- Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület
- Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület
- Sárréti Tündér Lovas Egyesület, Tenki Lovasudvar
- Szalakóta Természetvédelmi és Kulturális Egyesület
- Szalkay József Magyar Lepkészetű Egyesület
- Szeleta Kultúráért Közalapítvány
- Támasz az Embernek – Támasz a Természetnek Alapítvány
- Természeti Örökségünk Alapítvány
- Üröm Környezet- és Természetvédelmi Egyesület
- WWF Magyarország
- Zöld Akció Egyesület
- Zöld Kapcsolat Egyesület
- Szakóca Ökoturisztikai, Természetvédelmi, És Kulturális Alapítvány

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

14.2 Külföldi együttműködés

Külföldi együttműködéseink

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Holland Nemzeti Múzeum Biodiverzitás Kutató Intézete (Naturalis Biodiversity Center)	Hollandia (Leiden)	A Bükkben és Mátrában előforduló Pannon erdőtípusok mikrobiomjának vizsgálata DNS metabarcoding módszerekkel.
Státňa ochrany prírody (SOP SR)	Szlovákia (Beszterce-bánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében.
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje.
EURÓPA TANÁCS	Franciaország (Strasbourg)	Az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület éves jelentéseinek elküldése, szakértői együttműködés. 50 éves jubileumi megemlékezés előkészítése.
UNESCO – World Heritage	Franciaország (Párizs)	Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ősélőhely” néven történt 2004 évi nevezésének elbírálását az UNESCO szakmai testülete további vizsgálatokig elnapolta, a Hollókői Ófalu és tájképi környezete a Hollókői Tájvédelmi Körzet 1977 évi határával megegyezően listán szerepel, jelentési, fenntartási kötelezettségeiben, világörökségi kezelési terv elkészítésében a BNPI aktív szereplő.
Kárpátok Egyezmény Titkársága	Ausztria (Bécs)	Részvétel a Kárpátok Biodiverzitás Keretrendszer Akciótervének (Carpathian Biodiversity Framework Implementation Plan) előkészítésében, amelynek elfogadása a Kárpátok Egyezmény Részes Feleinek 2026 március 11-i Rendkívüli Konferenciáján történt. Részvétel az Akcióterv megvalósítást támogató transznacionális Kárpátok LIFE SNaP projektterv előkészítésében és benyújtásában az Európai Unió LIFE Programjához.
Freiburgi Egyetem	Németország	A Freiburgi Egyetem vezetésével fut a 2023 októberében kezdődött és négy évig tartó RestPoll projekt, amelynek célja a beporzók élőhelyeinek tartós helyreállítása Európában. A 14 országot felölelő RestPoll központi eleme a beporzó élőhelyek helyreállítását célzó esettanulmányi területek és „Beporzóműhelyek” hálózatának (Living Labs) létrehozása. Utóbbi egy olyan együttműködési hálózat kialakítását jelenti, amely során kutatók, természetvédelmi szakemberek és helyi gazdálkodók közösen alakítják ki a beporzóbarát gazdálkodási gyakorlatokat. A magyarországi kutatási tevékenységnek és Beporzóműhelynek a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság Dél-Hevesi Tájegysége ad otthont, a munkában hazai partnerünk a HUN-REN Ökológiai Kutatóközpont.
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
		Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez. Bekapcsolódtunk a Junior Ranger (Ifjú Kócsagőr) programba
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési, valamint a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kérdésekben.
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószent-miklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek, a tagsági csatlakozást az ANPI és a BNPI természetvédelmi örei dolgozták ki 2006-ban.
Novohrad-Nógrád Geopark nonprofit Kft.	Szlovákia – Magyar-ország	Határon átnyúló együttműködés a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat működtetésére, részben védett területeken. Európai Geopark Hét tartása Ipolytarnócon.
WWF DCP Romania és partnerei	Románia	ConnectGreen Interreg Danube-pályázatban nagyragadozók élőhelyi kapcsolatainak megőrzése
Parco Nazionale Foreste Casentinesi, Monte Falterona e Campigna,	Olaszország	LIFE19 NAT/IT/000795 pályázat előkészítése, A pályázat célja a vadmacska genetikai tisztaságának megőrzése
Karva Község Önkormányzata	Szlovákia (Karva)	RiWild (Riverside Wildlife Once and Today) című, SKHU/1902/1.1/037 azonosítójú INTERREG V-A pályázatban partner szervezet.
World Wide Fund For Nature Germany	Németország	LIFE16 GIE/DE/000661 EULARGEARNIVORES- Az emberek és a nagyragadozók együttélésének elősegítése, kommunikáció, határokon átnyúló együttműködés és tudáscsere révén – közvetlen kapcsolat csupán a WWF Hungary –val van, képzések, találkozók
Királyi Botanikus Kert (Royal Botanic Gardens, Kew)	Egyesült Királyság	A BNPI csatlakozott a nevezett partnerszervezetek futó projektjéhez („A bennszülött flora megőrzése a Kárpáti Régióban“ témacímen), melyben a hazai Kárpátok vonatkozásában történik adatgyűjtések, botanikai értékelések, létrehozva a Kárpáti Kutatói Hálózatot. https://www.carpathian-research-network.eu/consortium. 2024-ben a partnerszervezetek egy két napos munkaértekezletet tartottak Besztercebányán
Szlovák Tudományos Akadémia Növénytudomány és Biológiai Sokféleség Központ Plant Science and Biodiversity Center (PSBC), Slovak Academy of Sciences (SAS)	Szlovákia	
Nemzeti Biológiai Kutatóintézet (Institute of Biological Research Cluj-Napoca) és Borza Botanikus Kert, Babes-Bolyai Egyetem (A. Borza Botanical Garden Babeş-Bolyai University)	Románia	
Lengyel Tudományos Akadémia, W. Szafer Botanikai Intézet	Lengyelország	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Károly Egyetem Botanikai Tanszék (Department of Botany, Charles University)	Csehország	A CE0100248 számú, HUMANITA rövidett elnevezésű (A Természet És Az Ember Közötti Kapcsolatok, Valamint A Turisztikai Tevékenységek Hatása A Védett Területekre), INTERREG Central Europe pályázatban partnerszervezet.
Alpin Ökológiai Laboratórium (Laboratoire d'Ecologie Alpine (LECA))	Franciaország	
Zsolnai Egyetem (Žilinská univerzita v Žiline)	Szlovákia	
Eurac research Kutatóintézet	Olaszország	
Parma-i Egyetem (Università degli Studi di Parma)	Olaszország	
NOTITIA d.o.o.	Horvátország	
Karintai Egyetem (FH Kärnten - gemeinnützige Gesellschaft mbH – CUAS)	Ausztria	
Malá Fáttra Nemzeti Park (Správa Národného parku Malá Fatra so sídlom vo Varíne)	Szlovákia	
CEEweb a Biológiai Sokféleségért	Magyarország – Közép Európa	
Kamejak Természetvédelmi Terület (Javna ustanova Kamenjak)	Horvátország	
Tuscan-Emilian Appennin Nemzeti Park (Parco Nazionale dell'Appennino Tosco-Emiliano)	Olaszország	
Karawanken- Karawanke UNESCO Globális Geopark (EVTZ GEOPARK KARAWANKEN m.b.H.)	Szlovénia - Ausztria	A CE0100248 számú, HUMANITA rövidett elnevezésű (A Természet És Az Ember Közötti Kapcsolatok, Valamint A Turisztikai Tevékenységek Hatása A Védett Területekre), INTERREG Central Europe pályázatban partnerszervezet. Továbbá, a DRP0200085 számú, Danube GeoTour Plus rövidett elnevezésű (A befogadóbb, többlettértékekkel bíró és kiegyensúlyozottabb geoparkközösségek lehetőségeinek előmozdítása), INTERREG Duna Régió pályázat előkészítése (nyertes pályázat, 2024. évben indul).
Sztíriai-Eisenwurzen UNESCO Globális Geopark (Natur- und Geopark Steirische Eisenwurzen GmbH)	Ausztria	A DRP0200085 számú, Danube GeoTour Plus rövidett elnevezésű (A befogadóbb, többlettértékekkel bíró és kiegyensúlyozottabb geoparkközösségek lehetőségeinek előmozdítása), INTERREG Duna Régió pályázat előkészítése (nyertes pályázat, 2024. évben indul).
Idriai UNESCO Globális Geopark (Zavod za turizem Idrija)	Szlovénia	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Djerdap UNESCO Globális Geopark (Jovno preduzeće Nacionalni park Đerdap)	Szerbia	
Železné hory Nemzeti Geopark (Vodní zdroje Chrudim, spol. s r. o.)	Csehország	
Papuk Natúr Park (Javna ustanova Park prirode Papuk)	Horvátország	
Sváb Alpok UNESCO Globális Geopark (Geopark Schwäbische Alb e.V.)	Németország	
Kassai Tudományegyetem (Technická univerzita v Košiciach)	Szlovákia	
Konjici Turisztikai és Menedzsment Főiskola (Visoka škola za turizam i menadžment Konjic)	Bosznia-Hercegovina	
Hátszegi UNESCO Globális Geopark (Universitatea din București)	Románia	A DRP0200085 számú, Danube GeoTour Plus rövidített elnevezésű (A befogadóbb, többlettértékekkel bíró és kiegyensúlyozottabb geoparkközösségek lehetőségeinek előmozdítása), INTERREG Duna Régió pályázat előkészítése (nyertes pályázat, 2024. évben indul). Továbbá együttműködés és tapasztalatcsere az önkéntesi programok, különösen a Kulturweit önkéntesi szolgálattal kapcsolatban.
Freiwilligendienst Kulturweit – Német UNESCO Nemzeti Bizottság	Németország	A Kulturweit német fiatalok számára szervez külföldi önkéntesszolgálatot 6-12 hónapos időtartamra. A Bükk-vidék Geopark 2021. év óta a Kulturweit önkéntesi szolgálat hálózatának egyik fogadóhelyszíne.
A Szlovák Köztársaság Geopark Hálózatának Tátcaközi Bizottsága (Medzirezortná komisia Siete geoparkov Slovenskej republiky)	Szlovákia	A Visegrádi Együttműködés országainak nemzeti geoparkhálózatai 2023. májusában együttműködési nyilatkozatot tettek.
Cseh Nemzeti Geoparkok Tanácsa (Rada národních geoparků České republiky)	Csehország	
Lengyelország Éghajlatvédelmi és Környezetvédelmi Minisztériuma (Ministerstwo Klimatu i Środowiska)	Lengyelország	
Bayreuthi Egyetem Növényrendszertani Tanszéke	Németország	A bükk (<i>Fagus sylvatica</i> L.) európai szünökológiai vizsgálatához kapcsolódó kutatások részeként a Bükki Nemzeti Parkban és észak- és dél-európai ökológiai elterjedési területén belül történnek vizsgálatok, annak érdekében, hogy a faj hogyan reagál a környezeti változásokra, elsősorban a klímaváltozásra.

15. Ellenőrzés

15.1. Belső ellenőrzés

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025-ben is a 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet (továbbiakban: Bkr.) előírásainak, valamint az államháztartási belső standardoknak és a kapcsolódó útmutatóknak megfelelően működtette és fejlesztette belső kontrollrendszerét és ezen belül belső ellenőrzési tevékenységét.

Az időszakra vonatkozó Belső Ellenőrzési Kézikönyv 2025-ben lépett hatályba (410/2025.). Ugyanebben az évben készült el a 2025–2028. évekre vonatkozó Belső Ellenőrzési Stratégiai Terv, amely a belső ellenőrzési kockázatelemzés eredményeire, valamint az Igazgatóság kockázatkezelési tevékenységének és a belső ellenőrzés eddigi tapasztalatainak figyelembevételével készült.

2025-ben a belső ellenőrzés, hasonlóan az előző évekhez, a 3/2013. (II.15.) VM utasításnak megfelelően, vállalkozási szerződés keretében valósult meg egy fő belső ellenőr alkalmazásával, a szerződés március 31-ig van hatályban. A belső ellenőr a szerződés keretein belül gondoskodott saját továbbképzéséről és eszközállományáról, a kötelező regisztrációval rendelkezett, és 2025-ben teljesítette a tanúsítvány megszerzéséhez szükséges továbbképzést.

A 2025. évre vonatkozó belső ellenőrzési terv a hatékonyság növelése érdekében négy ellenőrzési témakört és öt, a belső kontrollrendszer fejlesztését támogató tanácsadási tevékenységet tartalmazott. A feladatok ütemezésének módosítása következtében egy tanácsadási tevékenység már 2024-ben megvalósult, ezzel párhuzamosan pedig egy ellenőrzési témakör tervszerűen 2025-re került átcsoportosításra.

Az ellenőrzési témák meghatározása során az Igazgatóság vezetése és a belső ellenőrzés kiemelt figyelmet fordított a kockázatelemzés eredményeire, valamint az előző évek ellenőrzési tapasztalataira. Az éves ellenőrzési terv tartalmi módosítására a tárgyévben a tanácsadási tevékenységek körében került sor, amelynek során egy feladat témaköre módosult. Egyéb esetekben kizárólag a vizsgálati időszakok módosítása történt meg a belső ellenőr hatáskörében.

A belső ellenőrzés a tervezett feladatait az év során végrehajtotta. Két vizsgálat egyeztetése ugyan áthúzódott a beszámoló készítésének időszakára, azonban azok lezárása addigra megtörtént, így a beszámolóban lezártként kerültek figyelembevételre. A 2024. évről áthúzódó két vizsgálat szintén teljesült a tárgyév során. A vizsgálatokról ellenőrzési jelentések készültek, amelyek megállapításai közül egy eset minősült jelentősnek.

A 2025. év folyamán soron kívüli ellenőrzés elrendelésére nem került sor. A tárgyévi belső ellenőrzések során büntető-, szabálysértési, kártérítési vagy fegyelmi eljárás megindítására okot adó cselekmény, mulasztás vagy hiányosság gyanúja nem merült fel, így ilyen tartalmú megállapítás vagy jelentés készítése sem vált szükségessé.

Az Igazgatóság vezetése a belső ellenőri jelentések alapján egy esetben intézkedési terv kiadásáról döntött, amelynek összeállítása során figyelembe vette a belső ellenőr javaslatát. Az intézkedési terv végleges elkészítése 2026-ban esedékes.

A 2025-re vonatkozóan, az előző évi intézkedési terv keretében meghatározott feladatok teljesültek, folyamatban lévő vagy nem teljesített intézkedés nem maradt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az egyéb – intézkedési tervet nem igénylő – megállapítások és javaslatok hasznosítása az Igazgatóság vezetése részéről minden esetben megtörtént, amely a belső ellenőrzéssel való együttműködés hatékonyságát és a jó gyakorlat érvényesülését is alátámasztja.

Az éves ellenőrzési terv ezen felül öt tanácsadási tevékenységet írt elő, amelyek – egy további tanácsadási feladattal kiegészülve – a belső kontrollrendszer fejlesztését szolgálva kerültek megvalósításra.

A belső ellenőrzés a tárgyév során a jogszabályi előírásoknak megfelelően vezette a szükséges nyilvántartásokat, valamint gondoskodott az ellenőrzési dokumentumok szabályszerű megőrzéséről mind elektronikus, mind papír alapon. A vizsgálatok során a belső ellenőr a részére elektronikus úton átadott dokumentumokat a vonatkozó biztonsági és adatkezelési előírások betartásával, bizalmasan kezelte és tárolta.

A belső ellenőrrel szemben összeférhetetlenségi eset nem fordult elő az ellenőrzésekhez kapcsolódóan.

A belső ellenőrzés szervezeti és funkcionális függetlenségét az Igazgatóság vezetése a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosította. Az ellenőrzések során a belső ellenőrzés mind személyes vizsgálatokat, mind pedig elektronikus adat- és dokumentumbekéréseket alkalmazott.

Az Igazgatóság és a belső ellenőrzés együttműködése megfelelő, hatékony és példaértékűnek mondható. A belső ellenőri jogok korlátozása egyetlen vizsgálat esetében sem fordult elő.

A belső ellenőrzési tevékenység során szerzett információk és tapasztalatok alapján megállapítható, hogy az Igazgatóság belső kontrollrendszere magas színvonalon működik. A belső szabályozottság, a folyamatok kontrollja és monitoringja megfelelően biztosított. A belső ellenőrzés feladatai során – a vezetés elvárásainak megfelelően – részletesen vizsgálta a folyamatokat, azok részfolyamatokra bontott, strukturált áttekintésével.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően – a 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet 48. § ca)–cb) pontjai alapján – az Igazgatóság a külső ellenőrzésekre, valamint az azok nyomán megtett intézkedésekre vonatkozó nyilvántartását 2026. január 15-ig átadta a belső ellenőr részére.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslat	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Belső ellenőrzés 2472/2024	Az Igazgatóság természetiskola programjának, a kapcsolódó infrastruktúra működtetésének átfogó vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	-	
Belső ellenőrzés 3628/2024	Az SKHU/1902/1.1/037 Interreg RiWild nemzetközi pályázat vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	-	
Belső ellenőrzés 1043/2025	Az ÁMG SZ és az Igazgatóság együttműködésének áttekintése	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	-	
Belső ellenőrzés 4179/2025	A BNPI vadászati tevékenységének ellenőrzése	A három vadászterület szabályzatnak felülvizsgálata, kiegészítése és a 2026. márciusban kezdődő vadászati idényre történő hatályba létesítése. A TBO ellenőrzési nyomvonalának felülvizsgálata.	Az intézkedési terv elkészítése folyamatban.	
Belső ellenőrzés 4180/2025	A HUSK2302/1.2/005 számú WETWORKS Pályázat vizsgálata	Intézkedést igénylő megállapítás, javaslat nem történt.	-	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

15.2. Külső ellenőrzés

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 700/2025	Munkaalkalmassági orvosi vizsgálat ellenőrzése - 2024. III-IV. negyedév .	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-	-
Állami Számvevőszék 1114/2025	A Nemzeti Földalapból a Nemzeti Park Igazgatóságoknak vagyonkezelésbe adott földrészek feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzése .	Az ellenőrzés 2025. 12.31-ig nem zárul le.	-	-
Állami Számvevőszék 2563/2025	természetes vizek védelmével kapcsolatos állami feladatok” - „Vizes élőhelyek védelme, rehabilitációja	Az ellenőrzés 2025. 12.31-ig nem zárul le.	-	-
Irányító szerv (AM) 3480/2025 .	A büntetés-végrehajtási szervezet részéről a központi államigazgatási szervek és a rendvédelmi szervek irányában fennálló egyes ellátási kötelezettségekről, a termékek és szolgáltatások átadás-átvételének és azok ellentételezésének rendjéről	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
	szóló 44/2011. (III.23.) Korm. rendelet szerinti beszerzések ellenőrzése a BNPI-nél.			
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 700/2025	Munkaalkalmassági orvosi vizsgálat ellenőrzése - 2024. III-IV. negyedév	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-	-
Kormányzati Ellenőrzési Hivatal 2796/2025	A kormányzati igazgatási szervek közötti munkahelyváltással és új kormányzati szolgálati jogviszony létesítésével kapcsolatos szabályok alkalmazásáról szóló 4028/2023. Korm. határozatban foglaltak végrehajtásának vizsgálata	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-	-
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. NT/96-4/2025	HUMANITA projekt Helyszíni ellenőrzés	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-	-
Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. NT/96-4/2025	ERGODIC projekt Helyszíni ellenőrzés	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség	-	-

16. Éves munka legfontosabb elemeinek összefoglalása

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025-ben a szakmai-gazdasági tevékenységei erőteljes felügyelete mellett megőrizte költségvetése egyensúlyát. A rendelkezésre álló pénzügyi források hatékony és célszerű felhasználása érdekében az év során rendszeres pénzügyi elemzéseket és gazdálkodási felülvizsgálatokat végeztünk. Ezek célja az volt, hogy a költségvetési keretek folyamatos nyomon követésével biztosítsuk a feladatellátáshoz szükséges pénzügyi egyensúlyt, valamint az erőforrások lehető legoptimálisabb elosztását. Az elemzések során kiemelt figyelmet fordítottunk a kiadások alakulásának kontrolljára, a kötelezettségvállalások tervezhetőségére, valamint az esetleges megtakarítási lehetőségek feltárására.

A 2025. évet továbbra is a külső gazdasági környezet változásaihoz és a rendelkezésre álló költségvetési források szűküléséhez való folyamatos alkalmazkodás jellemezte. A csökkentett költségvetési keretek következtében a működés során kiemelt hangsúlyt kapott a szigorú pénzügyi fegyelem érvényesítése, valamint a költségtakarékos gazdálkodás biztosítása. Ennek érdekében a kiadások tervezése és teljesítése során fokozott körültekintéssel jártunk el, előtérbe helyezve a szükséges és indokolt ráfordításokat. A gazdálkodást az év folyamán a takarékoság, a pénzügyi stabilitás megőrzése és a rendelkezésre álló erőforrások felelős felhasználása jellemezte.

Igazgatóságunk belső Gazdálkodási Szabályzata a korábbi években az írásbeli kötelezettségvállalás értékhatárát illetően szigorúbb előírást tartalmazott, mint az államháztartási törvény végrehajtási rendelete. A belső szabályzat alapján az írásbeli kötelezettségvállalás már a 20 000 Ft-ot elérő vagy azt meghaladó összegű kötelezettségek esetében kötelező volt.

2025-ben az Igazgatóság felülvizsgálta és módosította a vonatkozó belső szabályozást, és az értékhatárt az Ávr.-ben rögzített, jogszabály által megengedett 200 000 Ft-os összeghatárhoz igazította. Ennek megfelelően jelenleg az írásbeli kötelezettségvállalás a 200 000 Ft-ot elérő vagy azt meghaladó értékű kötelezettségek esetében kötelező.

A szabályozási módosítással egyidejűleg Igazgatóságunk áttért a megrendelések teljes körű elektronikus ügyintézésére is: a megrendelések kiadása kizárólag elektronikus úton, a Poseidon rendszeren keresztül történik. Az elektronikus rendszer alkalmazása biztosítja a kötelezettségvállalások nyomon követhetőségét, az ellenőrizhetőséget, valamint a dokumentáltság és az átláthatóság magasabb szintjét.

A módosítás célja a hatályos jogszabályi környezethez való igazodás mellett az adminisztratív folyamatok racionalizálása és a belső kontrollrendszer hatékonyságának erősítése volt.

A jogszabályi környezet folyamatos változása, az egyre szigorúbb tilalmi rendelkezések bevezetése, valamint a gazdasági szervezet feladat- és hatáskörének létszámbővítés nélküli kiterjesztése az idei évben is jelentős kihívások elé állította a szervezet működését. Az új és módosuló szabályozások alkalmazása, illetve a többletfeladatok ellátása a meglévő állományra háruló munkaterhek érezhető növekedésével járt.

Az elmúlt időszak tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a feladatmennyiség folyamatos bővülése mellett a kormánytisztviselői illetmények reálértéke és a bérszínvonal a társadalmi átlaghoz képest egyre inkább elmarad.

A külső gazdasági és munkaerőpiaci környezet változásai az elmúlt években egyre erőteljesebben éreztetik hatásukat a szervezet működésében. A munkaerőpiaci folyamatok következtében továbbra is tapasztalható a munkaerő-elvándorlás és a fluktuáció növekedése. A kialakult helyzet a szervezet számára egyre nagyobb kihívást jelent a tapasztalt szakemberek megtartása, valamint az új munkatársak bevonása tekintetében, amely hosszabb távon a feladatellátás stabilitására és hatékonyságára is hatással lehet.

Szakmai munkánk néhány fontosabb elemét kiemelve megállapítható, hogy szűkös kereteink ellenére törekszünk megfelelő erőforrásokat biztosítani az **élőhely- és fajmegőrzési** programjaink

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

végrehajtásához. Ezek közül kiemelhetők a saját vagyonkezelésű erdők természetességi állapotát célzó erdőkezelések, alföldi gyepterületeink fenntartása és rekonstrukciója, a vizes élőhelyek megóvása és helyreállítása, a fokozottan védett madárfajok megőrzése érdekében folytatott fajmegőrzési és monitoring tevékenységek valamint a hatósági korlátozások kezdeményezése.

Fajmegőrzési tevékenységekre alaptevékenységeinken túl pályázati forrásból is tudunk forrást biztosítani. Kiemelhetők a fokozottan védett madárfajainkkal kapcsolatos védelmi tevékenységek (például *fekete bödöncsiga*, *kácsi pataksiga*, *magyar szöcskeegér*, *parlagi sas*, *békászó sas*, *kerecsensólyom*, *kék vércse*, *vándorsólyom*, *szalakóta*), a megvalósult *kételtű* átjárók karbantartása, ideiglenes békaterelők kiépítése valamint kisvizes élőhelyek kialakítása, új kételtű szaporodóhelyek kialakítása. Számos esetben hatósági korlátozást kezdeményeztünk például a fokozottan védett *fehértű fapapács* illetve *ragadozómadár-fajok* fészkelésének védelme érdekében.

A hazánkban csak Kácson élő *kácsi pataksiga* és a *fekete bödöncsiga* állományának, egyben **a Kárpát-medence legértékesebb vízicsiga-élőhelyének** megóvása érdekében a langyosvízű forráscsoportot magában foglaló, jelentős anyagi ráfordítással általunk megvásárolt ingatlant 2022-ben vagyonkezelésünkbe vettük. Ezáltal lehetőségünk nyílik a különleges természeti kincsek megőrzésére, így az unikális vízicsiga-közösségek mellett hazánk legnagyobb épületlakó kis patkósorrú denevérállományának megmentésére is. 2021 őszétől a langyosvízes forrás alatti patakszakaszon megkezdtük a veszélyeztető vörösszárú süllőhínár (*Myriophyllum rubricaulum*) eltávolítását. Ezt a tevékenységet 2025-ben már pályázati forrás is támogatta, amely hatékonyabbá tette a védekezést. A kiemelt fajok és az élőhelyek védelmére egy WetWorks Interreg és egy KEHOP pályázatot is elnyertünk, megkezdődött a pályázatok megvalósítása is. Az érintett forráscsoport és a források által táplált csigás patakszakasz védetté nyilvánítási eljárást megalapozó tanulmányt elkészítettük. A védett terület mellett védőzóna kijelölését is szükségesnek ítéltük. A dokumentáció minisztériumi egyeztetés fázisában van.

Az **inváziós fajok visszaszorítása** a teljes működési területen egyre növekvő feladatot jelent. 2025-ben is folyamatosan végeztük intenzív felmérő, valamint kezelési tevékenységünket. A *bíbor nebcsvirág* esetében több ponton sikerült teljesen felszámolni a bükki állományokat, valamint folytattuk a selyemkóró, a Szosznovszkij medvetalp és a mirigyes bálványfa visszaszorítását.

A **védett területek erdőtervezése** részt vettünk a **Romhányi Erdőtervezési Körzet** és a **Nyugat-Borsodi Erdőtervezési Körzet** erdőtervezésében, illetve előkészültünk a **Lillafüredi és Felsőtárkányi Erdőtervezési Körzetek** tervezésére. A **Salgótarjáni és a Szilvásvárad** **Erdőtervezési Körzet** esetében a tervezés utómunkálataiban is képviseltük a természetvédelem érdekeit.

A **nagyragadozók** állományának és életnyomainak megfigyelése egyre több információt szolgáltat a faj jelenlétével kapcsolatban. A 2025-ös év megfigyelései is a farkas állományának stagnálását, inkább csökkenését mutatja. Egyre több feladatot jelent számunkra a vad- és haszonállatokat érő, nagyragadozóknak tulajdonított támadások, a vélt vagy valós lakossági megfigyelések kivizsgálása, és a társadalom, a sajtó tájékoztatása. A lakosságot, a gazdálkodókat évek óta folyamatosan, szakszerűen informáljuk és konkrét segítséget is nyújtunk. Indokolt igény és gazdálkodói közreműködés mellett villanypásztorokat biztosítottunk megelőzési céllal, a bejelentett eseteket kivizsgáljuk. Az elmúlt időszak támadásait helyszínelve szemrevételezéssel, majd genetikai vizsgálatokkal is alátámasztva megállapítható, hogy annak jelentős részét kutyák követték el.

2025-ben a BNPI területén nem történt nagyragadozókhoz köthető, igazolt káresemény. A LECA Interreg projektben beszerzett villanypásztorokat az ANPI területén (mint közös projekt területen) állami eszközként bocsátottuk rendelkezésre, az ott bekövetkező káresemények megelőzésére.

A **Natura 2000** területek megfelelő állapotának megőrzéséhez a **fenntartási tervek** adnak iránymutatást, melyből jelenleg 65 db áll rendelkezésre. „A Vidékfejlesztési Program megvalósítását

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

szolgáló Technikai Segítségnyújtás Projekt” keretében készült, 7 mátrai kiemelt jelentőségű és különleges természetmegőrzési terület Natura 2000 fenntartási tervét aktualizálta.

Az Élőhelyvédelmi Irányelv 17. cikke szerinti országjelentés (2019-2024) elkészítéséhez igazgatóságunk a szaktarca megkeresésére 144 közösségi jelentőségű növény- és állatfaj, valamint 38 élőhelytípus adatlapjainak kitöltésében vett részt. A feladat keretében, a Natura 2000 adatbázis (SDF) felújításával kapcsolatos adatszolgáltatást is megtettük az AM-TMF felé.

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) megkeresésre számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára.

A **Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszert** (NBmR) jelentős adathalmazzal gyarapítottuk: 12 védett és 5 inváziós edényes növényfaj monitorozása, mohák, gombaközösségek, gerinces (halak, kételtűek és hüllők, pannon gyík, madárfajok, denevérfajok, ürge, kisemlősök, nagyragadozók) és gerinctelen állatfajok (egyenesszárnyúak, lepkék, bogarak, vízi gerinctelenek) felmérése. 2 élőhely-térképezési kvadrát (Borsodi Mezőség, Salgóbanya), 2 fás társulás és 4 gyeptársulás monitorozása, 34 db közösségi jelentőségű erdős és 14 db gyeves élőhely felmérése extenzív adatlapokkal.

Folytattuk a **településrendezési** tervek felülvizsgálatának, illetve módosításának véleményezését, 2025-ben összesen 90 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával, új településtervek készítésével, továbbá a településképi rendelettel, településfejlesztési koncepcióval és az integrált településfejlesztési stratégia készítésével, véleményezésével kapcsolatos megkeresések.

Barlangvédelmi feladataink keretében egy barlang lezárásán végeztünk állagmegóvási, helyreállítási munkát (nyithatatlan zár karbantartása). Az UNESCO abrđn projekten belül támogatást nyertünk a Szent István-barlang paleoklimatológiai rekonstrukciójára és monitoring tevékenységének megkezdésére, amely a „*Fenntartható fejlődés előmozdítása az UNESCO programjain és helyszínein keresztül*” projektsorozat harmadik éves ciklusába kapcsolódik be. A támogatott kutatásban két fő részre tagolható kutatást végzünk 2025 szeptember 30-val bezárólag.

Védett gyepterületeink fenntartását **őshonos állatállományunk** segítségével végezzük, ami egyben jó alapot teremt az állami génmegőrzési feladataink ellátásához is. A **Dél-Hevesi Tájegységben magyar szürke és kárpáti borzderes szarvasmarha** gulyák, a **Dél-Borsodi Tájegységben furioso-north star ló**, valamint **magyar tarka és kárpáti borzderes szarvasmarha gulyák** legeltetésével oldottuk meg a gyepterületek kezelését.

2025-ben tovább folytattuk a **furioso-north star** lófajta megőrzési programját, jelentős eredményeket értünk el fogathajtó versenyeken, résztvettünk díjugrató versenyeken, valamint kiállításokon mutattuk be a legjobb egyedeket.

Folytattuk hagyományos és tájfajta gyümölcs génmegőrzési programunkat, amelyben új együttműködések jöttek létre hazai (Nemzeti Biodiverzitás- és Génmegőrzési Központ) és külföldi (Zólyomi Egyetem, Szlovákia) partnerekkel.

2025-ben 2,471,3785 hektár területre adtunk be egységes területalapú támogatási kérelmet. 2024-ben beadott AKG pályázatunk eredményes volt, így a 2025. évben 576,8746 hektáron MTÉT madárvédelmi szántó, és 204,1570 hektáron horizontális szántó program végrehajtását végeztük el két tájegységünket érintően.

Igazgatóságunk három vadászterületen folytat vadgazdálkodóként **természetvédelmi vadállomány-szabályozást**. Általánosságban elmondható, hogy fő feladatunk volt és lesz a jövőben is, hogy a vaddisznó állományt alacsony szinten tartsuk, egyrészt a földön fészkelő madárfajok védelme és a mezőgazdasági vadkárok megelőzése érdekében.

Birtokpolitikai feladataink keretében a 2025. évben a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságnál haszonbérleti pályázat nem került meghirdetésre. A beérkező igények alapján, pályáztatás nélkül,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó haszonbérleti szerződések kötését. 2025-ben 1 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre.

A 2025. augusztus 31-én lejáró 5 ha alatti területekre 29 db új szerződést kötöttünk 92,3619 ha vonatkozásában. 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 16 db szerződést hosszabbítottunk meg 298,8717 ha-ra vonatkozóan.

A 2025. december 31-én lejáró 5 ha alatti területekre 50 db új szerződést kötöttünk 177,6608 ha vonatkozásában. 5 ha feletti területekre a minisztérium iránymutatása alapján 2 db, szerződést hosszabbítottunk meg 33,8757 ha-ra vonatkozóan, 26 db 1 éves megbízási szerződést kötöttünk 946,6115 ha-ra vonatkozóan és 7 db 3 évre szóló megbízási szerződést 308,8770 ha-ra vonatkozóan.

A 2025. évben nem került szerződés felmondásra, megszüntetésre. 2025-ben 2 db szerződés került módosításra, a bérlo halála következtében, annak örököse nevére.

Kiemelt feladatunk a **jövő (és a jelen) generációinak szemléletformálása**, így **környezeti nevelési programok, természetiskolai foglalkozások** lebonyolítása, **oktatási programcsomagok** kidolgozása és végrehajtása, **nyári természetvédelmi táborok** szervezése, **tanösvények, terepi bemutatóhelyek** fenntartása és fejlesztése. Ezt a tevékenységet szolgálja minősített természetiskolai bázishelyünk, a felsőtárkányi **Bábakalács Természetiskola**, a Mátrai Tájegységhez tartozó **Harkály Ház** és a Kelet-Bükki Tájegységben található **Szeleta Park** oktatóhelyek, valamint a Nógrádi Tájegység minősített mobilprogramja, a **Vidra Verda**. Ugyanezen feladat külső helyszínen megtartott előadások, foglalkozások formájában idén is zajlott a legkülönbözőbb rendezvényeken, előadásokon és a természetvédelem jeles napjai, témahetei miatti kitelepüléseken. A Nyugati Kapu Látogatóközpont és a Bábakalács Természetiskola épületeinek felújítása az év végén kezdődött.

A **2025-ös év emlőse**, a *magyar szöcskegér* széles körű megismertetése Igazgatóságunk számára különösen fontos volt. Ezt a környezeti nevelők, a természetmegőrzési és a tájegységi kollégák közösen végezték a mezősegi élőhely közelében rendezett eseményeken és az országos központi gálán a Fővárosi Állat- és Növénykertben.

A középiskolások önkéntes szolgálata, a felsőoktatásból érkezők szakmai- és terepgyakorlatai, valamint a cégek, magánemberek közérdekű önkéntes tevékenységének szervezése és lebonyolítása a környezeti nevelők és a tájegységek közötti szoros együttműködésben valósult meg. Szakmai túravezetéseink hatékony eszközei voltak a felnőttek körében végzett szemléletformálásnak.

Jelenleg **52 tanösvényünk** van, amelyek sorsáért felelősek vagyunk. Az Unicredit Biztosító társadalmi szerepvállalása keretében 2025-re örökbe fogadta a **Hollókői vartúra tanösvényt**, amely a támogatásuknak és az önkéntes munkájuknak köszönhetően megújult.

Fontos feladatunk a **Bükki Csillagoségbolt-park** szakmai feladatainak elvégzése, valamint a földtani értékek bemutatása, az UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozásunkkal a **Bükk-vidék Geopark** munkaszervezetének működtetése. Jogosultság nélküli, de aktív a közreműködésünk a szlovák-magyar határon átnyúló Novohrad-Nógrád Geopark tevékenységében, kiemelten az Ipolytarnóci Ősmaradványoknál, ami a geopark beléptetőkapujaként is funkcionál. Ezen anomália rendezésére kívánjuk létrehozni munkaszervezetként az Európai Területi Társulást, melyben már a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság is tagi jogosultságot szerezhet.

Ökoturisztikai feladataink között fontos bemutatóhelyeink működtetése és fejlesztése, a Nemzeti Parki Termékek, helyi termékek fejlesztése és támogatása, szálláshelyeink üzemeltetése. Aktív szakmai kapcsolatot ápolunk az ökoturisztikai és turisztikai szervezetekkel, működési területünk településeinek önkormányzataival.

Különösen jelentős a természeti értékek népszerűsítése-bemutatása érdekében az Igazgatóságunk – kiemelten a Természetvédelmi Őrszolgálattal együttműködésében – által végzett kommunikációs tevékenység, amely a honlapunkon és közösségi oldalainkon jelenik meg, több mint 30 ezer főt számláló követő táborunk nagy meglegedésére.

A már 4 éve megnyitott Bükki Csillagda tavalyi esztendőben új programokkal jelentkezett, így tudományos előadássorozattal, jóga foglalkozással, több gasztronómiai, zenés és hangtálas

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

meditációs eseménnyel sikerült továbbra is az érdeklődést fenntartani. Továbbra is nagy sikernek örvendenek esti, csillagászati programjaink és kitelepüléseink. Látogatóközpontunkban a tudomány-élmény-interakció hármásának központba állításával nappal és éjszaka is olyan egyedülálló élményben részesülnek a látogatók, amely hazánkban csak itt elérhető. Fontos, hogy a jelentős érdeklődést a következő években is fenn tudjuk tartani és a látogatókat magas színvonalon kiszolgálni.

A 2025-es évben a látogató- és bemutatóhelyeink látogatószáma meghaladta a 220 ezer főt. Ez az eredmény főként a helyszíneinken odaadó, felelősségteljes munkát végző munkatársainknak köszönhető. Kérdőíveinkben követhető visszajelzések alapján a látogatóink elégedettek kollégáink figyelmességével, szaktudásával, vendégekhez való hozzáállásával és támogatják legújabb elképzeléseinket, amelyek a lillafüredi Szikla és Régiposta Panzió/Bükk Oázis, valamint az Ipolytarnóci Ősmaradványok fejlesztésére irányulnak.

Az ökoturisztikai szolgáltatások, a környezeti nevelési programok és a közösségi felületeink adnak lehetőséget arra, hogy az Igazgatóság munkájáról szélesebb társadalmi környezetben véleményt tudjanak formálni. Ezek alapján büszkék vagyunk arra, hogy 2025-ben is több mint 300 ezer szolgáltatást igénybevevőt regisztrálhattunk. Közösségi csatornáinkon (honlap, fb, instagram, youtube) közel 3 millió felhasználó fordult meg.

A Bükk-vidék Geopark az UNESCO Globális Geopark cím elnyerésével 2024. március 27-én hivatalosan is tagjává vált a geoparkok 229 tagot számláló, 50 országot érintő nemzetközi hálózatának, elismerve a Bükk-vidék páratlan geodiverzitását. A 2017-ben négy bükk-vidéki település (Borsodnádasd, Felsőtárkány, Répáshuta és Szomolya) kezdeményezésére, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság koordinálásában létrejött, 2817 km² kiterjedésű Bükk-vidék Geopark az ország egyik legösszetettebb földtani kifejlődésű területét fedi le, magában foglalva az Upponyi-hegységet és a Bükk hegységet. A korábban, szintén az Igazgatóság területén létrehozott szlovák-magyar országhatáron átnyúló Novohrad-Nógrád Geoparkkal és a Bakony-Balaton Geoparkkal együtt a három UNESCO globális geopark együttesen hazánk területének 7,9%-át fedi le, általuk immár az ország 324 települése vesz részt geoparki együttműködésben. A Bükk-vidék UNESCO Globális Geopark a földtudományi értékek vonzerején túl ökológiai, régészeti, néprajzi, történelmi, kulturális és gasztronómiai értékekre támaszkodva törekszik a térség fejlődését szolgálni, ennek érdekében már 2024-ben információs napokon személyes kapcsolatok teremésével megújítottuk együttműködésünket a 109 geoparki önkormányzattal, hazai és nemzetközi porondon is népszerűsítettük értékeinket.

Alapfeladataink mellett számos hazai és nemzetközi **pályázatot** menedzselünk. A pályázatok jó lehetőséget nyújtanak arra, hogy költségvetési és saját forrásaink korlátai miatt a fedezet nélküli, nem megvalósítható, de természetvédelmileg indokolt tevékenységeink pénzügyi hátterüül forrásokat tudjunk bevonni. Ezáltal a természetvédelmi feladataink körét tovább bővíthetjük, tevékenységeinket infrastrukturális beruházásokkal és eszközbeszerzéssel tudjuk hatékonyabbá tenni.

A 2017. illetve 2019. óta zajló **tölgyes LIFE és a gyepes LIFE projektjeink** megvalósítása folyamatos. 2024-ben a 2026. év végéig tartó projektjeink időarányos teljesítése valósult meg. A 2022-ben megkezdett **kerecsen LIFE** projektünkben 2025-ben is folytattuk a megkezdett munkát.

Az ismét benyújtásra került **Űrge LIFE** projektünk és támogatást nyert. A projekt átfogó célja, hogy a Pannon régió űrgeállományában azonosított három, egymástól elkülöníthető genetikai vonal a faj hosszú távú fennmaradását biztosítsa.

Megkezdttük a Carpathian LIFE pályázat szakmai és pénzügyi előkészítését, amit 2026 elején fogunk benyújtani.

A 2023-ban indult **HUMANITA és LECA INTERREG és a RestPoll HORIZON** pályázataink megvalósítását 2025-ben is folytattuk. A 2023-ban indult **HUMANITA és LECA INTERREG és a RestPoll HORIZON** pályázataink megvalósítását 2024-ben is folytattuk. Az INTERREG projektek 2026. tavaszáig, a HORIZON 2027 őszi tart. Utóbbi projekt

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

eredményeképpen számos, működési területünkre új adat született beporzó rovarfajok előfordulásáról, illetve az érintettekkel való közös munka eredményeképpen létrejött a dél-hevesi gazdálkodók egy olyan csoportja, akik a beporzók védelmében elkötelezettebbek és tudatosabbak.

A 2024-ben nyert INTERREG projektjeink **ERGODIC, WETWORKS**, melyek 2024 őszén indultak el a 2025-ös évben a megvalósításuk során eszközbeszerzések, képzések valósultak meg, illetve a Kácsi-patak kezelési munkái mellett felépült egy pallós tanösvény is.

Az Interreg Kisprojekt Alap révén két program is megvalósításra kerülhetett 2025-ben. 2 napos konferencia a bükk csillagdában a „Határon átnyúló partnerség építés a fényszennyezés és elektroszmog elleni küzdelemben” c. projektben. Valamint Négy napos rendezvény a Vasbuca ünnep. Mindkét rendezvényhez egyenként több mint 4 millió Ft támogatást kaptunk.

2025-ben zárult **UNESCO ABRDN barlangos** projektünk.

2 KEHOP Plusz (Dél-Hevesi élőhelykezelés, Batúzi állattartó telep fejlesztése) projektek megvalósítása 2025-ben folytatódott, Dél-Hevesben a vízépitési munkák előkészítése, valamint eszközbeszerzések valósultak meg. Elkészült a Batúz-tanyához vezető útstabilizálás 2 km hosszon.

A további **6 eddig előkészítési szakaszban lévő KEHOP_PLUSZ projekt** esetében 2026 évben a megvalósítási szakaszba történő átfordítást tervezzük, melynek a 2025 évi előkészítési feladatok adják az alapját.

Pályázataink önállóan vagy hazai/külföldi partnerszervezetek bevonásával, elsősorban élőhelyvédelmi és fajmegőrzési, illetve bemutatási/ökoturisztikai területekre irányulnak.

Aktualizáltuk az Alapító Okiratot és a Szervezeti és Működési Szabályzatunkat, menedzseltük a jóváhagyási folyamatot. Elláttuk az Otthontámogatáshoz kapcsolódó feladatokat, összeállítottuk a munkáltatói tájékoztatásokat. Elvégeztük a létszámhiány kezelésének új stratégiájához, a munkaerő-kölcsönzéshez kapcsolódó feladatokat is.

Az adatvédelmi megfelelőség terén is előre leptünk: aktualizáltuk adatvédelmi szabályzatunkat, adatvédelmi tájékoztatóinkat, előkészítettük a vadkamera-használatra vonatkozó belső szabályzatot.

Részt vettünk a fokozottan védett fajok (így különösen a fehérhátú fakopáncs) egyedeinek élőhelye körüli gazdálkodási korlátozások, emellett az ex lege források területének lehatárolása tárgyában folytatott egyeztetéseken.

Az SDA DMS Zrt. által fejlesztett, tanúsított Poszeidon EKEIDR Irat- és Dokumentumkezelő Rendszer alkalmazásával 2022. október 3-tól bevezettük a teljesen elektronikus, hiteles dokumentumkezelést. A munkatársak már a dokumentumkezelő rendszerben kapják meg a bejövő irataikat hiteles elektronikus okirat formájában, a kimenő iratok jóváhagyása, köröztetése, aláírása és címzett részére megküldése szintén a programban, elektronikus formában történik. Papír alapú iratokat csak akkor használunk, ha feltétlenül szükséges, de ezeket is hiteles elektronikus másolatként feltöltjük a Poszeidon rendszerbe a Másolatkészítési Szabályzatunknak megfelelően.

2025-ben 3.489 irat már hiteles elektronikus dokumentumként került köröztetésre, kiadmányozásra és kiküldésre. Ez az előző évhez képest 53 %-os emelkedés. Ez mutatja, hogy ismét jelentős előre lépést tettünk a digitalizáció terén.

A dokumentumkezelő program használata 2025-ben általánossá vált. A bejövő iratok e-mailen történő megküldésének elhagyásával az ügyintézők már kizárólag a Poszeidon rendszerben kapják meg az irataikat.

További folyamatokat digitalizáltunk 2025-ben:

- megrendelési folyamat digitalizációjának előkészítése, megvalósítása
- elektronikus dokumentumkezelés bevezetése a pályázati ügyintézés során, az irányító hatóságokkal folytatott előzetes egyeztetést követően
- bírálati jegyzőkönyvek
- hozzáférési jogok engedélyezési űrlapjának digitalizációja.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Az elektronikusan és hagyományosan, papíralapon intézett ügyek hozzávetőleges aránya: 92-8 %.

Sor került a korábban keletkezett több, mint nyolcezer papír alapú lezárt ügyirat központi irattárba helyezésére is, ezzel helyet szabadítottunk fel az átmeneti irattárunkban.

A területi munkára hangsúlyt fektető **tájégségi modell** szerinti munkaszervezés a napi rutin részévé vált. **Természetvédelmi őrszolgálati** tevékenységünk hatékonyságát tovább növeltük, az őrszolgálat tagjai gyakorlatilag az igazgatóság teljes tevékenységi körének megvalósításában részt vesznek. Ennek támogatás érdekében új képzéseket szerveztünk számukra. Megújítottuk a Polgári Természetőr Szolgálatot, az új jelentkezők vizsgáztatására 2025 első negyedévében került sor.

Az Igazgatóság jelentős **kapcsolatrendszer** alakított ki a természetvédelemmel kapcsolatban álló hazai és külföldi oktatási, kutatási intézményekkel, civil szervezetekkel, az őshonos haszonállat génmegőrzés terén az érintett tenyésztő szervezetekkel. A Debreceni Egyetem Természetvédelmi Biológia Kihelyezett Tanszékeként működünk. A Bükk-vidék Geopark munkaszervezeteként több olyan kulturális és oktatási intézménnyel is együttműködési megállapodást kötöttünk, mely segíti a Bükk-vidék Geopark jövőbeli fenntartását és működését. A Geoparki tevékenység során számos külföldi Geoparkkal sikerült jó kapcsolatot kialakítanunk, szakmai programokat terveznünk, mely közös pályázat benyújtását is jelentette.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerekkel, hanem **külföldi természetvédelmi szervezetekkel** is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, együttes pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az **EUROPARC** szövetségnek és alapítói annak **Kelet- Közép Európai Szekciójának, 2025-ben részt vettünk az újraszerveződő Szekció online ülésein.** Kutatási együttműködési megállapodást kötöttünk több külföldi intézettel, mely együttműködés keretében értékes új adatokat kapunk, osztunk meg természetvédelmi kezelési feladataink ellátásához is, mint például a nagyragadozók védelme, vagy a Kárpáti Régió bennszülött flórájának megőrzése terén. Az elmúlt évek során kapcsolatot alakítottunk ki a **Kulturweit** nemzetközi kulturális önkéntes szolgálattal foglalkozó szervezettel, mely az **UNESCO** német bizottságának alszervezete. Ennek eredményeként **a Bükk-vidék Geopark** területén már több turnusban fogadtunk önkénteseket, így 2025-ben is.

A Kárpátok Egyezmény Titkárságával és a Kárpátok országait képviselő számos szervezettel való közös munka eredményeképpen egy új, Stratégiai LIFE pályázat is beadásra került.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre

Az Igazgatóság 2020-2030-ig szóló középtávú stratégiája meghatározza azokat a célkitűzéseket, melyek alapján kijelöljük a rövid távú, 2025. évre vonatkozó operatív tevékenységeink irányát. A feladatok tervezésénél a háború okozta gazdasági nehézségeket és a klímaváltozás hatásait kiemelten figyelembe vettük. Az év egyik kiemelt feladata az új pályázati ciklusra történő felkészülés, a projektek tervezése és a pályázatok benyújtása, hiszen ezek sikeressége alapvetően határozza meg 2030-ig szóló stratégiai terveink megvalósítását. Kiemelt hangsúlyt helyezünk a Természet-helyreállítási rendelet által megfogalmazott feladatok meghatározására, végrehajtására.

17.1. Alapfeladataink hosszú távú célkitűzéseinek megfelelő éves program

Az Igazgatóság 2026. évi tevékenységének alapját a megkezdett többéves programok folytatása, valamint a természeti és gazdasági környezet változásaira adott hatékony válaszok képezik. Fő célkitűzéseink a következők:

- Természeti értékeink védelme, bemutatása és az ehhez kapcsolódó infrastrukturális hálózat fenntartása.
- Élő és élettelen természeti értékek megőrzése, jobb ökológiai állapotba helyezése.
- az Európai Unió természet-helyreállítási rendelete igazgatósági feladatainak megvalósítása
- Kiemelt jelentőségű természeti értékek (fajok és élőhelyek) monitorozása.
- Bükk földtani örökségünk és kezelésének, fejlesztésének UNESCO-s lehetőségeinek kiaknázása.
- Természetismereti oktatási és ökoturisztikai programkínálat fejlesztése.
- A Szilvásvárad Állami Ménesgazdaság gazdasági feladatainak zökkenőmentes ellátása.

A fő csoportokon belül 2026. évre vonatkozóan az alábbi kiemelt tevékenységelemeket fogalmazzuk meg:

- igazodás a kiírt és folyamatban lévő pályázatok feltételrendszeréhez (KEHOP Plusz, LIFE, Interreg, TOP Plusz), a megkezdett projektek (pl. CitellusLIFE, WETWORKS, ERGODIC) mérföldköveinek maradéktalan teljesítése;
- a génmentés, megőrzés, hasznosítás a haszonállat- és őshonos gyümölcsfajták (pl. Furioso-North Star lófajta) esetében;
- természetvédelmi kezelési és Natura 2000 fenntartási tervek elfogadtatása és gyakorlati alkalmazása;
- fajmegőrzés, élőhely-fenntartás és kezelés – kiemelten a 2025-ben fókuszba került magyar szöcskegér élőhelyeinek fokozott védelme és a hazai nagyragadozó-állomány monitorozása;
- a folyamatos erdőborítást célzó, erdőkímélő erdőgazdálkodás kiterjesztése saját vagyonkezelésű területeinken;
- látogató- és bemutatóhelyeink (Bükk Csillagda, Szeleta Park Látogatóközpont, Ipolytarnóci Ősmaradványok) látogatószerelmének növelése, a bükk turisztikai koncepciók (Bükk Oázis és Szikla) ütemezett megvalósítása;
- a Novohrad-Nógrád Geopark új munkaszervezetének (Európai Területi Társulás) létrehozásának befejezése, és a 2026-ban esedékes UNESCO felülvizsgálathoz kapcsolódó felkészülés sikeres lebonyolítása;
- a megnövekedett adminisztratív terhek és az üres álláshelyek jelentette kockázatok kezelése, a munkaerő-kölcsönzési keretszerződések gyakorlati alkalmazása.

17.2. A gazdasági nehézségek és a klímaváltozása negatív hatásainak enyhítése

A tartós gazdasági kihívások, az inflációs hatások és a szűkös költségvetési keretek 2026-ban is szigorú, takarékos és racionális gazdálkodást követelnek meg az Igazgatóság minden szervezeti egységétől. A dologi kiadások kordában tartása, az energia- és üzemanyag-felhasználás optimalizálása (pl. szigorú kilométer-keretek betartatása), valamint az alternatív, hazai és nemzetközi pályázati források maximalizálása elengedhetetlen a szervezet stabil működőképességének fenntartásához.

A klímaváltozás szélsőséges hatásai – különösen a 2025-ben tapasztalt extrém aszályok, amelyek az alföldi és hegyvidéki vizes élőhelyeinket egyaránt súlyosan érintették – azonnali és határozott beavatkozásokat tesznek szükségessé. A negatív hatások ellensúlyozása érdekében 2026-ban kiemelt fókuszot kapnak a vízvisszatartást és az élőhelyek hidrológiai viszonyainak javítását célzó projektek (pl. a Tarna-Lázbérc Tájegység vizes élőhelyeinek rehabilitációja, a Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzetben tervezett vizesélőhely-rehabilitációk, vízvisszatartó programok). Célunk a gyors kiszáradásnak kitett területeken a csapadékvíz helyben tartása, a természeti rendszerek ellenálló képességének (rezilienciájának) növelése, valamint a folyamatos erdőborítás fenntartása a mikroklima védelme érdekében.

17.3. Új európai uniós fejlesztési ciklus előkészítő tevékenységei

A 2021–2027-es európai uniós fejlesztési ciklus keretében 2026-ra a feladatok súlypontja a sikeresen előkészített és elnyert pályázatok megvalósítási szakaszába helyeződik át. Az Igazgatóság legfőbb feladata a már támogatást nyert KEHOP Plusz projektek (pl. a Dél-Hevesi komplex élőhely-fejlesztés, a Bél-kői tanösvény és a cserépváraljai gabonahombárok kialakítása), valamint az új LIFE programok (CitellusLIFE) szabályos, határidőre történő és eredményes végrehajtása.

Ezzel párhuzamosan a tartaléklistás, illetve a még kiírásra kerülő új operatív programokra (pl. TOP Plusz) vonatkozó projektterveink folyamatos aktualizálása, a szükséges hatósági engedélyek meghosszabbítása és a kiviteli tervek véglegesítése is zajlik. 2026 elején kiemelt előkészítő feladat a nemzetközi partnerségben megvalósuló transznacionális Kárpátok LIFE SNaP projektterv benyújtása, amely a Kárpátok Biodiverzitás Keretrendszer Akciótervének gyakorlati megvalósítását hivatott támogatni. Az előkészítő tevékenységek fókuszában továbbra is az aktív élőhely-helyreállítás, a fajmegőrzés és a geoturisztikai infrastruktúra fenntartható modernizálása áll.

17.4. Az Igazgatóság szervezeti egységeinek kiemelt, éves számszerűsíthető célkitűzései

Az Igazgatóság aktuális feladatait a középtávú célkitűzések határozzák meg. A konkrét, részletes elemeket a szervezeti egységekre lebontott éves munkaterv tartalmazza. A módszer lehetővé teszi az év közbeni ellenőrzést, szükség esetén a korai beavatkozást, indokolt esetben a módosítást is, ami által az éves célok teljesítése kontrolláltan és ütemezetten haladhat.

A tavalyi évben bevált gyakorlatot követve idén is kijelöltük a szervezeti egységek feladatait, az abból kiemelt számszerűsíthető céljait, mely a jelentés végére került beillesztésre.

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság elkötelezett a természeti értékek védelme iránt, kitartó munkálkodásunk megfontoltan, körültekintően halad előre a biológiai sokféleség megőrzése érdekében a társadalmi elvárások figyelembe vételével, a gazdaság fejlődésének természetkímélő alternatíváinak ösztönzése mellett, az aktív fenntartható turizmusra való törekvéssel, a környezeti nevelésnek olyan hangsúlyt adva, hogy tudjuk: a felnövekvő nemzedék jövőnk záloga.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A Bükk Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai a nehézségek ellenére kitartással, hivatástudattal dolgoznak és alkalmazkodnak, legyőzik a nehézségeket, mert elkötelezettek természeti kincseink, kulturális örökségünk megőrzésben, azért, hogy a következő generáció is élje át azt a csodát, amit mi nap, mint nap megtapasztalunk a hegyek ormán, a dombok lejtőin, ég és föld alatt, a patakok mellett és a pusztaságon.

Eger, 2026. május 08.

Rónai Kálmánné
igazgató

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

1.1. Jogi és Igazgatási Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú iratok, és egyéb elektronikus irat példányok csatolmányként történő feltöltése a Poszeidon rendszerbe.	Titkárság	A Poszeidon rendszerbe csatolmányként feltöltött összes, BNPI által hiteles elektronikus másolattá alakított papíralapú irat, és egyéb elektronikus irat példányok (db)	5000
A hatályos jogi szabályozás alapján jogi tanácsadás a BNPI szervezeti egységei számára	LA, NK	Jogi tanácsadással érintett ügyek száma (db)	100

1.2. Természetmegőrzési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Védett és Natura 2000 erdőterületek erdőtervezésében közreműködés és az igazgatóság közreműködésének koordinálása.	KT, JG	ha	5 000
Természetvédelmi hatósági / szakhatósági eljárásokban való részvétel.	ECS	db	300
NBmR Domaháza 5 x 5 km négyzet élőhelytérképezése.	PA	ha	2 500
Erdőtervezés adatszolgáltatás végzése.	SJ	db	1
Természetvédelmi témájú előadások szervezése az egri Bródy Sándor Megyei Könyvtárban	HF	db	4
Barlanglátogatási vagyonkezelői hozzájárulások kiadása	FG	db	30
Településtervek, településrendezési tervek, véleményezése.	KMCS, SZSZ, HSZA	db	50
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	TMO	db	10

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

1.3. Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség (nap)
Tematikus rendezvények szervezése és lebonyolítása a jeles napokhoz kapcsolódóan Bábakalács Természetiskolában, a Harkály Házban és a Szeleta Parkban	KNCS	Folyamatos	
A BNPI honlap család folyamatos aktualizálása	MCSE, VSZE	Folyamatos	
Nemzeti Park Védjegy pályázat lebonyolítása, új termelők bevonása	FA	Alkalom	1
Bükk-vidék Geoparkhoz kapcsolódó pályázati, információs és marketing feladatok koordinálása, események szervezése, partner-önkormányzatokkal kapcsolattartás	ZGY, MB	Folyamatos	

1.4. Területkezelési és Birtokügyi Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
2026. évben lejáró haszonbérleti-, és termőfölddel kapcsolatos hasznosítási kötelezettség teljesítésére irányuló megbízási szerződés újra kötése	CsT, HÁ	ha	892,3756
LIFE4OakForests című projekt záró rendezvényében való közreműködés	KÁ, ZG, HÁ	alkalom	1

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

1.5. Pályázatkezelési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Új KEHOP Plusz projektek átfordulása megvalósításba	KD, CsZs, KBT, BG, VO	db	6
Új INTERREG projekt indítása	HA	db	1
Új LIFE projekt előkészítés (Sicista)	LZS	db	1
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire	MÁ	db	12

1.6. Dél-Borsodi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Az endemikus magyar szöcskegér (<i>Sicista trizona</i>) állományának megőrzése érdekében a kutatási tapasztalatok beépítése a faj élőhelyét érintő földhasználattal kapcsolatos engedélyezési eljárásokba, folyamatos kapcsolattartás az állomány ismert élőhelyén és annak közelében tevékenykedő gazdálkodókkal. A faj népszerűsítése, minél szélesebb körű bemutatása és megőrzését szolgáló pályázat előkészítésével kapcsolatos feladatok.	BP TÖSZ	munkanap	80
Polgári természetőrök tevékenységének szervezése, irányítása		munkanap	20
BNPI környezeti nevelési programjának keretében tervezett és a tájegységet érintő feladatok (szakvezetések, előadások, egyéb terepi programok) irányítása, koordinálása, cikkek és híryanagyok készítése	TÖSZ	munkanap	20

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

A CitellusLife program keretében vállalt kötelezettségek teljesítése: ürge monitoring, ürge áttelepítésben segédkezés, kutak felmérése és takarításuk tervezésének elkezdése, CitellusGarden és betekintő tervezése, kivitelezés elkezdésének elindítása, pradátorgyérítés folyamatos végrehajtása, eszközök beszerzésében segédkezés, gazdákval történő kommunikáció, egyeztetéseken részvétel, a program BNPI-n belüli szakmai koordinálása.	TŐSZ, hivatásos vadászok	munkanap	150
--	--------------------------------	----------	-----

1.7. Dél-Hevesi Tájéegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Kerecsen Life+ pályázat szakmai feladatainak ellátása.	TL	db	1
Biotikai adatok gyűjtése és adatbázisba rögzítése.	BP	db	10.000
Mesterséges költőhelyek, karbantartása, ellenőrzése.	SJ	db	600
Természetvédelmi célú legeltetési gyepterkezelés megvalósítása.	SHÉ	ha	550

1.8. Kelet-Bükk Tájéegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Nagyragadozókkal és a vadmacskával kapcsolatos adatgyűjtés, rendelkezésre álló kameracsapda-hálózat folyamatos működtetése.	KBTE	2026.12.31	28 kamera
Lillafüredi, Parasznyai, Dél-bükk és a Felsőtárkányi (Cserépváraljas-Tard) körzet erdőtervezéséhez megalapozó térinformatikai adatok és állományok készítése, védett és N2000 területekről Miskolc községhatárban	KBTE	2026.12.31	3 tervezési körzet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

Igazgatóságunk Gyümölcsös Programja (tájfajták, extenzív művelésű gyümölcsösök megőrzése) kapcsán jelentkező feladatok végrehajtása és koordinációja (felmérések és gyűjtés, ápolások, rekonstrukciók) a Bükkalján és a Bükkszentlászlói almás területén. NBGK által biztosított csemeték ápolása.	KBTE	2026.12.31	120 csemete
Látó kő (Szitakötő) ház gyepterület rehabilitációjának folytatása	KBTE	2025.12.31	2,5 ha

1.9. Mátrai és Tarna-Lázberci Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Vegetációs időbeli fakitermelések, jelölések ellenőrzése, természetvédelmi szempontból problémás erdei rakodókról a faanyag elszállításának kiemelt ellenőrzése, közös jelölések, egyeztetések az erdőgazdálkodókkal, MCS	MCS	db	50
Környezeti nevelési programok megvalósítása a Harkály Házban.	MG	db	20
Honlaphír/közösségi média hír elkészítése a BNPI honlapjára/közösségi média felületeire (MCS és TLCS)	UL, BCs	db	24
Védetté nyilvánítások (a hegylábperemi gyepek (Domoszló, Kismánás, Vécse) védetté nyilvánításának felülvizsgálata)	UL	db	1
Vegetációs időbeli fakitermelések, természetvédelmi szempontból problémás erdei rakodókról a faanyag elszállításának kiemelt ellenőrzése, egyeztetések a gazdálkodókkal, TLCS	TLCS	db	12
Részletszintű tárgyaláson való részvétel a Nyugat-Borsodi körzeti erdőtervezésnél.	BCS	db	1

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

1.10. Nógrádi Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Erdei és erdőssztyepp élőhelyek megőrzése, fejlesztése a Nógrádi Tájegység területén KEHOP projekt megvalósítása	HK	ha	113,8
Adatgyűjtés, adatszolgáltatás és természetvédelmi irányelvek megfogalmazása a Nyugat-Cserhádi, a Váci és a Kelet-Cserhádi Erdőtervezési Körzetek erdőtervezéséhez	LI-NB-PF-HK	db	1
Középfeszültségű oszlopokon történő áramutések felmérése.	PF	db	1000

1.11. Nyugat-Bükki Tájegység

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség (nap)
Fokozottan védett, telepesen fészkelő madarak állományfelmérése. UTM alapú madaras felmérések. Gyakorlati madárvédelmi tevékenységek.	NYBTE (BJ)	nap	60
A BNPI fehérhátú fakopáncs-állományaival kapcsolatos ügyintézés	BJ	nap	40
Fehérhátú fakopáncs állományaiunak felmérése, gyűrűzése	NYBTE (BJ, CsT)	nap	60
Élőhelykezelés tervezés/végrehajtás (Hideg-kút - fás legelő rekonstrukciója - PKF, Bükk-fennsíki rétkezelés - BA, Győzedelmes hagyma kerítés - BA, Miklós-völgy, Ostoros-völgy - DG, Bükkzsérc, Kerek-domb - PKF, Bél-kő - CsT)	NYBTE	nap	80

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

1.12. Üzemeltetési Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
BNPI ingatlanállományáról BIM (Building Information Modelling) szemléletű adatbázis létrehozása, szerződés-állomány, alaprajzok, tervdokumentációk integrálása.	LG, KL, ST	db	1
WIN 11-re való áttérés minden felhasználói számítógépen/laptopon.	LG, ST, VJ	db	1
Napelemes rendszerek felülvizsgálata, távfelügyeleti rendszer kiépítése.	LG, KL	db	1

1.13. Pénzügyi és Számviteli Osztály

Célkitűzés	Felelős	Mennyiség egysége	Mennyiség
Otthonteremtési támogatási igények összegyűjtése, továbbítása	KPA	db	nem ismert
Munkaerő-kölcsönzés közbeszerzési eljárásának lefolytatása	VKÁ	db	1
Munkaerő-kölcsönzéssel igénybevett létszám adminisztrációs feladatainak ellátása	VEA	db	max. 40 fő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

18. Mellékletek

BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG 2024. ÉVI KÖRNYEZETI NEVELÉSI STATISZTIKAI ADATAI									
Környezeti neveléshez kapcsolódó tevékenység	korosztály/helyszín	létszám					modul-foglalkozás/év	belépőjegy /modul ára	megjegyzés
		(összes/év)					db	tól-ig Ft/egység	
Szakvezetési túra						16613			
gyalogos túra		15.418	811	16.229			42	1.000-8.000	Ipolytarnóc szakvezetett geológiai tanösvény is benne van
kerékpáros túra		329	14	343					
csónak-, kenu túra									
fotós/exkluzív túra		41		41			3		
Kiállítás szakvezetéssel		26.017		26.017		26.017		100-5.500	a Bükki Csillagda szakvezetései
Barlangi program, túravezetés		64.550	192	64.742		64.742	1.653		
Erdei iskola/óvoda						4.739			
3-5 napos ottalvós saját helyszínén	- iskolai korosztály	881		881	modul		31	1.000-2.000	
	- óvodás csoport				modul				
3-5 napos bejárós saját helyszínén	- iskolai korosztály				modul				

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

	- óvodás csoport	153		153	modul		7	1.000-2.000	
erdei iskolai program	- saját helyszín	1.639	99	1.738	modul		77	800-2.000	
	- külsős helyszín	1.742	225	1.967	modul		33	10.000-35.000	
saját szervezésű szakmai napok						14420			
nyíltnap, jeles nap	- saját helyszín	336	856	1.192			15		megrendezett napok
	- külsős helyszín /kitelepülés	1.815	3.362	5.177			74	10.000-45.000	
téma nap	- saját helyszín	382	81	463			5		
	- külsős helyszín /kitelepülés	680	3.324	4.004			73	40.000-65.000	
családi nap	- saját helyszín	1.234		1.234			5		
	- külsős helyszín /kitelepülés	200	2.150	2.350			11	10.000	Galamb- és kisállat kiállítás, Mezőcsáti Tök Jó Délután,
természetvédelmi táborok						64			
ottalvós		38		38			2		
napközis		26		26			1	23.000-32.000	
természetvédelmi szakmai előadások						4.648			
tanóra jellegű	iskolai koroszt.	411	2.372	2.783			46		

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évi tevékenységéről

ismeretterjesztő	felnőtt koroszt.	291	1.574	1.865			35		
osztálykirándulás						0			
· egynapos		2.009					105		
· kétnapos									
Egyéb tematikus program						4.824			
madárgyűrűzés		25	3.400	3.425			43	10.000	
mobil program (terepi vízvizsgálat)		674	246	920			18	10.000- 60.000	
vetélkedő, rajzverseny			170	170			2		iskola
Felnőttképzés									csoport
terepgyakorlat			298	298			11		iskola
szakmai gyakorlat			3	3			3		iskola
közösségi szolgálat			8	8			8		iskola
Önkéntes tevékenység			25	25			1		
Regisztrált igénybevevők összesen:						136.067	2.281		